Leto VII, štev. 280 | Ljubljana, nedelja 5. decembra 1926 | Poštnina pavšalirana. | Cena 3 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon štev. 72, ponoči tudi štev. 24.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 492

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180 Wien, Nr 105.241

Današnja številka obsega 20 strani in stane 3 Din.

Ljubljana, 4. decembra.

K italijansko-albanskemu paktu, ki ga je objavila Italija kakor nalašč natančno na praznik našega narodnega ujedinjenja, prihajajo sedaj tudi komentarji italijanskega časopisja. Mora pa se naglasiti takoj, da fašistični časopisni komentarji neugodni vtis, ki ga je objava pogodbe napravila na celokupno našo javnost, le še povečuje; italijanske pretenzije, ki so se dokumentirale s tiransko pogodbo, stopajo na osnovi fašističnih komentarjev, izražajočih nedvomno pravo naziranje rimske politike, še jasneje in določneje v ospredje.

Fašistični tisk se sklicuje na sklep pariške poslaniške konference iz leta 1921., s katerim se daje Italiji prednost pri čuvanju nad integriteto Albanije. Toda naša kraljevina je pokazala napram Albaniji tako v teoriji kot v praksi dovolj dokazov, da se z naše strani Albaniji ni bati nikakega ogrožanja niti politične niti teritorijalne nedotakljivosti. Naša vnanja politika je neštetokrat pokazala, da računa z državno neodvisnostjo Albanije kot s fiksno postavko. Danes bi zategadelj Italija težko dosegla pristanek pristojnega foruma, to je Društva narodov, za tak mandat, kakor trdi Italija, da ga ji je nameravala prisoditi pariška poslaniška konferenca. Ako bi si v Rimu ne bili tega v svesti, pač ne bi sklepali z Albanijo pogodbe, kakor so jo sklenili, ker bi bila odveč.

Verjetneje je tedaj nasprotno, da namreč Italija rabi za forum Društva narodov baš tako pogodbo, kakor jo je dosegla v Tirani. Zakaj z njo bi mogla Italija nastopiti v Ženevi z zahtevo, da se ji prizna mednarodna nujnost in pravilnost njene imperijalistične politike na Balkanu.

Proti temu mora brezpogojno nastopiti naša diplomacija. Prav tako tudi proti trditvam, ki se z italijanske strani izražajo bolj ali manj prikrito, da so na naši strani izvori neprestanim notranjim nemirom v Albaniji. Ako bi se smela nova italijansko-albanska pogodba razlagati na ta način, da je Italija dobila z albanskim pristankom pravico, da more v slučaju večjih notranjih nemirov intervenirati, tedaj bi se to faktično reklo, da je samo od Italije odvisno, kateri režim je v Albaniji na vladi. Ali ta interpretacija vodi že do absurdnosti in ako bi jo dopustili, tedaj bi pomenilo to ne le nepopravljivo oškodovanje našega državnega prestiža, marveč tudi opasno faktično ogrožanje naše državne pozicije.

V naši Narodni skupščini se pripravlja vrsta interpelacij na vnanjega ministra dr. Ninčića. Nedvomno ostane vsa naša javnost v največji meri pozorna na Ninčićev odgovor. Zakaj iz njega ne bomo videli samo, kako motri naše vnanje ministrstvo fatalno afero albansko-italijanske pogodbe, marveč tudi, koliko je sposobno parirati nepričakovan udarec od italijanske strani. Italijansko-jugoslovenski odnošaji so prizadeti na tako občutljivi točki, da se tu ni mogoče več izmakniti točnemu odgovoru in običajna taktika dr. Ninčića se to pot prav gotovo ne more obnesti.

Pa še več nego to. Situacija je tako resna in primer italijanske neprijaznosti — da rabimo najmilejši izraz — tako kričeč, da se vloga dr. Ninčićeva vzpričo vloženih interpelacij ne more motriti samo s stališča notranje politične strukture. Ne le opozicija, celokupna naša javnost, vladna prav tako, kot opozicijonalna, stoji pred nalogo, da prisili svojega vnanjega ministra k točnemu pojasnilu afere. Tudi vladna večina je dolžna, pred seboj, pred državno celokupnostjo, pred vsem narodom, ne le pred svojim ožjim strankarskim forumom, pojasniti vlogo dr. Ninčića in izreči nad njim pravično sodbo. Tu ne gre več za ministra, pripadajočega radikalni stranki, marveč gre za ministra celokupnosti, gre za celotno državno vnanjo politiko, ki ne sme nikdar biti samo politika ene stranke.

Ako smo politično zreli, ako se zavedamo izredne odgovornosti, ki jo ima današnjo narodno predstavništvo pred bodočnostjo, pred bodočimi generacijami, tedaj se mora odgovor dr. Ninčića na stavljene interpelacije motriti samo iz državnega, ne s strankarskega stališča. Ako se izkaže, da dr. Momčilo Ninčić ni bil kos svoji nalogi in da se je njegova taktika napram Italiji popolnoma ponesrečila, tedaj se morajo iz tega spoznanja izvajati konsekvence in v vnanjem ministrstvu se morejo izvršiti izpremembe, ki bodo garantirale zanesljivejšo in uspešnejšo vnanjo politiko. V parlamentarnih državah niso redki slučaji, da stranka prepusti tudi svojega lastnega ministra usodi, ako se izkaže njegova nesposobnost ali makar samo njegova prevelika pogreška. Slučaj italijansko-albanske pogodbe pa je prav gotovo dovolj važen primer, da se na njem preiskusi dr. Ninčića vnanjepolitično delo.

Gotovo je, da ni enostavna stvar voditi vnanjo politiko naše kraljevine vzpričo znanih in očitnih pretenzij Italije. Ali ipak se je pokazalo preveč jasno, da je Ninčićev oportunizem pretiran in kar je še bolj važno, da ne prinaša onih ugodnosti, radi katerih bi se edino dal zagovarjati.

Taktika naše vnanje politike je na razpotju in Narodna skupščina naj se zaveda resne odgovornosti, ki jo ima v tem važnem trenutku.

Zahrbtna politika Italije

V Parizu in Londonu simpatizirajo z našim odporom radi tiranske pogodbe. — Dr. Ninčić v zadregi. — Zanimiva izjava prijateljskega diplomata. — Italija je pogodbo izsilila!

Beograd, 4. decembra p. Razburjenje radi italijansko-albanskega pakta se v političnih krogih tudi danes ni poleglo. Zanimivo je, **da se po poročilih iz Pariza in Londona v tamošnjih službenih krogih simpatično spremlja odpor, ki je bil izzvan v vsej naši državi.** Tudi nocoj je bil minister zunanjih del dr. Ninčić na dvoru. Poleg tega je imel dr. Ninčić radi interpelacije, ki jo je vložila opozicija nanj radi albansko-italijanskega pakta, danes sestanek tudi z dr. Koroščem. Po sestanku je izjavil dr. Ninčić vašemu dopisniku, da je obvestil šefe vseh ostalih parlamentarnih skupin.

Ker naš poslanik v Tirani g. Jeftić še vedno ni prispel v Beograd, vlada še nima preciznih in stvarnih pojasnil.

Beograd, 4. decembra p. Uredniku »Vremena« je izjavil diplomatski predstavnik ene nam zelo naklonjenih evropskih držav glede italijansko-albanske pogodbe: »Italija je leta 1921. dobila od veleposlaniške konference nekako pravico do posebnih interesov v Albaniji. To je tudi oficijelno registrirano pri Društvu narodov. Neodvisnost Albanije pa je prišla šele po tem aktu. Kljub naporom Italije ni neodvisna država Albanija niti z enim uradnim činom priznala sklepa veleposlaniške konference glede te posebne pravice Italije, ki je bil storjen pred dosego njene neodvisnosti. **Tudi najnovejši korak Italije ne odgovarja duhu sporazuma, ki ga je sklenila z Jugoslavijo.** Res je, da v sporazumu nikjer ne stoji, da morata obe državi, Italija in Jugoslavija, skupno nastopati v Albaniji. **Ali penetracija Italije na Balkan je popolnoma novo dejstvo in se je začela za hrbtom države, s katero je podpisala pogodbo o največjem in najtesnejšem prijateljstvu.** Ne čudim se razdraženosti vsega jugoslovenskega javnega mnenja, ker se posledice najnovejšega koraka Italije še ne dajo pregledati. Italija gazi načelo »Balkan balkanskim narodom« s svojim prihodom na bregove Drima. Brezdvomno bo Italija ta svoj pakt registrirala pri Društvu narodov ter ga branila na podlagi svojega dogovora iz leta 1921.«

V političnih krogih povdarjajo resnost položaja, ki je glede Balkana naenkrat popolnoma nov. V izvestnih krogih naglašajo, da je Italija nastavila nož na grlo Ahmedu begu Zogu s posledjim uporom in ga tako prisilila, da podpiše pogodbo.

Pariz, 4. decembra, l. Protifašistovski «**Oeuvre**» pravi o italijansko-albanski pogodbi, **da je dobila Italija s to pogodbo igro na Jadranu.** Ta pogodba, ki prihaja za reško, pomenja velik uspeh Italije. Jugoslavija bo sedaj pač morala napeti vse sile, da si zagotovi izhod na Egejsko morje in pritiskati na Grčijo, da ratificira dogovor glede železnice od Gjevgjelije do Soluna in proste luke v pristanišču tega mesta. Ta dogovor je svojčas podpisal odstavljeni predsednik Pangalos in je izzval živahne kritike v Atenah.

London, 4. decembra, l. «**Daily Telegraph**» piše o italijansko-albanski pogodbi: Diplomatski krogi pripisujejo veliko važnost sklenitvi pogodbe med Italijo in Albanijo, s katero postaja Italija legitimna protektorica neodvisnosti in nedotakljivosti Albanije. List razpravlja potem o posameznih členih pogodbe in zaključuje: Pogodba pomenja vsekakor znaten uspeh italijanske diplomacije, čeprav ne more biti všeč vsem sosedom Albanije.

Na predvečer ženevskega zasedanja

Eno najvažnejših, odkar obstoja Društvo narodov. — Zavezniki razumevajo poljske skrbi. — Svetovni mir odvisen od razorožitve Nemčije.

Pariz, 4. decembra, d. Z Briandom je konferiral včeraj tudi poljski zunanji minister Zaleski, ki je dospel semkaj na potu v Ženevo. Po razgovoru z njim je izjavil: «Razumem thoirvskega duha in želim popoln uspeh stremljenjem zunanjega ministra Brianda. Upam, da bodo dovedla do ponehanja napetega položaja v Evropi.» Listi pravijo, da je govoril Zaleski z Briandom tudi o razširjenju nemških trdnjav v Kraljevcu, Küstrinu in Glogavi. Ker je po mnenju angleškega časopisja istega mnenja tudi Chamberlain, ne bo v naziranjih vseh treh zunanjih ministrov nikakih razlik v tej zadevi.

London, 4. decembra. (lo.) O včerajšnjem sestanku angleškega zunanjega ministra Chamberlaina s francoskim zunanjim ministrom Briandom in ministrskim predsednikom Poincaréjem je bil izdan nastopni komunike: «Oba ministra sta razpravljala o raznih vprašanjih zunanje politike posebno z ozirom na sedanje zasedanje Sveta Društva narodov. Ministra sta izmenjala svoja mnenja in sta se dogovorila, da se bosta posvetovala o drugih točkah in podrobnostih v Ženevi.

«Times» pišejo, da tvori debata o razorožitvenem vprašanju Nemčije resno oviro naglemu uspehu locarnske in thoiryske mirovne politike. Ako se hoče zagotoviti svetovni mir, je potrebna popolna razorožitev Nemčije in omejitev oboroževanja v drugih državah. Ko bo Nemčija razorožena, se bo lahko premestila kontrolna komisija v Ženevo. Splošna razorožitev tvori trenutno glavno nalogo delovanja Društva narodov.

Pariz, 4. decembra, s. Belgijski zunanji minister Vandervelde se je pripeljal popoldne semkaj. Sprejel ga je zunanji minister Briand, ki je imel takoj potem z njim važen razgovor o programu zasedanja Sveta Društva narodov. Zvečer od 9. se odpeljejo zunanji ministri Briand, Chamberlain, Vandervelde in Zaleski z istim vlakom v Ženevo, kamor dospejo jutri dopoldne. Na angleškem veleposlaništvu je bil danes na čast Chamberlainu in njegovi soprogi banket, na katerega so bili povabljeni tudi italijanski veleposlanik Avezzano, nemški veleposlanik Hoesch, generalni tajnik zunanjega ministrstva Berthelot in šef Chamberlainovega kabineta Selby

Italijanski bojkot Društva narodov

Fašistovski režim smatra ženevsko institucijo za neplodno in nerealno ustanovo.

Rim, 4. decembra. ol. V pondeljek se sestane v Ženevi Svet Društva narodov. Nemški, francoski, angleški in ves svetovni tisk posveča temu dogodku veliko pažnjo. Ne tako rimsko časopisje, ki kaže v tem pogledu naravnost neverjeten in zagoneten molk. Dočim drugod ugibajo o sestanku četvorice zunanjih ministrov in o posledicah tajnega sestanka, se rimski listi omejujejo le na prinašanje poročil svojih dopisnikov o tem, kar pišejo v tem pogledu francoski, angleški in nemški listi. O predstoječem sestanku je prinesel včeraj samo «Tevere» uvodnik, iz katerega je pritajeno zvenelo, da bi bil sestanek četvorice ugodno sprejet v italijanskih političnih krogih. Po poslednjih vesteh pa do tega sestanka četvorice najbrže ne bo prišlo, ker se temu protivi francoski zunanji minister Briand.

Danes je prelomila ta trdovratni molk rimskega časopisja «Tribuna», ki prinaša daljši uvodnik izpod peresa poslanca Forges d' Avanzatija. Zadostuje omeniti, da je ta poslanec odločen nasprotnik Društva narodov. Zato gleda tudi na sestanek v Ženevi z nekakim preziranjem in skepso. Po njegovemu mnenju išče mednarodna politika že nekaj let skozi zablode raznih konferenc in sestankov svoje zgodovinske smernice. In zato je zabloda in hinavščina tudi predstoječi sestanek Sveta Društva narodov, kar dokazuje zadeva vojaške kontrole nad Nemčijo. Priznati je treba, zaključuje Forges d' Avanzati svoj članek, da stoji Mussolini baš radi tega v realnosti in zgodovini, ker opazuje le od daleč to vrsto diplomacije.

Nocoj je odpotovala v Ženevo italijanska delegacija petih članov pod vodstvom senatorja Scialoje, ki bo zastopala Italijo v Ženevi.

Obnovitev vrhovnega sveta?

Nemčija njegova članica.

Pariz, 4. decembra. d. Po vesteh iz diplomatskih krogov se nanašajo konference zunanjih ministrov velesil, ki so se začele v Parizu in se bodo nadaljevale v Ženevi, tudi na načrt zopetne ustanovitve vrhovnega sveta, kakršen je bil za mirovne konference pred sedmimi leti. Namesto Zedinjenih držav, ki jih je takrat predstavljal v tem svetu pokojni predsednik Wilson oziroma njegov zastopnik, naj bi sedaj prišla v vrhovni svet Nemčija, proti kateri je bil po vojni v prvi vrsti naperjen ta svet. Vojni vrhovni svet naj bi se sestal po končanem zasedanju Sveta Društva narodov.

Kriza je odgodena, a ne rešena

Radićev kompromisni predlog znači le delni izhod in pridobitev na času. — Težišče situacije še vedno v anketnem odboru. Komunike opozicije.

Beograd, 4. novembra, p. Današnje «Vreme» poroča o vtisu političnih krogov, da je kriza vlade odgodena, ne pa rešena. Tako Pašić kakor Radić sta po svojih avdijencah na dvoru vplivala, da se kriza odgodi. Pašić je pomirjeval svoje pristaše, ki so hoteli, da naj bi se koalicija z radićevci takoj prekinila. St. Radić pa je v svoji izjavi pred odhodom v Zagreb sam našel izhod iz položaja s predlogom, naj se podaljša rok anketnega odbora ter težišče vsega vprašanja prenese na sprejetje zakona o pobijanju korupcije, čegar načrt naj bi pripravil anketni odbor.

To vse je vplivalo, da se je ustvaril nekoliko lažji politični položaj, vendar pa se smatra, da še ni ničesar končno sklenjenega in da še vedno iščejo izhoda. Ukrenilo se je samo toliko, da se pridobi na času.

Radikali niso zadovoljni z izjavo St. Radića, ker smatrajo, da ne vsebuje nobenih posebnih popuščanj, temveč je ž njo samo ustvarjena možnost, da se vprašanje vladne krize odgodi na kasneje.

Težišče položaja je še vedno v anketnem odboru, ker težkoče radi poročila anketnega odbora še niso odstranjene. Zdi se, pravi «Vreme», da se končni sklepi o predlogu anketnega odbora niti ne bodo sprejeli v tem odboru, temveč se bo prepustilo vladi, naj sama z ozirom na razpoloženje političnih krogov, zlasti pa z ozirom na poslance, ki bodo nastopili ob priliki razprave v skupščini, formulira sklepe in jih predloži skupščini.

Beograd, 4. decembra, r. Šefi ožje opozicije so danes dopoldne imeli sejo v Davidovićevem klubu. Prečitana je bila in odobrena stilizacija vprašanja, ki ga bo opozicija stavila predsedniku vlade in zunanjemu ministru povodom pakta prijateljstva med Italijo in Albanijo. To vprašanje bo vloženo šele v pondeljek, ker se pričakujejo novi momenti s prihodom našega poslanika v Tirani g. Jeftića.

V komunikeju, ki je bil po današnji seji izročen novinarjem, se navaja, da so šefi opozicije ugotovili, da naša zunanja politika doživlja neuspeh za neuspehom. To so posledice velike neaktivnosti, nedelavnosti in nemarnosti naše vlade. Istotako stoji tudi vsa naša notranja politika v znamenju letargije. Narod propada gospodarsko in socijalno. Narodna skupščina izgublja na avtoriteti itd. Radi tega zaključujejo šefi opozicije, da je treba najodločneje nastopati, da se vsa ta zla čimprej preprečijo.

Beograd, 4. decembra, r. Danes dopoldne se je na Pašićevem stanovanju vršila konferenca gg. Pašića, Marka Trifkovića in več uglednih radikalskih prvakov. Iz vrst Pašićeve okolice doznava vaš dopisnik, da je g. Pašić nezadovoljen s kompromisnim predlogom Stjepana Radića, da bi se poročilo anketnega odbora tako prilagodilo, da bi odgovarjalo tudi željam opozicije. Gospod Pašić zahteva jasno in odločno izjavo, ali je pošten ali ni in da-li je kriv ali ne. Kompromis je v tem vprašanju nemogoč.

Dvomesečne skupščinske počitnice

Vlada namerava Narodno skupščino odgoditi do 28. januarja. Ministri na volilni agitaciji. — Volilni kompromis med radikali, Nemci in Madžari.

Beograd, 4. decembra r. Ker je vladna večina odobrila tolmačenje, da anketni odbor ne more več razpravljati o aferah, ker mu je poteklo 7mesečni mandat, dočim novi 10dnevni rok, ki ga je odbor zahteval od parlamenta, še ni odobren, obstoja v vladnih krogih tendenca, da se poročilo anketnega odbora vobče ne predloži Narodni skupščini, ki da bo itak poslovala samo še par dni, nakar bo odgodena do 28. januarja, da bo vlada lahko uredila odnošaje pri svojih strankah ter se bavila z oblastnimi volitvami.

V zvezo z odgoditvijo Narodne skupščine in anketnega odbora se spravljajo snočnje in današnje Uzunovićeve avdijence na dvoru, kakor tudi vsa njegova konferiranja s Pašićem.

Beograd, 4. decembra n. Kakor se danes oficijelno razglaša, je seja Narodne skupščine napovedana za torek 7. t. m. ob 10. dopoldne z dnevnim redom: Izpremembba čl. 14. posovnika Narodne skupščine. Kakor je znano, hoče vlada izpremeniti skupščinski poslovnik, da bo dosegla večino v raznih odborih, kjer je sedaj nima. Pred prehodom na dnevni red Narodne skupščine bo minister za šume in rudnike odgovoril na vprašanje klerikalcev o odloku bivšega ministra za šume in rudnike dr. Žerjava glede podjetja Nihag, nakar bo minister za socijalno politiko odgovoril na vprašanje SDS poslanca Milana Popovića o predstavki Udruženja vojnih invalidov v Zagrebu zaradi neenakega tolmačenja zakona o invalidih.

Beograd, 4. decembra p. V prestolici vlada danes popolno politično zatišje. Okrožni odbor radikalne stranke iz Novega Sada je imel danes tu sejo, ter sklenil, da nastopijo radikali v Vojvodini pri oblastnih volitvah skupno z Nemci in Madžari. Radikali so že stopili v zvezo z imenovanima skupinama. Razen poseta g. Uzunovića na dvoru ni bilo danes v Beogradu nobenega važnejšega dogodka.

Nocoj je odpotoval minister dr. Ninčić v svoj volilni bečkereški okraj. Tudi minister prosvete g. Miša Trifunović se je napotil v Užice. Pred svojim odhodom je imel daljši sestanek z min. predsednikom Uzunovićem, nakar se je dalj časa zadržal v maršalatu dvora. Po konferencah, ki jih je imel predsednik vlade g. Nikola Uzunović v predsedništvu vlade, od katerih je važna zlasti ona s poslevodečim podpredsednikom radikalnega kluba in predsednikom anketnega odbora Ilijo Mihajlovićem, je tudi gospod Uzunović odšel nocoj ob 20. v dvor. Vašemu dopisniku je izjavil pred odhodom na dvor, da gre le k ministru dvora in da njegov poset ne znači nič posebnega.

Vlada narodne koncentracije v Grčiji

Novo vlado, v kateri so republikanci in monarhisti, sestavil Zaimis. — Zunanje ministrstvo prevzel Mihalokopulos.

Atene, 4. decembra, (d-ri.) Nova vlada je sestavljena. Napravili so zanimiv eksperiment, ki se utegne dobro obnesti. Zdi se sicer paradoksno, vendar je dejstvo, da sta sestavili vlado dve stranki, ki sta se deset let sovražno pobijali in s tem silno škodovali domovini. V novem kabinetu sede venizelisti in protivenizelisti, torej republikanci in monarhisti. Oba tabora sta uvidela, da dosedanji boji ne morejo dovesti države do napredka. Zato se je spretnim posredovalcem posrečilo dobiti primerno podlago za sestavitev delovnega programa. Vse nevarne točke, ki so doslej ločile duhove, so pustili na strani, tako predvsem vprašanje oblike vladavine. Kadar gre za načelno vprašanje vladavine, lahko glasuje vsaka stranka po svoji uvidevnosti. Na ta način se je osnovala vlada narodne koncentracije, ki si je nadela kot glavno nalogo izvedbo svojega delovnega programa.

Prvotno je bil določen za novega ministrskega predsednika **Kafandaris**, ki velja za zaupnika Venizelosa in ki se je zadovoljil s financami. Šef novega kabineta je stari 75 letni **Zaimis**, ki je bil že večkrat ministrski predsednik. Ta mož se ni nikdar eksponiral v strankarskem boju in je bil vedno nevtralen. Zato je bil sedaj najbolj pripraven politik, da združi za delo oba tabora. Zunanji resort je prevzel **Mihalakopulos**. Notranje ministrstvo je prevzel monarhist **Zaldaris**. Monarhistični general Metaxas bi bil moral prevzeti vojni resort, v zadnjem trenutku pa se je zadovoljil s prometnim resortom. Vojno je prevzel republikanski general **Mazarakis**, **Papanastasiu** pa poljedelstvo, **Angelopulos** pravosodje, **Ranars** mornarico, **Kikos** lokalno skrbstvo, **Merkuris** gospodarstvo in **Argiros** prosveto. V novem kabinetu je šest republikancev in pet monarhistov. V vladi ni Demerdjisa, ki je bil protikandidat Pangalosa za predsednika republike. Novi kabinet je že prisegel in prevzel svoje posle.

Novi poljski tiskovni zakon

Varšava, 4. decembra. d. Pravosodni svet se bavi sedaj z novim tiskovnim zakonom, ki pride potem pred ministrski svet, ki ga bo sprejel na eni prihodnjih sej in nato predložil predsedniku republike v podpis. *Novi tiskovni zakon bo upošteval načrt novinarskega zakona, ki ga je izdelal sindikat novinarjev in določa njihove pravice in dolžnosti.* Novi tiskovni zakon uvaja pri tiskovnih prestopkih sodno postopanje namesto kazenskih sankcij, ki so jih doslej izvajala upravna oblastva. «Glos Prawdy» pravi, da je prišel tiskovni dekret z dne 4. novembra le zato pred sejm, da ne bo vrzeli do uveljavljenja novega tiskovnega zakona. S tem v zvezi so krožile govorice, da bo parlament sklican šele za 10. t. m. k seji.

Kralj Ferdinand — zdrav!

Bukarešta, 4. decembra. s. Kralj Ferdinand se je kljub slabemu vremenu peljal danes z avtombilom iz palače Cotroceni skozi mesto na dvor, kjer je sprejel novega španskega poslanika v svečani avdijenci.

Prvi dan vlaganja kandidatnih list

Včeraj so bile pri sodiščih vložene prve kandidatne liste. — Kandidati SDS za kranjski, kamniški in logaški srez. — Duhovniki ne smejo kandidirati na radičevskih listah.

Včeraj se je začel zakoniti 16 dnevni rok za vlaganje kandidatnih list za volitve v oblastne skupščine. Po vesteh, ki smo jih prejeli sinoči, so bil vložene prve kandidatne liste že pri vseh okrožnih in pri ljubljanskem deželnem sodišču. SDS je včeraj pri ljubljanskem sodišču vložila naslednje tri kandidatne liste:

SREZ KRANJ: **Kandidati:** 1.) dr. **Albert Kramer**, novinar Ljubljana 2.) **Iv. Lončar**, župan in posestnik v Tržiču, 3.) **Anton Kržnar**, posestnik in gostilničar v Stražišču pri Kranju. 4.) **Ivan Podlipnik**, tkalski mojster v Kranju. 5.) **Anton Štefe**, čevljarski mojster v Kranju. — **Namestniki:** 1.) **Ciril Pirc**, župan in posestnik v Kranju. 2.) **Avgust Primožič**, mizarski mojster v Tržiču. 3.) **Ivo Šorli**, pekovski mojster Gorenja vas nad Škofjo Loko. 4.) **Anton Markelj**, sedlar v Tržiču. 5.) dr. **Fran Jerala**, odvetnik v Škofji Loki.

SREZ KAMNIK: **Kandidati:** 1.) Doktor **Rihard Karba**, župan in lekarnar, Kamnik. 2.) **Anton Skok**, župan, posestnik in trgovec, Domžale. 3.) **Franc Kokalj**, posetnik in kovač, Vrhpolje pri Moravčah. — **Namestniki:** 1.) **Franc Ropret**, tovarnar, Pristava pri Mengšu. 2.) **Franc Klopčič**, posestnik, Sp. Loke, obč. Krašnja. 3.) **Franc Ziherl**, posestnik, Vodice.

SREZ LOGATEC: **Kandidati:** 1.) **Poljanšek Valentin**, posestnik, Dobračeva. 2.) **Kovač Karol**, lesni trgovec, Stari trg. 3.) **Pirc Andrej**, posestnik, Rakek. — **Namestniki:** 1.) **Bajc Anton**, posestnik in delavec, Dol. Logatec. 2.) **Turšič Leopold**, mizar, Cerknica. 3.) **Ošaben Fran**, kovač, Martinjak 14.

SLS je vložila svoje liste skoro za vse okraje v mariborski oblasti, v ljubljanski oblasti za okraje v področju novomeškega okrožnega sodišča razen črnomeljskega ter za okraje Ljubljana-okolica, Litija in Kranj. V ljubljanski okolici kandidira tudi bivši minister gospod Jože Gostinčar. Kakor nam poročajo iz Kranja, sta hotela na radićevski listi za kranjski srez kandidirati tudi dva duhovnika, a jima je škofijski ordinarijat to prepovedal.

Nova brezvestnost in vrtogavost St. Radića

Interpelacije, ki so jih vložili posl. SDS proti Stepanu Radiću in njegovim tovarišem, bi rad šef HSS zakril z umetno izkonstruiranimi protinapadi na drugel — Grda igra radićevcev na koži vlagateljev Slavenske banke.

Pred kratkim so poslanci Vilder, Demetrović in tovariši vložili proti Stjepanu Radiću, Košutiću in dr Pernarju interpelacijo, v kateri so te gospode obdolžili na podlagi aktov raznih nelepih dejanj. Stvar je prizadete zelo spekla in vzbudila mnogo smeha in ogorčenja, zlasti glede razkritja, koliko je iz državnih novcev kupil prosvetni minister Stjepan Radić knjig v knjigarni svoje soproge.

Očividno da zabašuri pred svojimi volilci radićevske korupcije ter interpelacije proti njemu in da se maščuje, je danes Radićev «Dom» prinesel grd napad proti gosp. Svetozarju Pribićeviću, katerega hoče prav nespretno zaplesti v krizo Slavenske banke.

Že delj časa šepetajo razni radićevci, da v tej banki fotografirajo pisma, zapisnike in da je glavna svrha njihovega delovanja pri banki na vsak način najti političen materijal, ki bi olajšal situacijo Stjepana Radića na Hrvatskem. Današnji «Dom» objavlja celokupni rezultat tega mnogomesečnega «truda» in kot «dokaz» odgovornosti — gosp. Pribićevića za nesrečo «Slavenske banke, navaja sledeče: 1.) da so trije ravnatelji banke dobivali visoke tantijeme; 2.) da so neki prijatelji in pristaši gosp. Pribićevića prejeli od banke podpore v politične in kulturne svrhe, ne da bi od tega denarja morali polagati račun; 3.) da je radikalna štampa v Sloveniji dobila iz tajne rezerve večjo vsoto; 4.) da je dobila podporo tudi demokratska organizacija v Zagrebu; 5.) da je neki «Radikalski list» dobil podporo več stotisoč dinarjev; 6.) da je bilo povišanje glavnice Slavenske banke nesolidno; 7.) da je neki upravni svetnik - Zagrebčan dvignil iz tajne rezerve večje zneske.

Vse to je za Radića popoln dokaz, da je ravno — Svetozar Pribićević in nihče drugi odgovoren za izgube raznih hranilnic in vlagateljev pri Slavenski banki. To da se posebno razvidi iz neke pogodbe, katero je sklenila tiskarska družba Jugoštampa, ki je v Zagrebu izdajala več časopisov, zlasti dnevnik «Riječ», s Slavensko banko, in v kateri pogodbi se baje nahaja pasus, ki naj izključuje spore med Jugoštampo in Slavensko banko.

Že na prvi pogled se vidi, da je Stjepan Radić zopet enkrat jako lahkomiselno, obenem pa zelo hudobno iz trte izvil lažnivo dolžitev, v kateri skuša zlorabiti gospodarsko nesrečo proti političnemu nasprotniku, ki nima ž njo prav nobenega opravka. Saj je notorično znano, da se gosp. Pribićević nikoli ni brigal ne za banke, ne za gospodarska podjetja in da tudi pri Slavenski banki nikdar ni bil udeležen. Res je le, da je po nesrečnih prilikah Slavenska banka postala velik upnik zagrebške Jugoštampe, koje listi pa so kljub temu prinašali popolnoma svobodne kritične članke tudi v neprilog banki. Naravno, da se je banka proti temu pritožila, vsled česar je prišlo do sporov. Enenkrat so se l. 1923. ti spori poravnali s tem, da je sporazumno bil postavljen neki gosp. dr. Bilin, ki je imel nalogo izravnati nepotrebne spore v gospodarskem delu listov. Ta aranžma pa se je kmalu izkazal kot neizvedljiv in je v kratkem okupirala banka celo Jugoštampo, izključivši iz nje samostojno - demokratsko glasilo «Riječ», kojega izdajatelji so pri tem utrpeli težke izgube in so list le z velikimi žrtvami osamosvojili. Vse to je v Zagrebu tako notorično, da bi bil gosp. Radić lahko v vsaki kavarni nabral tehtne dokaze o sporu SDS s Slavensko banko glede Jugoštampe.

Tudi ostali «dokazi» za «krivdo» in odgovornost gosp. Pribićevića v zvezi s Slavensko banko, so za vsakega pametnega človeka že na prvi pogled brez vsake osnove. Da bi gosp. Pribićević ali kdo njegovih prijateljev banko porabljal za podporo radikalnega časopisja v Ljubljani in v Zagrebu, je pač absurdna trditev. Dotaknemo se naj samo še slučaja, ki ga navaja gosp. Radić, češ, da je banka dala l. 1923. na razpolago kredit gosp. dr. Žerjavu do 500.000 Din v politične in kulturne svrhe brez dolžnosti polaganja računa. Ali in koliko se je gosp. dr. Žerjavu iz tega kredita izplačalo v prvi polovici l. 1923., torej pred 3½ leti, to ugotoviti se gosp. Radiću ne zdi potrebno, dasi bi bil pri tem dognal, da se je cela stvar izvršila v vsakem oziru absolutno korektno in pravilno. Dognal bi pa še več, in sicer to, da izplačilo, v kolikor se je sploh izvršilo, ni niti najmanj obremenilo banke, ker sploh ni šlo iz njenega žepa. Tozadevna dedukcija gosp. Radića, kakor da bi ta znesek indirektno zadel tudi vlagatelje, je povsem neopravičena, neglede na to, da je l. 1923 veljala banka v vseh krogih nesporno za eno najjačjih bank v državi in ni mogel nihče že računati z njenim stanjem tri in pol leta kasneje.

Mi se zaenkrat vzdržujemo ostre kritike postopanja raznih radićevskih «padarjev» okoli Slavenske banke, ki mesto da bi delali na sanaciji, iščejo na škodo vlagateljev politične šlagerje za volitve. Sanacija Slavenske banke, če bi poklicani faktorji storili svojo dolžnost in ne bi uganjali samo partijske politike in če bi izpolnili svoje obljube, bi bila danes že lahko osigurana in likvidacijska uprava Slavenske banke bi lahko proti vsem dozdevnim in resničnim krivcem že vložila regresne in odškodninske tožbe, katere edine bi mogle dati objektivno sliko o krivdi. Žalostno je, da se nesreča povsem nedolžnih vlagateljev zlorablja za politične manevre. Odgovornost ta trenotek v naši državi še merodajnih vladnih činiteljev je z Radićevimi famoznimi najnovejšimi «razkritji» zelo pomnožena in močno se utrjuje mišljenje, da če Slavenska banka propade na škodo vlagateljev, bosta tega krivi predvsem strankarska zloba in zaslepljenost njenih «sanatorjev».

Načrt zakona o osnovnih šolah

Ministrstvo prosvete je izdelalo nov načrt zakona o narodnih šolah. Načrt je v glavnem oni, ki je bil že l. 1925 predložen Narodni skupščini. Važen napredek se kaže v tem, da je splošno predpisana 8letna šolska obveznost, vendar pa so določene za pokrajine, kjer danes še take obveznosti ni — in to so vse razen bivše Štajerske — prehodne določbe. Verski pouk je obvezen po načrtu, ki ga bo sestavil prosvetni minister v sporazumu s cerkvenimi oblastvi.

Šolsko upravo vodijo šolski upravitelji, okrajni šolski nadzorniki in oblastni prosvetni oddelki, ki so v strokovnih poslih neodvisni od velikega župana in ki jih vodijo prosvetni inšpektorji. Krajni šolski svet tvorijo župan, šolski upravitelj, občinski zdravnik in 5 občanov, ki jih voli občinski odbor, v mestih s preko 30.000 prebivalcev pa župan, šolski nadzornik, ravnatelj učiteljišča, šolski zdravnik, občinski inženjer in 5 meščanov. Krajni šolski svet izbere iz svoje srede predsednika, ki je lahko tudi šolski upravitelj; v večjih mestih je predsednik vedno župan. Na nameščenje učiteljstva krajni šolski sveti nimajo nikakega vpliva, ravno tako tudi ne na pedagoška in didaktična vprašanja. Stavljajo pa predloge glede zimskih in nadaljevalnih razredov. V njihov delo krog spada skrb za vzdrževanje šole in skrb, da šoloobvezna deca pouk redno poseča.

Oblastni šolski svet tvorijo prosvetni inspektor kot predsednik, oblastni šolski nadzorniki, oblastni sanitetni in tehnični referent, v činu najvišji ravnatelji učiteljišča, srednjih in meščanskih šol na sedežu oblasti, po en finančni uradnik in srezki šolski nadzornik, dva osnovnošolska učitelja in iz vsakega sreza po en državljan. V kolikor niso vsi ti člani določeni že po zakonu, jih voli oblastna skupščina. Oblastni šolski svet ima važen posvetovalni in upravni delokrog, vendar tudi on nima direktnega vpliva na nameščanje učiteljstva.

Poleg krajnega in oblastnega šolskega sveta določa zakon tudi takozvano «nastavniško veće» (učiteljski svet) v vsakem srezu in v vsaki oblasti, za celo državo kot vrhovni posvetovalni organ pa «veče za osnovnu nastavu i narodno prosvećivanje».

Privatne šole se morejo osnovati samo pod zelo strogimi pogoji. Privatna učiteljišča niso dopuščena.

Zakonski načrt bo sedaj predmet strokovnih posvetovanj. V načelu proti njemu razen morda s klerikalne strani, pač ne bo odpora. Pač pa se bo razvila debata o podrobnih določbah, kjer bo treba delati še na večjo decentralizacijo.

Politične beležke

Oblastne volitve in socijalisti

»Delavska Politika« poroča, da je v četrtek imelo pokrajinsko načelstvo socijalistične stranke Jugoslavije v Celju svojo sejo ter soglasno sklenilo delati na to, da nastopijo vse marksistične skupine v Sloveniji s skupno listo pri oblastnih volitvah. V ljubljanski oblasti je po tej vesti že dosežen sporazum za enoten nastop na Štajerskem pa se vrše v to svrho danes okrožne konference.

Kdo mara za klerikalce?

Z ozirom na komuniké Davidovićeve stranke, ki pravi, da se niti ni mislilo na pogajanja za združitev SDS in Davidovićeve DS objavja Vel. Ž. Acimović, ki se je imenoval v »Novostih« kot eden glavnih pokretašev za zbližanje obeh strank, v beograjskih listih izjavo, da se je vse (t. j. poizkusi za zbližanje delalo na željo prvakov iz Davidovićeve okolice kakor iz okolice Sv. Pribičevića. Že iz tega sledi, koliko je vredno »Slovenčevo« kokodakanje pod naslovom »Sam. demokratov nihče ne mara«. Glasilo klerikalne stranke bi bolje storilo, ako bi pričelo razmišljati, kdo mara za klerikalce.

Sv. Pribičević in konzultacije na dvoru

Ker so bili doslej v avdijencan na dvoru kot šefi političnih strank N Pašić, Lj. Davidović, dr. Korošec in St. Radić, se je dopisnik zagrebških »Novosti« informiral, ali bodo tudi ostali šefi političnih strank pozvani h konzultiranju. Obrnil se je s tozadevnim vprašanjem na Sv. Pribičevića, ki mu je odgovoril: »Jaz nisem zaprosil za avdijenco. Tisti, ki so občutili potrebo, da jo zahtevajo, so jo zahtevali in tudi dobili, kakor jo dobi vsak, ako je uglednejša oseba. Zahteval je nisem zaradi tega, ker bi sedaj ne mogel ničesar drugega svetovati kakor volitve, položaj pa za volitve še ni dozorel. Ne čutim potrebe, da bi prosil za avdijenco pri Nj. Vel. kralju.«

Svetozar Pribičević o ujedinjenju z Davidovićevo stranko

Z ozirom na komuniké, ki ga je izdalo predsedstvo Davidovićeve DS priobčuje Svetozar Pribićević odgovor, v katerem ugotavlja, da niso samo privatni poedinci ampak tudi nekateri poslanci Davidovićeve stranke, izjavljaji njemu in njegovim tovarišem, da bi bilo potrebno zbližati oba demokratska krila, ako že ni mogoče združitev v eno stranko. Na vse te izjave je odgovarjal, da so se sam. demokrati razšli z Davidovićem iz načelnih in ne osebnih razlogov. »Vedno sem odgovarjal«, pravi Sv. Pribičević, »da proti zbližanju nisem načelno, ako gre za eno politiko. Dodajal sem, da ne more biti nobenega zbližanja z demokratsko stranko, dokler je v zvezi in dokler politično sodeluje s plemenskimi in verskimi strankami in dokler vodi politiko, ki je nasprotna osnovnim idejam, ki so stvorile demokratsko stranko. Vedno sem odkrito govoril pred narodom, pa govorim tudi o tem vprašanju, da narod ve, zakaj ne more biti zbližanja med obema demokratskima krilomа in na komu leži odgovornost. Pri nas gre za politiko, ne pa za strankarsko trgovino, in zato smo vedno za zbližanje ako se govori o eni politiki, o oni politični liniji, ki jo je demokratska stranka začrtala ko smo jo osnovali. Iz demokratske stranke niso izstopili posamezniki, kakor bi hotel komuniké predsedstva te stranke neresnično predstavljati, temveč se je razcepila na dva dela, od katerih e del samostojnih demokratov danes bolj živ, borben in jak med narodom. Zato ne more biti govora o kakem vračanju v demokratsko stranko na podlagi njenih statutov, temveč samo v tem, da se vrne demokratska stranka k svojemu programu in oni nacijonalni politiki, katero so ji namenili njeni ustanovitelji«.

«Slovenec» ter zbližanje SDS z Davidovićevo stranko

Beograjske »Novosti« so objavile pred dnevi vest o poizkusih za zbližanje med SDS in Davidovićevo stranko. To vest smo kot kronisti beležili, obenem pa objavili tudi prvo izjavo Sv. Pribičevića o tem vprašanju. Za njim je tudi predsedstvo Davidovićeve stranke demantiralo vesti o pogajanjih za združitev SDS in Davidovićeve stranke in ta demanti je objavil včerajšnji »Slovenec« pod naslovom »Samostojnih demokratov nihče ne mara«, v posebni notici pa trdi, da bi »SDSarji radi prišli pod Davidovićevo okrilje, da pa je »Jutrovo« veselje spričo vesti beograjskih »Novosti« trajalo samo kratek čas. Veruje naj nam »Slovenec«, da bo njegovo veselje, ki ga kaže nad razkolom demokratskih vrst, zelo kratkotralno. Dobre stvari počasi dozorevajo in le polagoma se uglajajo velika nasprotstva. Seveda klerikalci sodijo druge po sebi, pa menijo, da bi mogli tudi sam. demokrati sklepati kake kravje kupčije s svojim katoliškimi in avtonomističnimi načeli, ko lezejo enkrat Pašiću drugič pa Uzunoviću pod frak in razen tega še plešejo okoli »framazonov« Davidovićeve stranke ter »nekrščanskih« muslimanov dr. Spaha. Sklepanje kravjih kupčij v načeli prepušča SDS klerikalcem in sorodnim elementom v trdnem prepričanju končne zmage svoje doslednosti in načelnosti.

Samohvala g. Lebingerja

Pišejo nam: V «Slovencu» čitamo zelo razburjeno obrambo oblastnega kandidata SLS gosp. H. Lebingerja iz Litije. Mi bi se že z ozirom na zelo plitki ton te samohvale nanjo ne ozirali, ako si ne bi gosp. Lebinger zopet dovolil nekaterih opazk, ki so zanj izredno značilne. Priznava, da je nedavno napisal, da je SDS mišljenja, da so naši davki še premajhni! S tem je sam obrnil nase očitek, da je to nesramna lež. Priznava, da tega ne more dokazati, vendar se s praznim zavijanjem skuša izvleči iz te težke obtožbe. Napada dr. Šavnika, kar je pač zelo ceno veselje in veliko junaštvo, obenem pa ga opozarja, da «pristaši SDS po cela leta niso plačali niti pare davka ter so se zanašali na svojo državotvornost» in na dr. Žerjava, ki da jim bo izposloval odpis davkov. Zato pravi gosp. Lebinger, da je davkoplačevalce - zamudnike opravičeno ozmerjal, da so «lahkomiselni». Kdo je gosp. Lebingerja postavil za sodnika, ali je kdo v zamudi z davkom iz lahkomiselnosti? Da «pristaši SDS, zanašajoč se na državotvornost in na dr. Žerjava, niso ni pare davka plačali po cela leta», ali ne diši to po denuncijaciji? Sicer pa je gosp. Lebinger svoj nelepi članek napisal samo, da se brani, zakaj je bil formalno in stvarno pristal na kandidaturo na listi tedaj aktivnega ministra dr. Ž e r j a v a. On trdi, da je hotel s SDS skleniti «kravjo kupčijo», a da se je zadnji hip premislil. «Kupčijo» da je hotel skleniti, ker je bil «preslepljen». Kar na dan, gosp. Lebinger, z «nemoralnimi sredstvi», ki so Vas «preslepila»! Strastno napadanje vodstva SLS in posl. Kremžarja, ker je bil ta postavljen za kandidata SLS za Narodno skupščino, ne pa gosp. Lebinger, to so «nemoralna» sredstva SDS, kaj ne? Stremljenje, biti izvoljen kjerkoli in celo na dr. Žerjavovi listi iz osvete proti SLS in gosp. Kremžarju, to je bila «nemoralna nakana»; čigava, gosp. Lebinger? Gosp. Lebinger se danes hvali, da «stoji v sredi boja za pravice slovenskega ljudstva v edino pošteni SLS.» Leta 1925. je gosp. Lebinger o poštenosti SLS imel druge nazore, danes pa stoji zopet sredi boja za mandat, pridušajoč se, da prihodnjič že navije uro gosp. Kremžarju, če se še drzne kandidirati v litijskem okraju . . . — n.

„Veleizdajniški proces“ v Veroni

Pred poroto v Veroni se vrši zanimiv proces proti 22 južnotirolskim Nemcem, ki so obtoženi veleizdaje. — Vsi obtoženci zanikajo krivdo. — Obtoženci ne znajo italijanski, porotniki pa nemški!

Verona, 4. decembra l. Proces proti Nemcem z južnega Tirolskega, ki se je začel v torek, se je danes nadaljeval. Pred sodiščem je 22 Nemcev, ki so obdolženi, da so snovali zaroto proti italijanski državi.

Obtožnica pravi, da so leta 1925 imeli v Bolcanu tajna zborovanja, na katerih so sklenili ustanoviti oboroženе tolpe, ki naj bi pripomogle, da se del ozemlja odcepi od države. Glavni obtoženec je 21 let stari Ingomar Verhonz iz Bolcana. Obtožnica navaja med drugim, da so policijski organi in fašistovska milica izvedeli leta 1925, da se v Bolcanu snuje tajna organizacija, katere glavni namen je osvoboditev Poadižja. Organizacija je hotela razpresti svoje mreže po vseh nemških krajih v Italiji. Snovala je radi tega oboroženе tolpe, ki naj bi delale preglavice italijanski vladi, če bi se ta protivila združitvi Avstrije z Nemčijo. Končni smoter organizacije pa je bil združitev vseh Nemcev v eno samo narodno državo. Organizacija se je imenovala Bund Oberland in njeno osrednje vodstvo je bilo baje na Dunaju. Glavni obtoženec Verhonz, ki je prebival na Dunaju, je bil baje nalašč poslan v Poadižje, da zbere tudi tam pristaše in osnuje tajne organizacije.

Zarotnike je naznami, kakor veli obtožnica dalje, nekemu fašistovskemu častniku Franz Michalek, italijanski državljan in ponemčen Čeh, ki so ga oberlandovci povabili v svojo sredo. Z njegovo pomočjo je policija vdrla dne 4 novembra 1925 v gostilno, kjer se je vršilo tajno zborovanje. Aretiranih je bilo takrat kakih 20 oseb, kasneje pa še nekaj drugih. Nekatere so izpustili, 22 pa jih je sedaj pred veronsko poroto.

Obtoženci večinoma ne razumejo italijanščine, porotniki pa sploh ne nemščine. Zato je potreben poseben tolmač, ki so ga naročili iz Trsta.

Glavni obtoženec Verhonz zanika vsako krivdo. Pravi, da je res ustanovil društvo Oberland, vendar pa da je to društvo negovalo samo sport in da se s politiko sploh ni bavilo. Kakor on, so izpovedali tudi ostali obtoženci, ki jih je predsednik sodnega dvora danes zaslišal.

Potem se je začelo zaslišavanje prič. Njihova izpoved se opira predvsem na to, kar je Michalek zaupal fašistu Altenburgerju in oblastvom. Michalek je tudi danes zatrjeval pred porotniki, da so njegove trditve resnične. Rekel je, da se je udeležil nekaterih sestankov društva Oberland, kjer so obtoženci govorili o združitvi vseh Nemcev in se baje zaklinjali, da bodo delovali proti versailiski pogodbi. Verhonz je na enem teh zborovanj govoril baje tudi proti Italiji in Franciji.

Po zaslišavanju prič je dobil besedo državni pravdnik, ki je porotnikom priporočal, naj bodo strogi. Naglašal je, da bi obtoženci v smislu novega zakona o zaščiti države prišli pred posebno sodišče, če bi se bila razprava prenesla za nekaj dni. Obširno je govoril o delovanju organizacije Oberland in utemeljeval obtožnico. Končno je po dveurnem govoru zahteval za pet glavnih obtožencev uporabo določb paragrafa 134. kazenskega zakonika, ki določa za tak slučaj osem do petnajst let ječe. Govorili bodo še zagovorniki, nakar bo sodišče proglasilo razsodbo.

Nevarnost rudarske stavke na Poljskem

Rudarji pretijo s splošno stavko, ako jim lastniki ne povišajo mezd. — Kompromisna pogajanja.

Varšava, 4 decembra g. Oblastva in gospodarski krogi so zelo vznemirjeni vsled vesti, ki prihajajo iz premogovnikov. Rudarji namreč prete s splošno stavko, ker odklanjajo lastniki premogovnikov njihove zahteve po povišanju mezd. V Dombrovi se vrši v sredo kongres strokovnih organizacij rudarjev iz dombrovskega, gornješleskega in krakovskega revirja, na katerem bodo sklepali o stavki, ako se dotlej ne sprejmejo njihove zahteve.

V Sosnowcah je bil sestanek lastnikov premogovnikov, na katerem so sklenili odkloniti zahteve rudarjev po zvišanju plač. Po sestanku so dobile socijalistične strokovne organizacije obvestilo, da ne morejo dovoliti lastniki premogovnikov rudarjem povišanja prejemkov za mesec december. Strokovna organizacija rudarjev je sklenila vztrajati na svojih zahtevah in je odločena proglasiti splošno stavko.

Veliko razburjenje je povzročila vest iz Lvova, ki pravi, da so delavci proglasili stavko v vseh petrolejskih rafinerijah, ker so lastniki odklonili njihove zahteve po regulaciji prejemkov. Od stavke sta izvzeti le državna rafinerija Polmin in rafinerija Premier. Danes so se začela v Lvovu pogajanja med petrolejskimi industrijci in zastopniki delavcev, da se doseže kompromis.

Madžarske „volitve“

Volitve za madžarski parlament bi se morale vršiti pravzaprav od 8. do 15. decembra. Izvoliti je 245 poslancev. Toda še predno je prišlo do pravega glasovanja, je znano že 60 izidov iz tistih okrajev, kjer je bil postavljen samo en kandidat. Tam sploh ne bo nobenih volitev, marveč se dotični kandidati kar tako proglasijo za izvoljene. Od teh jih pripada 45 Bethlenovi stranki enotnosti, 11 vladi naklonjenim krščanskim socialcem, 1 mandat dobi rasist Julij Gömbös, dva pa legitimista grof Appony in grof Sigray. Razen trgovinskega ministra Hermanna so dosedaj »izvoljeni« prav vsi člani vlade. V splošnem računu Bethlenova stranka na 170 mandatov, 30 do 35 bi jih odpadlo na vladi prijazno krščansko-socijalno stranko in samo 40 do 45 opoziciji.

Do takih izidov bo prišla Bethlenova vlada na temelju reakcijonarnega volilnega zakona sprejetega junija l. 1925. kakršnega ne pozna nobena druga država v Evropi. Zakon je naperjen predvsem proti malim kmetom in delavcem. Komaj polovica odraslih državljanov se more udeležiti volitev. 199 poslancev se voli javno in sicer voli pri prvem glasovanju 95 okrajev pri drugem pa nadaljnih 104. Le v 46 okrajih se smatra ljudstvo dovolj zrelo, da glasuje tajno. In še tu je »tajnost« le izraz za najhujša nasilja.

Da mora vlada pri takem sistemu in spričo diktature doseči vse, kar hoče, leži na dlani. Redki so oni, ki si upajo pri javnem glasovanju dati svoj glas opozicijonalcu. V mnogih slučajih pa do volitev sploh ne pride, ker mora kandidat zbrati za postavitev kandidature podpise vsaj desetega dela volilnih upravičencev. To je navadno opozicijonalcu nemogoče. Če pa se mu vendar posreči, se mora pod grožnjami in dejanskimi napadi končno le umaknuti iz volilne borbe. Vrhtega se osem dni pred začetkom volitev ne sme vršiti nobena agitacija. Ta naredba velja seveda samo za opozicijonalce, ki im je v sedanjem slučaju ostalo za propagando komaj 14 dni. Vlada počne med tem, kar se ji zljubi.

Spričo teh razmer ne bodo podale madžarske »volitve« niti približno točne slike o razpoloženju madžarskega naroda. Prihodnja zbornica bo še bolj robsko orodje v Bethlenovih rokah nego dosedanja. Vendar se v Evropi nihče ne bo motil o tem, kako je prišel Bethlen do svoje »parlamentarne« večine. (Glej tudi pismo iz Budimpešte na 13. strani.)

Demisija danske vlade

Kodanj, 4. decembra a. Min. predsednik Stauning je včeraj popoldne vsled poraza socijalistično demokratske koalicije pri volitvah podal kralju ostavko celokupnega kabineta. Kralj je zaprosil vlado, naj ostane na svojem mestu do sestave novega kabineta.

Kodanj, 4. decembra d. Novo vlado sestavi najbrže kmetska levica s podporo konservativcev. Mogoče pa je tudi, da vstopijo konservativci v kabinet, ces da so dobili pri volitvah močan porast glasov. Kot naslednika Stauninga imenujejo bivšega poljedelskega ministra Madsen-Mygdala, ki naj bi prevzel sestavo nove vlade.

Železniška nesreča v Slavoniji

Zagreb, 4. decembra n. Danes zjutraj na vse zgodaj se je pripetila na veliki postaji Striživojna-Vrpolje težka železniška nesreča. Brzovlak št. 5, ki vozi iz Beograda proti Zagrebu, se je na imenovani postaji radi napačno postavljene kretnice zaletel v tovorni vlak št. 90, ki je stal na postaji. Ker zagrebška železniška direkcija noče dati nikakih pojasnil glede nesreče, še ni znane vse podrobnosti; ve se le toliko, da je močno poškodovana lokomotiva brzovlaka, službeni voz, poštni voz, spalni voz in pa salonski voz, v katerem se je vozil admiral Koch s svojo obitelio. K sreči se admiralu in nobenemu članu rodbine ni ničesar pripetilo. Ranjeni so vlakovodja, manipulant brzovlaka in en potnik.

Vojno stanje na Litvanskem

Varšava, 4. decembra (pr.) Litvanska vlada je proglasila po vsej državi poostreno vojno stanje. Ta korak je baje v zvezi z odkritjem komunističnega načrta prevrata.

Danes ob pol 11, 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri monumentalni ruski velefilm

„Carjev glasnik“, Mihael Strogov

Po znanem romanu JULESA VERNA. — Pri vseh predstavah sodeluje pristni ruski balalajka orkester, ruski pevski zbor in pomnoženi lastni orkester. Takega filma še ni videlo Vaše oko!

Danes zadnji dan II. del in konec.

Kino „DVOR“ Telefon 730.

Predprodaja vstopnic od 10. do 12. in od 2. dalje.

Naši kraji in ljudje

Ivana Kobilčeva †

Nenadoma je preminula včeraj v Ljubljani najodličnejša slovenska slikarica Ivana Kobilčeva.

Pokojnica se je narodila 20. decembra 1861 v Ljubljani kot hči uglednega obrtnika, trgovca in hišnega posestnika. Že kot napol odraslo dekle je kazala izredno nadarjenost za slikarstvo; prvi pouk pa sta ji dajala slikarica Ida Künlova in akad. slikar Ferdo Vesel. Z osemnajstim letom je odšla na dunajsko slikarsko šolo, v jeseni 1880 se je preselila v Monakovo, kjer je ostala učeč se in ustvarjajoč sredi uglednih tovarišev skoraj devet let. Nato je delovala na Ecole Gervex v Parizu.

Prvič je razstavila l. 1888 v dunajskem Künstlerhausu in istega leta tudi v Ljubljani. Žela je pri nemški in domači kritiki največji umetniški uspeh. L. 1889 je v Zagrebu portretirala dr. Račkega in priredila v Jugoslovenski akademiji razstavo 29 slik. L. 1891 je razstavila v Monakovem svojo veliko znano sliko »Poletje«, ki je danes last Narodne galerije v Ljubljani. To sliko in svoje izvrstne »Likarice« je razstavila tudi v Parizu, kjer je zanju prejela častno odlikovanje. Kasneje je razstavljala še na Dunaju, v Pragi, Regensburgu, Monakovem, Berlinu, Draždanah, Budimpešti, Zagrebu, Beogradu in Ljubljani.

L. 1894 je študirala več mesecev v Florenci in je istega leta na vabilo nadškofa dr. Stadlerja poslikala jezuitsko cerkev v Sarajevu. Tam je ostala do l. 1905 ter v družbi slikarjev bratov Arndtov Liebenweina n. dr. silno plodovito ustvarjala. Sodelovala je tudi pri »Bosanski Nadi«, »Slovanu« ter naslikala za mestno občino ljubljansko portret biskupa Strossmaverja in alegorijo Kranjska pozdravlja Ljubljano.

L. 1906 je bila nekaj časa učiteljica risanja in slikarstva v ljubljanski Mladiki, nato pa se je preselila v Berlin, kjer je ostala vztrajno delavna do l. 1914. V Berlinu je razstavila parkrat z velikim uspehom v Schulterjevem salonu. Ob začetku svetovne vojne se je vrnila v domovino ter je nadalje slikala portrete (n. pr. Iv. Hribarja za mag. posvetovalnico), žanre, cvetje in t. zv. tihožitja. Opetovano je razstavila na razstavah v Jakopičevem paviljonu. V kratkem je nameravala prirediti kolektivno razstavo svojih del. Namere ni mogla izvršiti več.

Število njenih slik je ogromno, a raztresene so po Nemčiji, Dunaju, po Sloveniji, Bosni in Hercegovini, Zagrebu in Parizu, pri zasebnikih, po raznih galerijah in muzejih. Več slik ima tudi Narodna galerija v Ljubljani.

V zgodovini slovenske umetnosti ji ostane ohranjen najčastnejši spomin.

Kongres državnih nameščencev v Zagrebu

V saborni dvorani na Markovem trgu je bil otvorjen včeraj dopoldne kongres Saveza državnih nameščencev v Jugoslaviji. Zborovanje je otvoril dr. Benković s pozdravnim nagovorom, v katerem je izražal svoje veselje, da more pozdraviti delegate iz vseh naših pokrajin: Vojvodine, Srbije, Črne gore, Dalmacije Bosne, Slovenije in iz vseh mest, kjer so sedeži pokrajinskih udruženj. Predsednik Glavnega saveza v Beogradu, generalni direktor državnega računovodstva Niko Jovanović, je navajal razloge, zakaj se do sedaj še nikdar ni vršil v Zagrebu občni zbor državnih nameščencev, čeprav se je splošno izražala ta želja .Pozdravil je nato navzočega velikega župana Kramarića in bivšega kraljevskega namestnika za Hrvatsko dr. Čimića. Nato je navajal težkoče glede organiziranja enotne fronte državnih nameščencev. Žalibog je bilo do sedaj pri merodajnih činiteljih zelo malo razumevanja za probleme državnih nameščencev, vendar upa, da se bodo po sedanjem kongresu vsa vprašanja resnejše upoštevala.

Zagrebški kongres državnih nameščencev, je naglašal govornik, naj bo razpotje, da krenemo nova pota in dosežemo boljši položaj državnih nameščencev. Sklepi kongresa naj odgovarjajo dostojanstvu državnih nameščencev, interesom države in dobrobiti naroda.

Na predsednikov predlog je bila poslana nato med viharnim ploskanjem vseh navzočih kralju Aleksandru kot pokrovitelju udanostna brzojavka. Sledili so govori predsednikov posameznih pokrajinskih organizacij. Posebno prisrčno in toplo je bil sprejet govor predsednika organizacije iz Slovenije g. Lillega, ki je opozarjal, da stavijo Slovenci na ta kongres svoje poslednje nade in upe, da bodo državni nameščenci dosegli vsaj to, kar jim po človeških pravicah pripada že zdavnaj. Državni nameščenci so pretrpeli mnogo in trpe še sedaj, vendar pa rešitve ni pričakovati niti od vlade, niti od skupščine, temveč od državnih nameščencev samih. V drugih državah, je nadaljeval govornik, rušijo organizirani državni nameščenci vlade in prisilijo parlamente, da delajo noč in dan. To se more zgoditi tudi pri nas, ako se izvede krepka organizacija. Govor g. Lillega je bil sprejet z viharnim ploskanjem, posebno oni pasus, v katerem je naglašal, da je najboljše, da se posamezne organizacije takoj razidejo, ako se ne ustvari enotna fronta.

Ob 3. popoldne je pričel kongres s svojim rednim delom. Navzoči so zastopniki organizacij državnih nameščencev iz vseh krajev naše države.

Dr. Vinko Šercl slovenski Mezzofanti

Pred dvajsetimi leti, dne 4. decembra l. 1906 je umrl v Ljubljani izreden mož, nedosežen velikan v znanju jezikov: državni ruski svetnik in vseučiliški profesor v p. dr. Vinko Šercl. Porojen l. 1843. v Berounu na Češkem je zahajal v Pragi v gimnazijo in znal ob maturi že 12 jezikov. Na praškem vseučilišču je nato absolviral juridične študije, a se hkratu učil glavnih evropskih in nekaterih azijskih, afričanskih ter američanskih jezikov. Dne 12. februarja 1866 se je priglasil, da položi izpit iz 40 jezikov. Toda jezikovnih strokovnjakov so imeli v Pragi le za 26 jezikov. Šercl je bil takrat šele 23 let star. O slovanskem Mezzofantiju so s strmenjem poročale vse novine, celo Bleiweisove »Novice«. Jeziki, iz katerih je takrat pred jezikoslovnimi prvaki delal izpit, so bili: češki, poljski, ruski, srbohrvatski, bolgarski, angleški, italijanski, španski, portugalski, madžarski, švedski, danski, nizozemski, rumunski, arabski, turški, japonski, malajski, hebrejski, perzijski, arnavtski, tibetanski, mongolski, mandžurski, sanskritski in ciganski. V vseh je Šercl gladko govoril. L. 1866. je odpotoval v London, bil uradnik Britskega muzeja, obenem pa je občeval v Whitechaplu s Kitajci, Japonci, Mongolci, Malajci, Veddahi, Kafri, Peruanci, Bosjemi in zamorko bušmanko. L. 1867 je odpotoval v Peterburg, kjer se je pripravljal na profesuro; hkratu pa se je učil še nadalje sanskrita in perzijščine. L. 1868 je prebil izpit na sanskrito-zendo-perzijskem oddelku vseučilišča in dosegel stopnjo kandidata orijentalske fakultete. Rusko naučno ministrstvo ga je nato poslalo proučevat jezik Cuhoncev, Laponcev, Zirjanov in Samojedov. L. 1871. je postal pravi profesor in doktor sanskrita in primerjal. jezikoslovja v Harkovu, kjer je ostal 16 let. Medtem je mnogo potoval po Rusiji in Sibiriji, se naučil raznih kavkaških jezikov ter je napisal različne slovnice. L. 1885 je prišel na lastno željo v Odeso ter je na vseučilišču predaval dvanajst let. Ponujali so mu službo na vseučiliščih v Varšavi, v Oxfordu, Tokiu, San Francisku in drugod, a dr. Šercl je rajši ostal med Slovani v Rusiji.

L. 1897 se je radi bolezni dal upokojiti, se preselil najprej v Prago, nato v Gradec in končno v Ljubljano. Pisal je mnogo v ruskem jeziku, a tudi v češčini in nekaj člankov celo v slovenščini (v »Slovanu«). Zadnji, t. j. 45 jezik, ki se ga je priučil, je bila slovenščina. Pisal in govoril jo je gladko in izbrano lepo. Tudi je v Ljubljani v Ruskem krožku in Splošnem slovenskem ženskem društvu često predaval. Bil je izredno spreten govornik. Poročen z Angležinjo, je imel troje otrok, živi še hči, omožena z bančnim ravnateljem Bog. Kajzelom v Ljubljani.

Zanimivo je, da je dr. V. Šercl za vsak jezik potreboval 2 meseca do pol leta. Le arabščine se je učil leto dni, kitajščine in sanskrita pa celo dve leti. Nato je vsak jezik predvsem govoril. Trdil je, da jezikov ne meša in jih povsem razlikuje. Da je govoril in pisal tudi vse svetovne glavne jezike, se razume.

Slovence je jako vzljubil in je sodil o njih takole:

»Slovenci so jako nadarjeni, razmeroma naglo napredujejo, jezik se jim izvrstno razvija in njih slovstvo zasluži priznanje. Treba pa jim je več rodoljubja, manj mlačnosti in več vztrajne prizadevnosti.«

Šerclova kritika o nas je pač točna. Jezikoslovec velikan je bil droben, skromen mož izredno ljubeznivega vedenja. Pokopan je pri Sv. Križu.

Podnartsko polje pod vodo

Že pri zadnji povodnji smo opozorili železniško upravo na nevarnost, ki ji preti v Podnartu pri Savskem kolenu nedaleč nad postajnim poslopjem. Dočim je bil pred zadnjo povodnjo oddaljen desni breg Save okoli 100 metrov od železniškega nasipa, je danes, kljub temu, da je v primeri z zadnjo povodnjo, sedanje naraščanje vode znatno manjše, oddaljen kvečjemu še 8 do 10 metrov. In če deževje ne popusti, lahko v nekaj dneh doživi Podnart, česar že dolgo s trepetom pričakuje, namreč, da voda pretrga progo, onemogoči železniški promet ter poplavi vso vas. In kdo bo povrnil škodo, ki bi se bila lahko zabranila s tem, da bi se na ogroženem mestu zabilo nekaj pilotov ter jih založilo s primernimi fašinami?

Stanje v Podnartu je skrajno opasno, ker že pri malem nalivu Sava prestopi desni breg in poplavlja polje že itak revnih posestnikov. Žaga podjetja Pogačnik in Fister stoji ponovno kot osamljen otok sredi Save ter je obrat že od sobote ustavljen.

Most preko Save se je tekom včerajšnjega dneva močno nagnil, vsak čas je pričakovati, da izgine v valovih in s tem bi bila poslednja komunikacija radovljiškega okraja preko Save odstranjena.

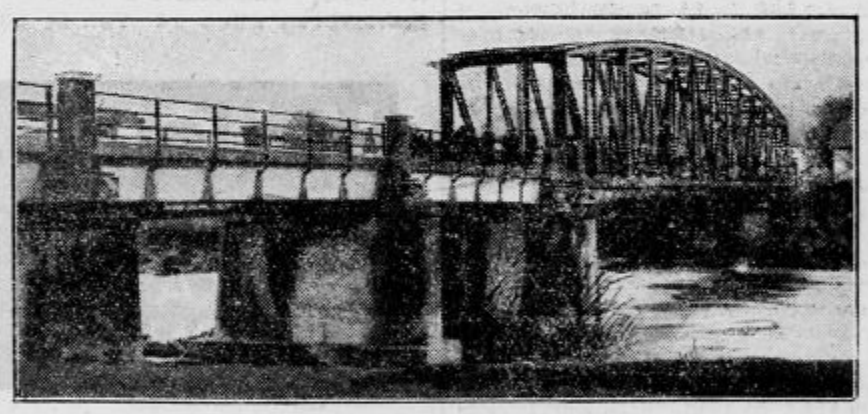

Most čez Savo v Tacnu pod Šmarno goro
so morali popolnoma zapreti za promet, da se s popravili osigura obstoj mosta, ker se je na tretjem stebru na vižmarski strani pojavila velika razpoka in se je nagnilo železno ogrodje.

Začasni most čez Soro pri Medvodah
je že odprt za pešce.

Srečke drž. razredne loterije

kupujte pri domačem zavodu Zadružni hranilnici r. z. z o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta 19, ali pa v oglasnem oddelku „Jutra“. Naročenih je velika množina tako, da ni dvorna, da bo med njimi

veliko število velikih dobitkov.

Kjer je največ srečk, je tudi največ dobitkov.

Spomenik kralja Petra I.

Gospod dr. Dobida je priobčil v nedeljski številki «Jutra» z dne 28. novembra članek «Iz stare Ljubljane», ki je zanimiv iz dveh razlogov: prvič, ker seznanja javnost s projektirano regulacijo ljubljanskih trgov ter prinaša v tem oziru nekatere zamisleke in predloge g. prof. arh. Plečnika, tičočih se specijelno Turjaškega trga. Važen pa je ta članek tudi iz razloga, ker je sprožil v javnost vprašanje, na katero mesto naj se postavi bodoči spomenik kralja Petra I. Osvoboditelja. V njem se navdušuje g. dr. Dobida za Turjaški trg.

Povsem instinktivno je določila Ljubljana že od vsega začetka v ta namen najprostornejši, v središču novega dela mesta ležeči prostor ter ga krstila kasneje z imenom «Kralja Petra trg». Sicer tvori zbiranje prostorov za postavljanje spomenikov v Ljubljani svojevrsten kuriozum. Prešernov spomenik stoji na Marijinem trgu, Valvazorjev na Muzejskem, Miklošičev na Kralja Petra trgu, pa si mislijo dobri poznavalci stare Ljubljane, zakaj ne bi stal kralja Petra spomenik na Turjaškem trgu.

Udruženje rezervnih oficirjev i ratnikov, ki je prevzelo nalogo, da postavi navedeni spomenik, je takoj v začetku določilo v ta namen Kralja Petra trg. Nepričakovano pa se je mnenje nekaterih gospodov izpremenilo; baje vsled pomislekov glede vsote, ki je potrebna za tako velik spomenik (iz umetniških razlogov), glede slabe arhitekture trga, da je škoda parka itd. Da pa se izogne očitkom, da je premalo upoštevalo mnenje umetnikov in strokovnjakov, je razpisal odbor natečaj za izbiro prostora, njegovega oblikovanja ter generalne zasnove spomenika glede na njegovo velikost, grupacijo mas ter organično združitev z okolico. Mnenja sem, da je navedeni natečaj, vsaj v kolikor se tiče spomenika, nepotreben. Nepotrebna bi bila tudi debata glede na propagiranje ideje, da se postavi spomenik v kakršnikoli obliki na Turjaškem trgu, da ni prišlo do natečaja ter s tem postalo vprašanje prostora sporno.

Že v začetku članka sem omenil, da postavlja spomenik celokupni slovenski narod svojemu nacijonalnemu in političnemu osvoboditelju, svojemu prvemu kralju. Ta spomenik se ne more primerjati s spomenikom kakega avstrijskega vladarja. Nam Slovencem je vseeno, ali stoji spomenik Jožefa II. ali Marije Terezije pred dvorno biblioteko ali pred muzejem ali na dvoru samem. Za nas je tak spomenik zgolj umetnina, ki učinkuje skupno z okolico v zvezi z arhitekturo prostora.

Ni in ne more nam pa biti vseeno, kje stoji spomenik kralja Petra. Za nas bo ta spomenik več kakor zgolj umetnina, ki naj tvori plastičen zaključek umetniško še tako dobro oblikovanega zakotnega prostora, kot je ravno Turjaški trg. Tega dejstva ne more izpremeniti nikak, še tako originalni umetniški zamislek.

Življensko delo kralja Petra, osvoboditev Jugoslovenov, posebno Slovencev, zahteva od nas več, mnogo več kakor uresničiti zamisleke naših umetnikov. Ono zahteva maksimum. Kar zmore Slovenija v finančnem in umetniškem oziru in to glede na spomenik, kakor tudi na prostor, ki mora biti reprezentančnega značaja, v centru modernega dela Ljubljane s širokimi cestami in odprtimi dohodi. Na njem se bodo vršile vse nacijonalne slavnosti, vojaške parade itd. ob udeležbi ljudskih množic. Vsem tem zahtevam odgovarja edinole Kralja Petra trg v svoji obsežnosti, s krasno urejenimi širokimi cestami in odprtimi dohodi, v bližini prometnih žil, kjer ga vidi lahko vsakdo, ki prihaja ali odhaja iz mesta. V nikakem oziru pa ne more zadostiti navedenim zahtevam Turjaški trg in to vsled svoje zakotne lege, malega obsega, naklonjenega terena ter ozkih dohodov. Že Kongresni, Mestni in Marijin trg so pri slavnostih ob srednji udeležbi naroda natlačeni ter je vsak razvoj obhoda skoro nemogoč. Kako bi to zgledalo na Turjaškem trgu, si more vsakdo sam predstavljati.

Ne dvomim, da bo Turjaški trg z zidavo nove mestne stanovanjske hiše v umetniškem oziru mnogo pridobil. Tudi sem prepričan, da bo primeren spomenik celokupno sliko izpopolnil. To nalogo pa more rešiti poljuben spomenik n. pr. Miklošičev, ker je v bližini projektirana univerzitetna knjižnica ali pa kip Povodnega moža, ki bi se skladal z nekdanjo romantiko Ljubljanice ter jo zopet oživil.

Naloga slovenskih umetnikov je, da izpopolnijo Kralja Petra trg ter mu dajo lice in obliko, ki bo tvorila s spomenikom umetniško dovršeno celoto.

Slovenski umetniki morajo končno razumeti in uvideti, da je njih dolžnost, reševati naloge, ki jim jih stavi življenje, ne pa narobe.

Arh. prof. Rado Kregar.

Slava suvoborskega polka

Težko si je zamisliti pokolenje, ki bi bilo bolj sposobno kakor sedanje, da pozabi svoje velikane in velike dni. Eden takih dni je bil 3. december 1914, dan, ko se je pred 12. leti pričela znamenita suvoborska ofenziva srbske armade, ki je končala z znanim strahovitim porazom Avstrijcev in Madžarov in prinesla svobodo Beogradu. To je bila ofenziva, po kateri je kralj Peter telegrafiral ruskemu carju: Na ozemlju Srbije ni več niti enega sovražnega vojaka razen ujetnikov.

Znamenit je bil ta dan in ostane za večno znamenit v zgodovini. Kosovska epopeja je vzgojila junake s Kumanova, Bregalnice, Cera, Dobrega polja in Suvobora, suvoborska veličastna zmaga pa naj postane vzgojiteljica mladih naših generacij.

Najbolj je spojeno s tem velikim dnem ime 18. polka v Beogradu. Ravno ta polk je namreč začel ofenzivo, ki je dobila ime suvoborska. Ovenčal se je takoj prvi dan z gloriolo, ki je postala potem od dne do dne svetlejša. Seveda je veliki boj zahteval od polka tudi težke žrtve: nič manj kakor 42 oficirjev in nad tisoč vojnikov in podoficirjev je obležalo na bojišču.

V petek je suvoborski polk v Beogradu proslavil spomin na ta veliki in težki dan. Proslavi so prisostvovali: kraljev poseben odposlanec, dalje komandant Beograda general Žečević, inšpektor pešadije general Grujić, divizijski general Filipović, rodbine padlih vojakov, rezervni oficirji, številne korporacije in društva in veliko število drugih gostov. Po cerkvenem obredu in rezanju kolača, pri čemer je pel pevski zbor oficirjev in vojnikov, je imel polkovnik Živković lep govor o početku suvoborske bitke in vlogi 18. polka ter njegovih zaslugah za srečen izid. Nato je polk defiliral, popoldne pa se je vršila zabava, pri kateri so nastopili tudi Sokoli.

Pride! Pride! Pride! Pride!

„Umirajoča roža“

Čudež sv. Terezije)

Velefilm s petjem, ki prekaša «Belo sestro»

Pride! Pride! Pride v kino «DVOR».

Razpust občinskega zastopstva in krajnega šolskega sveta v Mežici pri Prevaljah

Pod tem naslovom je priobčilo »Jutro« z dne 10. novembra 1926 vest, da se je vsled odredbe velikega župana mariborske oblasti vršila revizija občinskega gospodarstva in da je **rezultat te** revizije naravnost porazen, ker da je na eklatanten način **pokazal**, kako se je z javnim denarjem gospodarilo; nadalje **da vodi občino** v Mežici tudi nekaj prikritih komunistov in da je veliki župan mariborski razpustil občinski odbor v Mežici radi prevelikega razmetavanja in zapravljanja javnega denarja.

Podpisani člani razpuščenega občinskega odbora najodločneje označujejo kot neistinite pravkar navedene činjenice, kolikor se tičejo posledkov revizije. Nasproti povdarjajo, da je **revizijska komisija našla knjige in blagajno** v najlepšem redu, niti ni bilo razmetavanja in zapravljanja javnega denarja. Tudi ni res, da bi bil med voditelji občine kak prikrit ali odkrit komunist.

Mežica, dne 28. novembra 1926.

Razpuščeni občinski odbor v Mežici po svojih članih: L. Osimič, M. Komar, K. Hinterberger, I. Mavc, Jožef Golob, Jurij Libnik, F. Blatnik, V. Möderndorfer, J. Perovec, Fr. Wertačnik, Ludvig Kopmaier, Josef Ipavic, F. Trebovc, Filip Grabner, F. Osojnik.

K mežiški senzaciji
Zaslužen heroj med delavstvom

Pod tem naslovom je priobčilo »Jutro« z dne 11. novembra 1926 z ozirom na razpust občinskega zastopa in krajnega šolskega sveta v Mežici, da jima je moral veliki župan mariborski postaviti gerenta radi prevelikega razmetavanja in zapravljanja javnega denarja, ta gerent da ima očistiti Avgijev hlev.

Podpisani člani razpuščenega občinskega zastopa najodločneje označujejo kot neistinito priobčeno činjenico, da bi bil občinski zastop razmetaval in zapravljal javni denar in da bi njegovo poslovanje povzročilo Avgijev hlev. Nasproti je res, da je revizijska komisija našla knjige in blagajno v najlepšem redu.

Mežica, dne 28. novembra 1926.

Razpuščeni občinski odbor v Mežici po svojih članih: L. Osimič, M. Komar, K. Hinterberger, I. Mavc, Jožef Golob, Jurij Libnik, F. Blatnik, V. Möderndorfer, J. Perovec, Fr. Wertačnik, Ludvig Kopmaier, Josef Ipavic, F. Trebovc, Filip Grabner, F. Osojnik.

NISEM
vsled bojkota italijanskega blaga
NAJCENEJŠI,
pač pa sorazmerno s ceno in kvaliteto
NAJSOLIDNEJŠI!!
Josip Ivančič, Ljubljana, Šelenburgova ul. 1
Konfekcijska industrija, zaloga češkega in angleškega sukna:

Pismo iz Bele Krajine

Metlika, 3. decembra

Štirje napredni veterani so se zbrali pred kratkim »Pri Kopiniču«, da proslave v krogu napredne Metlike vsak svojo 50letnico. Prvi je naš vrli Julij Kopinič, gostilničar »Na Gorenjskem«, predsednik krajevne organizacije SDS, občinski svetovalec, odbornik prve dolenjske posojilnice itd. G. Kopinič je eden najagilnejših gospodarskih in sokolskih delavcev. Doslednost in vztrajnost ga vodita pri vsakem njegovem delu. — Drugi slavljenec je Milan Guštin, trgovec in posestnik podžupan metliški, član uprave prve dolenjske posojilnice, podnačelnik vodovodne in električne zadruge. Pridobil pa si je ne samo v teh svojih funkcijah velikih zaslug za mesto, temveč tudi kot načelnik domačega godbenega kluba. G. Guštin je bil svoj čas tudi učitelj, predno je prevzel očetovo gospodarstvo in trgovino. Sedaj deluje neumorno na to, da bi dobilo mesto čim prej prepotrebni vodovod in dobro električno razsvetljavo Tretji slavljenec je bil g. Zdravko Novak, naddavkar, predsednik Narodne čitalnice, blagajnik Sokola. Odkar prebiva med nami, je nudil občinstvu že mnogo duševnega užitka. Metlika mu je za njegovo nesebično delovanje iskreno hvaležna, kar naj mu bo najboljša nagrada. — Redek slavljenec je g. Ivan Škof, vodja domače godbe in cestar. Slavil je 50letnico svojega prvega nastopa kot godbenik. Celo polstoletje je marljivo deloval pri domači godbi in pri orkestru godbenega kluba, ter še sedaj spodbuja k vztrajnosti godbeni naraščaj.

K slavnostnemu večeru se je zbralo mnogo domačega prebivalstva, sviral pa je orkester godbenega kluba Jubilante so pozdravili gg. Otmar Šturm, Dako Makar in Ivan Malešič mlajši, ki je nazdravil tudi zaslužnemu godbeniku g Muchu. Redka slavnost je potekla v najprijetnejšem razpoloženju. Številnim gratulantom se pridružujemo tudi mi in kličemo jubilantom: Še na mnoga leta!

Vlomilci v ptujski davčni urad pod ključem

Maribor, 4. decembra

V mariborske zapore so danes pripeljali dva zelo nevarna vlomilca, ki imata na vesti celo vrsto drznih vlomov Poročali smo svoječasno o vlomu v ptujski davčni urad dne 7. marca, odkoder so vlomilci odnesli 21.000 Din, v izropani blagajni pa očividno radi naglega bega pozabili vlomilsko orodje Po dolgotrajnih poizvedbah, ki jih je vodil policijski nadsvetnik g. Kerševan, se je posrečilo ugotoviti izvor orodja (centralni sveder, spiralni sveder, železni vzvodi) Orodje je bilo kupljeno deloma pri Hirschlerju, deloma pri tvrdkah Haloš ter Schuchardt & Schütze v Zagrebu. To orodje so prinesli postreščki kratko pred ptujskim vlomom v neki hotel za Gezo Parkaša iz Novega Bečeja in Ernsta Höfterja iz Novega Sada. Dejanski sta pod temi imeni nočevala dk pred vlomom dva tujca pri Osterbergerju v Ptuju in pred tem v Mariboru. Za Hrvatsko in Slavonijo je prevzelo zasledovanje zagrebško policijsko ravnateljstvo. Dognalo se je da živita zares osebi istih imen v Novem Bečeju oziroma v Novem Sadu, ki sta svoje legitimacije prodala madžarskima državljanoma Josipu Jiringu in Štefanu Szabo iz Budimpešte.

Na podlagi tiralice ki jo je izdalo drž. pravdništvo, je novosadska policija dne 19. oktobra aretirala oba imenovana osumljenca iz Madžarske, ki sta po zaslišanju v Novem Sadu Osijeku in Zagrebu bila danes prepeljana v Maribor. Po njunem dosedanjem priznanju sta prišla oba radi brezposelnosti v Beograd z namenom, da si na nepošten način polščeta denarja v Jugoslaviji. Priznavata vlome v šoli v Senti, Bjelovaru, v poglavarstvo v Brčki, Sremski Mitrovici, Titelu ter v županstvo v Vinkovcih in pa v davčni urad v Ptuju.

Po ptujskem vlomu sta si lopova nabavila v Budimpešti novo vlomilsko orodje Na povratku v Jugoslavijo pa sta prišla v Novem Sadu v roke policije Samo priznani vlomi obsegajo tatvine velikanske vrednosti nad 870.000 Din katere vsote pa ne priznavata v celem Utemeljen je sum, da sta ta lopova vlomila tudi v meščansko šolo v Cankarjevi ulici in ljudsko šolo v Razlagovi ulici v Mariboru ter v ljubljanske šole meseca decembra lanskega leta. Zagovarjala se bosta pred mariborsko poroto.

Dva poklicna uzmoviča

Ljubljana, 4. decembra.

Čim več gneče in drenja tembolje za žeparje. Samo v gneči se počuti žepar dobro in tu se igra kakor ribica v tolmunčku. Ni čuda, da se je v gneči pred Krisperjevo trgovino na Mestnem trgu, kjer prodajajo Miklavža, prav izborno počutil tudi 38letni Peter Lovšin, po poklicu žepar, rojen v Pulju, pristojen pa v Dolenjo vas pri Kočevju.

Lovšin ima za seboj že neznansko pisano življenje. Pred dobrima dvema letoma je bil pred ljubljansko poroto obsojen radi številnih žepnih tatvin na raznih sejmih, v cerkvah in gostilnah ter vlakih na 3 leta ječe. Ko je padla sodba, je glasno protestiral, češ: «Za take malenkosti pa 3 leta!» No, in pozneje je bil res amnestiran in v oktobru izpuščen, ko je odsedel dve leti ječe.

Danes dopoldne se je Lovšin, kakor že večkrat te dni zopet zagvozdil med ljudi pred izložbo Krisperjeve trgovine. Pazil je na vsako priliko, kako bi se poigral s prsti po tujih žepih. Slednjič si je izbral za žrtev Terezijo Bricelj iz Štepanje vasi. Že je držal v rokah njeno rjavo listnico s 584 Din gotovine, ko se je nenadoma znašel v nekakih klešččah. Objem mu ni bil nič kaj povolji. Ko pa se je ozrl, ga je minilo sploh vsako veselje. Pogledal je namreč v obraz višjemu stražniku Mihaelu Potočniku, na čegar nasvet je brzo izročil listnico lastnici nazaj, nakar sta se oba umaknila očem radovednežev na policijo Tamkaj so Petru temeljito preiskali obisti in našli pri njem precej gotovine, kos finega mila in v žepu malo srebrno damsko uro s pozlačenim robom. Da Peter vsega tega ni kupil, bo pač vsakdo verjel. Tatvina ure policiji še ni bila prijavljena, znak, da jo je morda izmaknil le nekaj minut preje. Lastnik, oziroma lastnica, naj se zato zglasi na policiji.

Prejšnjega dne je prišel v roke policiji istotako zrel ptiček, akoravno mlajši in okretnejši od Lovšina. Feliks Sever, star 20 let, je po poklicu mehanik. Doma je iz Male vasi pri Ježici Predvčerajšnjim je opazil na Ježici pred trgovino Smrke kolo železniškega uslužbenca Franceta Zormana. Srečni Srečko je kolo enostavno zajahal in odrdral z njim naravnost v Ljubljano. Ustavil se je v restavraciji Miklič v Kolodvorski ulici. Imel je pri sebi še nekaj denarja, ki ga mu je izročila neka ženska, da ji kaj nakupi. V gostilni se mu ni poljubilo ostati dolgo; zato je stopil k natakarici, rekoč, da ima še neke opravke in jo prosil, da bi mu kolo shranila. Nato se je pričelo veselo popotovanje iz kavarne v kavarno, iz lokala v lokal in slednjič je okrog 3. zjutraj obsedel v baru na Poljanski cesti. V jutranji megli je stal popolnoma «suh» zopet na ulici Odšel je proti kolodvoru, se splazil okrog 10. dop. v kurilnico ter tamkaj pokradel ključe iz vseh pisarniških vrat. Obtežen s kakimi tridesetimi ključi, j odšel zopet pred poslopje. Tu pa je nakrat zapazil neko žensko kolo. Sever se ni pomišljal dolgo Skok, pa je bil na njem in se zapodil zopet v mesto. Kolo je bilo last strojevodje Viktorja Ropreta. Ustavil se je pred hotelom Union. Odšel je notri, a glej ga spaka, v vestibulu je zagledal še lepše damsko kolo, last sluge Florijana Stamcarja Brihtna buča je svoje kolo prislonil na drugo kolo, čez čas pa se povrnil in si izposodil boljše in lepše Stamcarjevo kolo

Popoldne se je vozil s tem kolesom po Sv. Petra cesti. Ko pa je mimogrede pogledal na dvorišče hotela Lloyd, je zagledal tamkaj ob steni rumeno pleskano moško kolo, na katerem se je bliskalo acetilenska svetiljka Ker se je že mračilo, se je spomnil, da bo treba kmalu užgati luč Zato je enostavno svetiljko presadil na svoje kolo in se zopet odpeljal Pred Preskerjevo trgovino pa je naletel na svojega prijatelja krojača Janeza Jakoba Tedaj mu je šinilo v glavo, da svetiljko lahko tudi proda in kmalu je bil posel opravljen Pred trgovino Pavšin je opazil že zopet neko kolo s svetiljko Trenotek in že se je nahajala ta pritrjena na njegovem kolesu Nato se je naglo odpeljal v Prešernovo ulico v Šelenburgovi pa se je skoro zaletel pred Bonačevo trgovino zopet v neko nerodno postavljeno kolo s prižgano svetiljko Svetila pa ni dolgo, kajti Sever jo je v par sekundah odvil in se odpeljal naravnost v Kolodvorsko ulico, kjer se je oglasil v kavarni Leon

Bil je seveda lačen in žejen. v žepu pa nikakega denarja Kljub temu pa si je privoščil nekaj malinovcev. več tort in belo kavo. Za užitek je zastavil kolo, nakar je odšel zopet k Mikliču Tamkaj je od natakarice zahteval Zormanu ukradeno kolo in ga pričel nato prodajati za 400 Din Prisotni gosti pa so kaj kmalu uvideli, da imajo opravka s pristnim «kolesarjem», in so zato obvestili stražnika Tako je Sever končno privozil v luknjo

Pred sodnikí

Delavec Janez iz Bohoričeve ulice bo delal 1 teden tlako v zaporu, pa še dva posta so mu določili Mož je 21 septembra prišel na stražnico v Vodmatu, da bi bil nastopil neko policijsko kazen Višji stražnik Hinko ga je hotel odpeljati v ta zapor, pa mu je Janez takoj zažugal: «Le počakaj, pridem kmalu ven bova že obračunala!», Hinko je sklenil Janeza izročiti tovarišu Vinku, pa si je Janez še tega privoščil s par nevljudnimi psovkami. Ker se pa vsi Janeza boje, je preskrbela sodnija, da ne bo tako hitro prišel ven in uresničil svoje grožnje.

•

Gospod Ahac se je oženil Imel je lepo motorno kolo in zraven širok sedež. Takoj prvi dan julija meseca, ki je bil njegov poročni dan, se je odpeljal z nevesto na Gorenjsko. Zvečer okoli 8 ure sta se vračala, urno je šlo nazaj v Ljubljano Trenotno je ženin okrenil glavo in pogledal smehljajoče lice svoje izvoljenke. ko je naenkrat vztrepetal in zletel s svojo izvoljenko na trdo poročno postelj — na kamenito cesto: od druge strani je namreč privozil brez luči kolesar Francelj in zadel na vso moč s kolesom v motor Prinesli so tri nezavestne ljudi v bolnico, vsi so bili težko poškodovani: ko so ozdravili, so morali pred sodnika. Izkazalo se je da je bil karambola kriv Francelj, ki je vozil domov v Vodice brez luči in pa po levi strani. Obsojen je bil na 2 dni zapora, pa se mu je dozdevalo preveč in pritožil se je.

•

Ubogi grbec Žohar! Mali možiček stoji vedno nairaje pred vodopadom na Fužinah, kjer je uslužben in gleda zamaknjeno penečе se valove, ali pa hodi po vrtu med svojimi rožicami in jih skrbno zaliva in trebi plevel. Kdor ga pogleda, bi si mislil, da bi niti muhe ne mogel ubiti: kadar pa nastopi noč, tedaj Žohar postane zelo živahen, njegov korak je uren in možiček je kot spremenjen, zdaj urno hodi okoli, zdaj se plazi kot želva. Žohar živi namreč dvoje življenje: podnevi je priden vrtnarski pomočnik, a ponoči izurjen tat. Radi tatvine je bil že večkrat kaznovan, vseh kazni ima na že 10, čeprav je še mlad človek. Mrzle oktobrske noči so ga letos spet opozorile na njegov poklic, saj ni imel nobene suknje. Tiste dni je bil iz službe odpuščen, ker mu je ravno prav prišlo. Zadnji dan! Ves dan je hodil po Fužinah, se poslavljal od prijateljev in znancev, ki jih je pa malo imel. Tudi od rož v cvetličnjaku se je poslovil. Ni jih zalil s solzami slovesa, neč pa z bistro vodico, ki jim je menda še bolje storila. Bližal se je mrak Žohar je naložil svoj nahrbtnik in mirno odhajal, pa ga je poklicala kuharica, češ, da je dovolj večerje, naj tudi on prisede: ker je pa jedikoval, da se mu mudi, da bo sicer prišel prepozno v mesto, mu je kuharica takoj prinesla porcijo golaža in zabeljene makarone. Žohar je ledačo urno pospravil, baš ko so prišli drugi posli k večerji. Pozdravil jih je in odšel. Zunaj na travniku pa je vrgel nahrbtnik za plot in se splazil nazaj v hišo, in sicer na drugo stran, ker so stanovali posli. Soba je bila prazna in Žohar je urno vzel Žamparjevo suknjo in Lambergarjeve hlače in suknjič ter urno izginil. Posli so se vračali od večerje: Žampar je pogledal na nebo in se razveselil mile lunice: sklenil je, iti malo povasovat. Stopil je k steni, da bi vzel suknjo, pa je segel v praznino. «Hudiča, suknje ni.» je opozoril Lambergerja, ki je takoj za njim ponovil v odmev: «Ni mojega suknjiča, ne hlač!» Takoj se jim je zazdelo, odkod piha veter. Šla sta z lučjo okoli hiše in videla sledove ogromnih Žoharjevih škornjev, ki jih je podedoval po svojem gorenjskem stricu in bi lahko cel zlezel vanje Sledovi so peljali v travo. Fantiča so prijeli orožniki in priznal je tatvino. Šestmesečno ječo je mirno sprejel in dejal: «No, bomo pa spali kot nedolžne rožice, majnika bo pa spet dovolj dela zame, takrat me boste pa itak izpustili.

95 prvih nagrad
Zvezdarna Neuchatel
MOVADO
Vodilna znamka
lat h in platinastih ur

Dopisi

VIČ. Na splošno željo gostujejo v sredo 8. decembra v Sokolskem domu na Viču Šentjakobčani z Drinklerjevo pravljico s petjem, godbo in baletom v štirih dejanjih »Pogumni krojaček«. Pravljica je namenjena v prvi vrsti mladini, zabavala pa bo tudi odrasle vsled komičnih tipov, ki nastopajo v igri. — »Pogumni krojaček« je dosegel na Šentjakobskem odru štiri reprize pri razprodanih dvoranah. — Začetek predstave je točno ob štirih popoldne

VRHNIKA. Danes odpade predavanje radi nepričakovanih zaprek Prihodnjo nedeljo bo predavanje zopet ob navadni uri. V torek, 7. t. m. ob pol 8. zvečer se bo vršil v »Mantovi« strankin dan, združen z rednim občnim zborom Upamo, da se ga udeleže vsi člani SDS in njeni prijatelji. Poročal bo glavni tajnik dr Rapé Nihče naj ne izostane. — Naše agilno Godbeno društvo stalno napreduje pod vodstvom vrlega kapelnika g. Petroviča, kar nam je dokazalo pri serenadi, ki jo je priredilo povodom narodnega praznika Ni tedaj čudno, če je deležno splošne simpatije in podpore. Le tako složno naprej Živeli!

LITIJA. Dne 14. novembra je priredil Rdeči križ v Litiji s sodelovanjem raznih društev zabavni večer z igro v prid gorenjskim poplavljencem. Čisti dobiček 3.483 Din 85 par se je poslal velikemu županu v Ljubljani Udeležencem in darovalcem, gospodičnam in gospem, kakor tudi vsem, ki so pripomogli do sijajnega uspeha — najiskrenejša zahvala. Upamo in želimo, da nas do tudi drugi kraji posnemali.

BREŽICE. Osmo obletnico ujedinjenja je proslavil naš Sokol s krasno uspelo akademijo. Jedrnatemu nagovoru br. staroste dr. Zdolška so sledili telovadni nastopi, izvedeni v ponos in zadoščenje sester in bratov vaditeljev in v čast izvajajočemu članstvu. Občinstvo je zadivil ljubki nastop »zelenih žabic« in »baletk«. Istotako so tudi naraščaj, članice in člani svoji nalogi krasno zadostili Prav posebno pa nas je iznenadil nastop odlične umetnice operne pevke kr. zagrebške opere gdč. Marte Pospišil-Ivanovne, ki je odpela štiri krasne arije, ki so navzoče občinstvo navdušile Umetniškim izvajanjem je sledil frenetičen aplavz hvaležne publike Sodeloval je nadalje domači salonski orkester pod vodstvom marljivega učitelja dr. Riharja, ki je pokazal, kaj se da v kratki dobi z dobro voljo ustvariti Po oficijelnem delu se je razvila neprisiljena in prisrčna prosta zabava. K nadvse uspeli prireditvi Sokolu čestitamo! — Sokol priredi dne 5. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma Miklavžev večer in sicer ob 16. uri za deco, ob 20. uri pa za odrasle Na sporedu je mična otroška enodejanka in prihod Miklavža s spremstvom in bogatimi darili Sodeluje salonski orkester godbenega kluba Vstopnina prosta

ROGAŠKA SLATINA Posezonska mirna doba se je začela zopet poživljati Dne 30. novembra je proslavilo tukajšnje sokolsko društvo ujedinjenje Letošnji obisk je bil zelo povoljen, ravno tako tudi spored prireditve Proslavo je otvoril društveni starosta br. dr. Kolterer s patrijotskim pozdravom, ki je končal z vzhičenim nazdravom kralju Aleksandru in naši jugoslovenski državi Zadonel je salonski orkester pod spretnim vodstvom brata Biziaka in mogočna Sokolska koračnica je podžgala ogenj navdušenja. Sledile so pevske točke društvenega kvarteta z lepim in krepkim tenorjem gospoda učitelja Tomažiča Naraščajnik Lah nam je podal lepo deklamacijo o ujedinjenju Zopet se je oglasil orkester, ponovno je zadonela domorodna pesem Globok utis na vse navzoče je napravil nagovor tukaj živečega bivšega ruskega generala Niščenkova, ki je bil ganjen do solz, ko je prisostvoval tej krasni patrijotični slavnosti. Upamo, da se vidimo ravno tako srečni in zadovoljni na nedeljskem Miklavževem večeru pri »Pošti«

SV. JURIJ OB JUŽNI ŽELEZNICI. Dne 1. decembra na praznik Narodnega ujedinjenja je priredilo tukajšnje sokolsko društvo igro enodejanko. »Starinarica«. Vsi igralci so rešili svoje vloge izvrstno. Posebno sta ugajali Amalija in Slavka v lepih, starinskih avbah in pristnih slovenskih narodnih nošah Po igrici se je razvila neprisiljena zabava in naš vrli domači orkester nas je kakor vedno ob takih svečanih prilikah kratkočasil in nam sviral naše ljubke slovenske narodne pesmice V globokem, lepo zasnovanem govoru je brat Hajnšek pojasnil pomen našega velikega praznika ter nas ponovno opomnil na naše neodrešene bratce in sestrice, katerim mora vsak po svojih močeh pomagati s tem, da podpira Jugoslovensko Matico. Tokrat so nas obiskali še bližnji sosedje — drameljski fantje in so prepevali, da je bilo veselje. Oja, prav dober pevski zbor si bo napravil šentjurški tovariš Gorišek v Dramljah. Pa je tudi dobro, da pridejo kmečki fantje večkrat v boljšo družbo Najhitreje se jih pridobi s prijateljskimi sestanki in potem se tudi pri njih kaj lahko prične z narodnim in sokolskim delom Le še več takih prireditev in prijateljskih sestankov, da se poživi družabno življenje v Št. Jurju!

SREDIŠČE OB DRAVI. V nedeljo, dne 28. novembra je priredilo sokolsko društvo v Središču ob Dravi svojo šesto akademijo. Pestri program je obsegal predavanje br. A. Škale iz Maribora, ki je v poljudni besedi obrazložil zgodovino narodnega ujedinjenja in h koncu povdaril, zakaj je 1. december sokolski praznik, ter telovadne točke moške in ženske dece, moškega in ženskega naraščaja ter članov in članic. Brezhibno je spremljala društvena godba na pihala, nekaj točk, zlasti nastop moškega naraščaja po melodiji »Mladi vojaki« in nastop članic po melodiji »Večer na Savi« pa je bil izveden po taktu na klavir. Izkazalo se je, da je celokupni društveni orkester za majhne nastope v dvorani prehreščeč in preokoren, dočim je godba na klavir, za katerega so pridobili v zadnjem trenotku požrtvovalno sestro Moškon, prav prijetno in primerno učinkovala Tako je bil baš z imenovanima nastopoma s klavirjem dosežen višek preciznosti in gracijoznosti. Med pavzo je zapel društveni pevski zbor pod vodstvom br Čuleka 2 pesmici. Duša vse lepo uspele prireditve, ki je pokazala velik napredek središkega Sokola, pa je bil delavni in požrtvovalni br načelnik Vittori. Dvorana je bila polna občinstva, ki je z navdušenjem sledilo točki za točko.

Halo! **Cviček** Halo!
prvovrsten, letošnji 1284 a
ljutomerska črnina
za slabokrvne
burgundec letnik 1923
in različna druga prvovrstna vina priporoča
K. BREZOVŠEK Komenskega ulica 26

V lepo jedilnico
spada stojeca ura, katero Vam dobavlja kompletno ali samo werk Omara po vzorcu pohištva.
F. Cuden, Prešernova ul. 1.

P s udovan in nove str e k t s s reš o lenko al les im cementom ter lažne stene se garan ano popravljo in novo izdelujejo z

ARCO-TOP in SEALIT

Zastopni : ing. Ahlfeld. Ljubljana Bohoričeva ulica 24. Tel. št. 530

UNION
ČOKOLADA
KAKAO
BONBONI

Iz Ptuja

j— *Zbor zaupnikov*. Srezka organizacija za Ptuj-Ormož vabi zaupnike iz celega okraja na zborovanje, ki se bo vršilo v sredo, dne 8 t m ob 11 dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma v Ptuju. Vse krajevne organizacije in vsi zaupniki so obvezani, da se zborovanja sigurno udeležijo. Na dnevnem redu je posvetovanje o volitvah v oblastno skupščino in postavitev kandidatov za ptujski srez. Pred zborovanjem bo seja srezkega odbora

j— *Demokratski večer*. Krajevna organizacija v Ptuju vabi svoje člane in prijatelje na demokratski večer (dinarski dan), katerega priredi v gornjih prostorih Narodnega doma v torek, dne 7 t. m Začetek ob 8. uri zvečer Na programu je petje, godba itd Pričakujemo polnoštevilne udeležbe

j— *Glasbena Matica v Ptuju* priredi dne 8 januarja, na rojstni dan kraljice Marije, koncert, na katerem nastopijo: prof. Karol Pahor, prof Anka Stöhr, prof. Mary Kuhal, godalni kvartet in mladinski zbor Glasbene Matice Naprošajo se društva, da ne prirejajo na ta dan nobenega koncerta, ali katerekoli bodi stvari.

PREKLIC

Podpisana Francka in Marija ... preklicujeva izmišljene želfivke, da ima Margareta Rogelj nedopustno razmerje z mojim možem odnosno očetom. — Marija ..., žena Francka ... hčerka. 1523

Lastniki blokov št 35 38. 40., 44., 48. z dne 1. XII. n A 48. A 16. C 28. C 50 F 3, F 18 D 6, D 37 od ostalih dni naj se izvolijo oglasiti v naši detajlni prodaji na Dunajski cesti št. 23., dvorišče, ker se jim izroče nagrade. Obenem si dovoljujemo opozoriti da nadaljujemo z reklamnimi prodajami za Božič

CARL POLLAK D. D., tvornice usnja in usnjatih izdelkov, detajlna prodaja v Ljubljani, Dunajska cesta 23, dvorišče. 1531

Sport

Objave JZSS.

(Iz seje upravnega odbora 29. XI.)

Ilirija sporoča, da se bo šele čez nekaj dni definitivno izjavila glede ljubljanske skakalnice, ker nima proračuna gotovega. Skakalnica v Mojstrani se gradi ter je doskok že skoro gotov Savez dovoli odboru za gradnjo skakalnice podporo, ki se bo izplačala šele, ko bo savez prejel nakazane zneske. — Savezna komisija je izbrala tudi v Kranjski gori primeren prostor za skakalnico, vendar se županstvo do danes še ni izjavilo, ali bo pričelo še letos z gradnjo. Županstvu so se stavili primerni predlogi za kritje potrebnih stroškov za zimskosportne naprave. — Z ozirom na razpisane oblastne volitve se določijo novi termini Saveznih tekem: 16. januarja izbirna tekma za Cortino d' Ampezzo, 7 II otvoritev skakalnice v Mojstrani in prvenstvo Slovenije, 14 II državno prvenstvo. Drsalna tekma za državno prvenstvo ostane na dan 16 januarja — Razpisi se razpošljejo za vse tekme v teku 14 dni. Za izbirno tekmo se ponudi saveznim klubom, da priredе medklubsko tekmo, katero bo Savez proglasil kot medklubsko Ako se nihče ne javi, priredi izbirno tekmo Savez. — Tekmo v drsanju ponudi Savez pod savezu v Zagrebu, da se priredi pred državnim prvenstvom v propagandne svrhe s udeležbo naših najboljših drsalcev — Zagrebški podsavez je imel 27 novembra svojo redno glavno skupščino, na kateri je zastopal Savez g dr Hadži Predsednikom je izvoljen zopet g dr Lipovščak, tajniške posle je pa prevzel g Ivo Benković Občni zbor je sklenil, prirediti svojo prvenstveno tekmo radi sigurnejših snežnih prilik v Sloveniji zaeno s Saveznim prvenstvom odnosno kako savezno prireditvijo — Prijavil se je JLASK Marathon v Zagrebu za novega člana ter se sprejme. Glasom pravil imajo plačati vsi klubi vsakoletno članarino pred pričetkom sezone, to je do 1 oktobra. Klubi, ki toj svoji dolžnosti še niso zadostili, se naprošajo, da urede to obveznost do 25 decembra, ker se jim preje ne more dovoliti nikakih ugodnosti saveza niti pripustiti h tekmam — Cesky svaz lyžaru javlja svoj novi odbor ter svoje prvenstvene tekme, ki se vrše od 27 do 29. januarja. Savez mora do 1 januarja javiti svoj udeležbo. Oni, ki bi želeli iti na Češkoslovaško, naj se pravočasno javijo Savezu Svaz nam stavlja na razpolago 3 prostih mest. — Odobri se najavljena tekma TK Skale na 20.6 km na progi Podnart-Stražišče dne 9 januarja — Savez si je izposloval ugodnosti za nakup najlepše smuške knjige «Wunder des Schneeschuhs» I. in II del. Informacije daje g Gorec — V propagiranje zimskih sportov izda Savez v kakem ilustriranem listu propagandno številko. Razgovarjalo se bo zaenkrat s Svijetom v Zagrebu — Klube, ki goje sport, in planinska društva, bo Savez pozval, da upeljejo zimskosportne sekcije in pričnо z gojenjem zimskih sportov. — Glede smučarstva, ki ga nameravajo uvesti gimnastične organizacije v svoje vrste skleне Savez v principu, to akcijo v vsakem oziru podpirati — Prihodnja seja upravnega odbora se vrši 13 t. m., zbor nastavnikov pa se sestane dne 6. t. m. v damski sobi Emone ob 8.30 zvečer. — Tajnik II.

Hazena tekma Ljubljana : Zagreb se ne vrši. Za danes določeno hazena tekmo med ljubljansko in zagrebško reprezentanco je LHP radi slabega vremena odpovedal.

ASK Primorje: A : B team. Danes, v nedeljo, odigrata obe moštvi ASK Primorje prijateljsko trening tekmo, ki obeta zanimiv potek. Trening je bil določen za sredo, ki se pa ni odigral radi slabega vremena Pričetek tekme ob 14.30

ASK Primorje (Nogom sekcija). Pozivljam A in B moštvo, da prideta točno ob 14. v garderobo na igrišče radi današnje trening tekme Isto velja tudi za nominirane rezerve. — Načelnik

S. K. Jadran priredi danes ob pol 8. zvečer Miklavžev večer v restavraciji pri Mraku. Darila se sprejemajo cel dan. —

ŽSK Hermes priredi danes ob 20. Miklavžev večer s plesom v hotelu «Bellevue» v Šiški. — Odbor

ŽSK Hermes. Za pondeljek, 6. t. m. sklicane seje naj se vsak odbornik radi izredne važnosti zanesljivo udeleži Glasom sklepa zadnje odborove seje se stare članske tiskovine (prijavnice in izkaznice) razveljavljajo. Nove se dobi pri blagajniku proti plačilu 0.50 Din za komad Tajnik II.

SK Slovan Jutri v pondeljek točno ob 20. uri izredna in zelo važna seja centralnega odbora v garderobi telovadnice na Resljevi cesti. Prisotnost vseh odbornikov potrebna! — Tajnik

TK Skala pozdva one člane in naraščaj, ki žele klubove smuči na posodo, da se javijo v pondeljek dne 6. t m ob 8 uri zvečer v klubovem lokalu Nujno se poziva tudi, ono članstvo in naraščaj, kateri iste še niso vrnili, da to od gori navedenem času storijo. — Smučarski odsek.

SK Slovan (Težkoatletska sekcija.) V pondeljek, 6. t m točno ob 19 uri redna seja sekcijskega odbora v garderobi telovadnice. Pozivam gg Kveder. Vospernik, Weibl, Mejač, Banovec, Tičar, da se seje udeleže Važno! Sporoča se obenem atletom rokoborcem, da se prično s pondeljkom zopet redni treningi na blazini, katera je sedaj prevlečena Istočasno se bodo po sekcijskem blagajniku pobirali prispevki za november, nakar se opozarja vse atlete.

SK Ilirija (Lahkoatletska sekcija) V torek 7 t m ob 18 uri vabim vse člane sekcije na sestanek v klubovo sobo v kavarni Evropa Na sestanku: razgovor o zimskem treningu, razdeljtev priznanic izza juniorskega mitinga, kratko predavanje in druge podrobnosti

Motoklub «Slovenija» v Ljubljani naznanja, da se vrši letošnji občni zbor v nedeljo dne 19 decembra 1926 ob 10 dopoldne v prostorih restavracije «Ljubljanski dvor» s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika; 2.) poročilo tajnika; 3.) poročilo blagajnika in revizorjev; 4.) volitev novega odbora in 5.) slučajnosti Eventuelne predloge je poslati pismenim potom na naslov tajnika: Krhne Štefan. Ljubljana Švabičeva ul št 7 — Odbor

Današnje nogometne tekme V Zagrebu se je vršila tekma med dunajskim Wackrom in Gradjanskim, ki je izpadla 4 : 1 za Wacker, polčas 3 : 1 V Beogradu je gostoval Hašk proti Jedinstvu Hašk je podlegel Jedinstvu s 3 : 5 in je predvedel zelo slabo igro.

Domače vesti

Miklavž in Parkelj v Beogradu

Kakšni časi, kakšni časi! Vse je narobe! Ne samo, da staremu Kranjcu nič več ne »paše« vreme. Cvetlice in hrošči za božič, ozebline o Jakobu: Sedaj je tudi že svetnike prijelo. Miklavža so včasih vsi sprejemali radostno in so častili belo brado, letos pa se ga strašno boje. Kadar se pojavi, govore o krizi!

Nasprotno je pa parkelj bil včasih močno strašilo. Odkar je pa takorekoč v (vladnih) nebesih ali vsaj tik pred vratmi, vidi vsakdo, da nima več ne rogov ne šib, ne verig, njegov koš je luknjast, le njegov rdeči jezik je še dolg in opleta, pa niti politična deca nima več strahu pred njim.

Mutantur tempora! MAC.

• **Izpremembe v šolski službi.** V osnovno šolski službi so ukazano imenovani za učitelje, oziroma učiteljice: Rudolf Arnšek v Dobrničah, Marija Šteblaj-Sirnik pri Sv. Duhu nad Blokami, Ante Azulović v Kastvu Venceslav Čopič v Ribnici, Zdravko Švikar šič v Kranju, Ivana Preželj v Telčah in Vekoslav Španger v Murski Soboti. Vinko Möderndorfer je iz Mežice premeščen k Sv. Barbari v Halozah. Upokojeni pa so: Karel Barle, Ferdo Juvanec, Mihael Kosec, Ivana Kozjak-Simončič, Ivan Malnarič, Franja Lunder, Ernestina Holmar-Rekar, Jakob Medved, Ljudmila Abram, Lavoslav Abram Hedvika Malovrh, Apolonija Fatur, Ivana Nagu-Zalokar, Olga Wurner, Elizabeta Jesenko, Marija Farčnik-Vebar, Marija Turnaj-Kocijančič in Alojzij Bajec.

• **Napredovanje v srednješolski službi.** Na srednješolskih zavodih v Sloveniji so napredovali: profesor II. državne gimnazije v Ljubljani Ivan Kavšek v 4. skupino I. kategorije; profesor mariborske realke Josip Pirnat v 5. skupino I. kategorije; profesorica III. realne gimnazije v Ljubljani dr. Angela Piskernik in profesor ptujske gimnazije Ladislav Mlakar — vsi v 6. skupino I. kategorije.

• **Nadškof dr. Bauer v Beogradu.** Zagrebški nadškof dr. Ante Bauer je v petek zvečer odpotoval v Beograd, kjer bo v raznih ministrstvih obravnaval o cerkvenih vprašanjih.

• **Revizija predpisov o inozemskih delavcih.** V ministrstvu za socijalno politiko se v bližnjih dneh sestane komisija, ki naj bi revidirala izvršilne predpise o določilih glede zaposlenja inozemskih delavcev v naši državi. Revizija ima namen, da po možnosti omeji zaposlenje tujih državljanov v Jugoslaviji.

!!! Senzacija !!!

Damski plašči od Din 350·— naprej
Damski plašči s kožuhovino od . . . . Din 410·— naprej
Moški raglani od . Din 700·— naprej

Gričar & Mejač

samo Selenburgova ulica št. 3

• **Zrakoplovna šola vojne mornarice.** Kakor smo že poročali, je ministrstvo vojske in mornarice ustanovilo v Gjenoviću v Boki Kotorski pomorsko zrakoplovno šolo. Za komandanta šole je imenovan poročnik bojnega broda in vojaški hidropilot Nikša Nardeli, ki je bil doslej v službi pri tretji pomorski zrakoplovni komandi.

• **Otvoritev uradniškega doma v Zagrebu.** V Zagrebu bo danes v prisotnosti delegatov kongresa Glavne zveze naših državnih uslužbencev svečano otvorjen »Dom udruge javnih činovnika Hrvatske i Slavonije«, zgrajen na Sajmištu, v katerem bodo med drugim nastanjeni konvikt za uradniško deco, penzijonat za osamljene uradnike in uradniške vdove ter prenočišče za uradnike, ki z dežele pridejo za par dni v Zagreb.

• **Osrednji urad za zavarovanje delavcev.** Kakor doznavajo zagrebške »Novosti«, so glede novega poslopja, zgrajenega za urade Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, nastale težkoče. Vsled tega je ministrstvo za socijalno politiko poslalo te dni v Zagreb posebno komisijo, da preišče zadevo in reši vprašanje premeščenja tega urada iz Zagreba v Beograd. Za nameščenje Osrednjega urada v Beogradu bi prišlo v poštev poslopje Prometne banke v Bosanski ulici v Beogradu. Komisija je sklenila, da Osrednji urad za zavarovanje delavcev začasno ostane še v Zagrebu.

• **Promocija.** Včeraj je promoviral na univerzi v Innsbrucku g. Jože N. Pečan za doktorja vsega zdravilstva. Čestitamo!

• **Rudnik srebra in svinca v Južni Srbiji.** V Openici pri Ohridu so nedavno izročili obratovanju rudnik svinca in srebra v bližini starega rimskega rudnika. Izsledil ga je in štiri leta preizkušal neki ruski polkovnik-emigrant. Ruda vsebuje 80% čistega svinca; na eno tono rude pa pride 1.5% čistega srebra. Dnevno se nakopije dva do tri vagone rude. Za rudnik se že interesirajo razne inozemske tvrdke, ki ga nameravajo odkupiti.

• **V naše državljanstvo** je sprejet dosedanji ruski državljan Sergije Kelderman, pogodbeni uradnik direkcije šum v Ljubljani.

• **Himen.** V Trstu se je včeraj poročil profesor dr. Ivo Pertot, urednik »Edinosti« z gospodično Slavico Košuta. Bilo srečno!

• **Povodom prvodecemberskih prireditev** so dalje naklonili pokojninskemu fondu novinarjev podpore: Trboveljska premogokop na družba, zavarovalna banka »Slavija« in Kmetijska družba po 1000 Din. Gremij trgovcev v Ljubljani, veletržec Andrej Šarabon in predsednik Velesejma Fran Bonač po 500 Din; komisar Ljubljane vladni svetnik Anton Mencinger in industrijalec Gvidon Birolla v Zagorju po 200 Din; Glavna hranilnica v Sv. Lenartu v Slov. Goricah, predsednik notarske zbornice A. Hudovernik, lekarnar mgr. Rihard Sušnik, inž. Vladimir Remec, kavarnar Fran Krapež in ravnatelj Jugoslovanske tiskarne Karl Čeč po 100 Din ter predsednik odvetniške zbornice dr. Danilo Majaron 50 Din. Vsem podpornikom prisrčna hvala!

• **Preselitev.** Dne 9. t. m. se bo preselila trgovina s papirjem in pisarniškimi potrebščinami Ivan Bonač v Ljubljani v svoje nove prostore v isti hiši v Šelenburgovi ulici in prosi, da bi ji p. n. občinstvo blagovolilo ohraniti še nadalje svojo naklonjenost. Tvrdka zagotavlja svojim odjemalcem največjo pozornost, prvovrstno postrežbo in dobavo le najfinejšega blaga po najnižjih cenah. Obenem priporoča najlepšo in največjo izbiro božičnih daril, ki bodo odgovarjala vsakemu okusu.

• **Organizacija absolventov strojne delovodske šole v Ljubljani** ima svoj II. redni občni zbor v četrtek, dne 6. januarja ob 9. v poslopju tehnične srednje šole v Ljubljani Predlogi za občni zbor se upoštevajo, ako jih prejme odbor vsaj do 27. decembra. Morebitna pooblastila se morajo predložiti odboru pred otvoritvijo občnega zbora. Tudi vsi še neučlanjeni absolventi strojne in elektrotehnične delovodske šole naj se udeleže občnega zbora, da uvidijo korist in potrebo čim ožjega združenja. — Na svidenje. — Odbor.

Za božične praznike

naj bi bil vsakdo v najboljši in najelegantnejši

„Doko" obutvi.

Prodajalo se bo ves mesec po reklamnih cenah.

„Doko" Prešerna ulica 9, dvorišče.

• **Požar pri Zidanem mostu.** V petek, dne 3. t. m. je nastal v Loki pri Zidanem mostu na skednju posestnika Rusa na nepojasnjen način ogenj. Loški gasilci so prihiteli takoj na kraj nesreče in ogenj omejili. Pogorelo je samo na podstrešju nahajajoče se seno.

• **Vojaški begunec pobegnil iz zapora.** Vojaški begunec podnarednik Serafin Ničić je hotel te dni pobegniti iz zaporov kotarkega sodišča v Vinkovcih. Da izvrši svojo namero, je nasul vojaku, ki ga je stražil, paprike v oči ter mu potem hotel vzeti puško. Vojak se je vkljub temu obupno branil. Pri tem je streljal za napadalcem. Strel pa je zadel ječarja Gecića, ki je vojaku prihitel na pomoč. Konsternacijo, ki je vsled tega nastala, je begunec izkoristil ter izginil v temni noči.

• **Sneg v planinah Južne Srbije.** Po vesteh iz Južne Srbije je na tamkajšnjih planinah zlasti ob albanski in grški meji zapadel visok sneg. V nižinah pa je vreme deževno in megleno. Tudi na hercegovinskih planinah je mnogo snega.

• **Uboga šivilja zadela 250.000 Din.** Iz Novega Sada poročajo o senzaciji, ki jo je povzročil tamkaj srečen slučaj, da je uboga šivilja Mariška, ki je nameščena v nekem tamkajšnjem modnem salonu, zadela v državni razredni loteriji 250.000 Din. Šivilji, ki skrbi tudi za svojo staro mater, je s 1. februarjem odpovedano borno stanovanje in je bila v velikih skrbeh, kje bo dobila streho za mater in za-se. Te skrbi je sedaj rešena Službo v modnem salonu pa obdrži, četudi ji je ravnatelj banke, pri kateri je kupila srečko, že izročil hranilno knjižico, glasečo se na 250.000 dinarjev.

• **Nesreča v gorah.** Kakor je našim čitateljem že znano, se je dne 13. junija na izletu na Urško goro smrtno ponesrečil učenec meščanske šole v Slovengradcu Anton Pogorevčnik, ki se je v družbi 14 letnega Ivana Lahovnika podal na izlet v hribe. Lahovnik se je sam vrnil v Slovenigradec, pogrešani Pogorevčnik pa je izginil brez sledu. Šele nedavno so pastirji našli pod približno 150 metrov visoko steno Šmohornice ostanke Pogorevčnikovega trupla. Šele sedaj je Ivan Lahovnik izpovedal, da je Anton Pogorevčnik padel omenjenega dne pred njegovimi očmi v globok prepad.

Vredne vsega

priporočila so zimske suknje in raglani za gospode ter krasni damsk plašči tvrdke FRAN LUKIČ. Pred škofijo 19. Državnim nameščencem olajšana plačila.

• **Železniška nesreča v Somboru.** V sredo zvečer sta na postaji Sombor trčila dva vlaka, ker je bila kretnica napačno postavljena. Sunek je bil zelo močan, ker sta oba vlaka vozila z veliko brzino. Obe lokomotivi in več vagonov je razbitih. Težko sta poškodovana vlakovodja Sima Kulundžić in strojevodja Josip Kovač.

• **Čudovito jabolčno drevo.** Na vrtu posestnika Gantnarja v Tompojevcih pri Vukovaru se nahaja jabolčno drevo, ki je letos že trikrat obrodilo. Iz cele okolice prihajajo ljudje gledat to čudovito drevo. Kraj Tompojevci ima žalosten sloves. Znani ropar Jovo Stanisavljević-Čaruga je tamkaj ustrelil našega rojaka Pirkmajerja, gozdarja grofa Eltza, ter težko ranil Pirkmajerjevo soprogo in nekega lovskega paznika.

• **Velik požar v Beogradu.** V Karagjorgjevi ulici blizu savskega pristanišča v Beogradu, se nahaja skupina hiš, menda najstarejših v prestolici. Zgrajene so bile še v dobi turške okupacije. V sredo ponoči je izbruhnil tamkaj požar, ki je uničil največji dve hiši v tej skupini, last inž. Dimitrija Zaha. Požar je nastal baje vsled tega, ker se je zapalilo bruno, vzidano v dimnik.

• **Aretacija tihotapca s tobakom.** V bližini zagrebškega glavnega kolodvora je policija predvčerajšnjim zajela približno 35 let starega moža, ki je nosil vrečo na rami. Ko ga je policijski stražnik vprašal, kaj nosi, je sumljivi možakar vrgel vrečo na tla ter pobegnil v temno noč. Stražnik je streljal za njim in ga ranil na nogi. Ranjenca so privedli potem na glavni kolodvor, kjer je izpovedal, da je Valentin Hrastnik, rodom iz Ribnega v Sloveniji. V vreči je bilo 4500 turških cigaret, ki so brezdvomno vtihotapljene. Hrastnika so prepeljali v Zakladno bolnico.

• **Lastno hčerko utopila.** Pred sodnim stolom v Zagrebu se je včeraj vršila glavna obranava o strahovitem zločinu 30 let stare Marije Koprivnik, rodom iz Gorenje vasi v Sloveniji. Glasom obtožnice je Marija Koprivnik, služkinja brez stalnega bivališča, dne 15. aprila letos prinesla na Zagrebško goro svojo šest mesecev staro hčerko Viktorijo. Prišedši do neke mlake je položila otročička v vodo ter tiščala glavico nesrečnega otroka v mlako tako dolgo da se je otrok zadušil. Obtožnica predlaga, da se Marija Koprivnik obsodi na smrt.

• **Najboljše čevlje «Karo»** dobite v Mariboru, Koroška cesta 19. od 1. oktobra tudi Aleksandrova cesta 23, v trgovini St. Černetič. 27

• **Trgovec, ki ne prodaja »PEKATET«,** ni pravi trgovec, ker le z izbornim blagom pridobi odjemalce.

• **Tkanina «Eternum»** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

• **Volno, bombaž za strojno pletenje** in vsakovrstna ročna dela dobite po najnižjih cenah v veliki izbiri pri Karlu Prelogu Ljubljana, Stari trg 12 in Židovska ulica 4.

• **Proti slabokrvnosti, bledici** in slabemu teku izborno deluje Kolaferrin (železna aromatična tinktura z kolo). Izdeluje lekarna Mr Bahovec, Ljubljana «Zvezda», Kongresni trg 12. 1453

Jutri

Popolnoma novo!

ALEKSANDER DUMAS:

GROF MONTE KRISTO

(Pot do gospodstva nad svetom)

v glavni vlogi JOHN GILBERT

Največja senzacija sezone 1926/27
Velefilm razkošja in sijaja.
Velefilm ljubavi, zahrbtnosti, maščevanja
Velefilm trpljenja, sreče in užitka.
Velefilm skrivnosti in skrivnosti

ELITNI KINO MATICA

• **Pri oglasu tvrdke Bat'a,** ki je izšel v torek in v petek se je vrinila pomota in se ima besedilo tretjega okenca v prvi vrsti glasiti tako-le: preje Din 269, sedaj Din 229 in ne 299, ker je tvrdka te čevlje znižala za 40 Din pri paru.

• **Krvno, kožno in živčno bolnim** se priporoča naravna Franc-Jožefova grenčica kot najboljše sredstvo za redno prebavo. Zdravniki velikega slovesa priznajo, da so s Franc Jožefovo grenčico dosegli velike uspehe. Dobi se v vseh drogerijah, lekarnah in špecerijskih trgovinah. 65

• **Mnogi ne vedo,** da je glavni vzrok mnogih trpljenj in bolezni slabo negovano in zato občutljivo telo. Ni domišljavost temveč izpopolnjenje prirodnega zakona, če negujemo polt in lase. Za racijonalno nego telesa slišimo vedno hvaliti: Fellerjevo pravo kavkaško Elsa pomado za obraz in kožo, Fellerjevo močno Elsa pomado za lase, Elsa mila zdravja in lepote, ki ne ugaja samo po prijetnem vonju temveč tudi po koristnih sestavinah, ki oplemenjuje kožo. Elsa mil se dobi 6 vrst: Elsa lilijino mlečno, rumenjakovo, glicerinsko, boraksovo, katransko, ter milo za britje. Za poizkušnjo se moreta naročiti 2 lončka pomade za 38 Din; 5 mil za 52 Din z zavojnino in poštnino pri lekarnarnarju Eugenu V. Fellerju, Stubica Donja, Elsa trg 245, Hrvatska. 250-a

• **Težki tisočaki gredo za zdravila,** pa še je vse bolno. Že pri otrocih se začne zaosta lost v rasti bledoličnost, da celo nervoznost so vsakdanji pojavi. Kje so vzroki? Pri otrocih morajo biti predvsem v napačni prehrani. Ali jim ne dajete pogosto strupov? Kaj dobijo Vaši otroci za zajutrek, za južino? Ali veste da je prava kava strup? Ali poznate Žiko? Ali Vam je znano, da otroci, ki pijejo Žiko, ne poznajo bledice, da so zdravi kakor dren? 271

• **Zlatnike v «Gazela» milu so našli:** g Franjo Kralj, Breznik pri Škocjanu, g. M. Belcijan, Litija, g. Neža Breščak, Polzela, g Jana Gjurin, Gravešina pri Zagrebu, g. Ana Slavc, Berčice pri Metliki, g. Reberšek, Cerknica, g. Suzana Černe, Bezena pri Rušah, g. Marija Varl (Mihova), Kropa, g. Dragutin Špiranec, Karlovac, g. Marija Kozic, Murska Sobota št. 248, g. Marija Škrjanc, Bizovik št. 41, g. Elisabeta Brlek, Slivnica, g. Marija Bohinc, župnišče Brezovica, g. Magda Šautek, selo Rudeš, občina Vrapče, g. Marija Majerič, Sv. Miklavž pri Ormožu, g. Milica Lemaič, Banja Luka, g. Antonija Gros, Dobletina, g. Cecilija Dobaj, Duplica pri Kamniku, g. Frančiška Zakrajšek, Nova vas pri Rakeku, g. Bara Simonič, Vinji vrh, g. Antonija Kordiš, Retje št. 14 pri Orteneku.

Danes Marko

predrzno stavi.

Velika interesantna pustolovščina

Kino Ideal Predstave dop. ob pol 11., pop. ob 3., pol 5., 6., pol 8., 9.

ITO zobna pasta najboljša

Srečke državne loterije prispele!

Cena cela Din 100·—, polov. Din 50·— četrt Din 25·—

Dobe se pri 1241-a

L. Pevalek, Ljubljana Židovska ulica.

Iz Ljubljane

u— **Marija Trdinova †.** V petek ponoči je po težki, dolgotrajni bolezni izdihnila svojo neskončno blago dušo tiha, neznana kulturna delavka gospa Marija Trdinova roj. Urbančeva. Pokojnica je bila soproga mag. računskega ravnatelja v p. Fr. Trdine. Bila je zvesta, veleinteligentna žena in mati nadarjene dece, med katero je sin, ko je pravkar dosegel svoj akad. poklic, postal žrtev vojne. Bila pa je tudi mnogo let delavna odbornica, marljiva knjižničarka in gospodarica Splošnega ženskega društva v Ljubljani. Kot izredno načitana, izobražena, vedno postrežljiva knjižničarka je bila priljubljena med ljubljanskim naprednim ženstvom. V javnosti ni nastopala, a tem več je storila v zatišju svoje obitelji in društva. Plemeniti ženi najtoplejši spomin! Spoštovani obitelji naše prisrčno sožalje!

u— **Mladi slikarji za novinarski penzijski fond.** Povodom prvodecemberskega novinarskega koncerta je naslikala cela vrsta ljubljanskih slikarjev, zlasti mlajših, serijo okusnih, posebno v reklamnotehničnem oziru zanimivih plakatov, ki so jih radevolje izobesila v svojih izložbah in lokalih razna ljubljanska podjetja in so vzbujali veliko pozornost. Plakate so narisali gg. Srečko Magolič, Elo Justin, Rajko Šubic učenci prof. Žnidarčiča v III. letniku kiparske šole ter naslednji gg. maturanti Tehniške srednje šole: A. Bernhard, Dušan in Vlado Bohinec, J. Brodnik, F. Furlan, J. Habinc, R. Janežič, V. Kafel, V. Kariš, F. Kosovel, A. Krulc, V. Lang, F. Lesjak, V. Martinec, A. Maršič, M. Oblak, M. Udovč, B. Vivod in Č. Vrščaj. Vsem iskrena hvala!

u— **Obrtniško zborovanje v Ljubljani.** Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani priredi v sredo, dne 8. decembra ob 9. dopoldne v dvorani Mestnega doma v Ljubljani veliko obrtniško zborovanje proti šušmarstvu, državnim delavnicam in zavodom, ki vzdržujejo obrtne delavnice; protestiralo pa bo tudi proti obrtnim oblastem, ki za težnje našega obrtništva niso pokazale doslej nikakega razumevanja. Na to važno zborovanje ponovno opozarjamo vse obrtništvo, ki naj se ga v kar največjem številu udeleži.

MIKLAVŽEV VEČER

PRIREDI

S. K. JADRAN

DANES OB 19.30

V RESTAVRACIJI MRAK

u— **Ljubljanska poštna ura.** Pišejo nam: Res skrajni čas je že, da neha nered s poštno uro. Ura na poslopju glavne pošte bi morala biti vzor točnosti, pa je v mestu znana kot najbolj nezanesljiva. Upanje, da bo sedaj po renoviranju poslopja boljše, se je izkazalo za neosnovano. Diference z normalnim srednjeevropskim časom so sedaj celo še večje in dosegajo včasih tudi pol ure. Mislimo, da regulacija ure ni tako težka, ko lahko telefonistka s pošte vsako uro vpraša na gl. kolodvor, kjer imajo dobre ure, koliko je ura. Ura na pošti se bo potem sčasoma tudi navadila, da ne bo kazala po »trboveljskem meridijanu«. Drugače pa naj se ura raje ustavi, ker taka kot sedaj, ni dobra niti za rendezvouse.

u— **Poučno ekskurzijo** so priredili dijaki Tehniške sr. šole v petek 3. decembra v Kočevje, kjer so si dopoldne ogledali pod vodstvom rudniškega ravnatelja Biskupskega kočevski premogokop v profilu, v notranjosti (jamo), kakor tudi vse druge rudniške naprave. Ravnatelj inž. Biskupski je dijakom jako nazorno obrazložil ves rudniški obrat z ozirom na terenske in geologične razmere in težave. Rudniško ravnateljstvo je dijake opoldne tudi pogostilo. Ob tej priliki je gosp. profesor Vošfar podal zbranim dijakom v jedrnatem obrisu zgodovinsko in kulturno sliko kočevskega mesta in »Kočevske vojvodine« in njenih prebivalcev. Popoldne se je vršil ogled A. Kajfeževe tovarne za sukno. Lastnik tovarne veleindustrijalec g. Kajfež in bančni ravnatelj g. Joško Ilc sta osebno razkazala dijakom obsežno tovarno, ter vzpodbujala dijake na delo za našo industrijo. Zvečer so bili dijaki gostje gg. Kajfeža in Ilca. Dijaki so zapustili Kočevje z najboljšim vtisom; vsem imenovanim gospodom pa vodstvo ekskurzije tem potom izraža v imenu dijakov najlepšo zahvalo za nazorni pouk in njihovo gostoljubnost.

MIKLAVŽEV VEČER

priredi

Ljubljanski Sokol

ob 3. pop. in ob 8. zvečer.

Godba Dravske divizije. - Ples.

u— **Umrl** je včeraj zjutraj v 72 letu starosti g. Leopold Vidmar, strugarski mojster Pogreb bo v pondeljek popoldne ob 4. Blag mu spomin!

u — **Splošno žensko društvo** vabi svoje članice, da se v najčastnejšem številu udeleže pogreba dolgoletne odbornice in zaslužne knjižničarke ge. Terdinove. Pogreb se vrši v pondeljek ob 2. popoldne iz Leonišča. 1539

u— **Stariše naše mladine** vljudno opozarjamo na **prvo mladinsko muzikalno predavanje** v letošnji koncertni sezoni, ki bo v sredo, na praznik, dne 8 t. m. v Filharmonični dvorani ob 10.30 dopoldne. Pri predavanju sodeluje celotna vojaška godba pod vodstvom višjega kapelnika dr. Josipa Čerina. Muzikalno predavanje pod naslovom «Zgodovina vojaške godbe s posebnim ozirom na Ljubljano» je prevzel dr Josip Čerin. Vstopnina je prosta, posetniki naj si nabavijo le podroben spored, ki se dobi v Matični knjigarni za 8 Din.

u— **Krajevna organizacija SDS na Viču** priredi dne 8. decembra v Sok. domu »Družabni večer,« na katerega vabi vse svoje somišljenike in prijatelje. Začetek ob 8. uri zvečer, vstopnina prostovoljna. Na sporedu petje, recitacije, godba in ples.

Kdor si preskrbuje

božičnih in novoletnih daril na ne pozabi za moža, ženo, hčerko in prijatelja kupiti slovitih Brajerjevih gorjarjev, smuških ali športnih čevljev. Izdelovalnica J. BRAJER, Breg štev. 1.

u— **J. A. D. »Triglav«.** Pozdravni večer novincem (brucovski večer) je v torek 7. t. m. ob 20. uri v restavraciji »Štrukelj«. Odbor vabi vse člane in slavne starešine k čim številnejši udeležbi.

u— **Podružnica Kola jugoslovenskih sester Moste - Sv. Peter** priredi danes ob 3.30 popoldne v Sokolski telovadnici v Mostah igrokaz: «Miklavž prihaja» v dveh slikah. Primerno za mladino in odrasle. Po igri obdari Miklavž revne mošanske šolarje in matere. Na čast gostom družabna čajanka s pevskimi točkami in deklamacijo. Vstopnina: Sedeži 5 Din, stojišča 2 Din.

u— **Sankališče na Strelišču pod Rožnikom** je olepševalno in tujsko prometno društvo v Rožni dolini zelo udobno uredilo in sicer iz vrha Rožnika (od Križa) mimo Strelišča do Večne poti. Ker je to sankališče zelo blizu mesta in se bo tudi skrbelo za nočno razsvetljavo, bo našim sportnikom zelo ustreženo. Takoj po prvem snegu se sankališče izroči javnosti v vporabo.

u— **Sokolska akademija.** Na akademiji sokolskih društev dne 30. novembra, prirejeni od vseh treh ljubljanskih sokolkih društev so nastopale od društva Sokola II. kakor se nam naknadno poroča samo članice z vajami s kiji in ne naraščajnice s tamburini kot je bilo pomotoma javljeno.

u— **II. Merkurjev jour fix** se vrši v torek 7. decembra (pred praznikom) ob 8. zvečer v restavraciji Zvezda. Odbor. 1530

u— **Izlet v Julijske Alpe.** Slovensko planinsko društvo priredi prihodnji teden velik skupen izlet v Julijske Alpe. Udeželenci si bodo kljub sneženim metežem in viharju ogledali naše prelepe planine; povspeli se bodo na najvišje vrhove, odkoder bodo zrli v mir planinskega sveta. Prehodili bodo od koče do koče najlepše doline in gore in počivali na skrivnostno lepih krajih Zatorogovega kraljestva. Koče bodo sicer zaprte, a zeblo ne bo nikogar in moker tudi ne bo nihče; sedeli bodo namreč lepo na toplem v dvorani »Mestnega doma« in gledali skioptične slike, najnovejše posnetke amaterja Jože Kunaverja in poslušali razlago Pavla Kunaverja. Na koncu izleta — predavanja — bodo videli naše najlepše cvetice v naravnih barvah, da bodo v duhu prestavljeni na solnčne planinske trate, med divje skalovje in gori na mejo, kjer se bori rastlinstvo za svoj obstanek z mogočnimi elementi gorske prirode. Člani SPD, Skalaši, ter prirodo ljubeči skavti in taborniki ter vsi, ki vas dež in sneg zadržujeta v meglenih dolinah, pridite! »Izlet« bo izredno poceni: le 5 Din kot vstopnina v planinski raj. Dan tega prvega izleta, ki mu bodo v kratkem sledili še drugi, objavimo pravočasno.

Do božiča znižane cene!

Zimske suknje in druga oblačila nudi v največji izbiri 240 a

J. Maček. Ljubljana

Aleksandrova cesta štev 12

u— **Sokolsko društvo na Viču** ponovno opozarja na svoj «Miklavžev večer» ki ga priredi v Sokolskem domu na Viču. Letos se prikaže sv. Miklavž v popoldoma novi opremi. Za mladino ob pol 18. za odrasle ob 20. uri. Darila se sprejemajo od 14. ure dalje. Vstopnina popoldne 3 Din; zvečer 5 dinarjev. Otroci so v spremstvu starišev vstopnine prosti. Po sporedu ples in prosta zabava.

Vsled popolne opustitve trgovine

se Vam nudi edina prilika, da si kriiete svoje oblačilne potrebščine za Božič po izredno nizkih cenah, ki so znižane pod nabavno ceno. Bogata izbera še vedno na razpolago, dobrim kupcem tudi na obroke. Ne zamudite prilike in oglejte si bogato zalogo takoj.

O. Bernatović Mestni trg.

Velika prodaja za Miklavža

Cene posebno **znižane**

Danes v nedeljo ves dan odprto.

VOIKA

u— **Policijske prijave.** Od petka na soboto so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 2 tatvini, 1 prestopek kaljenja nočnega miru, 1 nezgoda vsled pijanosti, 1 telesna poškodba, 4 prestopki pasjega kontumaca, 2 prestopka nadlegovanja pasantov, 4 prestopki prekoračenja policijske ure, 3 prestopki hoje po železniškem tiru in 7 prestopkov cestno-policijskega reda. Aretaciji sta bili izvršeni 2 in sicer: 1 radi pijanosti in nedostojnega vedenja in 1 radi poškodbe tuje lastnine.

OBLEKE

lastnega izdelka Vam nudi 67

NAJCENEJE

Jos. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova 3.

u— **Klemenova ljubica v Ljubljani.** Te dni je bila izročena našim obmejnim oblastim na Rakeku ljubica zloglasnega vlomilca Fr. Klemena, Angela Podržaj, ki so jo pred dobrim mesecem prijeli skupno z njim pri pobegu čez našo mejo pri Postojni. Klemena in Podržajevo so takrat oddali v postojnske zapore, iz katerih pa je bil Klemen, ki je italijanski državljan, sedaj izpuščen na svobodo. Angelco pa je naš orožnik privedel v Ljubljano, kjer se bo morala zagovarjati kot njegova pomagačica. Pri Angelci je bila zaplenjena številna korespondenca, sama Klemenova ljubavna pisma, v katerih ji ta obljubuje večno ljubezen in hvaležnost.

Krasno aluminasto in vse vrste druge posode in kuhinjske opreme si nabavite najceneje pri

„Jeklo", LJUBLJANA Stari trg.

u— **Nepreviden hlapec.** Hlapec Ivan Rožič je pripeljal v četrtek popoldne z dvovprežnim vozom na dvorišče Gospodarske zveze na Dunajski cesti in zadel s svojim vozom v mesarski voziček Evalda Popoviča. Lahki voz Popoviča je bil vsled sunka močno poškodovan, splašil pa se je tudi njegov konj, ki se je odtrgal od voza in zdrvel po Dunajski cesti, kjer so ga pasanti ukrotili šele pred kavarno Evropo. Vsled neprevidnega ravnanja hlapca bi tako lahko nastala še večja nesreča.

u— **«Ljubljanski Sokol»** ponovno vabi na svoj Miklavžev večer, ki bo danes, dne 5. t. m. in sicer za deco ob 3. popoldne, za odrasle ob 8. zvečer v društveni telovadnici v Narodnem domu. Opozarja se, da dospe letos Miklavž z izredno mnogobrojnim in sijajnim spremstvom najprej v Narodni dom in sicer točno ob 3. popoldne, ker ima potem še nebroj obljubljenih obiskov; vsled tega prosimo točne udeležbe. — Vstopnina za odrasle Din 5.— za deco Din 3.—; predprodaja vstopnic v sejni dvorani danes od 9. do 12. dopoldne; istočasno se sprejemajo tudi darila. Popoldne in zvečer sodeluje vojaška godba. 1532

u— **Miklavž na Taboru.** Danes popoldne pride na Tabor Miklavž z obilnimi darovi za mladino in odrasle. Poleg Miklavževega nastopa je na sporedu za mladino — začetek ob štirih — godba, nastop moške dece v šestnajstorici, potem Uspavanka, ki jo zapoje sestra Herma, in rajalni nastop ženske dece. Pri večerni prireditvi ob 8. je sledeči spored: godba, petje, nastop članic in raznoterosti članov. Po odhodu Miklavža bo ples. Vstopnina 10 Din za osebo. Darila se sprejemajo dopoldne od 10. do 12. in popoldne od 1. do 3. — Večerna prireditev se vrši pri pogrnjenih mizah, za okrepčilo skrbi prireditveni odsek Sokola I.

Moderni damski plašči

na [illegible] velour Din 550.— do 750.—
modno sukno Din 350.— do 4[illegible]0.—

F. & I. Goričar, Ljubljana

Sv. Petra cesta 29

Oglejte si razstavo v izložbi. 12067a

u— **Z vsem svojim spremstvom obišče Miklavž** danes popoldne in zvečer Sokola Ljubljana II. na Šentjakobskem gledališkem odru in v gostilni »pri Lozarju«. Starši, napravite svojim malčkom veselje ter jih privedite k Miklavžu po darilca. 1531

u— **Prireditve v Sokolskem domu na Viču.** Dne 5. decembra: Miklavž, ob pol 6. popoldne za deco, ob 8. zvečer izključno za odrasle. V torek 7. decem. ob 8. zvečer: Sokolska akademija v proslavo ujedinjenja. V sredo 8. decembra ob 3. popoldne: otroška igra: »Krojaček — junaček«; ob 8. zvečer Zabavni večer SDS. V nedeljo 12. decembra ob 8. zv.: burka: »Skapinove zvijače«, gostuje Svoboda.

u— **Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«.** V torek zvečer odborova seja, na praznik ob pol 11. dopoldne vaja mešanega zbora.

u— **Božična darila** v veliki izberi, orožja in potrebščine za lovce, najceneje pri puškarju F. K. KAISER, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6.

u— **Plesna vaja plesnega krožka »Tabor«** danes dne 5. decembra odpade. Prihodnja redna vaja v nedeljo dne 12. decembra. 1531

u— **Najden zavitek.** Na Tržaški cesti pred gostilno Krčon je bil včeraj popoldne najden zavitek s triko-perilom. Lastnik ga dobi nazaj v zgoraj omenjeni gostilni.

u— **Izgubljeno.** Pozabljena je bila snoči ob 16.30 v tramvaju taška. Najditelj naj jo izroči vratarju hotela »Slon«, kjer dobi primerno nagrado.

Iz Maribora

a— **Imenovanje pazniškega osobja.** V mariborski moški kaznilnici so imenovani: za višjega paznika Josip Lubajnšek, paznik; za paznike zvaničnike pa Ivan Gastarin, ključavničarski pomočnik v Kropi, Anton Slekovec, mizarski pomočnik v Pobrežju pri Mariboru in Ivan Stopar, čevljarski pomočnik v Sevnici.

a— **Ante Trstenjakova umetnostna razstava,** ki bi se imela zaključiti 4. t. m. se podaljša še za en dan. Občinstvo se opozarja, da je razstava odprta še danes do petih popoldne.

a— **Vojaška vest.** Poveljstvu mariborskega vojnega okrožja se morajo javiti vsi oni rezervni oficirji, ki so za našo državo optirali, a niso do danes sprejeti v našo vojsko. Ker je v mestu še mnogo takih rezervnih oficirjev, poziva mestni magistrat vse te in tudi one optante, ki so že prijavljeni, da se nemudoma zglasijo v mestnem vojaškem uradu in to najdalje do 7. t. m. med uradnimi urami v svrho napovedi podatkov, ki jih zahteva poveljstvo vojnega okrožja. Ker je v interesu vsakega rezervnega oficirja, ki še ni sprejet v našo vojsko, da tudi to zadevo uredi, poziva mestni magistrat vse, da se temu pozivu točno odzovejo.

a— **Predavanje na Ljudski univerzi.** Vsled obolelosti g. inž. Kukovca se preloži pondeljkovo predavanje o Tagoreju na poznejši čas. Namesto tega predava g. prof. Bogović o vtisih s potovanja v Ameriko. Predavanje obeta biti zelo zanimivo še posebno, ker ga spremlja lepo število skioptičnih slik. Predavanje priporočamo tembolj, ker je čisti dobiček namenjen poplavljencem.

a— **Nevarna epidemija legarja v mariborskem semenišču.** K včerajšnjemu članku pod tem naslovom nas obvešča g. dr. Marinić, da umrla oseba iz samostana ni bila nuna, temveč navadna samostanska služkinja, ki ni bila zaposlena v pekarni ter da ni umrla na legarju, marveč vsled srčne kapi, kar sledi iz dejstva, da je imela precej močno srčno napako in da je smrt nastopila nenadno.

a— **Sprememba posesti.** Ga. Justina Nassimben je prodala svojo hišo v Magdalenski ulici št. 15 Ignacu in Rezi Smontara za 120.000 Din.

a— **Pomočniške izkušnje** pri skupni obrtni zadrugi v Mariboru se bodo vršile dne 12. t. m. v zadružni pisarni, Slovenska ulica št. 2-I, kjer se imajo do 6. t. m. vložiti potrebne prošnje. Priložiti je učno spričevalo, spričevalo obrtne nadaljevalne šole, delavsko knjižico in mojstrovo izjavo.

a— **Strankino zabavo** priredi srezka organizacija za mesto Maribor v torek 7. decembra ob pol 20. uri v veliki dvorani Narodnega doma. Sodeluje godba Drave, pevski zbor Jadrana in drugi. V zgornji mali dvorani ples.

a— **Srečke državne loterije** za novo kolo so došle. Prodaja in razpošilja jih B. Naglič, glavna pošta Maribor. 1541

a— **Pomladek Rdečega križa** je priredil dne 1. decembra v Götzovi dvorani proslavo narodnega Ujedinjenja z izredno mladinskimi nastopi, pevskimi, muzikalnimi in rajalnimi. Nastopile so I. II. IV. dekliška in I. deška osnovna šola s povoljnim uspehom, dalje deška meščanska šola s svojim orkestrom in dekliška meščanska šola I. pod vodstvom gdč. Rozmanove s spremljevanjem šolskega godalnega ansambla Glasbene Matice prijetno in živahno, kar je tudi publika hvaležno priznala. Nastopilo je tudi Državno žensko učiteljišče. Gojenke so prav dobro zapele pod vodstvom prof. Sprachmanna Lisinskega »Putnik« a capella in še eno pesem s spremljevanjem klavirja. Dalje smo poslušali državno moško učiteljišče, ki je pod vodstvom prof. Bervarja dobro zapelo dve pesmi, posebno če se oziramo na šele razvijajoče se moške glasove. Akademijo je zaključila državna gimnazija z dvema pesmima in »Bože pravde«. Lahko rečemo, da sta bili to najlepši točki cele prireditve. Posebno moški zbor se je odlikoval po svojih glasovih in čisti izgovarjavi, v čemur se pozna mojstrska roka stolnega kapelnika g. Gašperiča. Vobče je treba pohvalno priznati, da se glasba in petje v zadnjih letih pridno goji na naših šolah. Želeti bi bilo le, da glasbeni pouk zavzame med naučnimi predmeti mesto, ki mu po svoji kulturni vrednosti pripada in tako pokaže naši mladini pot do razumevanja te lepe umetnosti.

a— **Promet avtobusov.** Na četrtkovi občinski seji je poročal župan, da bo končno vendarle pričel promet avtobusov iz mesta v okolico proti Konjicam, Dravogradu in Št. Ilju. Medtem je namreč že dospel drugi avto, tretjega so tudi že odposlali iz Pariza, za popravilo prvega pa je tvrdka Renault poslala mehanika, da spravi tudi prvi avto v promet. Tako bo torej vendarle v doglednem času začel toliko zaželjeni avtopromet iz Maribora v okolico.

a— **V tajni seji občinskega sveta** so ponovno razpravljali o dodelitvi stanovanj v mestni hiši v Smetanovi ulici, ni pa bilo nobenih važnih sprememb, ampak je ostalo večinoma pri zadnji dodelitvi. Občinski svet je razpravljal tudi o raznih personalnih zadevah in sklenil predvsem definitivni odpust občinskega uslužbenca Krbošta radi nekvalificiranega obnašanja.

a— **Novi podporniki Ljudske knjižnice.** Ker so zadnji čas popolnoma izostala večja darila v prid Ljudske knjižnice, je vodstvo uvedlo te dni pri njenih prijateljih podporno akcijo, da more vzdržati knjižnico na dosedanji višini in zlasti nabavljati sproti vse aktualne novosti ter oskrbeti vezavo raztrganih knjig. Pri pravkar izvršeni reviziji knjižnice je bilo treba namreč več sto knjig izločiti iz prometa, ker so jih izposojevalci že čisto raztrgali. Ljudska knjižnica mora baš radi tega svoje knjige vezati v platno, kar jo stane ogromno denarja in se tako bori z velikimi težavami, da more napredovati. Nabiralna akcija se bo te dni še nadaljevala. Ker stojimo pred zimsko sezono čitanja, bomo te dni nabiralno akcijo še nadaljevali in prosimo naklonjenosti najširše javnosti, saj gre v korist širjenja prosvete najširših plasti naroda, tako fizičnih kot tudi duševnih delavcev. Čitatelje pa tem potom vnovič opozarjamo, da bomo glede na velike žrtve, ki jih doprinašajo v njihovo korist požrtvovalni knjižničarji in najširša javnost, brez izjeme zahtevali strogo uvaževanje poslovnega reda. Večje zneske so doslej darovali: primarij dr. Benjamin Ipavic v Mariboru, Gosposka 100 Din, po 50 Din odvetniki: dr. Boštjančič, dr. Koderman, dr. Lipold in dr. Rapotec, 25 Din Franjo Majer, trgovec z manufakturo na Glavnem trgu. Velikodušnim darovalcem iskrena hvala, pri podpornikih iz obrtnih in trgovskih krogov, kot ostalih pa prosimo občinstvo, da se pri čitanju imen darovalcev spomni in ravna po geslu: Svoji k svojim!

a— **Stanovanjsko vprašanje v občinskem svetu.** Na poslednji občinski seji so največ razpravljali o reševanju stanovanjske bede v Mariboru, ker so predlagali demokrati in narodni socijalisti, da se adaptirajo barake pri vojašnici vojvode Mišica, kar bo stalo okrog 150.000 Din in da se s tem pridobi 16 novih malih stanovanj z eno sobo in kuhinjo, katerih ravno najbolj primanjkuje v Mariboru. Občinski svet je sklenil, da se pobira v prihodnjem letu 5 odstotni davek k najemnini, s čemer upajo dobiti 900.000 Din. Ta dohodek se bo uporabil izključno v gradbene svrhe.

a— **Pretirane najemnine.** Svoj čas so se v Mariboru trgali za lokale, če je postal kater prost. Pri tem velikem povpraševanju za lokale so rastle najemnine često v horendne vsote. Konkurenca, ki vedno huje pritiska v gospodarskem življenju, pa je ta položaj temeljito spremenila. Tudi za velika stanovanja je vedno manj reflektantov. Življenski boj je pač postal tako trd, da mora vsakdo svoje režijske stroške reducirati na minimum. Najhuje čutijo ta novi gospodarski položaj nove stavbe, ki morajo že temeljito iskati najemnikov za svoja draga stanovanja in še bolj za lokale. Tako vidimo, da Pokojninski zavod že pol leta inserira lokale in pisarniške prostore v novih hišah na Kralja Petra trgu. Stanovanja so sicer že davno zasedena, visoke najemnine za lokale pa se vsakdo boji, čeprav stoji hiša na izredno prometnem kraju. Vsekakor pa bi bilo umestneje, da najemnine znižajo kot pa da drže z dragim denarjem zavarovancev zgrajeno stavbo prazno in s tem le še večajo škodo zavodu, indirekno pa še gospodarskemu življenju mesta, ki si je po dolgih pogajanjih stavbo priborilo.

Iz Celja

e— **Poštne znamke.** V mesecu novembru je bila povišana poštna taksa v korist poplavljencem. Poštne znamke in dopisnice, na katerih je bila natisnjena večja vrednost, so prišle s prvim decembrom iz prometa in oni, ki jih še imajo, lahko zamenjajo do 31 decembra pri vsakem poštnem uradu za polno vrednost.

e— **Sekanje v gozdu na Pečovniku ter prodaja lesa in drv pri mestni občini.** Mestna občina razpisuje sekanje lesa v gozdu na Pečovniku. Posekati se sme in mora do 31 decembra 1928 okrog 1200 kubičnih metrov bukovih drv in okrog 300 kubičnih metrov lesa za žago in železniške prage. Ta les bi se moral zvoziti najdalje do 30. aprila 1929. Ponudniki za to delo se na oglasijo pismeno ali osebno do 15. t. m. pri mestnem magistratu. — Obenem proda mestna občina 250 sežnjev bukovih drv (cepanic) v gozdu pod Tovstom. Ta drva se bodo prodala najboljšemu ponudniku in naj isti stavijo ponudbe do 15. t. m. pri mestnem magistratu. — Na hribu Sv. Jožefa se proda 16.34 kubičnih metrov posekanega okroglega smrekovega lesa raznih dimenzij in preko 4 metre dolžine. Proda se nadalje na panju stoječ igličast les na svetu, ki se bo prodal v svrho novih stavb. Pismene ponudbe v zaprtih kuvertah je vposlati mestnemu magistratu do vključno 11. t. m. ter je navesti ceno za kubični meter že posekanega in ceno za kubični meter še stoječega lesa. Les se lahko ogleda na licu mesta v navzočnosti mestnega gozdarja dne 7 decembra od 9. do 10. ure dopoldne.

e— **Plesna šola trgovskih in privatnih nameščencev** priredi, počenši s pondeljkom 6. decembra, vsak pondeljek poleg rednih plesnih vaj še trening. Vsi člani plesne šole se vljudno vabijo k rednemu obisku obeh plesnih vaj.

e— **Radi Miklavža** ostanejo trgovine v Celju danes dne 5. decembra, dopoldne odprte. — Načelstvo gremija trgovcev v Celju.

e— **Umrli so v Celju novembra meseca:** V mestu: Katarina Schreyer, 66 let, zasebnica; dr. Karl Balogh, 61 let, zasebnik; v bolnici: Franc Lah, 23 let, delavec, Liboje; Franc Šeligo, 62 let, trgovski pomočnik, Pristava; Amalija Teržan, 15 let, hči malega posestnika, Dobje; Franja Stopar, 57 let, vdova po drž. gozdarju, Radeče; Angela Ojstriž, 30 let, hči posestnika, Škofja vas; Jurij Colnarič, 50 let, krojač, Sv. Florijan; Adam Hary, 66 let, hlapec, Braslovče; Fran Sorko, 59 let, zidar, Karlovac; Jera Rosc, 56 let, žena delovodje, Luče; Lenart Skok, 65 let, zidarski mojster, okolica Celje; Anton Kobula, 54 let, kočar, Lušečka vas; Marija Werk, 56 let, dninarica, Mestinje; Ivan Pirtušek, 56 let, čevljarski mojster in posestnik, Vojnik; Martin Deželak, 64 let, dninar, Sv. Lenart. — V novembru je torej umrlo v Celju 17 oseb in sicer 2 v mestu, 14 pa v javni bolnici.

e— **Francosko predavanje v Celju.** V pondeljek, dne 29. nov. se je vršilo v mestnem kinu predavanje lektorja francoskega jezika na ljubljanskem vseučilišču g. Rene Martela s skioptičnimi slikami, ki je bilo izredno dobro obiskano. G. predavatelja je v kratkih besedah pozdravil g. dr. Zelenik, na kar je g. profesor Martel izrazil svoje veselje, da zanimanje do francoskega jezika tudi v Celju od leta do leta narašča. Izrazil je svojo pripravljenost, da bo še večkrat posetil Celje. Nato je predaval s pomočjo skioptičnih slik o Južni Franciji ter predočil z lepimi in zanimivimi slikami ter z izbranimi besedami razne zgodovinske in kulturne zanimivosti teh krajev. Občinstvo je videlo marsikaj zanimivega ter je predavanju zelo lahko sledilo. Motilo pa je, da se je udeležilo predavanja tudi nekaj mladine, ki predavatelju i vsled jezika i po vsebini ni moglo slediti ter se je zaradi tega proti koncu predavanja vedlo precej nemirno. Drugič bo treba gledati, da se sličnih prireditev udeleže le taki, ki imajo tudi predpogoje za to.

e— **Avtonomija celjskega mesta.** Po osnutku novega občinskega zakona za vso državo, ki ga pripravlja sedanji režim radikalov in radičevcev, izgubita mesti Maribor in Celje svojo avtonomijo ter postaneta glede delokroga enaki vsem ostalim podeželskim občinam. Mestna občina celjska ima s posebnim štatutom zajamčen svoj razširjen delokrog že izza leta 1867. Umevno je, da bi ukinitev teh že nad 50 let obstoječih pravic pomenilo velik korak nazaj, ker bi v vseh onih zadevah, ki jih v neavtonomnih mestih rešuje srezko poglavarstvo, ne odločeval več občinski zastop, odnosno župan kot politični uradnik, temveč srezko poglavarstvo. Klub delovne večine se je z vprašanjem glede ukinitve avtonomije že temeljito bavil ter je sklenil uporabiti vsa mogoča in dopustna sredstva, da se nakana današnjega vladajočega režima prepreči. Ne verjamemo pa, da bo po zadnjih obžalovanja vrednih dogodkih v celjskem občinskem svetu kaka tozadevna intervencija še sploh mogoča. Iz strankarske strasti, ki jo podžigajo neodgovorni in izvestni elementi, je združena opozicija klerikalcev, radikalov in Nemcev započela v celjski reprezentačni hiši proti zakonito izvoljeni delovni večini boj, ki istočasno ruši ugled celjskega mesta in onemogoča vsako uspešno akcijo za ohranitev avtonomnih pravic celjskega mesta. Kako naj zahtevamo, da upoštevajo zahtevo po avtonomiji drugi, ako jo tako malo spoštujemo in cenimo sami. Ako mesto Celje po uzakonjenju novega občinskega reda res izgubi svojo avtonomijo, potem se nahajajo med njenimi grobokopi tudi oni občinski odborniki, ki iz politične strasti in sovraštva napravljajo seje nesklepčne ter razbijajo občinski zastop v onem kritičnem času, ko bi se moral sporazumno in z največjo vnemo boriti za svoje zgodovinske in legalne pravice. Celjsko prebivalstvo ve, na koga pade vsa tozadevna odgovornost in bo te ljudi tudi primerno obsodilo.

e— **Člani opozicije v celjskem občinskem svetu** imajo že staro navado, da pri vsaki priliki eden ali drugi sumniči, ne da bi mogel kaj stvarnega dokazati. Ako se ga potem pošteno potiplje na pravem mestu, pa žalostno kapitulira. Tudi v pismu, ki je bilo naslovljeno na načelnika Kluba delovne večine glede Mestne hranilnice, se članom načelstva in ravnateljstva na prav žaljiv in neparlamentaren način očitajo dejanja, ki jih nikdar zakrivili niso in bi jih pri načinu poslovanja v tem denarnem zavodu tudi zakriviti ne mogli. Da pa bodo gospodje prihodnjič pri svojih klevetah nekoliko bolj previdni, bodo morali, kakor čujemo, vlagatelji tega pisma gg. Rebeuschegg, Marčič in dr. Ogrizek ter lekarnar Posavec, ki se je ovekovečil s tem, da je to pismo v proračunski seji prečital, svoje obdolžitve dokazati pred sodiščem.

e— **Poverjeništvo Vodnikove družbe** v Celju naznanja, da je došlo v Celje 50 izvodov knjig Vodnikove družbe za one, ki želijo postati člani za leto 1926 ter plačati tudi članarino za leto 1927. Knjige naj se dvignejo v Ptujsko-prometni pisarni (poslopje Prve hrv. štedionice). Stari člani — jih je še okrog 30 — se prosijo, da zaradi reda pridejo takoj po knjige. V isti pisarni se sprejemajo novi člani za l. 1927.

e— **Celjanke, ne opustite** prilike, da ne bi obiskale razstave čipkarskih izdelkov na dekliški meščanski šoli. Izdelki so tako krasni, da vzbujajo res upravičeno vso pozornost.

Iz Trbovelj

t— *Razpis volitev v II. rudarsko skupino.* Rudarsko glavarstvo v Ljubljani je kot nadzorstvena oblast razpisalo volitve v II. rudarsko skupino, ki se bodo vršile 12. decembra. Med delavstvom na vseh obratih se že vrše pogajanja glede sestave ene same kandidatne liste. Volilno pravico imajo vsi 21 let stari moški in ženske, ki so vsaj eno leto zaposleni pri rudniku. Glasovnice se že delijo po seznamih, ki so jih sestavili obrati. Voliti je skupno 37 delegatov in 37 namestnikov, od teh na zapadnem in vzhodnem okrožju po 7 delegatov in namestnikov, na dnevnem kopu po 14, na separaciji po 4, na zunanjem in na stavbenem obratu po 3, v delavnicah in v strojnem obratu po 2. Volitve se bodo vršile v čakalnici zapadnega okrožja.

t— *K sestavljanju občinskega proračuna.* Veliko županstvo v Ljubljani je poslalo županstvu v Trbovljah vlogo z navodili glede štedenja v občinskem gospodarstvu. Pri sestavljanju proračuna za l. 1927 se ima doseči največja varčnost. Odpade naj vse, kar ni neobhodno potrebno oz. ni v zakonu utemeljeno. Varčevanje se mora posebno uvaževati pri postavki »podpore«. Večje podpore morajo sploh odpasti. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani ima nalog od finančnega ministrstva, da se dosedanje doklade v izmeri 89 odst. na direktne davke ne smejo zvišati, pristojne oblasti pa nalog, da vodijo strogo kontrolo tako o sestavljanju proračuna kot o njegovem izvrševanju.

t— *Praznovanje rudarskega praznika.* Danes praznuje celokupno rudarsko delavstvo v Trbovljah in v Hrastniku rudarski praznik sv. Barbare. Dočim bo praznovanje v Hrastniku skromno, pa se bo vršilo v Trbovljah v velikem obsegu. Delavstvo se bo zbralo pred glavno pisarno na Vodah, kjer se bo formiral sprevod z rudniško godbo na čelu in s predstavitelji TPD. Maše v farni cerkvi se bodo udeležili zastopniki korporacij in društev. Popoldne bodo v vseh domovih domače prireditve. Delavstvo je najbolj veselo, da dobi izplačano nagrado, ki je bila zvišana od 1 Din na 15 Din za osebo.

t— *Pasji kontumac ukinjen.* Okrajno glavarstvo v Laškem je ukinilo pasji kontumac v trboveljski občini.

t— *Volilni imeniki v svrho reklamacij* in popravkov so na občini na vpogled volilcem do 10. t. m.

t— *Kakšne stvari so važne za klerikalce.* Ob priliki plenarne seje občinskega zastopa se je vnela od strani klerikalnih občinskih odbornikov radi postavke za cerkev živahna razprava. Klerikalcem se je namreč zdela postavka za cerkev in cerkvene prireditve v znesku 10.200 Din mnogo premajhna. Hoteli so, da se zviša na 41.500 Din. Večina je klerikalce odločno zavrnila in dovolila zgolj znesek 10.200 Din in še tega izrecno za popravilo škarpe ob Trboveljščici.

Vse Trbovlje govorijo o filmu, kojega predvaja Sokol-Kino Trbovlje dne 4. in 5. decembra 1926 in ki se imenuje

DANTEJEV PEKEL,

film gigantskih dimenzij, v katerem se vidi življenje v prvih urah po smrti, grehi in zablode sveta ter večna kazen v peklu.

Tudi Vi zaslužite pekel, ako si ne ogledate ta filmski umotvor!

Pri večernih predstavah ob 8. uri igra ojačen salonski orkester.

SOKOL-KINO TRBOVLJE

Iz Kranja

r— *Rezultat prvega tromesečja na tukajšnji gimnaziji.* Pretekli petek so bile razdeljene dijakom na tukajšnji realni gimnaziji dijaške knjižice z uspehi v prvem tromesečju. Zavod obiskuje 290 dijakov in 95 dijakinj, skupaj 385. Od teh je zdelalo 146 učencev in 58 učenk, skupaj 204 ali 53 odst. Od ostalih pa je napravilo z enim nezadostnim redom 79, z dvema 47 in z več nezadostnimi redi 55. Kakor razvidno, je bil celokupen uspeh sreden. Največ slabih redov beležita francoščina in kemija. Razne ovire je iskati v menjavanju pri razdelitvah učnih ur ter v pomanjkanju popolnega profesorskega zbora. Dijaštvo je pod vodstvom ravnatelja g. Košnika na simpatičen način proslavilo obletnico ujedinjenja z deklamacijami, nagovori ter nastopom lastnega pevskega zbora, kar dokazuje pravilno umevanje za vzgojo mladine v narodno-državnem duhu.

r— *Pristopajte h Kolu jugoslov. sester!* Prihodnje dni bodo pobirale odbornice tukajšnje podružnice Kola jugoslov. sester letno članarino ter prijave novih članic.

r— *Cankarjeva proslava na Kranjskem odru.* Na predvečer osme obletnice Cankarjeve smrti uprizori kranjski Gledališki oder v petek 10. decembra ob 20. uri v Narodnem domu Cankarjevo delo »Hlapci« v režiji g. prof. Kolarja.

r— *Šolska vest.* Za učitelja petja na tukajšnji realni gimnaziji je imenovan gospod Zdravko Švikaršič.

r— *Zopet večji požig v okolici.* To pot je pričelo goreti včeraj ob 5. uri zjutraj v Duplah pri Naklem, kjer je zgorelo več gospodarskih objektov. Pri gašenju so uspešno delovali domači in sosednji gasilci. Prebivalstva se polašča velik obup nad ponavljajočimi se požigi v raznih okoliških vaseh, ker se še ni posrečilo prijeti zločinca.

Iz Slovenjgradca

sl— *Osebne vesti.* V oktobru je odšel iz Slovenjgradca na pedagoško visoko šolo v Beograd strokovni učitelj Simon Dobernik. Sokol je izgubil z njim marljivega vaditelja in odbornika, Čitalnica vestnega tajnika, dramatični odsek pa izvrstnega igralca; na novem mestu mu želimo obilo uspehov. Zapustil nas je tudi šolski upravitelj Josip Šerbec, kapelnik našega salonskega orkestra. Mesto kapelnika je prevzel novodošli davčni uradnik Hrovat.

sl— *Predavanji dr. Jeharta.* V soboto dne 6. in v nedeljo dne 7. novembra je imel dr. Jehart dvoje predavanj in sicer: Pot na Sinaj in v Jeruzalem. Lepo in izredno zanimivo predavanje je obakrat spremljala cela serija krasnih skioptičnih slik. Dr. Jehartu iskrena hvala za njegov trud. Čisti dobiček je dobila podružnica Jugoslovenske Matice.

sl— *Rapallski dan.* 14. november je bil posvečen spominu na Rapallo. Ves dan so učenci in učenke meščanske in osnovnih šol pobirali prostovoljne prispevke v mestu in po okoliških vaseh. Zvečer pa se je vršil v prostoru Narodne čitalnice številno obiskan Rapallski večer, na katerem je strokovni učitelj Ante Modrušan, istrski rojak v krasnih besedah orisal vse trpljenje naših bratov na jugu. Gmoten kakor tudi moralen uspeh tega dne je prav zadovoljiv.

sl— *Sokolski praznik.* Dne 1. decembra je proslavilo naše sokolsko društvo obletnico ujedinjenja z izredno uspelo proslavo. Proslava se je vršila v Golovi dvorani, ki je bila nabito polna. Ko je odigral orkester pod veščim vodstvom novega kapelnika Hrovata koračnico, je očrtal brat starosta v kratkem nagovoru pomen narodnega — sokolskega praznika. Pričel je nato glavni del proslave: Špicarjeva igra za Sokolsko deco: Triglav. Krasna igra je bila igrana izborno, o čemer je glasno svedočilo burno in navdušeno odobravanje. Igralci — samo člani, odnosno članice ter naraščaj in deca našega Sokola so svoje vloge izvrstno rešili. Najboljša je bila naša odrska znanka s. Ivančeva kot vešča-vražarka. Prav nič niso zaostajali br. Modrušan kot ptičar Črne, br. Živko kot kralj Triglav, ki je bil — dasi na odru skoro novinec — izboren v mimiki in maski, br. Šenica kot fužinar in s. Černigojeva kot kraljica vešč. Na sijajni uprizoritvi ima največ zaslug naš marljivi br. Šenica, ki je igro režiral ter skoz cel mesec posvetil ves svoj prosti čas vajam in pripravam za igro. Zato je bila tudi igra uprizorjena tako, kakor to krasna Špicarjeva igra tudi zasluži. Iskrena zahvala br. Špicarju, da nam je igro brezplačno dal na razpolago in se odpovedal vsakim tantijemam. Sokolu moramo na lepi prireditvi le čestitati.

Iz življenja in sveta

Alfred Smith,
demokratski kandidat za predsednika Zedinjenih držav, ki je pri zadnjih volitvah zmagal z večino 400.000 glasov nad republikanskim protikandidatom.

Ricciotti Garibaldi kot vohun in izdajalec

kv **Pariz,** 1. decembra.

Iz pisma, katero je poslal Ricciotti Garibaldi svojemu bratu Santu, sledijo njegova priznanja kot Mussolinijevega agenta. Ricciotti priznava odnošaje, ki jih je imel s Salo in La Pollo, ki sta delovala po nalogu in na račun italijanskega notranjega ministra; priznava, da je dobil za posle, izvršene za Mussolinijevo vlado, 600.000 lir; da ima na vesti žrtve Scivolija in tri druge; da je naznanil La Polli potovanje, katero so imeli nastopiti v Italijo Scivoli in 3 anarhisti.

Ricciotti trdi v pismu, da ni res, da je on izvršil kako provokatorno delo, dočim je res, da je bil tajni agent Mussolinijeve vlade. Res pa je bil on tudi provokatorni faktor, kar je dokazano iz katalonskega komplota.

Lucettijeva zadeva še ni docela pojasnjena. Dognano pa je, da je Garibaldi poslal brzojavsko fašistovskemu agentu Sali, ki mu je naznanila Lucettijev odhod iz Francije v Italijo.

600.000 lir je dobil Garibaldi od Mussolinija! Marsikdo se vpraša, ali je šlo res toliko denarja samo za provokatorno službo? Sem in tja se je čula beseda o vojaškem vohunstvu. Italijani v Parizu govore, da sta v Franciji vsaj dve osebi, ki naj bi se po Mussolinijevi volji «matteottizirale».

Znano je, kako je nastala ideja za organizacijo protifašistovskih skupin v Franciji, ki bi bile pripravljene, korakati v Italijo ob prvem prevratu. Nastale so garibaldinske formacije. Ricciotti Garibaldi se je po incidentih v Nici in po svoji promociji za oficirja častne legije umaknil od svojih sodelavcev v svojo vilo v Fabronu. Nekaj mesecev ga ni bilo videti. Garibaldinske formacije so se zrušile. Od spomladi 1925. so bili stiki med Ricciottijem in protifašisti v Franciji vedno bolj redki. Poskusil je še nekaj s formacijo avangvardistov, pa ni uspel.

Zaniboni je prišel v Francijo večkrat, da informira Garibaldija o politični situaciji v Italiji. Dejstvo pa je, da je Zaniboni pretrgal vse vezi z Garibaldiji v Franciji in Italiji vsaj štiri mesece pred razpustom garibaldinskih legij v Franciji. Ko je bil Zaniboni prijet po atentatu, se je Ricciotti silno jezil, da išče fašistovska vlada zvezo med atentatom in francoskimi protifašisti ter da se piše o njegovih stikih z Zanibonijem. Grozil je s tožbo ali do nje ni prišlo. Kaj je bilo vmes? S fašistovskimi agenti se je nato dobro razumel Ricciotti Garibaldi! «Corriere degli Italiani» poziva francosko justico, naj skuša razjasniti to točko, ki je glavni ključ za razkritje Garibaldijevega misterija.

Začetkom januarja t. l. je prišel v Pariz fašistovski emisar Sala, glavni obdolževalec Zanibonija in Capella, ter se je sestal z Ricciottijem. Od tu dalje se vidi stik med Ricciottijem in fašistovsko vlado. Fašistovski listi so pričeli vneto s triumfom poročati, da so dobile dokaz o odnošajih, ki sta jih imela v Franciji Zaniboni in Capello. Od tega trenutka dalje pa je tudi Ricciotti Garibaldi lažje dihal, ker se je osvobodil večnega pritiska svojih upnikov!

Iz pisem, ki jih je francoska policija dobila pri gospe Della Rosa, ki živi z Ricciottijem, se vidi dopisovanje Zanibonija iz zapora na Ricciottija. Posredovalec je bržčas Sale. Ali kako? Ni razumljivo, da se je to godilo tako lahko, ko je vendar Zaniboni pod strogim nadzorstvom. Ali je mogoče, da sta se udala Zaniboni in Ricciotti mahinacijam iz palače Chigi, da bi se z «atentati» lahko vršile represalije proti odpornikom in onim, ki so pobegli od doma ter bi se ustvaril kak incident s Francijo?

Med garibaldinskimi formacijami in delovanjem vohuna Ricciottija ni nobene zveze. Eventualni odnošaji med Ricciottijem in Zanibonijem iz zapora se ne morejo smatrati za drugo pot kot sredstvo fašistovske vlade v njenem provokatornem stremljenju proti Franciji. Pariški «Corriere degli Italiani» izvaja, da je za atentate, prave ali neprave, odgovoren Mussolini in meni, da morda preide Mussolini v zgodovino kot velik uprizorjevalec atentatov?!

Iz francoske diplomacije
Zgoraj: Paul Claudel, dosedanji poslanik v Tokiju, je imenovan za naslednika Bérengera v Washingtonu. — Spodaj: Robert de Billy, novi francoski poslanik v Tokiju.

Senator Cremonesi,
guverner Rima, je iz doslej neznanih vzrokov podal ostavko na svoje mesto, Mussolini je demisijo sprejel in sam prevzel rimsko guvernerstvo.

Spomenik maršalu Fochu v Kasslu
Osnutek za spomenik, ki ga bodo Francozi postavili na terasi kasselskega gradu.

NAZNANJAMO, da se zopet vrši letos velika BOŽIČNA PRODAJA v vseh oddelkih in prostorih veletrgovine R. STERMECKI, CELJE, po globoko znižanih cenah.

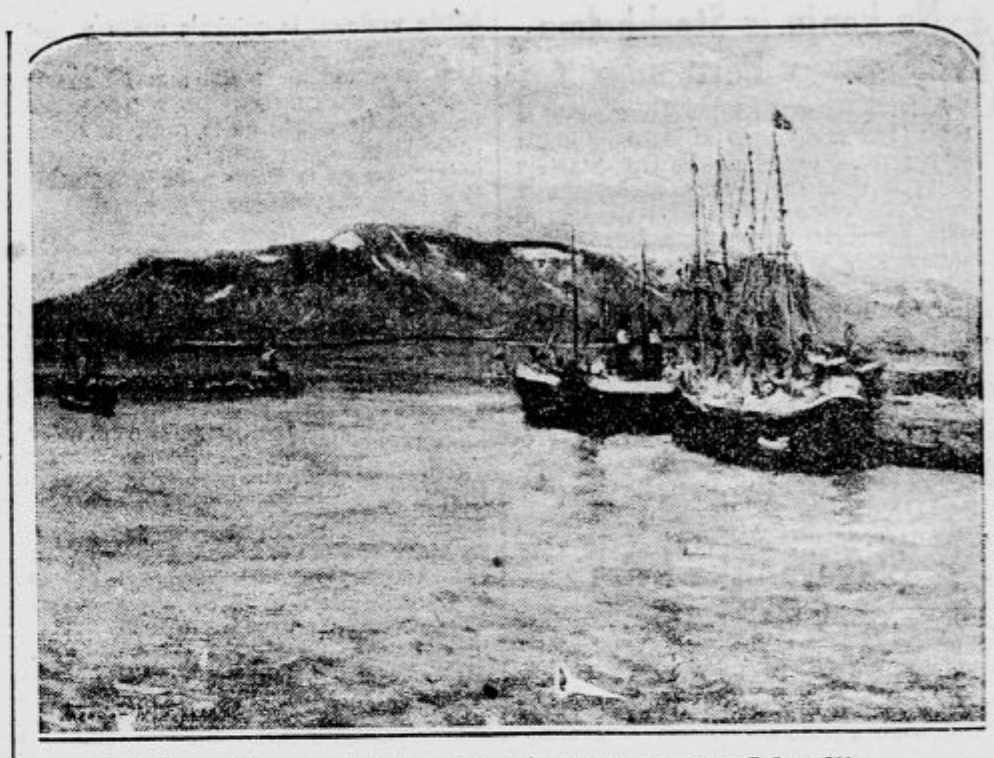

Pristanišče v Rejkjaviku, glavnem mestu Islandije.

Ludendorff umira

Nemški general Ludendorff, znani bavarski separatist, v svetovni vojni desna roka maršala Hindenburga, današnjega prezidenta nemške republike, leži na smrt bolan v Monakovem. Pred dnevi se je moral podvreči operaciji za odstranitev golše. Zdravniki so operacijo srečno izvršili, toda nastale so komplikacije in bolnik je začel pešati, njegove moči pa rapidno propadati.

Ludendorff, ki je bil po vojni ponovno središče raznih političnih zarot in afer, se je pred meseci ločil od svoje dotedanje žene in je poročil neko zdravnico. Ta zakon ni trajal niti četrt leta. Ludendorff pač sam ni mislil na to, da mu bo pot od oltarja do težke borbe s smrtjo tako kratka in mučna.

Četrturna stavka praških gostilničarjev

Na Češkem so gostilničarji — iz konkurenčnih ali katerikolisibodi drugih razlogov — bolj rigorozni kakor pri nas. Nedavno so zahtevali od vlade, da sme voditi gostilničarsko obrt samo tisti, ki lahko predloži spričevalo o strokovni usposobljenosti. Toda praška vlada je predlog odbila in pustila obrt še naprej prosto za vsakogar, ki se hoče udejstvovati v njej.

Gostilničarji so se radi tega pobunili in sklenili protestni štrajk. Ta vsekakor ne bo predolg — to bi škodilo gostilničarjem in kavarnarjem, ki so se jim pridružili: trajal bo samo četrt ure in je določen za 10. t. m. Gosti ne bodo mogli dobiti v tistem času ne jedi ne pijače. Potrpeti bodo morali in počakati, da preteče petnajst minut, nato pa pojde življenje zopet naprej po starem tiru.

Mož in žena, ki hočeta drug drugega spraviti v blaznico

Pred dunajskim sodiščem se je te dni obravnaval interesanten in nevsakdanji slučaj. Dva zakonca, ki sta živela 16 let v najlepši slogi, se vedno razumela in ljubila, sta začela drug drugega dolžiti nepreračunljivosti in trditi drug o drugem, da ne sodi več med normalne ljudi. Prvi korak je napravil mož. Zahteval je psihijatrično preiskavo svoje žene, češ, da se ji je zmešalo. Ženo so preiskali najprej na kliniki Wagner-Jauregg in so jo oddali celo na opazovalnico v Steinhof, ker pa ni kazala niti najmanjših znakov blaznosti, so jo takoj zopet izpustili in poslali možu nazaj.

Ko je žena prišla domov, je obrnila kopje ter naznanila svojega moža policiji, češ da se mu meša. Utemeljila je to zahtevo s korakom svojega moža, ki jo je dal zapreti v blaznico. Seveda je moral ubogi mož nastopiti isto pot, ki jo je prestala njegova žena. Ali v blaznici so ugotovili, da je tudi on normalen kljub klevetam žene, ki je trdila, da ni pri njem vse v redu. Zdravniki na kliniki so izjavili, da je mož inteligenten, delaven, reden celo do pedantičnosti, a koncem koncev vendar mož, ki ve, kaj dela.

Žena, ki je bila vsled te izjave zdravnikov užaljena, je vložila tožbo ter zahtevala, da se njuna zveza razdere. Stavila pa je tako visoke pogoje glede alimentacije, da jih mož ne more izpolniti, in sedaj je mož začel vrteti lajno iznova ter zahteva, da se duševno stanje njegove družice zopet preišče in ugotovi, kdo je prav za prav normalen, on ali ona, oba, ali nobeden.

Katarina Schratt, ljubica Franca Jožefa,
znana nekdanja igralka dunajskega Burgtheatra, ki je bila prijateljica avstrijskega cesarja, še ko je živela cesarica Elizabeta, ter je ž njim živela do njegove smrti. Franc Jožef je dobival od nje vse informacije iz dunajskega življenja.

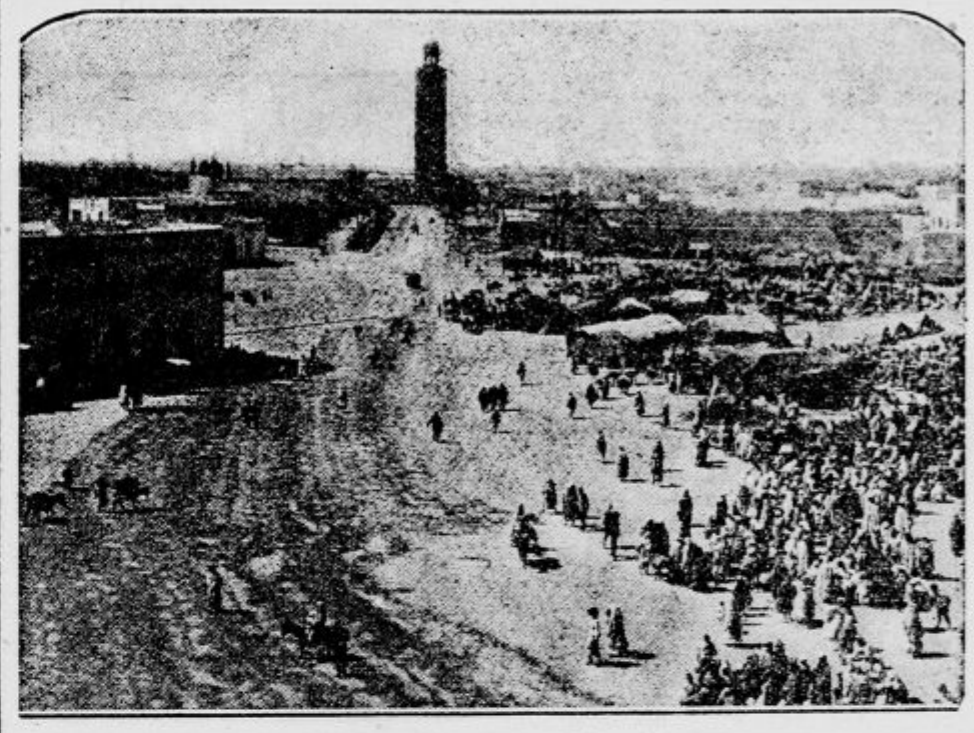

Trg Uema-el-Fua v Marakechu
(Maroko), kjer so o priliki nedavne poroke treh sinov maroškega sultana Mulcja Jusufa kampirali žonglerji, kačarji, vedeževalci itd.

Teffi:

Lenoba

Nekoč so dnevniki beležili novico, da je našel nekdo mikrob lenobe in da celo že nameravajo ustanoviti za lenuhe poseben sanatorij, kjer jih bodo zdravili s cepljenjem, injekcijami, v prav težkih primerih pa — z odstranitvijo neke žleze, ki se pri lenuhu dela tam nekje blizu nosu.

Če je vse to res, je pač silno žalostno!

To bo poslednja krivica, ki jo bo storil človek lenobi.

V svoji zaslepljenosti je človek osramotil svojo najboljšo, naturno lastnost, jo postavil v eno vrsto s svojimi nedostatki ter jo ožigosal kot mater vseh pregreh.

Ko je Bog proklel Adama, mu je rekel, da se bo moral truditi v potu svojega obraza.

Če bi bil Adam priden človek, bi se bil tedaj samo nasmehnil:

— Truditi se v potu svojega obraza? Saj je to čisto primerno za mojo naturo, in tudi če ne bi bil proklet, bi rajši dajal prednost temu kakor pa kakemu drugemu razvedrilu.

Toda ni se nasmehnil Adam in ni se razveselil, marveč se je vdal in božje prokletstvo je bilo res kazen zanj, kajti zadela ga je v njegovo glavno lastnost in sicer v njegovo lenobo.

Če bi človek ne bil len, kakor je, potem bi bilo vsega konec. Zemljo bi kopal z nohti ter pridobival od nje trnje in osat.

Toda, glejte, že v petem rodu se je narodil prvi lenuh Fovel, ki je rekel:

— Nočem z rokami kopati zemlje. Ne ljubi se mi. Treba bi bilo izumiti nekaj takega, da bi se manj trudil in bi se več pridelalo.

In skoval je prvo lopato.

Prihodnjemu lenuhu se je že dozdevalo, da tudi lopata zahteva preveč truda.

— Ne ljubi se mi!

Torej je vpregel konja, da bi mu pomagal.

Ko pa je bil izumljen parni lokomobil, je bil to pravcati praznik za lenuhe vsega sveta.

— Nu, zdaj je pa konec — so se veselili. — Dosti smo se gnali. Zanaprej pa le naj stroj dela namestu nas. Mi pa se tačas oddahnemo in malo pokadimo.

In tako so zaropotali stroji in so zapuhali lokomobili po vsem svetu.

Vsak lenuh je delo svoje stroke zvabil na stroj, sam pa je še nadalje izmišljal, izpopolnjeval, modroval.

— Kako bi se neki dalo narediti, da bi človek samo s prstom mignil, pa bi bilo že vse narejeno!

Kajti pristen, pravi lenuh ni len samo zase, ampak tudi za druge.

Če bi mu bilo dano, da bi se lahko vlegel in bi drugi delali zanj, bi bil od same lenobe za druge ves truden in bi shiral.

Kdor je imel že kdaj sam ta silni občutek, tisti pač ve, da vodi človeštvo do napredka ravno to.

Lenuh gleda na ulico in vidi, kako stopica utrujen človek: prehodil je očividno že veliko in gotovo mora še daleč.

— Kako da se mu ljubi! Ne bilo bi napačno izumiti tak stroj, ki bi prevažal ljudi, da bi bilo hitro in ne predrago.

In evo, tu je tramvaj, ki je bil prav za prav že naročen in samo čaka človeka, oblagodarjenega s posebno veliko in intenzivno lenobo in ki ne bo samo sanjaril, ampak v obupu tudi izvedel in izpolnil to naročilo.

Takrat, ko so izumili lokomobile, so priredili lenuhi okrog njih cele bakanalije. Elektrika jim mora dajati razsvetljavo, jih mora ogrevati, prevajati, zabavati, mora jim dovajati vodo in jim pomagati razgovarjati se.

Lenoba je zagospodovala po vsem svetu. Prepregla je zemljo z železniškimi tračnicami — se ne ljubi hoditi — z brzojavnimi žicami — se ne ljubi pisati — napela antene za brezžični brzojav — se ne ljubi napenjati žic — in vse to je še vedno premalo, zmeraj še išče novega in bolj in bolj napreduje.

Sodobni svet nam kaže sliko velikega razvoja pristne, intenzivne delavnosti. Vali se dim iz tovarniških dimnikov, sikajo motorji, puhajo parni stroji, jermenje žvižga.

Kaj je to? Zakaj ta silna energija?

Zato, ker smo — leni.

Če se natanko ogledamo, je okrog nas vse polno proizvodov, nastalih samo iz velikanske lenobe. Glejte, recimo, tvornico tkanin. Nastala je zato, ker so bile ženske prelene, da bi same tkale. Ali predilnico. Nastala je, ker so bile prelene, da bi prele.

— Pa porečete, da je konzum naraščal?

Pri marljivem človeku raste obenem z njegovimi potrebami tudi njegova pridnost, različna ugibanja pa, kako bi se manj trudil in bi vseeno imel lepše uspehe — to je pa že lenoba, vseh grdob grdoba.

Glejte, prišli ste domov. Dvigne vas dvigalo. Izumil ga je človek, ki se ni sramoval priznati, da se mu ne ljubi hoditi po stopnicah. Vrata odprete s francoskim ključem, izumljenim zato, ker je sluga len; prižgete si električno luč; izumil jo je izreden lenuh, ki se mu niti ni ljubilo, da bi pošiljal po petrolej.

V prejšnjih časih so lene otroke pretepali. Toda to je, hvala Bogu, malo zaleglo. In mogoče je tudi kateri izmed onih otrok, ki so jih zaradi pičlega časa pozabili pravočasno naklestiti, izumil kakršno že bodi izpopolnilo, ki bi lajšajo njegovo prejšnje, neobhodno potrebno, pusto otroško delo.

Toda če začnemo lenobo radikalno odpravljati, potem bo vsega konec. Tedaj se bo vse ustavilo ali pa še celo nazadovalo.

— Saj nisem len — poreče trgovec — da se ne bi peljal iz Novgoroda v Moskvo s konji. Časa imam dosti.

— Pa saj nisem len, da ne bi šival obleke na roko — poreče krojač. — Čemu mi bo šival stroj?

V šsto nadstropje dremo radi tudi po stopnicah in platno tudi lahko tkemo na roko: če smo vztrajni in če se dobro oprimemo dela, ne bodo proizvodi nič slabši od tovarniških.

Tako bodo torej sami pograbili za delo.

Mislim pa, da jih bo mnogo, ki bi se

Na konju iz Stockholma v Pariz

20 letna Švedinja Klinckowström si je privoščila zabavo. da je sedla na konja in prejahala progo do Pariza. Startala je pred približno dvema mesecema v švedski prestolnici. V luki Malmö se je dala prepeljati na splav. s katerega je stopila šele v Lübecku. Nadaljevala je od tam pot v Belgijo. kjer se je udeležila tudi poročnih svečanosti belgijskega prestolonaslednika s švedsko princezinjo Astrido. Ko so bile ceremonije zaključene, je dala slovo belgijski deželi in je sedla na konja ter jahala naprej. Tako je dospela zadnjega novembra v Pariz in dobila veliko stavo. katero bo poklonila za doto svojemu bodočemu možu.

Stanovanjska kriza v Beli hiši

Tudi v Ameriki vlada kriza glede stanovanj. Ta kriza je celo tolikšna da ni prizanesla niti predsedniku ameriške republike Coolidgeu. Moral je namreč izprazniti svoje stanovanje v Beli hiši. ki jo ravnokar popravljajo ter se izseliti. A kam? Vsa stanovanja v soseščini so zasedena in gospod Coolidge je ostal kljub svojemu visokemu položaju na cesti. Tako huda seveda stvar ne bo; za čas čiščenja bodo že v Beli hiši našli kak kotiček. kamor bodo začasno namestili predsednika republike in njegovo družino.

Zakaj si gospod Coolidge ni pomagal na sličen način kakor Mussolini? Tudi njemu se je nekoč primerilo da je zašel v stanovanjsko zadrego. Ali imel je večjo srečo kakor njegov ameriški kolega: našel je neko prazno stanovanje ter je ob devetih zvečer obiskal lastnika in zahteval. da mu ga odstopi za njegovo rodbino. Seveda je svoj namen dosegel.

Toda predsednik Coolidge ni diktator.

Smrt znane pustolovke

V Berlinu je pred kratkim sklenila račune življenja pustolovka baronica Rosy Schönberger. rojena Wallenstein. Celih trideset let je vznemirjala ljudi in bila je posebno na Dunaju desert za take kroge. ki nimajo drugega posla kakor obirati senzacije. Dunaj. Budimpešta in Berlin so bila mesta. kjer je poznal Schönbergerjevo vsak paglavec.

Na svet je prišla ta pustolovka kot revno dete nekega madžarskega trgovca. Že v zgodnji mladosti si je morala sama iskati zaslužka. Dobila je službo blagajničarke v neki kavarni na deželi. Tam jo je videl neki funkcijonar madžarskega ministrstva. Vtepel si je v glavo, da mu mora postati žena, naj stane kar hoče. Ker je bila Rosy tedaj siromašno dekle, on pa visok uradnik. je stavil z nekim prijateljem. da bo ponoči vdrl v njeno sobo ter si jo osvojil. Blagajničarka je pravočasno doznala za njegovo namero in je napravila tak škandal. da so ljudje bežali daleč pred njenim jezikom. Potem je pisala po očeta in se je peljala ž njim naravnost v Budimpešto. kjer je prosila za sprejem pri poslancu okraja. v katerem je bila rojena. Ta poslanec je pristal na to, da je zadevo spravil pred madžarski parlament. Posledice seveda niso izostale. Uradnik iz ministrstva, ki je hotel oskruniti blagajničarko. je bil odpuščen, za pogumno Rosy pa se je začel zanimati sam pravosodni minister, ki ni bil v tedanjem času nihče drugi kakor Geza Polony.

Tako je Rosy zaslovela in je napravila karijero. Ljubimcev ji ni poslej nikoli manjkalo. Bili so ji na razpolago bogataši brez poklica. pa tudi uradniki vseh vrst. Njen ljubezenski roman se je začel s tem. da je ubila sina nekega madžarskega ministrskega podtajnika. Radi tega jo je obsodilo sodišče na osem mesecev ječe. a Rosy ni izgubila poguma. Šla je na Dunaj. se prerinila v avdijenco k Francu Jožefu ter ga kleče prosila, naj ji odpusti kazen. Pravijo. da se je pri tem tako nesramno obnašala. da jo je dal cesar vreči skozi vrata. Pomilostil pa jo je vseeno. Nato jo je vzel v službo minister Polony za katerega je vohunila okrog dunajskih aristokratov. Da bi lažje vršila ta posel in da ne bi živela na Dunaju kot vlačuga boljše vrste. si je poiskala moža v osebi maršala barona Schönbergerja. Ž njim pa sploh ni živela. marveč mu je plačevala vsak mesec dogovorjeno vsoto. Toda denar. ki ga je prejel iz njene roke je bil kakor proklet: dva meseca potem, ko ga je Rosy pahnila od sebe. je segel po revolverju in se ustrelil.

Kmalu nato je začela baronica s kupljenim naslovom nastopati na konjskih dirkah. Toda aristokracija jo je tako mrzila. da ji je vse nastope onemogočila. Ko je spoznala. da ne more v Avstro-Ogrski nikamor več naprej je skušala likvidirati svoje zadeve natihoma. a medtem je že postala žrtev plemenitaških spletk in policija jo je vrgla čez mejo.

Odpeljala se je naravnost v Berlin. Kmalu se je uvedla v višje kroge poročila grofa Hohenaua in je bila kmalu na glasu ene prvih kvartopirk v berlinskih klubih. Tudi pri drugem možu ni vzdržala. Ločila se je od njega živela zelo čudno in umazano življenje ter je naposled utonila v mlakuži ki ji je bila dražja od časti in poštenja Slednjič je dobila raka. na katerem je tudi umrla. Njena smrt je bila pravo nasprotje onega. v čemer je živela vse svoje dni: nikogar ni imela blizu sebe in morala je tudi stradati. Za njo pač velja pregovor. da je končala tako. kakor je začela živeti.

Smrt prof. dr. Ebertha

V Berlinu je umrl profesor doktor Eberth. bivši ravnatelj patološkega instituta v Halleju. Dosegel je visoko starost 92 let.

Dr. Jos. Karel Eberth je bil rodom iz Würzburga. Bil je zelo resen človek in je napravil že v svoji mladosti veliko karijero. Jedva 30 letnega ga je poklicala curiška univerza ter mu ponudila stolico za patologijo. Sledil je pozivu in je na zavodu predaval mnogo let patologijo in histologijo. L. 1881. se ga je spomnila Nemčija ter mu ponudila službo v Halleju. kamor je tudi šel. L. 1895. je postal ondi ravnatelj patološkega instituta.

Eberthovo ime je postalo svetovnoznano. ko se mu je posrečilo odkriti bacil tifusa. Bavil se je tudi s problemom kretinizma. in je v zvezi s tem proučeval angleško bolezen. Vendar so si najdeli ohranila popularnost njegova dela o bakterijah. na podlagi katerih je baš odkril skrivnost tifuzne infekcije in sredstva s katerimi se te epidemije skušamo ubraniti.

Edison o mestu bodočnosti

Urednik newyorške revije »Forum Magazine« je zadnjič intervjuval Edisona in ga vprašal za njegovo mnenje o mestu bodočnosti

Sloviti iznajditelj je podal sledečo izjavo:

»Mesto bodočnosti bo imelo posebne ulice za ekspresni promet in posebne ulice za navadni promet Takrat ne bodo nič več stražniki urejali prometa. nego jih bodo zamenili avtomati ki jih bodo oskrbovali posebni inženjerji — Strehe nebotičnikov ki zdaj vobče ne služijo ničemur. bodo preurejene v postaje in pristajališča helikopterov. ki bodo že v bližnji bodočnosti izpodrinili aeroplane.«

Nadalje je Edison izjavil. da bo bodoča doba zlata era davkoplačevalcev.

»Davki se bodo vsled vseobče uporabe strojev tako znižali. da si sedanja generacija tega niti ne more predstavljati. Najbolj razveseljivo dejstvo pa je. da bodočnost skoro ne bo več poznala zločincev.« (Edison je velik optimist!)

Dalje predvideva Edison. da bo v mestu bodočnosti vladal znatno večji ropot kakor danes. »Toda«. je dodal. »ljudje se bodo sčasoma tako nanj navadili da ga skoro ne bodo čuli. vsekako pa jih ne bo tako motil kakor danes.«

Pripomniti velja. da je Edison popolnoma gluh.

— Včeraj sem govoril s svojo ženo in sem ji rekel besedo, ki jo je kar stresla Že od sinoči ni spregovorila več z menoj!
— O, prijatelj, povej mi tisto čarobno besedo!

Padec s trapeca

Na Dunaju se producira že nekaj časa cirkus Adolfi iz Nemčije. Program vsake predstave obsega tudi skupino devetorice štiri moške in pet žensk. ki nastopajo na trapecu.

Ta produkcija se vrši v višini sedmih do devetih metrov. Artisti niso zavarovani z nobeno mrežo. Nekateri se morajo držati na žici samo s pomočjo zobovja. Sreča je doslej hotela, da se je skupini vsak nastop posrečil. Toda pri zadnji predstavi v nedeljo je sreča odpovedala.

Ko se je skupina pojavila pred publiko. je bilo v cirkusu mrzlo in hladno. Mraz je spreletel posebno 16 letno Mino Geanderjevo. ki ji je bila dodeljena posebno težka naloga. Ko se je povspela na višino. da zavzame odgovarjajoč položaj. so ji živci za trenutek popustili. in to je bilo dovolj da se je spozabila in izpustila z zobmi žico. na kateri je visela. V momentu je bila na tleh. Padla je devet metrov globoko.

Predstavo so takoj prekinili. ker je začelo občinstvo. sestoječe v veliki množini iz otrok in ženskega sveta. kričati in bežati iz cirkusa. Toda k sreči so bila tla v cirkusu na debelo pokrita s peskom. Artistka se je kljub veliki globini le neznatno ranila na nogi. V splošnem pa je ostala nepoškodovana. Cirkuški zdravnik je ugotovil. da je poškodba lahka in da bo Geanderjeva v enem tednu zopet lahko nastopila

Dognano je na podlagi znanstvenih izjav in nešteth praktičnih poizkusov, da zavzema higijenični, t.j. preprečujoči desinficirajoči in zdravilni učinek zobne vode Odol vedno večji in globlji obseg ne samo na zobe, usta bezgavke, grlo itd., ampak indirektno ljudi na celoten organizem

Najboljša nemška knjiga izza Goethejeve smrti

Borza nemških knjigotržcev in založnikov v Lipskem je razpisala interesantno anketo, ki naj ugotovi najboljšo nemško knjigo izza Goethejevih časov. Seveda ne gre v danem primeru samo za eno knjigo: takšen rezultat bi bil preskromen in prepičel. Zato so si knjigotržci postavili na program tucat najboljših knjig. Občinstvo bo glasovalo za najboljše. in knjige bodo nagrajene prva med njimi z nagrado 1000 zlatih mark.

Vprašanje, ki ga postavlja anketa, se glasi: »Katerih dvanajst knjig. ki so nastale v dobi zadnjih treh generacij. se dobe v knjižnici vsakega nemškega izobraženca?« Pri tem vprašanju predpostavlja borza. da so dela Goetheja in Schillerja ter še nekaterih nemških klasikov že itak v vsaki hiši.

Rezultat ankete bo seveda prinesel nove izglede nemškemu knjigotrštvu. kajti ta plebiscit bo nedvomno povzročil, da bodo ljudje segali po dvanajstorici knjig. ki bodo dobile največ glasov. Komisija. ki bo glasove štela in jih razpredeljevala. bo imela zelo obilno delo. Praktični Nemci so tudi tozadevno ukrenili vse potrebno. in so delegirali v juryjo nemške književnike, da jim s tem nudijo priliko za zaslužek in olajšajo bedno eksistenco. Pri nas smo do takih poskusov seveda še zelo daleč.

— Dejala sem mu, da ga ne ljubim več in da ga poslej ne maram niti videti!!!
— 'n?
— Verjel mi je!

Po slovanskem svetu

Čehinja Milka Gerbičeva. V članku Nikole Fallerja v zagrebškem gledališkem listu o prvi uprizoritvi Zajčeve opere »Nikola Šubic Zrinjski« se je vrinila pomota. Faller trdi namreč, da je Milka Gerbičeva Slovenka. V knjigi »Slovenska žena« pa je povedano, da je bila bivša naša prva operna pevka Milka Gerbičeva. vdova skladatelja Frana Gerbiča, rojena l. 1854 v čeških Tuchomeřicah. da se je pisala po očetu Daneševa in da je bila sestra naše češke pevke pokojne Lujize Daneševe omožene Trstenjakove. Gospa Milka Gerbičeva živi v Ljubljani in je mati bivše operne pevke in današnje učiteljice petja Jarmile Gerbičeve. Čehinja Milka Gerbičeva je delovala kot operna pevka v Pragi. tri in pol leta v Zagrebu, na nemškem odru v Ulmu, na poljskem odru v Lvovu ter od 1887—1893 v Ljubljani. Bila je s svojim možem in svojo sestro ustanoviteljica slovenske opere ter vživa še danes v Ljubljani kot bivša velepožrtvovalna umetnica velik ugled.

Kako je pravo ime Zinovjeva. Predsednik takozvane III. to je boljševiške internacijonale je bil Grigorij Jevsejevič Zinovjev. Ako bi sodili po tem njegovem imenu, bi on bil čistokrven Rus. No, ves svet pa ve, da je Zinovjev, ki je v zadnjem desetletju kot predsednik III. internacijonale inspiriral skoraj vse revolucijonarne pokrete ne samo v Evropi. marveč tudi po vseh ostalih delih sveta, pristen Žid. In kako je njegovo pravo ime? Doslej se je splošno trdilo. da je njegovo rodbinsko ime Apfelbaum. dopisnik Venkova«, glasila češkoslovaške republikanske stranke, iz Rige pa zatrjuje. da se Zinovjev ni nikdar pisal Apfelbaum. dasi je njegova rodbina čisto židovska. Njegov oče živi še danes v Petrogradu ali po boljševiško v Ljeningradu in se imenuje A r o n M a r k o v i č R a d o m y s e l k i j. On je lastnik lesne tvrdke »Benois«. Ima tri sine: Abrahama, Aleksandra in Grigorija. »Ljeningradski adresar«, ki ga je nedavno tega izdala sovjetska vlada pod imenom Abraham Aaronovič in Aleksander Aaaronovič Radomyselskij, prvi je prokurist v petrogradski hladilnici, drugi pa ravnatelj delniške družbe »Hleboprodukt«. Tretji izmed bratov je Zinovjev, ki bi se torej moral pravilno pisati G r i g o r i j A a r o n o v i č R a d o m y s e l s k i j. In zakaj je spremenil to svoje ime? Odgovor je lahek: Hotel je prikriti svoje židovsko pokolenje in si je za to nadel starorusko plemenitaško ime Zinovjev — eden Zinovjevih je bil na primer pred desetletji ruski veleposlanik v Carigradu — kakor so to dosledno delali vsi boljševiški kolovodje — Židje, kakor Trockij, Lenin, Kamenjev itd. Torej Grigorij Jevsejevič Zinovjev = Grigorij Aaronovič Radomyselskij.

— **Film s potovanja češkoslovaških parlamentarcev po Jugoslaviji.** V četrtek, dne 25. novembra t. l. so v Tyrševem domu v Pragi prvič predvajali film s potovanja češkoslovaških parlamentarcev po Jugoslaviji. Vstop so imeli samo povabljeni gostje, to je predstavitelji oblasti, poslanci in senatorji. Film je dolg 1 km 200 m, posnel pa ga je štabni kapitan Vyšin iz vojnega ministrstva. Film obsega sprejem parlamentarcev v Subotici. sprejem in bivanje v Beogradu. parlamentarce v Topoli na grobu kralja Petra, v Leskovcu. bivanje v Skoplju, sprejem v Zagrebu. parlamentarci v Splitu in sprejem v Ljubljani. Film je skrbno izvršen, čist in jasen, tudi ljubljanski del filma je prav dober, dasi je bilo tu skrajno neugodno vreme. Predvajanje je občinstvo sprejelo z največjo pohvalo in priznanjem Film bodo predvajali javno v Pragi in po vseh večjih češkoslovaških mestih. Nadejamo se, da dobimo zanimivi film tudi v Jugoslavijo in da bomo i v Ljubljani imeli priliko ga videti. V Beogradu so film predvajali pred izbrano publiko preje nego v Pragi

— **Vesti o monarhističnem pokretu na Poljskem.** V zadnjem času listi mnogo pišejo o monarhističnem pokretu na Poljskem. Sam ministrski predsednik maršal Pilsudski je baje naklonjen temu pokretu. Tudi o osebi bodočega poljskega kralja so razširjene najrazličnejše verzije. Pred meseci so listi navajali ime princa Feliksa Bourbonskega. brata bivše cesarice Zite, kot najresnejšega [illegible] pa je propadla. ker je bila neizvršljiva tudi v slučaju, ako bi se na Poljskem tudi res uvedla monarhistična vladavina. Sedaj govore, da je vprašanje že najbližje [illegible]sti, da se Poljska spremeni iz republike v monarhijo. Kralj bi naj postal 15letni sin kneza Radziwila Vladimir. Za ta načrt je baje že pridobljen maršal Pilsudski, ki bi na čelu regentstva vladal za kralja do njegove polnoletnosti. Druga verzija pa pravi. da prihaja v slučaju, da se na Poljskem vzpostavi monarhija, kot najresnejši kandidat za kralja v poštev bolgarski kraljevič Kiril ki je, ako se njegov brat bolgarski kralj Boris ne oženi ali ako bi ne imel v zakonu dece, obenem tudi bolgar. prestolonaslednik. Čim bi Kiril postal poljski kralj, bi se imela takoj pričeti akcija za državnopravno združitev Poljske s Češkoslovaško v obliki personalne unije. Ako bi to uspelo, bi bil Kiril poljski in češkoslovaški kralj, obenem pa tudi bolgarski prestolonaslednik. Ako bi pa njegov brat Boris umrl brez dece. bi lahko Kiril združil tri slovanske države pod svoje žezlo . . . Ni nam pač treba pripominjati. da so vse te vesti fantastične, dasi ni mogoče tajiti, da bi se na Poljskem ne pripravljal dokaj intenziven pokret v pravcu k monarhizmu. Uvaževati je treba, da ima na Poljskem slejkotprej zelo vplivno besedo plemstvo, »šlahta«, in da odkrito simpatizirajo z monarhističnim pokretom tudi razni odlični državniki in politiki. Tako se na primer sam vodja narodnih demokratov poslanec Roman Dmowski namerava baje postaviti na čelo monarhističnega pokreta, kar bi pomenjalo, da so šanse za to gibanje na Poljskem še precej ugodne.

— **»Slovanstvo v svojih spevih.«** Pred kakimi 25leti je izdajal Ljudevit Kuba pod tem naslovom slovanske narodne pesmi. ki jih je sam nabral in harmoniral potujoč po slovanskih zemljah. Ta njegova zbirka je takrat vzbujala v slovanskem svetu splošno pozornost. Sedaj namerava mojster Kuba to svoje znamenito delo znova izdati, seveda znatno izpopolnjeno. Pri tem računa z gmotno podporo češkoslovaške vlade pa tudi ostalih slovanskih držav. Te dni je sprejel prezident dr. Masaryk mojstra Kubo. ki mu je poročal o svojih načrtih glede svoje zbirke »Slovanstvo v spevih«. Prezident se je živo zanimal ne samo za to mojstrsko delo, marveč tudi za njegove najnovejše slikarske umotvore.

radi zdravili, kajti lenoba povzroča velike muke.

V moji sobi, na primer, je naslanjač, ki ima raztrgano prevleko. Pa skrbno zakrivam pred vsemi to nečednost in jo zagrinjam s platnom. Ljudi, ki imajo posebno dobre oči. posadim prav na tisto strgano mesto. Kajti, če bodo opazili, mi bodo svetovali, naj dam narediti drugo prevleko. Seveda. kaj pa hočejo drugega! To je vendar najbolj enostavno. Toda človek, ki je oblagodarjen s pravo lenobo, ve dobro, da zadostuje samo ena nepremišljena beseda, pa bo nastal tak šunder, da še svojega življenja ne boš več vesel.

Dobro, bom zamenjala prevleko, sprejmem nasvet. Ali veste. kaj bo potem? To-le. Rekla bom služkinji:

— Pokličite mi tapetnika. ki stanuje tam na vogalu.

Služkinja pojde , pride nazaj in pove, da ni dobila tapetnika doma. in da mora priti jutri zjutraj. Pojde spet zjutraj, pripelje tapetnika. Ta bo vprašal, s kakšnim usnjem naj prevleče naslonjač. in bo ponudil. da prinese vzorce.

— Ni treba vzorcev. Delajte pač tako, kakor vam bolj sodi — porečem, misleč na to. kako bo spet odšel in kako se spet vrne.

— Nam vse sodi. saj ne deremo usnja s sebe. kakor veste — odvrne on in pojde po vzorce.

Nato pride spet. spet odide. potem začne parati staro prevleko. izpod katere se kadi prah in leze žima. A žreblji — saj jih je mnogo v naslonjaču — on jih bo izdiral. kak fant mu bo pomagal. tapetnikova žena pa bo pometala smeti; potem začne prikrojati usnje, primerjati, nato pojdejo. pridejo, odidejo... In vse to zaradi moje želje, da bi imela cel naslonjač. Ta želja je tako skromna, malovažna, ne posebno razveseljiva. Nu. torej. ali mi je kaj do vsega tega?

Ne, ne morem! Čutim. da bi bilo mnogo lažje izumiti kak stroj. ki bi napravil, da bi tekli naslonjači sami od sebe v špecijalne tovarne in bi se tam na novo prevlekli.

Nič ni treba sanatorijev. ni treba ugonabljati lenobe. Naj se razvija. utrjuje in naj vodi človeštvo k onemu lepemu cilju, ki stremi k njemu že toliko sto let: nič delati. pa vse imeti

Poslednje pa. kar bo človek napravil. bo velikanski obelisk na njem križem roke in napis:

»Lenoba — mati vse kulture.«

F. Tourette:

Pomiloščen

Ko so sodniki in državni odvetnik. ki so spremili upravnika kaznilnice, stopili v celico je na smrt obsojen trdno spal. Državni odvetnik mu je moral dvakrat krepko stresti ramena. dokler se ni prebudil.

»Juvisart. bodite hrabri. ura pokore je odbila.«

Kandidat smrti se je bolj začudil tem besedam. nego bi se bil moral preplašiti. Na vse prisotne se je ozrl z vedrim in osuplim pogledom:

»Pa saj ... to je šala. Meni hočete odrezati vrat! Jaz ugovarjam. Gospod državni odvetnik. prej ko ste me obsodili na smrt zaradi umora. sem bil obsojen radi kraje na pet let ječe Želim. da najprej odsedim kazen v temnici.«

Ta odločna izjava zločinca je osupnila ter iznenadila vse navzoče ki so zmedeno buljili drug v drugega. Na tak primer niso bili pripravljeni. Treba je bilo o tem obvestiti višje oblasti in kajpada odgoditi izvršitev smrtne kazni.

»Gospoda.« je izjavil državni odvetnik. »nič drugega nam ne preostaja. nego da odstopimo. Naredbo izdam naj se pospravi orodje in se umakne straža. ki bi morala paziti na red.«

Juvisart je ves zadovoljen in vesel potegnil odejo zopet čez glavo in skoraj vnovič zaspal.

•

Zanj je bilo to izvrstno Ker so ga začasno pustili na prehrani na smrt obsojenih. se mu je nosilo vse, kar je hotel. Dobro je jedel pil še bolje in spal po 12 ur na dan. Preverjen je bil da v petih letih že kako najde način in sredstva. da pobegne iz zapora . . .

Pretekli so trije tedni in ob zori nekega dne je čvrsta roka. stražarjeva roka pomikastila hudodelca Odprl je oči. Iste osebe so ponovno napolnile njegovo stanico Državni odvetnik je stopil korak naprej in izjavil:

»Juvisart. predsednik republike vam je izpregledal kazen . . .«

»Ah. imeniten možak,« je kliknil obsojenec in ves radosten sedel na posteljo »Moram mu poslati zahvalno pismo in . . .«

»Le počasi.« ga je prekinil državni odvetnik suho »vi mi niste dali da bi stavek končal Vam je gospod predsednik oprostil kazen. namreč pet let zapora.«

Juvisart je začutil kako se mu lasje ježijo na glavi:

»Torej — temnico,« je zastokal.

»Da«. je odgovoril državni pravdnik. »in sedaj morate prebiti svojo drugo kazen, smrtno kazen.«

Juvisarta so s težkim naporom izvlekli iz postelje. nato pa ga besnega ter uničenega z zvezanimi rokami prignali na morišče. (K.)

Pazite na modro-belo-rdečo pečatno znamko!

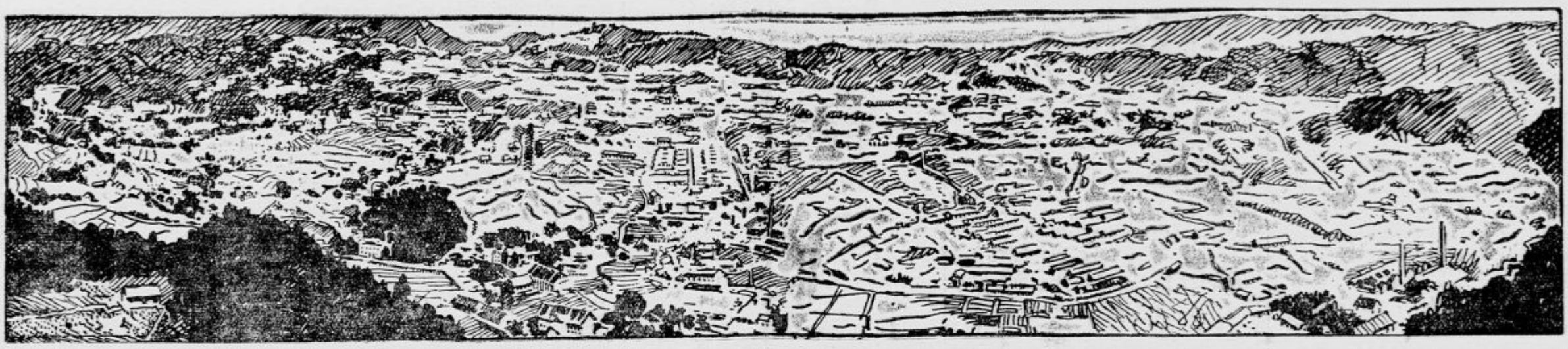

Povišanje Trbovelj v trg

Gustav Vodušek

bivši dolgoletni župan in gerent, ki je vodil akcijo za povzdigo Trbovelj v trg.

Stari del Trbovelj z glavnim trgom in farno cerkvijo

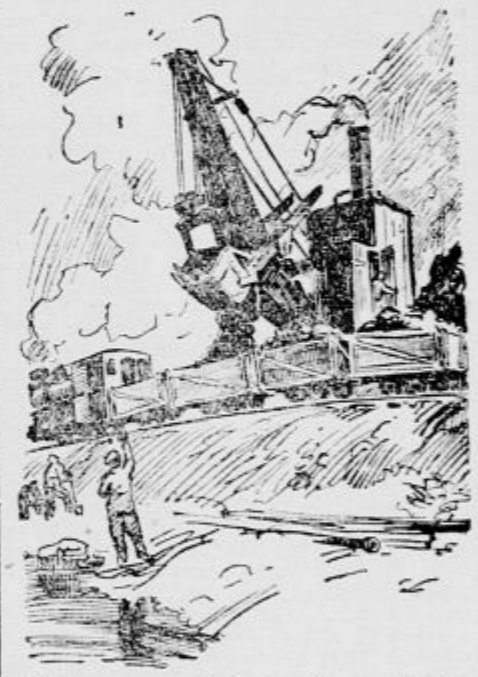

Žerjav za nakladanje premoga

Najmlajša jugoslovenska trška občina Trbovlje, je istočasno ena največjih, vsekakor pa najvažnejših. Trbovlje so največji industrijski center Slovenije, največji rudokop Jugoslavije. Občina se razprostira čez dve paralelni ozki dolini, trboveljsko in hrastniško, katerih vsaka imata ob južni železnici svojo postajo. Ogromna večina prebivalstva — občina šteje okrog 20.000 duš — živi od industrije. Delavstvo tvori najjačji kontingent prebivalstva, uradništvo je mnogobrojno, obrt, trgovina zelo razvita. Poleg ogromnih rudnikov TPD. zaposlujejo velika cementarna v Trbovljah, velikanska kemična tovarna in steklarna v Hrastniku na stotine delavcev. Občina šteje nad 1150 večjih poslopij, ima vodovode, povsodi električno razsvetljavo, lepe ceste z živahnim avtomobilskim prometom. Tri pošte, trije denarni zavodi dokazujejo kako živahno je gospodarsko življenje. Obrtnikov in trgovcev je v občini nad 700.

Nič manj živahna ni kulturna akcija, ki se koncentrira v lepih društvenih domovin, v Sokolskem domu, (socijalističnem) Delavskem domu, (klerikalnem) Društvenem domu v Trbovljah ter v Narodnem in (soc.) Delavskem domu na Hrastniku. Kulturnih in drugih društev je v Trbovljah nad 60, javnih knjižnic je cela vrsta. Šolstvo je organizirano v 2 osemrazrednicah, 4 sedemrazrednicah, 1 dvorazrednici ter meščanski šoli; nadalje delujejo 2 obrtnonadaljevalni šoli, rudarska šola, gospodinjska šola in otroški vrtec.

Zanimivo je, da je letos preteklo 100 let, odkar so pričeli v Trbovljah s sistematičnim kopanjem premoga. Premog so začeli spoznavati pri nas začetkom l. 1800. Dva popotnika Thonhauser in Holuber, ki sta slučajno prišla v Trbovlje, sta postala pozorna na »črno zemljo«, kakor so domačini označevali premog ter sta o tem na koncu svojega potovanja, ko sta prišla v Dunajsko Novo mesto, obvestila odvetnika Franca Maurerja. Ta je spoznal važnost odkritja obeh rudarjev za bodočnost in je ustanovil družbo, ki je poklicala v Trbovlje kot strokovnjaka rudarskega mojstra Birmansa iz Belgije. Vendar pa je bilo težko kaj začeti s premogom, ker so bile Trbovlje skoraj popolnoma odrezane od ostalega sveta. Družba se je zavoljo tega razšla in Franc Maurer je bil zopet edin posestnik premogokopa do l. 1823, ko ga je predal svojima sinovoma Pavlu in Francu. Ta dva sta pričela, da premog čimbolj izkoristita, postavljati apnenice, in ker se tudi te niso obnesle, sta po vzgledu v Zagorju in v Libojah sezidala steklarno. Ko je bila ta postavljena, sta začela okoli l. 1825 energično z odkopavanjem premoga. Ker ni bilo v vsej kotlini niti ene ceste, je bilo potrebno veliko energije, da sta sezidala tovarno. Šele po več letih so zgradili strmo cesto iz Trbovelj v Savinjsko dolino in s tem zvezo na glavno cesto Trst—Dunaj. S tem je bila eksistenca steklarne zagotovljena. L. 1869. po smrti brata Franca Maurerja je sezidal Pavel Maurer še eno steklarno, v kateri pa je bilo ustavljeno delo l. 1873. Kot posebnost omenjamo, da so bili zaposleni delavci večinoma iz porenskih dežel. V tem času so nastale nemške šole. Neprimerno boljša konjunktura pa je nastala za premog okoli l. 1847., ko so pričeli graditi južno železnico. Po njeni otvoritvi je zavzel trboveljski premog vsa tržišča v takratni Nižji Avstriji ter se je produkcija znatno dvignila. Začetkom l. 1873. je kupil »Wiener Bank Verein« od več posestnikov premogokope in ustanovil sedanjo Trboveljsko premogokopno družbo. Kupnina je znašala več milijonov goldinarjev, za tedanje čase naravnost ogromna vsota.

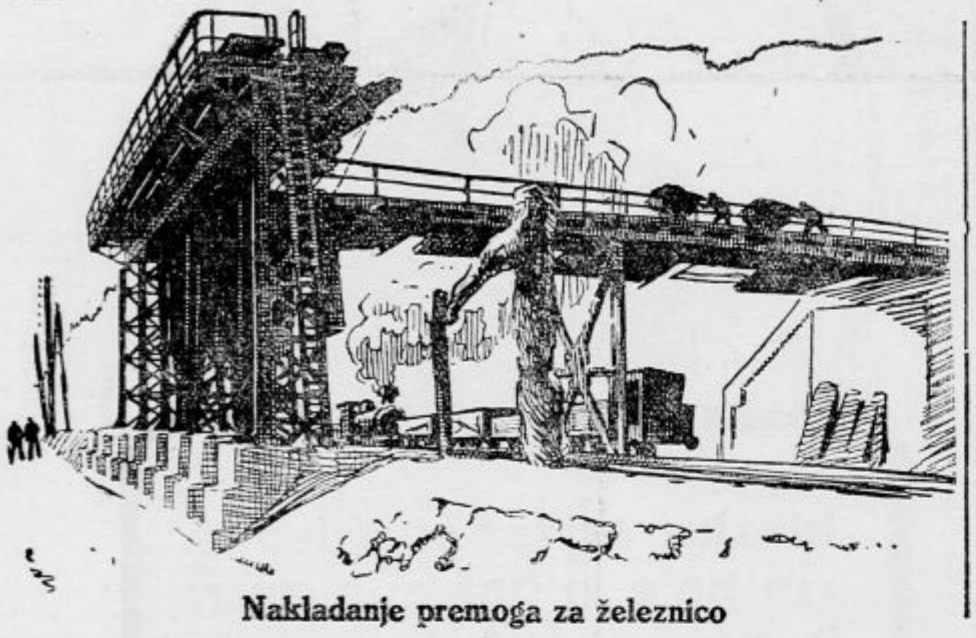

Nakladanje premoga za železnico

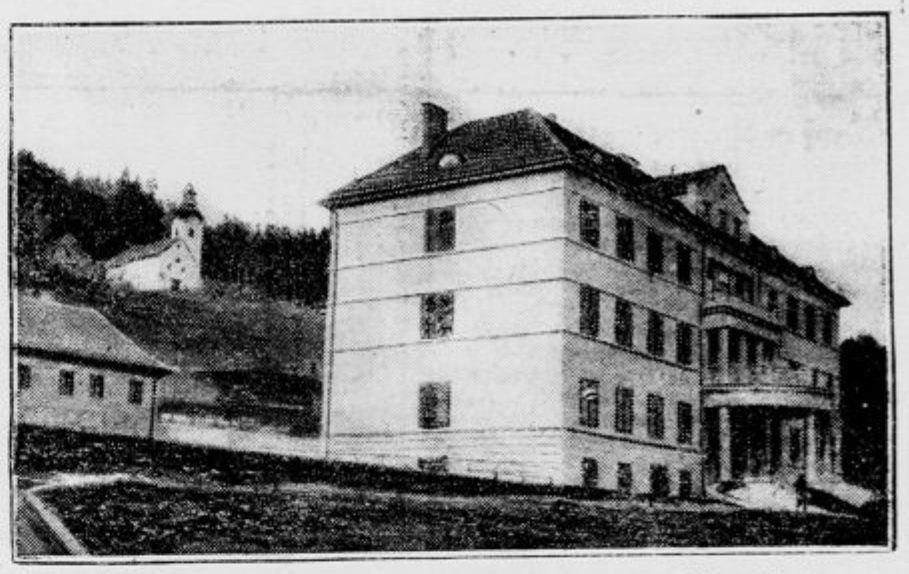

Najmodernejše urejena nova bolnica v Trbovljah

Z rudniškimi uradniki je sedaj uslužbenih v Trbovljah okoli 300 uradnikov in preko 300 poduradnikov. V občini poslujejo tri bolnice, dve občinski izolirnici in ena ubožna hiša. Za varnost proti ognju skrbijo tri gasilna društva, katerim je občina zgradila dva domova. Rudnik v Trbovljah pa si je gasilski dom sam sezidal. Vsa tri gasilska društva so opremljena z najmodernejšim orodjem.

Za varnost občanov skrbe dve orožniški postaji in občinsko redarstvo v Trbovljah in v Hrastinku.

Akcija za proglasitev Trbovelj v trg je trajala mnogo let. V bivši Avstriji se je že delalo na tem, da se proglasi občina za trg, toda vedno so prišli vmes novi zapletljaji. Vendar bivši dolgoletni župan in gerent g. Vodušek ni odnehal. Akcija, ki jo je neumorno vodil, je rodila končno zaželjeni uspeh. Nova trška občina, ponosna na kraljevsko odlikovanje, se tega uspeha upravičeno veseli. Dolgoletni bivši župan ravnatelj Vodušek in sedanji župan g. Siter sta prejela iz vseh krajev čestitke, ki veljajo seveda celokupnemu prebivalstvu.

Trg Trbovlje naj napreduje in se razvija!

Rudniška separacija

kjer se premog čisti in se ga odpošlje dnevno do 500 vagonov

PODRUZNICE:
Maribor, Kamnik, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Slovenske Konjice, Slovenjgradec, Prevalje

TRGOVSKA BANKA, D. D., LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA št. 4 (v lastni stavbi)
KAPITAL in REZERVE preko Din 20,000.000
Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzojavke: TRGOVSKA
Telefoni: 139, 146, 458

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Nedelja, ob 20.: «Skopuh» Ljudska predstava pri znižanih cenah.
Pondeljek, 6.: «Kovarstvo in ljubezen». B.

Ljubljanska opera.

Nedelja, 5.: ob 15.: «Grofica Marica». V prid Udruženja gled. igralcev. Izv.
Pondeljek, 6.: Zaprto.

Mariborsko gledališče.

Nedelja, 5.: ob 15.: «Bajka o volku». Znižane cene. Ob 20.: «Veseli kmetič».

„Ljubljanski Zvon“ za november

je izšel in prinaša na uvodnem mestu **Frana Albrechta** »Verze iz dnevnika«. Pesmi je pet: Solnce, O pijanost . . ., Jadrnica, Vsako nebo in Evropa. Takoj na drugem mestu piše urednik revije o knjižnem jubileju »Tiskovne zadruge«. Zvonove založnice, in podaja kratek pregled njenega dela v prvem desetletju.

Vladimir Levstik nadaljuje svojo novelo »Hilarij Pernat«. **Janko Lavrin** priobčuje par odlomkov iz svoje angleške študije o Ibsenu pod naslovom »Ibsen kot umetnik«. Prevod iz angleškega originala je oskrbel **Griša**. Sledi **Cvetka Golarja** novela v verzih »Ženin Matija«, s katero se vrača Golar k svojemu staremu motivu čebelarja (prim. njegovo povest »Čebelarjev greh« v Lj. Zvonu l. 1911). **Dr. Fran Bradač** objavlja članek o Menandrovi komediji — višku antične drame in pravzoru moderne veseloigre. Po daljšem odmoru se oglaša med Zvonovimi pisatelji **Ivan Zorec** s prozo Ban Vuk Strahinjać. V formi išče Zorec novega načina izražanja kakor so to nekateri že poizkusili. **Dr. Ivan Lah** nadaljuje študijo o rano umrlem češkem poetu socijalne note **Jiřiju Wolkerju**, veliki nadi češkega slovstva po vojni. Univ. lektor **dr. Nikolaj Preobraženskij** prikazuje dalje Novo Rusijo in obdeluje topot pisatelja **Leonida Leonova**, od katerega je prevel »Zapiske o nekaterih dogodkih v mestu Gogulevu«.

Književna poročila govore o **IV. zvezku Tavčarjevih zbranih spisov**, ki so izšli pri Tiskovni zadrugi in prinašajo med drugim politično satiro »4000«. A. Budal poroča o **dveh prevodih iz grščine**, katera je napravil prof. dr. Fr. Bradač ter o Lahovem **»Pepeluhu«**, ki je izšel v zbirki gledaliških iger pod skupnim naslovom »Oder«.

V pregledu o srbo-hrvatski literaturi recenzira Božidar Borko **Poezije Božidrrja Kovačevića**, ki so izšle pri Cvijanoviću v Beogradu; Kroniko pa govori v Domačem pregledu najprej o **slikarski razstavi obeh Magoličev**, očeta in sina (poročevalec je K. Dobida) ter o našem gledališkem naraščaju. O slednjem piše Ciril Debevec.

Omenjamo še, da se nahaja na platnicah novemberskega zavezka Lj. Zvona **razpis nagrade Tiskovne zadruge za najboljšo povest**, ki se priobči v reviji l. 1928. Nagrada znaša deset tisoč Din. Želeti je, da bi naši pisatelji zanjo tekmovali v čim večjem številu.

»Lj. Zvon« stane na leto 120 Din in se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

Novi češki prevodi F. Ks. Meška

Letos sta izšli v češkem prevodu dve knjigi našega pripovednika Ksavera Meška: Založnik J. Birnbaum v Brtnicah je izdal knjigo »Naš život«, v Slovaški tiskarni K. Novotnega v Uh. Hradišti pa je izšel prevod tridejanske dramatične slike »Matka«. Oba spisa je preložil Ant. Horsák.

Knjiga »Naš život« vsebuje znane Meškove črtice iz »Listkov«. Obsega 164 strani v osmerki in je čedno opremljena. Naslovno stran je narisal in priredil vrsto vinjet naš slovenski grafik Rajko Šubic. Prevedenih je 10 črtic, ki bodo nedvomno našle med Čehi veliko hvaležnih čitateljev.

Prevod Ant Horsaka je gladek in lep. Če ljeni, predelani izdaji«. Avtor je tedaj prvotno tekst izpopolnil in opilil; tako so Čehi dobili v svojem jeziku to z ognjem narodne vere in ljubezni pisano dramo slovenskega trpljenja in hrepenenja po svobodi in pravici. Ne dvomimo, da bo »Matic« radi sorodnosti razmer zašla tudi na odre v čeških obmejnih krajih, kjer je še vedno treba krepkih vzpodbud k ljubezni do naroda in materne besede.

Prevod Ant Horsaka je gladk in lep. Če prebere Čeh »Somrak« ali »Otylko« (Otilijo), bo spoznal vso nežnost in čustveno bogastvo Meškovega pripovedovanja in mehkobo njegovega sloga. Predavatelj dobro obvlada slovenščino in rešuje tudi jezikovne finese.

Slovenec, ki dobi oba prevoda v roke, se čudi, da sta izšla daleč v moravski provinci, ne v kakem večjem mestu. Čudi se, zakaj pri nas je malo znano, da tudi v manjših mestih cvete tako kulturno življenje, da se ne more ž njimi meriti nobeno slovensko mesto, ki bi jim bilo enako po številu prebivalstva. Naši založniki — v kolikor jih imamo — v Mariboru in v Celju si ne bi drznili izdati na pr. kak prevod češkega pripovednika K. Rajsa. Založnik v »zakotnih« Brtnicah ali v Uh. Hradištu pa je izdal prevod slovenskega pripovednika Ksaverja Meška.

Ne samo, da je Čehov več, ampak na Češkem se knjiga več čita in bolj kupuje. In tudi podjetnosti je več. To je!

B. B.

25letnica Barletove „Svete Cecilije“

Zagrebška revija za cerkveno glasbo »Sveta Cecilija«, katero urejuje slovenski rojak kanonik Barlè, je dopolnila pred kratkim četrtstoletnico svojega obstoja.

»Sveto Cecilijo« je ustanovil župnik Milan Zjalić, ki pa ni ostal pri napornem in odgovornem delu za povzdigo cerkvene glasbe v Zagrebu dolgo časa. Že po par letih truda in dela je izročil uredništvo smotre kanoniku Janku Barlètu, ki se je lotil izročene mu naloge z veliko vztrajnostjo in je dosegel, kakor kažejo sadovi sedaj, po 25letnem delu, velike uspehe. Barlè je glasbeno visoko naobražen mož z vzglemljivo voljo in z velikimi organizatoričnimi sposobnostmi. Vse to je pripomoglo, da je kot urednik revije stalno razširjal delokrog »Svete Cecilije«, ji pridobival ne le novih naročnikov, ampak tudi novih sotrudnikov in napravil iz lista revijo za splošna glasbena vprašanja. Poročal je ves čas izhajanja smotre o aktualnih dogodkih v sodobni, posebno hrvatski cerkveni glasbi; zbiral je historično gradivo, ki se nanaša na naše splošne razmere in pojasnjeval marsikatera vprašanja za katere ni bilo drugje prostora in spoštovanja.

Jubilej revije je omenil urednik nadvse tiho in ga praznoval po svoje: razširil je »Sveto Cecilijo« od 144 strani obsega na 256 strani. Obenem je priložil jubilejni številki velezanimivo prilogo skladatelja Širole kompozicijo »Missa poetica«. Skladba je 30 strani dolga in vzorno litografirana.

V »Sveti Ceciliji« sodelujejo tudi naši pisatelji.. Dr. Mantuani priobčuje baš sedaj študijo o Križmanu, ki je postavil in napravil nad 500 orgel. Med sotrudniki lista najdemo tudi skladatelja Antona Lajovica. Kanoniku Barlètu ob petindvajsetletnici lista iskreno čestitamo, njegovemu delu in »Sveti Ceciliji« pa želimo v bodoče še lepših uspehov.

Opera „Zločin in kazen“

Trajalo je nekaj desetletij, preden je dozorel Razkolnikov za junaka v operi. Težavne in odgovorne naloge, napraviti iz Dostojevskega romana opero, se je lotil italijanski skladatelj Pedrello. Izvršil je stvar povoljno.

Besedilo je pripravil libretist Forzano. Držal se je pri svojem delu precej zvesto smernic Dostojevskega. Pedrellova muzika ima to, kar imenujemo osebni pečat; giblje se pa med glasbo Puccinija in Rik. Straussa. Mestoma se začuje iz petja solistov spev, ki spominja na Rusijo. Ta nota je posebno očitna pri pesmih kaznjencev in pri nositeljici glavne ženske vloge, Sonji.

Premijera »Zločina in kazni« je bila v milanski Scali. Vlogo Razkolnikova je pel Petro Mirassu, partija Sonje je bila poverjena Rose't ljal Marmeladova Parvis. Načrte za dekoracije je napravil slikar N. Benois. Občinstvo je sprejelo opero dokaj prisrčno. Dvospev, ki ga izvajata Razkolnikov in Sonja v drugem dejanju, sta morala pevca celo ponavljati.

Lidija Wisiakova v pariškem „Salon d'automne“

Naša plesalka gdč. Lidija Wisiakova, ki živi v Parizu in žanje zadnje mesece v inozemstvu zelo lepe uspehe, je bila od umetniške jury »Jesenskega salona« pozvana na javno baletno produkcijo kot slovenska zastopnica moderne smeri v sodobni plesni umetnosti.

Nastop se je vršil v obliki matineje v pondeljek, dne 29. novembra. Program je imel tri dele. V prvem delu je bil na sporedu ruski skladatelj Musorgskij s svojimi znanimi Šesterimi slikami s promenade (Gnôme, Il castelo vecchio, Aux Tuileries, Bydlo, charette russe, Danse de poussin dans sa coque, Samuel Goldenberg et Schmuyle). Plesalko je spremljal g. Václav Vlček.

Drugi del programa je obsegal tri pianistične točke, katera je izvajala pianistka gdč. Pilar Gruz (Corcovado, La soirée de Grenade, Charmes) spremljevalka gdčne Wisiakove in njenega partnerja na klavirju tipa Pleyel.

Tretji del sporeda je imel petero točk: Polka, Zephyr (od Suka) Mouvement Perpetuel, Habanera (od Hartinua) ter Debussyjev »Golliwoggs Cake Walk«. Plesalka je nastopala v kostumih, ki jih je nalašč za te plese narisal akad. slikar Fran Kralj iz Ljubljane.

Plesni koncert se je vršil v dvorani Velike palače (Grand Palais). Omenjamo še, da so tiste dni, ko je plesala gdč. Wisiakova v Jesenskem salonu, gostovale v Grand Palaisu same odlične zastopnice daljne orijentalske umetnosti, med drugimi Indijski Nyota Inyoka in Vanah Yami ter Japonka Toshi Komori, znanka iz filma »Moč in lepota«.

Poleg dveh gostovanj v Lyonu in Nizzi je bil ta nastop naše mlade rojakinje že četrta samostojna produkcija v Parizu. Koncem januarja prih. leta se odpelje gdč. Wisikova na Portugalsko. Angažirana je namreč za več nastopov v lizabonskem gledališču.

Dve literarni žrtvi našega tiskovnega zakona

Srbski pesnik Sima Pandurović

urednik beograjske revije »Misao« in dnevnika »Reč«, ki je bil pred beograjskim sodiščem obsojen v zapor radi spora, ki so ga izzvali njegovi in Stefanovićevi prevodi Shakespearejevih dram, posebno »Hamleta«

Slovenski kritik Josip Vidmar

urednik ljubljanske »Kritike«, katerega literarne pravde pridejo pred Stol sedmorice v Zagrebu, da izreče v njih končnoveljavno sodbo.

Četrti zvezek Cankarjevih zbranih spisov

(»Knjiga za lahkomiselne ljudi«. »Tujci«. Uvod in opombe napisal Izidor Cankar. Str. XX — 352. Založila Nova založba v Ljubljani. Cena broš. 68 Din, v polplatno vez. 84 Din, v polusnje vez. 110 Din).

Četrti zvezek Zbranih spisov Ivana Cankarja, ki nam redno prihajajo po dvakrat na letu kot darilo za božič in veliko noč, obsega dve knjigi, k terih prva je izšla ob koncu l. 1901. in druga v začetku l. 1902.

»Knjiga za lahkomiselne ljudi« je najbolj evolucionarna knjiga Ivana Cankarja, je najjasnejša in najbolj drzna izpoved filozofskih in socialnih nazorov njegove mladosti. V njej se druži nietschejanstvo s socializmom in nihilizmom, a hkratu se tudi oglašajo že prvi glasovi tihe resignacije in domotožja po davnih zapravljenih idealih. Delo je torej, ko je izšlo, vzbudilo veliko senzacijo, a ni danes nič manj zanimivo, ker nam je najbolj plastična slika miselnega sveta, v katerem so živeli naši najnaprednejši duhovi v začetku sedanjega stoletja.

Umetniški roman »Tujci«, ki tvori drugi del četrtega zvezka Zbranih spisov, je prav za prav avtobiografski roman. V nobeni drugi knjigi ni Ivan Cankar tako natančno razkazal svojih bojev, nikjer ni tako zvesto opisal lastnih gmotnih težav, ljubezenskih doživljajev ter umetniških dvomov in prevar kakor v tem romanu: v njem gre »vse precej po resnici«, kakor ga je pesnik sam označil. Ta roman je vrhu tega morda smatrati za najbolje zgrajeno delo med večjimi njegovimi povestmi. Izidor Cankar je kakor doslej tudi v tem zvezku uvodoma podal miselno analizo objavljenega teksta in opozoril na ozko zvezo med pesnikovim pojmovanjem svoje pripovedovalne snovi ter njeno slovstveno formo. V opombah pa je obrazložil postanek obeh del in pokazal literarne posledice, ki sta jih knjigi v našem slovstvu izzvali.

Knjiga je tiskana na lepem in trpežnem papirju, je tipografsko brezhibna in ji je poleg tega šteti v zaslugo, da je ena naših najbolj ekonomičnih izdaj.

Društvo slovenskih književnikov priredi prihodnji teden javno predavanje. Govoril bo kritik J. Vidmar. Tema predavanja je »Zagovor umetnosti«. Lokal in dan bosta pravočasno naznanjena.

Ga. Zikova v beograjski »Aidi«. Ga. Zdenka Zikova, bivša primadona ljubljanske opere, sedaj članica Nar. gledališča v Zagrebu, je pela prošle dni naslovno partijo Verdijeve »Aide« v Beogradu. Njeno gostovanje so vsi beograjski listi prav toplo pozdravili in ugodno ocenili.

Gledališko petindvajsetletnico bo praznovala meseca marca 1927 članica beograjske drame ga. Stošićeva.

Režiser Max Reinhardt odhaja za nekaj časa v Ameriko, kjer bo režiral par filmov. Od Evrope se poslovi z dunajsko predstavo Maughamove drame »Viktorija«.

Molièrov »Tartuffe« je sedaj na sporedu Nar. gledališča v Splitu. V naslovni vlogi nastopa igralec Novaković, ki fungira obenem kot režiser komedije.

Tenorist Tino Pattiera se je ločil od svoje prve žene in se namerava poročiti s filmsko igralko Ossi Oswaldo.

Antologija najnovejše srbske lirike je izšla v založništvu časopisa »Misao« v Beogradu. Knjiga predstavlja publiki okolu šestdeset književnikov, ki so prispevali skupno stošestdeset pesmi. Zbirka je okusno opremljena in prinaša tudi fotografije pisateljev.

»Duh naših dedov«. V sredo, dne 1. decembra se je izvajala v beograjskem gledališču Riste Odavića igra »Duh naših dedov«. Delo je trilogija in obsega aktovke: Hej Slovani, Pod križem in Po osvobojenju.

Baritonist Holodkov v Beogradu. Član naše opere, baritonist Holodkov, je pozvan v Beograd na gostovanje v Rubinsteinovi operi »Demon«.

»Shakespearjev »Vihar« v Zagrebu. Zagrebška drama je uprizorila te dni Shakespearjev »Vihar« v režiji Alfonza Verlija. Drama je uspela zadovoljivo. V eni najvažnejših vlog je nastopila tudi naša rojakinja, gdčna Podgorska.

Jubilej dona Bulića v italijanskem tisku. Don Frane Bulić, znameniti splitski arheolog, je v italijanskem svetu precej omražen, ker so njegova stvarna arheološka raziskovanja in zaključki v opreki z italijanskimi političnimi aspiracijami na Dalmacijo. Zato je tisk na oni strani Jadranskega morja zamolčal nedavno Bulićevo osemdesetletnico. Naknadno se je oglasil šele zdaj prof. Randi, pisec znane knjige o Jugoslaviji, ki prikazuje dona Bulića in njegove zasluge za starinoslovje v rimski reviji »L'Europa orientale.«

Ivo Raić v Osijeku. Član zagrebške drame Ivo Raić gostuje te dni v Osijeku. Igra v Ibsenovih »Strahovih« ter v francoski komediji »Šola za kokote«.

Naši slikarji v Berlinu. Nemško umetnostno društvo »Der Sturm« je priredilo v polovici novembra razstavo moderne jugoslovenske slikarske umetnosti v Berlinu. Razstave so se udeležili člani »Kluba mladih« iz Ljubljane.

Josip Rijavec kot Lenskij. V zagrebški operi imajo sedaj na sporedu Čajkovskega »Evgenija Onjegina«, v katerem poje partijo Lenskega tenorist Josip Rijavec. Vsak Rijavčev nastop v tej vlogi doseže pri občinstvu nov uspeh.

Tri mesece brez operne premijere je, kakor beleži glasbeni recenzent Lujo Šafranek-Kavić v »Obzoru«, Nar. gledališče v Zagrebu. Zagrebški listi imajo malo vzroka, da otresajo svojo nejevoljo nad ljubljanskimi gledališkimi razmerami.

Dvajsetletnico smrti pesnika Simona Gregorčiča je registriral tudi zagrebški »Obzor«, ki je prinesel v ponedeljek, dne 29. novembra feljton iz peresa Ernesta Rodetića.

Zagrebške slikarske razstave. V salonu Antona Ullricha razstavlja svoja dela znani slikar M. Kl. Crnčić, slikar pejsažov in primorskih motivov. Pri Edvardu Ullrichu razstavlja Viktor Šipek akvarele. Joso Bužan pa pripravlja kolektivno razstavo slik, večinoma portretov reprezentativnih osebnosti.

Književni natečaj beograjskega društva »Cvijeta Zuzorić«. Društvo prijateljev lepih umetnosti »Cvijeta Zuzorić« v Beogradu razpisuje književni natečaj za najboljšo povest in pesem v letu 1926. Najboljši povesti se prisodi 4000 Din, najboljši pesmi pa 2000 Din nagrade. Književniki, ki se potegujejo za nagrado, morajo poslati svoja objavljena ali še ne objavljena dela do 31. decembra na naslov ge. Stanojevićeve, Beograd, Bitoljska ul. 34.

Deset zapovedi za slikarje objavlja C. Pankok v nemški reviji »Das Kunstblatt«. Zapovedi se glase: Ne riskiraj znazka! Ne slikaj za razstave! Upoštevaj bolj drevo kakor Picassove iznajdbe! Čuvaj se osebnosti stila! Ne zaupaj svojim sanjam! Navadi se pozabljati slabe slike! Ne malikuj pred dobrimi izdelki! Imej pri vsaki sliki, ki jo delaš, občutek, da stojiš pred svojim prvim platnom! Odklanjaj vse, kar ti ne prija ne glede na to, če je stvar naslikal Rembrandt ali Chagall! Ne imej občinstva za neumnejšega od samega sebe!

Iz globin

A. Gradnik: De profundis. MDCCCCXXVI. Dva lesoreza Božidara Jakca. Založba »Jug« v Ljubljani. Natisnila Delniška. 8°, str. 112, cena 30 Din.

De profundis. Iz globin prihajajo ti akordi, v globine segajo. Ob njihovih zvokih obstojiš zavzet, ker so kakor glasovi strun iz večnosti. V tej poeziji (»De profundis, I—X«) je dikcija filozofije, vse obsegajoče čustvo pomirjenja, panteistična bol, ki izzveni v daritev. Rabindranath Tagore. Celo stare, banalne rime so zopet nove, ne »zopet nove«, marveč mlade, samosvoje, in govore istino: » . . . saj samo hrepenenje srca vredno je življenje. Slast kopni ko rosna sraga«. (NB in samo v svrhe referata:: Vsak resničen pesnik je tudi tvorec jezika. Glej rabo besede »vredena« v starem, edino pravilnem slovenskem smislu).

Pisma devojke, iz groba debteča in njemu donašajoča najglobja spoznanja in najglobje želje. Ne vem, s kom bi še primerjal. Z Verlaine-om? Ne. Verlaine ni dovolj.

Drugo poglavje. Frančišek Asiški. Čisti panteizem, ki mistično izražen, »frate Sole« prenešen v slovenščino, pontifikalni credo, ki izraža isto, kakor rečenica o kaplji rose na veji. Ne izraža »vanitatem«, le naglaša, da so rosa in veja in solnce in vse — le eno. Lepota.

Tretji oddelek, drobiž, miniature. Nekatere bicarne, na prvi pogled. A globoke. Zopet poezija filozofija, mistična, zamišljena. Če bom kedaj imel hišo, bom dal naslikati nanjo solnčno uro, tako, kakršno, vidiš na naši škofiji, z letnico 1824, in zdolaj Gradnikove verze (»Solnčna ura«), in če bi bil bogataš, bi postavil kamenit vodnjak z vklesanimi verzi (»Vodnjak«). Na nagrobni kamen bi se, zadaj, smeli vklesati verzi »Črv«.

Četrti predal. Tu so orumeneli listi, na njih s kurzivno pisavo verzi, poleg njih ilustracije, risbe s tušem, vse skupaj najčistejši biedermajer, pa če nosijo pesme še tako kitajska imena (Ši-King, Vang-Vej, Čang-Jo-Su, Van Ci, Li-Taj-Pe, Vu-Ti, Sao-Han). Ne poznam teh imen, razven nemških »Nachdichtungen« in prevodov Li-Taj-Peja, in ne vem, ali je Gradnik prevajal iz originala (— bržčas ne, ker ni orientalist —), ali iz angleščine ali nemščine, ali imamo pred seboj torej prevode, ali pesnitve, naslanjajoče se na vzorec, ali so to čisti originali »à la« Ši-Kings & Cons., vendar so te »kitajske« stvari vse evropske. Fine sicer ko porcelan, a prav nič ni v njih ne Bude, ne Kon-fu-ceja, marveč slast življenja, radost in bol. In lirični subjektivizem. (Danica — njen prihod splaši zaljubljenca. On mora od nje, a nad danico se poprej maščuje: »Lok snemi s stene in čez vse gore puščico to izproži ji v srce.« Ali pa: . . . pokrajina, a ne beli se mlečna mesečina, kot se bleščijo njeni beli udi.« »List na vodi« je iz vseh zapadnih literatur, kitajska bi mogla biti edino ilustracija, reprodukcija zunanje oblike. Bistvo ni narodno, je človeško.

Peti del, sonate. Vpisi v spominske knjige in albe, epigrami, nagovor mladini, osmrtnica Endlicherju revolucionarcu in Tavčarju konservaticu — ilustracija svetovnega naziranja. Endlicher in Tavčar, dva antipoda, oba naša, vsak s svojo vrlino Tavčar: »Tesno pri vas je, a je mirno mirno« Ivan Endlicher: »Duha se'al si v brazde src puh teče«, — in »s krvjo oprana je bila sramota našega suženjstva, in hram svobode so nam odpirali samo mrliči.«

Glasba teh verzov postane fanfara, trobija vojske, dikcija kakor v »Doktorja Franceta Poezijah«, uvod v izpoved, ki prihaja v naslednjih dveh oddelkih. Gradnik nam vrača svojo domovino, jo spaja z Jugoslavijo in pregania ravnodušnost iz mrzlih src. Tam je Soča, tam je Kras, tam so Brda in Gore! Tam so nekoč korakale čete slovenskih kmetov upornikov, z Brd in Gor, s kosami oboroženi in sekirami so se zbrali v Kolskem in v Solkanu in v pohodu zavzeli trg pred mestnimi vrati goriškimi, ki se je pozneje imenoval Piazza Caterini, odtod so podili čete laških plrčancev in davkarjev čez Koren in »contrado nobele« na Travnik, goriški glavni trg. — in eden od treh voditeljev je bil Ivan Gradnik, praded pesnika Alojzija. Ivan Gradnik je bil tudi kmalu na to eden izmed 14 kmečkih voditeljev, ki so bili na istem Travniku razčetverjeni, njih krvavi udi pa nabiti nad mestna vrata v svarilo vsem, ki nečejo biti poslušni.

Alojziju Gradniku zato ne more biti tuje hrepenenje po grudi, rodu, domovini. Najodlič. pleme, na rodni grudi in njeg bol mu je prav tako vir najplemenitejše emocije, kakor mu prihaja navdahnjenje iz naše jugoslovenske bôli. Da poje ode, bi bil Gradnik naš Giosuè Carducci. Nacionalizem njegov pa ni niti Körnerjev niti d'Annunzijev, ne romantika ne tirada, marveč veroizpovedanje, umevno ob sebi, enostavno, zato krepko, kakor v svetem pismu ali narodni pesmi ali stari molitvi. To je credo slovenskega kmetskega plemiča, potomca rodu Gubcev, borca za staro pravdo, ki se ni pomeščanil, ki je ostal zvest rodu in ki čuti in ve, da narodno ujedinjenje ne pomeni slovanstvu smrt, marveč pot iz okostenelosti, impotence in sterilnosti v bolj goreče, v duhovno vrednejše in višje življenje. In ve tudi, da moramo skozi purgatorij, ker si svojega vstajenja nismo prislužili s svojo krvjo, marveč uganjamo nevernega Tomaža.

Himnus domovini prične z domačimi kordi. Naslikajo ti pejsaž. Kraški Komen, Dornberg med Gorico in Vipavo, — z napisom, ki bi smel biti vrezan v podboje vrat po vsem Goriškem, in ki bi moral biti zapisan v vsa srca od Soških Brd do Rečine:

»Pač morejo uničiti viharji
oblastnih hrastov samujoče glave,
nikdar ne še tako teptane trave.«

Sociološka resnica, aplicirana na naše doživetje, v prejšnjih vekih, danes ponovljeno tam, kjer tujec gospodari. Isti motiv se ponavlja, a contrario, v »Devinu«: »Tu stala je ob produ lepa Vida — tujina mrzla ji ni dala sreče — samo misli jeta boleče trka na domače vrata«. Ko ptice selivke, ki se vračajo. Drugačen je »Kobarid«, sonet, a je sličen granitnemu spomeniku. Slavni stari Kobarid, kjer je Simon Gregorčič sanjal Dragojili Milek nežne speve, slavni Kobarid, po katerem je imenovan epični polom laške armade, ena najponosnejših trdnjav narodne misli v dobi buditeljev, je »Kraj, kjer pr dedov naših stara vera bila najdalje čase je češčena«, a l. 1331 privede inkvizitor Francesco de Clugis beneško križarsko vojsko nad poganske Kobaridce, poseka sveto drevo in vir pod njim, a starček siv glavarju vojske reče:

». . . in kaj pomaga ti, da vir mašiš,
ki ril bo zdaj še v globlje globočine,
da z večjo silo še drugod priteče.«

Besede Gradnika iz goriških Brd, izgovorjene iz srca narodu od Soče do Vardara, spomin na prošlost, ki nam je skupna vsem.

»Svatba v Brdih« je zopet slika, ravna Prešernovi »Vrbi«. Odlomek »Vitogojevo«, kogar je strah za slovenščino: »Naš govorica — za muke vse, od vrših zlob spočete in za darove vaše vse preklete, naona je samoina tolažnica«) — ta odlomek je neposredni uvod v spoznanja o našem ujedinjenju, o naši nezrelosti, o tomažstvu, o okovih, ki so padli nam s členkov, pa ne z duha. »Negodni smo in nedozoreli« »Vse vidite, ne vidite plamena gorečih duš in src, da vera živa ogreva vse in spaja in topi.«

Tej veroizpovedi, temu nacionalnemu credu, ki se stavlja ob bok Prešernovemu na sledi, kakor pri Prešernu sonet lastna bol, slede soneti, ki so nadaljevanje »Venca«. Sonet »Bežali dnevi so« se čita kot pa-

Kraljestvo mode

Volna za zimski sport

Letos se obeta vesela zimska sportna sezona in gotovo se bo marsikatera mlada dama rada odrekla tega ali onega oblačilnega komada za mesto, da se bo lahko opremila za sport, saj je vendar znano, da le primerna oprema lahko omogoči zadovoljstvo v zimskem sportu. Oprava za zimski sport mora izpolniti različne osnovne pogoje; predvsem mora biti topla, da preprečí nepotrebna prehlajenja, obenem pa mora biti tudi prikupna, kar je pri velikih strapačih, katerim je izpostavljena, tuintam malce težka stvar. Vsaka obleka, ki jo zgneteš v nahrbtnik ali kovčeg, se neprijetno zmečka; posebno trpi bluza, a ravnotako tudi krilo, ki lepo izgleda le tedaj, ako je lepo urejeno. Izkazalo se je, da blago (štof) pravzaprav za zimski šport ni pravilni materijal in da volnena obleka nudi najprimernejši nadomestek, ki odgovarja vsem svrham, ter je praktična in lepa obenem. Volnena oblačila dopuščajo tudi veliko bogastvo na barvah, ki bi sicer pri blagu bile nemogoče. Pleteni komadi imajo v ostalem še to znatno prednost, da nikoli ne izgubijo oblike, in če jih tudi vzameš iz nabasanega nahrbtnika, se dajo takoj zopet spraviti v stari red ter ob vsakem času izgledajo prikupno in sportno.

Včasi se je pletilna industrija omejevala na izgotavljanje navadnih malih ovratnih šalov ter jopic in telovnikov. Nato so sledile rokavice in čepice, ki so se z omenjenimi komadi spravljale v sklad. Že nekaj let pa vodilne tovarne silno napredujejo, ker imajo nameščene ne samo strokovnjake marveč tudi pravcate umetnike, ki pospešujejo v pletilni obrti novo umetnoobrtno noto. Pletilna industrija tako napreduje, da njeni veliki modeli konkurirajo s krojaškimi izdelki in da v strogo sportnih panogah že precej naglo odrivajo blagovne izdelke v ozadje. Pri nas v Sloveniji se je pletenje volne tekom zadnjih let razširilo ponekod kot pravcata domača obrt in spravlja na trg dokaj okusne komade, ki v precejšnji meri ustrezajo konzumu.

Letos ni sportnega oblačila, ki ga ne bi mogli nabaviti tudi v volni. Velikomestne trgovine nudijo prikupne drsalne kostume, nadalje ljubke kreacije za sanke in bob, in končno prav izvrstne hlačaste kostume, ki so se damam prikupili za smučanje ter utegnejo letos osobito pri damskem svetu izriniti dosedanje norveške modre »monture«. Naravno pa ne sme nobeno izmed teh oblačil služiti samo specijalni svrhi, temveč mora biti po volji uporabno za sportne izlete, potem za sankanje in v daljnjem primeru tudi za smučanje. Tako imenovani »fregoli« - modeli, ki jih letošnja sezona prinaša v volni, so najprimernejši za sportne metamorfoze ter se utegnejo letos v širokem obsegu prikupiti.

Naravno pa volneno oblačilo ne sme biti upoštevano samo s stališča uporabnosti, marveč mora imeti na sebi tudi vse atribute dnevne mode. Najnovejši modeli se izključno naslanjajo na moderne linije: poleg bluzastih gornjih delov je videti priljubljene knickerbocker - hlače, ki so nadomestile nekdanje breeches. Za volnena oblačila je bistveno tudi desiniranje, ki v pretežni meri daje posameznim komadom pravi izgled. Videti je fantazijsko bogate pestre vzorce (ki večinoma izvirajo iz dunajske umetne obrti), poleg njih pa tudi konservativnejše skladno harmonujoče ornamente, ki učinkujejo decentno, nevsiljivo in zato vedno elegantno.

Za primer letošnje volnene sportne mode priobčujemo sliko, h kateri veljajo naslednja pojasnila:

Skica levo: Nov drsalni kostum obstoja iz volnenega telovnika, ki je visoko in gosto zapet z malimi gumbi ter prepasan z ozkim usnjenim pasom. Mali stranski žepi so vedno praktični. K takemu telovniku je treba izbrati primerne nogavice, ki morajo odgovarjati barvi in vzorcu ter se obenem skladati z visokimi drsalnimi čevlji. Temno pleteno krilo, zloženo v plisejaste votle gube, je za sport vrlo prikladno in se da porabiti tudi za druge namene, tembolj, ker gube nikoli ne pridejo iz reda, dočim plisirana krila iz blaga pri najmanjšem strapacu izgubijo svojo fasono in ne morejo prestati mokrote ali snega.

Tipičen »fregoli - complet« predočujeta srednji dve skici. V ospredju je ljubek kostum za sankanje, sestavljen iz ostro izrezanega, pestro kockastega pulloverja, istovrstnih golenic in prikladne čepice z volnenim šalom; tudi hlače (knickerbocken) so iz volne. Ako preko teh hlač po sportu oblečeš volneno krilo, kakor ga predočuje skica v ozadju, imaš odlično strapacno oblačilo za planine, eventualno pa tudi za drsalni sport. In če isti pullover kombiniraš s temnimi norveškimi hlačami, dobiš vzorno smuško opravo.

Še prikupneje se obnašajo norveške hlače v kombinaciji z aktualnim »lumberjackom«, ki predstavlja posebno novost pletilne industrije in si ga lahko predstavljamo kot bluzast pleten telovnik z napihnjenimi rokavi in žepi na prsih. Podrobneje smo lumberjack že zadnjič opisali. Pravilno se predočeni pleteni smuški kostum (lumberjack in norveške hlače) izpopolni s pleteno norveško čepico, ki naj bo temna kakor hlače. Koncem koncev bodi povdarjeno, da je lumberjack idealno prikladen tudi za sankanje, za izlete, za drsališče, skratka za splošno zimsko uporabo.

Baržunast telovnik

je letos v splošni privilegiranosti baržuna često videti. Je pa zares prikladen in eleganten. Posebno temnejše barve učinkujejo vrlo prikupno. Omeniti je predvsem črno, mornarsko modro, pa tudi vinsko rdečo. Pod telovnikom se nosi poljubna srajčasta bluza in sicer za dopoldne iz mehkega materijala, za popoldne pa iz kineškega krepa. V tem primeru mora seveda svila harmonirati v barvi z baržunom, tako, da primeroma izbereš k mornarsko - modremu telovniku svetlomodro srajčasto bluzo, k vinskordečemu telovniku pa svetlorožasto bluzo. Tudi svilena pentlja naj bo po možnosti izbrana v obeh barvah. Novi brezrokavni telovnik je zamišljen v bluzastem kroju z vrezanimi žepi.

Moške zimske suknje, damske moderne plašče in obleke

si morete nabaviti po najkulantnejših cenah, postrežbi in plačilnimi olajšavami **pri najcenejši družinski oblačilnici** M. BAN, nasproti drž. učiteljišča na Resljevi cesti. V zalogi vseh vrst najboljšega manufakturnega blaga.

ELEGANTNO in primerno darilo damam

CREME MOUSON

Skladnost obleke in plašča v pariški modi

MODNI ATELJÉ MARIJE ŠARČ
MODNI NASVETI
LJUBLJANA KONGRESNI TRG 4/I

Miklavževo darilo čitateljicam «Jutra»

Veliko želi čitateljic ostane v modnem oziru neizpolnjenih. Sredstva v splošnem žal niso velika. K temu pa je prištevati tudi več ali manj pomanjkljivo podrobno orijentacijo, ki bi morala vsebovati ne samo časovno elegantne, temveč tudi individualno praktične smernice.

Marsikatera čitateljica ne ve, kam bi naslovila svoja modna vprašanja in kje bi dobila željene informacije. Zato se je znana sotrudnica »Jutra« Marija Šarčeva lastnica modnega ateljeja v Ljubljani, odločila, da bo z vsemi, modo in stroko zadevajočimi nasveti vsemu slovenskemu ženstvu osebno v ateljeju kakor tudi pismeno na razpolago. (Pismenim vprašanjem je priložiti znamko za odgovor.)

Vsaka dama, žena, dekle lahko svobodno povpraša v modnem ateljeju Marije Šarčeve, dobila bo v modo, okus in stroko spadajoč, prijazen, točen in praktično uporaben nasvet. Meščanki in deželanki bo gotovo dobrodošel vsak tak nasvet, ker bo s tem olajšana orijentacija ter pravilna in okusna nabava.

Na vsa vprašanja daje odgovor: Modni ateljé M. Šarč, Ljubljana, Kongresni trg 4/I.

Pariške sutne kreacije.

rafraza onega »Podplat je kožn čez in čez postala«, a »Utopljenci« pridiga najmodernejše ravnotežje duha:

»Najvišja in najtrajnejša je slast:
spoznanja neizprosni mir in molk
v razsvetljeni brezbrežnosti Nirvane«

Psihoanalitična etuda, ko da jo je zapisal eksperimentator, je sonet »Spomini«, nad katerim bi Freud imel svoje amuzično veselje. (Spomini: prah, ki se nikdar ne zbriše. Vse, kar je bilo, vrača se nazaj, ker ni preteklosti in vse je: zdaj.) Portret, kakor jih je malo v svetovni literaturi in doslej nobenega v slovenski, je pa sonet »Sestri Gusti«. Šopki sonetov, štirje »Materi«, eden »Očetu«, štirje »Sinu«, so polni trpkosti, resnobne ljubezni, ki tli nevgasno, spaja generacije in traja večno, ne osebna, marveč človeška. Iz obroča, ki ga okrog njega spaja rod, pa se dviga poedinec in stavi vprašanja bogu, večnosti: Čemu, kam? Trpkost se stopnjuje v pesimizem, ki moti filozofijo ravnotežja, spoznanja, brezstrastja.

Po umetelnosti oblike pesnitev Gradnik še zaostaja za prvakom slovenske poezije, ne obvladuje vseh raznolikih njenih vrst, pa tudi ne kaže tega stremljenja. Večina oblik bi niti ne bila po godu vsebini.

Po tej vsebini, po tehtnosti izraza, po pregnanci in idejni sili je s to zbirko Gradnik stopil na oni Olimp, na katerem razven Prešerna in Župančiča še ni nikogar. Ni zaman izbral naslova »De profundis — Iz globin.«

Willy Corsari:

Smaragdi

«Torej jo vendarle vzameš za ženo?»

«Da!»

Oba prijatelja sta slonela na ploščadi hotela tik ob morju. Iz velike dvorane je donela godba.

«Pa ona ni ženska, s katero se gre pred oltar. Ne razumi me krivo! Ne govorim o njeni preteklosti. Zastran mene je mogla imeti še enkrat toliko ljubimcev, kolikor jei jih pripisujejo, samo če bi verjel v to, da te ona ljubi. Tedaj bi rekel: Naj ljudje govoričijo, kar hočejo, vzemi jo. Ali ona te ne ljubi.»

«Kaj pa ti veš o tem?»

«Ona sploh ni zmožna koga rada imeti. Poglej si njen nakit okrog vrata: smaragdno verižico, ki jo ji je podaril neki kitajski diplomat. To se mi ne vidi tako strašno kakor dejstvo, da ona ljubi slednji ta kamen mnogo bolj nego tebe!»

«To ni res!»

Drugi je globoko vzdihnil.

«Tebi po vsem videzu ni rešitve! Sicer pa evo je — prihaja.»

Hladno je pozdravil damo, ki se je bližala ter odšel.

Bila je v plesni opravi. Mesec je radovedno buljil v to lepoto. Okoli vratu je nosila verižico od smaragdov, ki je predstavljala celo bogastvo.

«Ne boste plesali?» reče ona.

«Ne.»

Nato se je zagledal v morje. Njeni prsti so se nemirno poigravali.

«Kaj vam je?»

On je molčal.

«Razumem.» se oglasi ona. «Vaš prijatelj vam je govoril o meni, in to vas je razžalostilo. Mar ni tako? Sicer pa bodite iskreni. — kaj je dejal? No?»

Tedaj jo je on pogledal, kakor da hoče prodreti v globino njenih oči. Ves je drhtel.

«Rekel je, da vam sleherni ta kamen, ki ga nosite okoli vrata, več velja od vse moje ljubezni?»

«In vi to verujete?»

On je molčal.

«Torej verujete!» reče ona bolestno. In nenadoma se vzravna, prime za verižico, jo pretrga — in zažene v morje. Potem odide ponosno, pa da se niti ozrla ni na mesto, kjer so to bogastvo pokrivali valovi . . .

Šele po svatbi je odkril, da je ona ta večer nosila — ponarejek.

ČUVAJTE SRCE!

Zato kupujte da boste sveži in zdravi prvovrsten pridatek h kavi ter

ZAHTEVAJTE povsod

KOLINSKO CIKORIJO

ki daje kavi fin okus, barvo in izdatnost. Pri nakupu **pazite**, da dobite samo prave takšnele zavitke:

12339

Industrijski trg Tržič – mesto

Mesto Tržič na Gorenjskem

Henrik Snoj,
podžupan mesta Tržiča.

Ivan Lončar,
župan mesta Tržiča.

Anton Jelenc,
predsednik mestnega finančnega odseka.

Miklavževa križanka

(Otroški prispevek).

Pomen besed:

Vodoravno: 3. Sin carja Dušana. 6. Orožje. 7. Otok v Jadranskem morju. 8. Ime več papežev. 9. Skrajna točka kontinenta. 11. Boginja. 15. Osebni zaimek. 16. Kolonijalno blago. 18. Medmet. 19. Kratica za: plemeniti. 20. Barva. 21. Kratica. 22. Izraz za pregovor. 24. Divja žival. 27. Avtomobilska znamka. 30. Medmet. 31. Egiptovska reka. 32. Rastlina. 33. Skala. 35. Travnik zjutraj. 36. Časovna enota (množina). 37. Kraj v Posavju. 41. Ptič. 44. Pavratni zaimek. 45. Ptič. 49. Del obleke. 50. Oblika od: ukati. 51. Svetopisemske osebe (edn.). 52. Vrh na Kranu. 54. Predlog. 55. Malomaren človek. 57. Središče gibanja. 58. Del celote. 59. Pest snega. 60. Glagol. 62. Izraz za modro barvo (m. sp.). 63. Sadje. 64. Vojaško pokrivalo.

Navpično: 1. Najboljši slovenski dnevnik. 2. Mrčes. 4. Izraz za časovno dobo. 5. Glasbena kratica. 7. Riba. 8. Časovni prislov. 10. Mesto ob Vardarju. 12. Poklic. 13. Dvoživka. 14. Latinski pozdrav. 15. Glasbeni izraz. 17. Jezero v Srbiji. 19. Okrasek za božično drevo. 21. Zaimek. 23. Zdravilo. 24. Kamen. 25. Junak iz tisoč in ene noči. 28. Veznik. 29. Medmet. 34. Veznik. 35. Barva. 37. Dalmatinski otok. 38. Polarni prebivalci 39. Tujka za: moja. 40. Pomanjševalni izraz za: roč. 42. Jezusov učenik. 43. Pokrivajo glavo (enina). 45. Domača žival. 46. Časovni prislov. 47. Del utrdbe. 48. Kratica za: približno. 50. Izraz za vstajo (dvojina). 53. Del obraza. 54. Pridevnik. 56. Prejšnji vladarjev namestnik na Hrvaškem. 58. Način pik. 60. Kraj pri Ljubljani. 61. Naplačilo.

Rešitev križanke, priobčene v sredo

vodoravno: 1. Goa, sin, 2. Kajmakčalan, 3. kalif, helij, 4. vile, opeka, Oker, Tibera, Oregon, 6. nad, tat, 7. Loti, Ibar, 8. car, ASK, 9. antena, Klaver, 10. Obir, tkati, Asta, 11. ojesi, vatli, 12. Ana Karenina, 13. kra, oda; **navpično:** A. kit, Abo, B. Kalifornija, C. galeb, Trenk, D. koji, enica, Sara, E. amfora, antika, F. Pad, rak, G. ikre, ro, H. kot, akt, J. Sahara, Slivno, J. vile, etika, Aida, K. nalog, Vatna (- Jökull), L. Nikola Tesla, M. Jen, rti.

Ljubi sveti Miklavž...

Ljubi sveti Miklavž se je letos slabo odrezal.

Ljudje v mestu tega ne vedo, ali vedo ljudje na deželi, da je ljubi sveti Miklavž pri vsej svoji brezmejni darežljivosti patron za vode in zoper poplave. A kaj je ukrenil letos v tem svojem resortu? Grozovite poplave so navalile na našo Gorenjsko, s peskom posule polja, v struge zalile blata, porušile jezove in nalomile mlinska kolesa. Sveti Miklavž je pri svoji vodni funkciji tudi patron — ne abstinentov — marveč mlinarjev. Na Gorenjskem ima obilo kapelic, tudi nekaj cerkva, in povsod mu stoji ob strani velik mlinski kamen, ne zato, da bi ga obesil na vrat tistemu, ki širi pohujšanje, marveč zgolj kot simbol svojega vodnega in mlinarskega patronata. A kakor rečeno, letos sveti Miklavž ni bil na svojem mestu glede vremenskih intervencij pri svojem častitljivem bradatem tovarišu vremenarju Št. Petru in bi se spodobilo, da bi namesto drugim nepotrebnežem daroval za poplavljence.

Kakor je bilo pusto in deževno celo poletje z jesenjo vred, tako natura tudi k Miklavževemu prazniku letos ne kaže onega romantičnega zimskega sijaja, kakor smo ga iz šolarskih popisov vajeni za Miklavžev praznik, ki ga praznujemo 6. decembra. Lesketati bi se moral prvi krhki sneg kakor Miklavževa brada in tiha zimska idiličnost bi morala dihati v toplo zakurjenih domovih, kjer je deca zbrana v pomenkih o neizmerni škofovski velikodušnosti svojega obdarovalca. Tako pa imamo čisto v stilu letošnje podnebne kisavosti umazano žlavso na ulicah, blatne ceste po deželi in snega komaj do vznožja naših planin. Pusto je v tej megli. Vendar pa tudi letos ne bomo opustili tradicionalnega Miklavževanja in vsekakor ni izključeno, da bo Miklavžev večer navzlic vsemu potekel prijazno in veselo.

Ne bomo pisali zgodovine o sv. Miklavžu, o njegovem čestitem življenju, ki je bilo morda še za nianso vzglednejše od življenja drugih svetnikov ter o njegovem končnem poveličanju v nebesih. Tudi se ne bomo prerekali, ali je Nikolaj, kakor mu pravimo v novi pismeni slovenščini, večji katoliški ali pravoslavni svetnik. Stoji, da je Nikolaj izredno znamenita marka v pravoslavnem koledarju ter mu veličino povdarja že samo dejstvo, da njegovo ime že od nekdaj nosi elita mož, počenši od ruskih carjev izpred vojne do črnogorskega Nikite, ter od Pašića in Uzunovića doli do sreskega pandurja v kaki komodni šumadinski vasi. Vsekakor pa ima naš Miklavž pred Nikolajem to prednost, da ga slavimo po gregorijanskem koledarju za 13 dni prej kakor pravoslavni, ki pa to časovno digresijo skušajo popraviti s tem, da na Nikolje praznujejo imenitne krstne slave s tako intenzivnostjo, da se nam lahko kar sline cedijo.

V galeriji naših domačih slovenskih patronov ima Miklavževo ime prilično takšno epično težo, kakor Peter, Martin, Matej, Jože, Pavel. Čudno je, da ga slovenska narodna pesem slabo pozna; le ena je otročje popularna, pa še ta je strašansko dolgočasna:

Sv. Miklavža cirkuca,
gor je namalana mirkuca,
ona mene gleda, jaz pa njo,
jeza me popade, — smuk za njo...

Drugače pa je, kakor rečeno, sv. Miklavž slovit kot zaščitnik morjeplovcev (pri nas menda splavarjev), nadalje mlinarjev in ribičev, ki so glasom legende v Ljubljani postavili prvo kapelico, iz katere je zrastla današnja ljubljanska stolnica. Vodeni sveti Miklavž je pravi antipod ognjenemu svetemu Florijanu — in če bi letos bilo v dolini kaj snega, bi tudi tokrat po deželi cingljale sanke mlinarjev proti cerkvicam sv. Miklavža k slavnostni maši. Letos jo bodo pa peš malmili.

Miklavževo na deželi ostane vsakemu otroku do starosti v najlepšem spominu, zakaj na deželi je Miklavževo zares pravi otroški praznik, bolj kakor v mestu, kjer so deci naklonjene tudi druge prilike obdarovanja. Na deželi pa otroci ne poznajo Božička, ker je njegova velikodušnost vsebovana v kolačih in štrukljih, ki jih napeko mama, in tudi velikonočne pisanice niso nikak dar z nebes, marveč prav naraven kuhinjski produkt tete ali botrice. Edini torej, ki prinese na deželi otrokom darove z nebes, je sveti Miklavž. V nebeški kašči nabere jabolk, krhljev in suhih hrušk, v gošćevju vreže brezovko in vse to s korenjem, repo in par preprostimi slaščicami ponoči zloži na krožnik, nastavljen na mizo ali v okno. Vso noč hodi okrog s spremstvom nebeških angeljčkov, ki menda še niso ostriženi na pisker-lonec ter nosijo darove v pristnih domačih cajnah, — ter s peklensko gardo grdo namazanih sajastih parkljev z dolgimi jeziki, pristnimi kravjimi rogovi in strašnimi vilami, ki niso nič drugačne, kakor gnojne. Otroci poklekajo in molijo, — ampak veste, dandanes tudi podeželski otroci nimajo nič preveč rešpekta pred peklenščki in se ne dajo naučiti kozjih molitvic, pa naj parklji še tako rožljajo s svojimi žlajdrami.

V Ljubljani se prične miklavževanje z običajnim Miklavževim sejmom na Kongresnem trgu. Še preden si pride Miklavž ogledat to dično javno razstavo in nakupovat najpotrebnejše darove, je ljubljanska mladina že davno pregledala vse sortimente. Je pa res tudi najti vso mogočo ropotijo, parklje v minjaturah, Miklavže iz volne in papirja, strašanske šope pisanih šib za ljubljanska dekleta, fige, rožiče za korajžne fantiče, poleg vsega drugega pa tudi nekaj koristnih stvari, recimo: trakove za čevlje, robce za prehlad ali nosobol, poslikane predpasnike, otroške jopice in bogme tudi plavalne hlače. Ves dan se tod okrog gnete ljubljanska poulična dečad ter si tuintam privošči tudi kako indijansko zabavo z gonjo za mladimi tatiči, ki skušajo izmikati sladkarije, pa jih zdaj pa zdaj prežene huronsko vpitje druge dece. «Viš ga, na štanteh krade!»... Pravcati direndaj je na predvečer Miklavževega. Tedaj je vsa Ljubljana pokonci, valovi po ulicah, ogleduje rdeče ožarjene in bogato opremljene izložbe ter se da vabiti od številnih plakatov, ki po ljubljanskih vogalih v rdeči barvi peklenščkovega jezika zavajajo k Miklavževanju v vseh razpoložljivih ljubljanskih lokalih. Zvečer se napolnijo dvorane in veselo rajanje se zavleče do jutra. Marsikateri stari ljubljanski purgar pa drži visoko pokonci tradicijo vreznega cvička in zapečene krvavice ter nameri svojo pot nikamor drugam, kakor v svojo priljubljeno oštarijo, kjer mu je končno vseeno, če se mimogrede oglasi potujoči Miklavž z avtomobilom, ki je najmodernejša nebeška pridobitev v Ljubljani. Nam starim pač ne more biti ničesar dodeljeno in ničesar odvzeto niti od sv. Miklavža, kaj ne da? Mi imamo svoj špas s cvičkom, krvavico in s politiko. Dva Miklavža imamo v Beogradu in dva parklja. Prvi Miklavž, ki se suče v vladi, je letos

Frigid:

Miklavž

Ko je bilo Martinu deset let, so se mu odprle oči.

Do tistega časa so se vse njegove sanje o sebi, o Bogu, o sreči, porojene iz žive vere v dobro, in vsi strahovi, ki so vstajali iz bojazni pred zlim, spletali v eno samo fantastično lepo otroško radost. Cerkev na Planiti se mu je videla kakor igračica, ki so jo muhasti škrati ali kdo pritrdili na skalo, da bi zvabila koga iz doline, ki bi si upal na pot, da jo odkoplje in jo na plečih ponese domov. Tam za stolpičem, za Planino je bil svet, tja pojde Martin po srečo, da se vrne nekoč v dragocenem vozu, z iskrimi belci in pripelje seboj kruha in mesa zase, za mater, za očeta, za vso vas.

Vojna je bila, beda je bila v dolini in Martinove blažene sanje so vrele iz gladu. Mnogo je čital Martin, veliko lepih, prelepih zgodb. Žalostne zgodbe so bile; cigani, krivoverci so ugrabljali pridne otroke in jih gonili daleč, daleč, ladje so se razbijale ob skalah, da se je komaj, komaj kdo otel na samoten, zapuščen otok. Pa povsod se je našla dobra, pobožna starka, ki je tolažila nesrečnike, nazadnje so pobegnili vsi skupaj, tujim kupcem so vršili nepričakovane usluge in so se bogato obdarovani vračali domov. Martin je do pičice verjel resničnosti teh zgodb, in ker je sam bil dober, veren in beden kakor vsi ti otroci, je s trdnim upanjem pričakoval, da bo zdaj, zdaj prišel nekdo, od Boga poslan, in ga bo rešil. Včasih je po zimi cele dneve hodil po vaseh, da nabere v nahrbtnik krompirja in moke, da bi oče šel mogel na delo. S pikro besedo so ga odpravili marsikod, po nekod so kosili in so žganci kar trepetali od zabele, njega pa so lačnega in trudnega s posmehom napodili na mraz; Martin je stopil na cesto, in ko so psi potihnili za njim, se je s tiho naslado udal svojim skritim sanjam. O, saj pride nekoč! Ko bo do viška, ko ga bodo spet nagnali nekoč iz vasi in ga bodo otroci s kamenjem potolkli, da bo krvav obležal kraj kolovoza, ko bo do viška, pride z vozom nekdo, težke vreče bodo naložene, in ga vzame k sebi. Kruha in mleka mu bo dal, da se pokrepča, a ko bo voz že blizu doma, bo kakor duh izginil blagi tujec — sam angel božji bo — in Martin bo sam privozil s konji in s polnimi vrečami domov.

Tako je Martin veroval v dobro.

Marsikdaj je bilo hudo. Trda in težka je bila očetova roka, tudi učitelj ni štedil in debela kasirka v konzumu se mu je režala v obraz, kadar je bil predujem že izčrpan in je Martin še in še moledoval za hlebec, da bi oče imel za kosilo. Pa vseeno se je hudo naposled prevrnilo v dobro. Če se je zjokal na tihem, se je vse poravnalo, marsikdaj je bilo očetu žal in še kasirka se je dala omečiti tu pa tam. In kadar je bil pod zimo bos in ni bilo beliča pri hiši, se ga je spomnil sveti Miklavž in mu je prinesel obutev.

Zlo se ni skrivalo otroškim Martinovim očem, pa tudi Bog se ni tajil. Res se včasih ob najbolj grenki uri ni in ni odzval, zato pa se je drugič, dasi neprošen, izkazal z vso svojo veliko dobroto. Bog je velik in Martin je vedel, da ga nikoli ne bo vsega doumel.

Najbolj se mu je izpričal po svetem Miklavžu. To je čudovit svetnik: na noč svojega godu obišče sleherno bajto pod solncem, slehernega otroka in mu prinese daril od Boga. Nebo se spomni zemlje na to noč, njenih najmanjših črvičev in jih s plačilom in kaznijo opomni, kam in kako vodi pot.

Martin se je dobro ločil od gospodskih otrok iz doline. Koža njegovih lic ni bila tako gladka in voljna, brez svetle, črne torbice je bil in je nosil knjige kar tako pod pazduho, in če ga je sunil kdo, so se mu listi raztresli po blatu; in je bil kregan. Martin je bil silno mehak fant, in dasi je bil dober, se je vendarle čutil krivega pred njimi, pred učiteljem, očetom, pred samim seboj, pred Miklavžem; pogosto zavoljo te zavesti niti na tihem ni grajal Miklavža, če mu ni kakor onim iz doline prinesel torbice in tople suknje, temveč samo srajco, ki je bila čisto kakor od materine šivanke, pa kak zvezek in par rožičev — in se je od srca veselil teh daril.

Do desetega leta ni verjel otrokom, ki so mu nekaj namigavali o skrivnosti Miklavža, in že sama taka misel se mu je zdela greh. Bili so ti otroci neugnana čreda brez vere in brez vesti, niso se odkrivali mimo kapelic in so se bahali, kadar niso vedeli odgovarjati katehetu. Dasi je bil Martin delavski otrok kakor oni, se vendar med njimi ni čutil domač in se je držal sam.

Tedaj pa se je v dolini na tihem prikradel na Miklavžev večer. Tiščal se je v temnem kotu, da ga ne bi videl učitelj, da ga ne bi zalotil parkelj — ni imel denarja za vstopnino in se je prikradel na tihem — in je strmel v svetniško opravo Miklavževo in je sapo pridrževaje posluhal njegovo pridigo. Potem so se delili sveti paketi. Miklavž sam je klical imena njegovih znancev iz šole in jim delil in za vsakogar je imel besedo, včasih pohvalno, včasih karajočo, a za vsako je bil Martin zaviden. Morda —, morda tudi njega, Martina, pokliče?

Martin je čakal in drhtel, njegovega imena ni bilo. Mimo je hitel sončenec, spotoma je razvezaval paket, videl je Martina in ga pogledal. Martinu je bilo tesno.

Nekdo odraslih je v njegovi bližini šepetal sosedu: »Veš kdo je Miklavž?« — Velikonja, policaj!«

Martina je presunilo. Ni razumel. Stegnil je vrat, napel je oči. Na odru se je pripogibal nad košaro daril dobri svetnik, delil in svaril in ta svetnik je bil Velikonja — policaj, ki je pred par meseci na občini šibal Martina zavoljo nekih jabolk.

Tisti večer se je nekaj zrušilo v Martinovi duši. Zazibal se je stolpič-igračka na planini, ugasnil je svet za njim. Vera se je izkazala za laž. Bil je božji poslanec, tako zaželen in od vekomaj pričakovan, pa je bil Velikonja — policaj.

Doma je vprašal Martin s temnimi očmi: »Ali naj nastavim?«

Oče za mizo se je zdrznil, nervozen

brez dolge brade. zato pa ima parklja Radića z gromozanskim rdečim jezikom. Drugi Miklavž pa ima čisto pravo častitljivo brado in za seboj nič manj hudega parklja. ki je že nekaj časa sicer izranžiran iz Miklavževe garde in se celo punta proti njemu. a je vendar najstrašnejše opasen. Nič se ne ve. kaj vse še pride, ampak izkušnje učijo, da je že na deželi pravcati špektakel, če trčita skupaj dve Miklavževi skupini. Kaj bo šele v Beogradu! Vsekakor pa bi mi rekli. da naši klerikalci dajo več na beograjske Miklavže, naj bo prvi ali drugi, kakor pa na onega, v čigar čast stoji v Ljubljani dična stolnica. Kakor deca bi oboževali enega izmed obeh Miklavžev, če le ne bi imel vsak svojega parklja. Končno pa klerikalci upravičeno lahko stavijo zaupanje v radikalske Miklavže, saj jim je bilo že pred časom obljubljeno, da jih bodo radikali vzeli v vlado ravno ob — svetem Nikoli!

RADION pere sam

Čistite perilo ne da bi prali!

Po enostavnem kuhanju z „Radionom“ postane perilo v pol ure čisto in snežno belo.

Inozemska politika

Interesantna slika iz dežele fašizma

Pred par dnevi je prinesel «Journal des Débats» članek pod naslovom: «V simplonskem ekspresu», ki bolj kot marsikaj drugega karakterizira razmerje italijanskega prebivalstva do fašizma. Zato ga prevajamo v sledečem:

Na švicarskem kolodvoru v Domodossoli se je ustavil simplonski ekspres. Častnik je takoj vstopil v vlak: prvovrstno eleganten, suknjič na boljšega kroja, široke hlače, spominjajoče na Knickerbocker. . . . Že je menjal par besed z vodjo vlaka, koraka z enega konca do drugega v vagonskem hodniku, pregledujoč s prijaznimi, toda izpraševalnimi pogledi kupeje in izgine naposled v vagonsko restavracijo, kjer se prične okrepčavati z največjim apetitom od svojega trudapolnega posla.

Moj sosed se je priklonil pred njim vsak pot. kadar je šel mimo po hodniku in se nasmehnil nalahko. Govoril sem že z njim ob odhodu iz Pariza. Pripovedoval mi je. da je industrijec iz Milana ter da se vrača v svoje mesto. Zdelo se mi je, da je v skrbeh radi stanja trgovine v Italiji; ni prikrival, da je bilo visoko stanje lire v razmerju s frankom osobito neugodno za trgovce in industrijce in da je oviralo trgovske operacije. Ali bil sem diskreten in mu nisem postavljal drugih vprašanj. Vzpričo njegovega nasmihanja sem si ipak dovolil vprašati ga po tihem:

«Ali je ta-le oficir, ki je šel pravkar mimo, zares oficir, dragi gospod?»

Pogledal je na desno in na levo in odgovoril. ko je bil hodnik popolnoma prazen.

«Ne,» je dejal polglasno, «to je nekdanji armadni oficir, toda sedaj je častnik fašistične milice. Brez dvoma je poslan. da se prepriča, če more simplonski ekspres na svojem potu skozi Italijo na potnike napraviti vtis moči, sigurnosti in veličine.»

«Ali končno,» sem mu dejal «bodiva odkrita: kaj ima posla v tem-le vlaku?»

«Prav nikakega posla nima,» mi je odvrnil sopotnik, ko se je še enkrat prepričal, da ga ne more nihče slišati. Stane pač veliko denarja, ali to nič ne škodi. Ali bolje je, da ta elegantni gospod postopa po vlaku, nego po ulicah in dela škandale. Glejte, gospod, še zdaj mi gre mrzlo po hrbtu, če se spomnim na dobo preden se je Mussolini polastil oblasti; vi ne veste in si ne morete predstavljati, kaj smo trpeli takrat mi industrijci. Treba se je bilo pokoriti poveljem nekega komiteja. — ni se sicer imenoval sovjet, ali bilo je nekaj povsem sličnega — nekega komiteja, sestoječega iz par delavcev, ki so nam diktirali, kaj je treba storiti. Seveda je šlo vedno za to, plačati mnogo delavcem in jim dajati manj dela. Škoda, ki so nam jo povzročali naši gospodje, je bila ogromna in po tem potu bi se moje premoženje v enem letu končalo.

To stanje je trajalo tri mesece, — tri mesece, tekom katerih nisem imel ene noči mirnega spanja; vsako jutro se sprašujoč v strahu, kaj postane iz moje domovine. Prepričate se lahko pri podjetju Michelin v Franciji, ki je imela filijalo v Turinu in ta bi vam mogla potrditi točnost mojih navedb; tudi ta je imela nad seboj delavski komite. Država je zaprla oči; sicer pa države sploh ni bilo več, marveč kvečjem še par plašnih politikov.»

«O vlakih ni govoriti; vstopili ste lahko kadar ste mogli in izstopili prav tako, koder ste mogli. Na vsaki postaji je bilo treba izstopiti, dati deset lir vlakovodji, ako ste hoteli, da vam niso pokradli prtljage. Spominjate se, da še ni daleč oni čas, ko švicarske zavarovalnice niso marale sprejemati zavarovanja za prtljago v Italiji. Tatvine v vlakih so bile popolnoma organizirane in skoro legalne.»

«Vzpričo tega boste razumeli, da smo hvaležni Mussoliniju da je, seveda s skrajno brutalnostjo, uvedel zopet red. Toda, razume se, vsakdo ni Cincinnatus. Malo je ljudi na svetu, ki so se zopet vrnili k plugu ali k svojemu prvotnemu poslu, ako so si pridobili zaslugo, da so rešili domovino. Mussolini je človek, ni bog. Sedaj se pokori temnim silam stranke, ki ga vodi, in ne vem, do katere mere vodi on stranko. Italija je mirna, dragi gospod.»

«Verjamem,» sem odgovoril, «in zato se čudim, ko vidim, sodeč po časopisju, silovito protifrancosko gonjo v Italiji. Precej sem že potoval po vaši deželi in spominjam se, da sem prisostvoval premijeri «Nerona» v Milanu. Prostori, ki so imeli blazne cene, so bili vsi razprodani in nisem mogel več dobiti drugega kot sklopni sedež. Italijan, ki je sedel zraven mene v svojem naslanjaču, mi je hotel na vsak način odstopiti svoj prostor, rekoč: «Vi ste Francoz, vi ste naš gost, vi morate videti boljše nego jaz.» In prepustil mi je svoj sedež, ki je veljal 5000 lir. Če je imel človek priliko srečati tako postrežljivega gospoda, ne more verjeti demonstracijam, o katerih se piše.»

«Imate prav, gospod, te demonstracije so umetne; so delo peščice obsedencev, ki poskušajo prepričati svet, da prestavljajo vso stranko. Tako so incidenti v Benetkah, v Trstu, v Ventimigliji provocirali isti ljudje, ki izvajajo mobilizacijo nasilja.»

«V tej stranki je, glejte, nekaj nemirnih elementov ljudi, ki so sedaj fašisti, ki pa so bili poprej bogvedikaj.»

Spomnil sem se besed nekega portirja v hotelu v Napolju, kateremu sem izrazil skrb, da bi mi mogli ukrasti prtljago. «Nič se ne bojte, gospod, poprej je bilo obilo tatov, ali sedaj so vsi fašisti.»

Povedal sem to svojemu sopotniku, ki se je nasmehnil in ni nič odgovoril. Dospeli smo v Milan in odtlej se je delal, kakor da me ne pozna.»

H. V.

Madžarske volilne metode

Budimpešta, v začetku decembra.

Volilna kampanja na Madžarskem je v polnem zamahu. Vse stranke delajo s polno paro in obdelujejo volilce po starih tradicijah. Shodi se vrše po vsej državi, na deželi intenzivneje kot v večjih mestih. Vladna stranka je tokrat zastavila svoje sile z nepričakovano vehemenco in ves svoj aparat, ki ga ima v rokah. Žal pa se o vladni stranki ne more reči, da bi lojalno postopala. Poslužuje se pač starih metod madžarskih vladnih strank, ki »delajo« volitve po — madžarskem receptu, to je s terorjem, ki bi bil v marsikateri državi, kjer tudi volitve ne potekajo popolnoma čisto in zakonito, absolutno nemogoč.

Ministrski predsednik grof Bethlen se je vrgel na svoj volilni okraj Kecskemet, kjer se vozi od vasi od vasi in pritiska na volilce na vse mogoče dovoljene, še bolj pa nedovoljene načine. V njegovem spremstvu so madžarski fašisti, ki dajejo shodom primerno obeležje. Opozicija ne sme niti ziniti. Tako je dal Bethlen socijalističnega kandidata dr. Fehervaryja kratkomalo po orožnikih izgnati iz kecskemetskega okrajo kakor kakšnega potepuha. Ko se je Fehervary upiral izgonu, mu je okrajni glavar dostavil pismo, v katerem pravi, da je prebivalstvo tako prežeto nacijonalističnega in krščanskega duha, da ne more dovoliti javnega shoda in sploh zborovanja, ne da bi spravljal v nevarnost javno in celo kandidatovo osebno varnost v opasnost.

V okraju Tarpa v županiji Szabolcs je izjavil predstojnik sodišča socijalističnemu kandidatu, da prebivalstvo tega okraja ne čuti več potrebe po socijalnodemokratskem kandidatu, ker se ima vladna stranka itak bojevati proti celi kopi drugih kandidatov. Zato ne more dati dovoljenja za prijavo kandidature. Končno je dal sodnik petim orožnikom nalog, naj stražijo kandidata na sodniji do odhoda prihodnjega vlaka. Kandidat je moral potem oditi na kolodvor z orožniško eskorto.

V Bekesgyuli kandidira finančni minister Bud, ki je dal izvesti v tajništvu socijalistične stranke nezakonito hišno preiskavo in zapleniti vse kolke, ki jih je izdala stranka za zbiranje volilnega fonda. Zaupnike stranke, ki so zbirali po okraju predpisano število podpisov za prijavo kandidature, pa je dal minister kratkomalo po orožnikih aretirati in odvesti v sodne zapore.

Zadnje dni se je začelo opažati nekaj nenavadnega. Opozicijonalni listi skoraj nič več ne pišejo proti mahinacijam vlade in skoraj ne omenjajo več volitev. Vzrok je enostaven: Oblastva so pozvala vse urednike opozicijonalnih listov, ki so bili kdaj obsojeni na zaporne kazni, pa jim je bil dovoljen odlog, naj se nemudoma zglase na sodniji, da nastopijo svojo kazen. Ko se nekateri uredniki niso zmenili za ta poziv, nakopičil učenih ljudi, ki so brez službe, jih je pritiralo orožništvo v zapore. Ti listi imajo sedaj veliko manj urednikov in zato je tudi umljivo, da ne morejo več toliko pisati. Sicer se pa pri njih tudi opaža, da so morali radi pomanjkanja osebja skrčiti svoj obseg.

Kako »dela« vladna stranka volitve, se vidi najbolje iz odprtega pisma, ki ga je objavil bivši državni podtajnik Franc Nagy. V tem pismu pravi med drugim: »Po vsem, kar vladna stranka sedaj počenja, ne bomo imeli volitev, ampak naravnost lov ali bolje brakado. O volilnem boju ni mogoče govoriti, ker je ves okraj, v katerem sem nastopil kot kandidat, ena sama velika gostilna, kjer ljudi protizakonito in zastonj napadajo. Ves državni aparat je na nogah v interesu enega samega kandidata, vladnega seveda, dočim se vidijo pri drugi stranki le preganjanja in aretacije. Usoda človeka je že itak huda, kaj bo z njim, ko bo moral javno voliti! Značilno za današnje razmere na Madžarskem je, da so, ako smemo verjeti volilnim imenikom, nekateri kraji skoraj popolnoma izumrli, dočim je v drugih prebivalstvo v kratkem času naraslo na način, ki presega celo kitajske razmere. Ni treba omenjati, da so prvi kraji večinoma opozicijonalni, drugi pa naseljeni s pristaši vladne stranke. Vse to me je dovedlo do tega, da odstopim od svoje kandidature.«

Neodvisni kmetski kandidat Denes ni dobil niti v enem kraju svojega volilnega okraja dovoljenja, da sme prirediti shod. V okraju Tiszaföldvar so orožniki izgnali opozicijonalnega kandidata.

V takih razmerah volilna prognoza pač ne bo težka.

Zakon proti literarnemu „šundu“ v Nemčiji

Nemški parlament razpravlja te dni o zakonskem načrtu proti literarnemu šundu in umazani literaturi vobče. Ker je to vprašanje izzvalo v Nemčiji in njenem parlamentu živahno borbo in ogroža celo obstoj notranjega ministra, je potrebno izpregovoriti o njem par besed, tem bolj, ker se isti problem pojavlja tudi v vseh drugih civiliziranih državah.

«Šundliteratura» j. ameriškega izvora. Iz Amerike se je razširila najprej v Nemčijo in odtod poplavila cel kontinent. Računa se, da je samo od l. 1914. dalje izšlo v Nemčiji nad 500 serij pustolovskih romanov nikakršne književne vrednosti, ki računajo z najnizkotnejšimi instinkti. Teh 500 serij znaša po malem 5 milijard zvezkov! Ta blatna povodenj je imela poleg ničvrednih filmov strašne posledice za narodno moralo, o čimer priča posebno mladinska kriminalistika.

Med vojno je vrhovno poveljstvo odločno zabranilo kolportažo literarnega «šunda», ki je cvetela v armadi. Čim pa se je vojna končala, se je «šund» zopet bohotno razšopiril. Postal je že naravnost pornografičen, goječ celo razne perverznosti (sadizem, mazohizem itd.). Posledice te «literature» so bile tako kvarne, da jih je zavohal celo zakonodavec. Paragraf 2. člena 118. weimarske ustave predvideva izvedbo posebnega zakona proti «šundu».

Vzgojevalna komisija je poverila profesorja Brunnerja, da izdela načrt takega zakona. Brunnerjev projekt zabranjuje razpečavanje sleherne literature med mladino, ki krije v sebi kako duhovno in moralno nevarnost, in predvideva, da se v 17 nemških zveznih deželah ustanove posebne cenzurne komisije, ki bi nadzorovale vso književno produkcijo.

Večina Reichstaga, zlasti desnica in centrum, odobrava zakon proti «šundu», vendar pa se nemška ljudska stranka in demokrati, da ne govorimo o socijalistih in komunistih, ne strinjajo z načrtom, kakršen se je predložil parlamentu. Zlasti hud vihar je nastal med književniki, ki vidijo v njem stalno grožnjo proti sebi samim.

Namesto, da bi se zakon omejil na «šund», hoče podvreči vso literarno produkcijo, ki naj bi jo cenzurne komisije tehtale ne samo z moralnega, marveč tudi z umstvenega vidika. Poleg tega se cenzura ne bi izvajala enotno za celo državo, temveč bi pripadala posameznim deželam. Razumljivo je tedaj razburjenje pisateljskih krogov, da bodo reakcijonarne vlade kot v Bavarski in Mecklenburgu zatirale manj «šund» nego vso svobodomiselno in napredno književnost.

Povsod se ustanavljajo protestni odbori proti novemu zakonu. Zveza liberalnih vseučiliških profesorjev je na zboru v Berlinu odločno obsodila nameravano novo cenzuro, pač pa izrazila potrebo zaščite mladine, ki naj bi bila poverjena centralnim organom in ne deželam.

V Monakovem se je ustanovila liga mlado-monakovske kulture, v katero so se vpisali tudi Thomas in Heinrich Mann, Hans Jobst, Wilhelm Weigand itd. Tudi ta zveza je sklicala protestno zborovanje. Podoben pokret se opaža v celi Nemčiji.

Katoliški in protestantski reakcijonarci, ki hočejo upravičeni boj proti «šundu» izrabiti za svoje nekulturne namene, bodo morali spričo ogorčenja nemške javnosti postati nekoliko zmernejši. Zakon proti «šundu» se bo moral pač omejiti na svoj pravi predmet. (Kakor smo že poročali v zadnji številki, je parlament v drugem čitanju zakonskega načrta zoper umazano literaturo odklonil vse one predloge, radi katerih je nastalo tako razburjenje v Nemčiji. Op. ured.)

•

Berlin, 3. decembra. (pr.) Zbornica je z 250 proti 158 glasovom srejela v tretjem čitanju zakonski načrt v zaščito mladine pred slabim in umazanim čtivom.

Radio potrebščine v največji izbiri ima stalno v zalogi FRANC BAR, Ljubljana Cankarjevo nabrežje 5. Telef. 407

Radio

Izvleček iz večernih programov

DUNAJ (517 m 7 KW), BERLIN (484 m 10 KW), LIPSKO (357 m 9 KW), FRANKFURT (428 m 9 KW), STUTTGART (379 m 10 KW) RIM (422 m 12 KW), PRAGA (349 m 5 KW), BRNO (441 m 2.4 KW).

Nedelja 5. XII.

DUNAJ 18.10 Komorna glasba. — 1. Mozart: Klarinetski kvartet. — 2. Mendelssohn: Godalni kvartet št. 1 v Es-duru.
19.30. R. Wagner: »Rensko zlato«. Opera v 4 dejanjih.
BERLIN 20.30 Dunajski večer.
FRANKFURT 19.30: Orkestralni koncert. — 1 Bach: Suita za flavto in godalni orkester v H - molu. — 2. Beethoven: Violinski koncert. — 3. Brahms: Simfonija št. 1 v C - molu.
RIM 21 Prenos iz gledišča.
PRAGA 19 D. Aubert: »Fra Diavolo«. (Iz Narodnega gledališča.)
BRNO 19 Koncert kvarteta. — Mozart, Leoncavallo, Weber itd.
20: »Razbiti kozarec«. Veseloigra v enem dejanju.

Ponedeljek, 6. XII.

DUNAJ 20.15: Koncertna akademija.
BERLIN 20.30: 200 let orkestra; XIII. večer: Schubert - Spohr.
LIPSKO 20.30: «Romeo in Julija». Dramatična simfonija za soliste, zbor in orkester. Po Shakespearovi tragediji skomponiral Berlioz.
STUTTGART 20: Simfoničen koncert. — Rimski - Korzakov: Šeherezada, simfonična suita, op. 35. — Sledi »Delavsko pesništvo«.
RIM 21: Večer, posvečen Beethovnu. — 1. Simfonija št. 3 (Eroica.)
PRAGA 20.02: Pisan večer. (Orkester in solisti; med drugim: Jugoslovanski glasbeni biseri.
BRNO 19: Orkestralni koncert.

Torek, 7. XII.

DUNAJ 21.10: Nova glasba. (Cikius.) — A. Schönberg: 1. Pesem divjega goloba. — 2. Dve pesmi. — 3. Bajna noč. Godalni sekstet, op. 4.
BERLIN 21: Večerni koncert.
FRANKFURT 20.15 Koncert. — 1. F. Sor: Varijacije o Mozartovi temi. (Za kitaro.) — 2. Weber: Pesmi s kitaro. — 3. F Sor: Dve skladbi za kitaro. — 4. Schubert: Kvartet za flavto, kitaro, violo in cello.
STUTTGART 20: S. Brüll: »Zlati križ«. Opera v dveh dejanjih.
RIM 21: Vokalni in instrumentalni koncert.
PRAGA 20.02: Koncert orkestra in solistov.
BRNO 19: Koncert komorne glasbe. — Beethoven.

Sreda, 8. XII.

DUNAJ 19: Prenos iz državne opere; nato sledi lahka večerna glasba.
BERLIN 20: »Plesalka iz ljubezni«. Operета v 3 dejanjih.
LIPSKO 22.15: Komorna glasba. Skladbe F. Smetane.
FRANKFURT 20.15: Operni večer.
STUTTGART 20: Koncert orkestra in solistov.
RIM 21 Vokalen in orkestralen koncert.
PRAGA 21: Orkestralen koncert.
BRNO 19: Koncert.

Četrtek, 9. XII.

DUNAJ 20.05: Koncert dunajskega simfoničnega orkestra. — 1. Weber: Uvertura iz opere »Čarostrelec«. — 2. C. Frank: «Les djins». — 3. M. Oberleithner »Železni odrešenik«. — 4. C. Goldmark: Uvertura iz opere Sakuntala.
BERLIN 20.30: Nekaj božičnega.
FRANKFURT 20.15: Staro — dunajske miniature. (Produkcija.)
STUTTGART 20: Simfonični koncert. — G. Mahler: Simfonija za soliste, zbor in orkester. Sledi izvajanje drame »Mirjam«
RIM 21: Prenos iz gledališča.
PRAGA 20.02: Orkestralni koncert.
BRNO 19: Koncert radiofonskega tria.
20: Recitacije iz del Frana Šrameka.

Petek, 10. XII.

DUNAJ 20.05: Od menueta do dunajskega valčka.
BERLIN 20.30: Zabaven večer.
LIPSKO 20.30: Operni večer.
FRANKFURT 20.15: Koncert.
STUTTGART 20: Komorna glasba. — 1. Schumann: Sonata v D - molu. — 2. Sinding: Klavirski trio v A - molu. —
PRAGA 20.02: Simfoničen koncert. — 1. V. Novak: Dramatična uvertura iz »Maryše«. — 2. Jeremias: Romanca o Karlu V. — 3. Zelenka: Pesem o filmu. — 4. Foerster: Cyrano de Bergerac.
BRNO 20 Koncert mešanega zbora pevskega društva »Dalibor«.

Sobota, 11. XII.

DUNAJ 20: A. Schutzler: »Ljubimkanje«.
BERLIN 19.30: G. Bizet: »Carmen«. Opera v 4 dejanjih.
FRANKFURT 20.15: F. Schiller: »Don Carlos«. Tragedija v petih dejanjih.
STUTTGART 19: G. Bizet: »Carmen«.
RIM 21: Koncert italijanske glasbe.
BRNO 19: Koncert. (Klavir in petje.)

je sunil od sebe: »Dosti velik si, da boš razumel. Še za kruh in za petrolej ni.«

Martin je pomolčal trenotek.

»Sneg bo — vse raztrgane čevlje imam. Da bi vsaj čevlje!«

»Pa moje obuj dokler . . .« Beseda je zastala v grlu. Oče ni vedel, doklej.

Drugi dan, na dan sv. Miklavža, je padal sneg. Martin je šel v šolo, roke je tiščal v žepe pred mrazom, a rokavi so bili prekratki in koža na lehti je ledenela. Očetovi čevlji so bili veliki in težki in knjige so uhajale izpod pazduhe. Ob ušesu je bril veter. Veke so se močile od snežink in od solz. Zakaj Martin je bil dosti velik, da je razumel, pa dosti majhen, da ga je peklo v dno srca.

Tako so se Martinu v desetem letu odprle oči.

Trgovina F. MERSOL nasl. se nahaja seda Wolfova ulica 5.

Priporoča veliko zalogo rokavic, nogavic za dame gospode in otroke. Cinke, vezenine, naramnice svilene trakove, ženska ročna dela, volna, svila bomba. Predtiskarija. Ustanovljeno 1887

Nove knjige

Boccaccio: Dekameron

Izdaja Tiskovna zadruga v Ljubljani. 1. in 2. knjiga.

Boccacciov »Dekameron« je v svetovni literaturi priznano klasično italijansko delo, ki je dalo snovi že neštevilnim dramam, novelam, operam in operetam, slikam in kipom avtorjev najrazličnejših narodov. »Dekameron«, zbornik najslovitejših novel, novelet in črtic, ustvarjen leta 1353. v Neaplju in Florenci, po vsebini ni originalno delo; Boccaccio je zbral namreč razne orijentalske, italijanske in francoske ponatise, šale, anekdote in često pikantne dovtipe neznanega vira. A vse je dvignil do umotvorcev, obširnih novel, finih, zapletenih motivov, globlje karakteristike in psihologije. Podal je zabavne in tragične istorice, ki so nravstvene slike svoje dobe. Boccaccio je prvi meščanski naturalist Italije, posezajoč v resnično življenje in podajajoč resnično žive ljudi.

V svojem »Dekameronu« je naslikal ogromno vrsto mož in žensk vseh stanov, poklicev in starosti, od vladarjev in najvišjih dam preko menihov in redovnic do najnižje sodrge, a vse polnokrvne, plastične. Dante in Petrarca sta ženske oboževala. Boccaccio pa jih je poznal in ljubil. Le kadar hoče posnemati svoja vzvišena vzornika, postaja abstrakten in deklamatoren; tem svežejši in resničnejši pa je, kadar je samosvoj, često humoren, ali satirično slikar istine. In čudno: v pikantnih in lascivnih povestnicah je po tehniki in jeziku najbolj mojstrski, cel umetnik. Dr. Budal podaja svoj prevod lepo in verno po originalu; dolge periode bi si želeli včasih sodobno prikrojene. Klasično delo izhaja v Tiskovni zadrugi po zvezkih na prav lepem papirju, v krasnem tisku in z jako dobrimi ilustracijami. Veleokusno izdajo toplo priporočamo odraslim izobražencem.

Henrik Sienkiewicz: Potop

Roman. 1. del. Str. 598. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani.

V svoji domovini najslavnejši in po vsi Evropi najbolj znani poljski romanopisec je Sienkiewicz; zlasti po Italiji in na Češkem je popularen, v Rusiji so prodajali njegove romane na kolodvorih, Nemci, Francozi in Angleži imajo prevode vseh njegovih del. A tudi med Slovenci se čitajo Sienkiewiczevi romani z rastočim naydušenjem. Slovenska Matica in O. Bamberg sta pred leti izdala več njegovih zgodovinskih romanov, Gabršček v Gorici je izdal njegov »Quo vadis?« in »Brez dogme« — a vse knjige teh založnikov so že davno pošle.

Lani je izdala Tiskovna zadruga znova kolosalni Sienkiewiczev roman »Z ognjem in mečem«, ki ponuja zlasti s humornim Zaglobo, tem poljskim Fallstaffom, izreden užitek; nedavno pa je izdala 1. del (v dveh knjigah) velikega historičnega romana »Potop«. Roman popisuje silno pestre dogodke v drugi polovici 17. veka na Poljskem, ko so Švedi večinoma po izdajstvu poljske šlahte zasedli večji del Poljske, jo plenili, onečaščali ter uganjali orgije zverinstva. Strahopetna, koristolovska, neznačajna poljska šlahta in po nji zapeljano ljudstvo sta izdala poljskega kralja Jana Kazimira, da je moral bežati; Poljaki so se pobijali med seboj, pomagali so Švedom, le malo plemičev je ostalo zvestih domovini in vladarju. Poljske, nemške, ruske in madžarske tolpe, posurovele v 30letni vojni, so repale in morile po Poljski, požigale mesta, vasi in dvorce, posiljevale ženske in izpreminjale celo cerkve v svinjake. Najvplivnejša poljska plemiča Januš in Boguslav Radzivil sta izkušala s pomočjo švedskega kralja Karla Gustava postati poljska kralja ter sta takisto divjala nad rojaki z ognjem in mečem.

Sienkiewicz popisuje to strašno dobo veseljnega potopa preko Poljske in kako je iz samostana na Jasni Gori pri Čenstohovu naraščal odpor proti tujim in domačim Kajnom. V sredini dejanja stojita Andrej Kmitic, silen junak, spočetka izdajica, kasneje glavni reševalec domovine, in Olenka Biljevičeva, njegovo ljubljeno dekle; nastopajo pa odlično tudi junaški Volodijovski, humorni Zagloba, knez Sapieha, oba Radzivila, razni poljski kmečki in plemeški junaki, vrsta koristolovskih narodnih izdajic, cela galerija švedskih in nemških poveljnikov, originalov, menihov in med njimi neomajni branitelj samostana prekrasni otec Kordecki. Roman je izredno zanimiv, napet vseskoz, pester v slikanju idilskin in dramatičnih, celo groznih prizorov ter v popisovanju narave in šeg v Poljski 17 veka.

»Potop« s svojimi poetično romantičnimi junaki je slavospev domovinske ljubezni, himna na žrtve za narod. Zato ga za Miklavža in za Božič poleg romana »Z ognjem in mečem« prav posebno toplo priporočamo. Odrasla mladina in vsak rodoljub ga bo čital z naslajanjem in s koristjo. Krasno, zdravo berilo!

Emil Navinšek: „Ilustrirana lepa maska“

Emil Navinšek je ne le marljiv mož, temveč tudi človek, ki stremi svoje znanje izpopolniti in biti ž njim rastočim potrebam diletantskih predstav na službo. — Po preteku petih let sledi njegovi prvi knjigi o maskiranju »Lepa maska«, zdaj druga, razširjena in bogato ilustrirana izdaja »Ilustrirana lepa maska«. Knjiga predstavlja izčrpno delo o umetnosti šminkanja. Vidi se ji, da ji je tekla zibel ne v teorijah, nego v vročih garderobah, v šumu in vrišču predstav: da je praktična izkušnja temelj njeni vsebini.

Priznavam, da se je iz knjige težko priučiti temu ali onemu, a eno lahko doseže dobra knjiga: kako se delati ne smemo! In to je Navinšek s svojimi navodili gotovo dosegel. Diletantski odri bodo lahko z zaupanjem črpali iz nje in s tem izpopolnili občutno vrzel, ki se je kazala v gorostasnih maskah in spakah nastopajočih oseb.

Ako primerjam knjigo z drugimi deli, ki razpravljajo o šminkanju, n. pr. Altmannovo »Maske des Schauspielers« in Zimmermannovo »Kust der Schmincke«, moram Navinšku priznati, da njegova knjiga nadkriljuje omenjeni in sicer precej. Napisana je dovolj poljudno in vsebuje poglavitne možnosti, ki stopajo v praksi pred maskerja. Pametno in prav je tudi, da je posvetil Navinšek večji odstavek izdelovanju in lepljenju brad, uporabi lasulj in umetnih nosov, kajti to so po večini močno neznani rajoni naših podeželskih maskerjev.

Knjiga je opremljena s koloriranimi slikami, ki sicer ne predstavljajo umetniških ilustracij, zato pa je iz njih prav čedno razvidna praktična uporaba šminke. — Ob koncu knjige je cela vrsta izbornih mask — fotografij (phot. Bešter) članov Narodnega gledališča in to pred vsem mask naših domačih del, ki tvorijo poglavitni del repertoarja podeželskih odrov. Tisk in oprema knjige, ki jo je izdala tiskarna Krmpotič, je okusna in zasluži vse priznanje. — Knjigo je založil avtor sam in jo vsem zainteresiranim toplo priporočamo.

Ost.

Zdravstvo

Psihične alteracije radi epilepsije

Svoj čas smo razpravljali na tem mestu o epilepsiji kot živčni bolezni, govorili o velikih (klasičnih) napadih in malih, naznačenih napadih in o epileptičnem vrtoglavju kot nadomestku prvih dveh. Tedaj smo tudi povedali, da se pri mnogih bolnikih uvajajo veliki kot naznačeni, mali (petit-mal) napadi božjasti s posebnimi začetnimi senzacijami, aura imenovanimi. Opozorili smo pa že tedaj na dvoje, na spremembe v osebnosti bolnikov, ki trpe na božjasti in na psihične motnje, ki jih neredko opazujemo na božjastnikih.

Spremembe so dvojne vrste, ki se lahko tudi združijo na enem bolniku. Ene vrste so take, da spremene predvsem značaj bolnikov, da ga napravijo jako potuhnjenega, pobožnjaškega, bahavega, pred vsem pa skrajno egoističnega. Na bolnikih druge vrste opazujemo silno razdražljivost z naklonom k brutalnim nasilnostim, dolgovezost, neokretnost, otežkočeno dojetnost, pokvarjen spomin, otežkočen potek misli in okrnjeno razsodnost do težkih stopinj pobebljenja. Vse te skupne spremembe nazivljemo tudi epileptično degeneracijo, katero vidimo, da se posebno v takih primerih razvija, v katerih se skozi leta kopičijo težki napadi.

Ves ta proces se vrši polagoma. Poleg teh okrnitev poznamo pa še druge akutno se pojavljajoče spremembe duševnosti epileptikov. Tako se pri nekaterih bolnikih pojavlja, rekli bi, aura v obliki razburjenj, zameglenosti, zamračenja, delirov in zmedenosti; pri drugih zopet *konče* napad ž njimi. Najzanimivejše je pa to da katerakoli navedenih psihičnih motenj vsak čas lahko nastopi *mesto* krčevitega napada kot takoimenovani epileptični ekvivalent (nadomestek). V takih prilikah so bolniki mnogokrat popolnoma desorijentirani, razrvani, zmedeni, kot v sanje pogreznjeni, zamaknjeni, vidijo nebesa odprta, slišijo angelske kore, ali čujejo prihajati vraga, se bore z divjimi zvermi, se vidijo sredi gorečih hiš, se branijo proti namišljenim roparjem, sovražnikom itd. itd. V silni svoji grozi in stiski postanejo mnogokrat brutalno-nasilni, in streljajo, koljejo, pobijajo, kar jim pride nasproti, ali jim pade v roke. Drugi zopet podtaknejo ogenj, skočijo v vodo, beže slepo v eni smeri naprej (fugue), in so skrajno nevarni sebi in svoji okolici.

Take vrste psihotičnega stanja trajajo lahko samo po par minut, ali pa tudi po več tednov in mesecev. Drugi bolniki trpeči na ekvivalentih so navidezno čisto mirni in urejeni, a so težko zamračeni, napravljajo dolge vožnje in potovanja, jedo, pijejo, stanujejo po hotelih, sklepajo kupčije, ali veseljačijo in se včasih čisto izmozgani in propali znajdejo tudi po mesecih bog ve kje v kakem gozdu ali na kateri poljani, ne da bi vedeli, kako so tja prišli, in seveda tudi ne, kako so hotelski računi prišli v njihove listnice. Kajti za vse te motnje je značilna ali popolna amnezija t. j. popolen izpadek v spominu, ali pa je spomin na vse te dogodke kot v megli, kot iz sanj zajet, neurejen in zmeden, poln vrzeli, ohranjen.

Že svoj čas smo povedali, da preide klasični napad pogosto v dolgotrajen spanec. Prav tako je pa tudi mogoče, da se taka «epileptična zaspanost» pojavi mesto tipičnega napada. Drugi bolnik zopet odrevene (stupov) mesto, da bi jih krči napadli. V obeh primerih je pa zopet mogoče, da tako iz spanja kot odrevenenja naenkrat planejo pokonci, postanejo zmedeni in delirijozni, nasilni in nevarni.

Pri opisovanju malih napadov smo že povedali, da je zavest bolnikov več ali manj utesnjena in zamračena. Nekateri pokažejo samo par drgljajev krog usten, ali poblede, se hipoma prično potiti na obrazu in se časih tudi ponesnažijo. Drugi se zavrte parkrat krog sebe, tretji lete na hodnik, četrti zgovore par zmedenih besed, peti se prično jokati, drugi zmerjati itd. itd. Vsi ti pa skoro nikoli ne vedo, da jih je pravkar napadlo, razven da sklepajo to iz kakih poškodb, ki so si jih dobili, ne da bi vedeli kdaj in kako, ali iz drugih sprememb na sebi ali na okolici pomočili, n. pr. da jih glava boli, da so se ugriznili v jezik, se pomočili, da je šipa pred njimi ubita in jim roka krvavi itd. Tem malim, samo kratek čas trajajočim zamračenostim pravimo tudi epileptične odsotnosti ali absanse.

Končno omenimo še tiste vrste zameglenosti in zamračenj, ki jim pravimo mesečnost ali jih nazivljemo z znanstvenim imenom sonambulizem ali boljše noktambulizem t. j. pohajanje v snu. Taki bolniki ostavijo svojo posteljo, hodijo speči po hiši in izven nje, opravljajo navadno katerikoli poljubne posle, se včasih seveda, ne da bi se tega zavedali, spuščajo v razne nevarnosti in postanejo lahko vsak trenotek zmedeni, razburjeni, divji in nasilni. Največ mesečnikov je seveda najti med histeriki; med epileptiki jih je samo par odstotkov, ki pa zato niso tako nedolžni.

Skupno vsem tem psihičnim motnjam je to, da jih opazujemo na božjastnikih. Izkušen zdravnik bo iz posebnosti teh psihotičnih navalov, da mnogokrat samo iz popisa bolezen pravilno spoznal. Utrjena seveda postane diagnoza samo tedaj, če se taki navali pojavljajo periodično, in to pri človeku, na katerem se je vsaj enkrat opazoval kak krčevit napad.

Ker ne poznamo pravega neposrednega vzroka klasičnih epileptičnih napadov, tudi ne vemo, zakaj in pod kakšnimi pogoji se pojavlja na božjastni podlagi katerikoli psihična motnja te ali one vrste. Tako tudi ne vemo, zakaj trpi en bolnik vse življenje samo na krčevitih napadih, drugi skoro na samih psihotičnih alternacijah, zakaj se pri enem menjajo krčeviti napadi z ekvivalenti, pri drugih mali napadi z velikimi, pri tretjih preepileptične zmedenosti in absance itd. itd.

Zdravljenje epileptičnih psihoz je enako onemu nevroze; v prvi vrsti uporabljamo v to svrho bromove preparate in luminal. Nekaj se da doseči tudi s trajno brezsolno vegetarično dijeto. Da je alkohol za epileptika dvojen strup, o tem smo pa že govorili.

R.

Sežiganje mrličev

Konferenca škofov, ki se je pred kratkim vršila v Zagrebu, se je izrekla med drugim tudi proti sežiganju mrličev, češ, da je to poganski običaj. Baš s tem, da so se škofje izrekli zoper sežiganje, pa so potrdili, da je vprašanje krematorijev danes tudi v Jugoslaviji aktualen problem, katerega bo treba začeti reševati na praktičen način. O sežiganju mrličev smo že enkrat pisali; danes prinašamo opis peči, kjer se izpremeni človeško telo v prah in pepel.

Tehnični napredek v drugi polovici XIX. stol. je omogočil, da je zopet oživel stari, že na pol pozabljeni način sežiganja mrličev. Ta procedura je tudi najsigurnejša obramba pred epidemijami. Zato podpirajo to misel i zdravstvene oblasti. Sežiganje mrličev napreduje danes v vseh kulturnih državah.

Sodobno sežiganje se pa razlikuje od starih običajev, ki so bili brutalni, brez sočutja in pijetete. Takrat, ko še ni bilo na razpolago primernih sredstev, je truplo zoglenelo, dočim se danes na povsem estetičen način pretvori v pepel.

Ozrimo se najprej nekoliko v zgodovino sežiganja!

V najprimitivnejši dobi so izročali trupla plamenom na grmadi. Pepel kosti se je pomešal s pepelom drv. Indijanci so ta način sežiganja obdržali v veljavi do najnovejšega časa.

V poznejšem času so ljudje sežigali mrliče v posebnih odprtih pečeh. Tudi to sežiganje je bilo slično onemu na grmadi, in tudi tu se je pepel mešal z ogljem polen. Ta običaj se je ohranil do XIX. stoletja. A ker so bile peči odprte in je bilo sežiganje združeno z velikanskim smradom, katerega so posebno povzročala trupla ljudi, umrlih za kolero, so to proceduro kmalu opustili. Prišle so v rabo Siemensove peči.

L. 1876 je namreč tvrdka Siemens dala v promet takozvane regenerativne peči. Te naprave so tako konstruirane, da truplo pri sežiganju ne pride v nobeno dotiko s plamenom, marveč se v razgretem zraku, ki pokazuje 800 do 1000 stopinj C vročine, kratkomalo pretvori v pepel, kar se zgodi v razmeroma kratkem času, namreč v 75 do 90 minutah.

Svoječasni kongres zdravnikov v Draždanah se je izrekel za čim hitrejšo proceduro sežiganja. Zavzel je odločno stališče zoper pretvarjanje telesa v oglje ter je zahteval, da mora biti pepel, ki pride iz peči, nepomešan, čist in bel. Pri sežiganju se ne smejo razvijati nobeni plini in nobene pare. V krematoriju se smejo sežigati samo ljudje, sežiganje mora biti ceneno, aparat pa se mora ogreti na tak način, da je mogoče upepeliti več trupel zaporedoma.

Vsem tem zahtevam odgovarja Siemensova regeneratorska peč, v kateri truplo razpade pod vplivom vročega zraka. Na podlagi Siemensove peči so napravili podobne naprave tudi Schneider in Klingenstiern, vendar je pa obdržala prvenstvo tvrdka Siemens.

Krematorij je tako narejen, da stoji v njem peč, poleg katere je dvorana za žalne ceremonije. Ta prostor je ponekod zelo okusno opremljen in človek, ki stopi vanj, dobi vtis, da prihaja v velik hram, kjer počiva prah pokojnikov v neštetih žarah. Iz te dvorane vodi poseben hodnik v oddelek za sežiganje, kjer je mogoč pristop k peči. Navadno ima vsak krematorij še posebno shrambo za žare.

Ko so cerkveni obredi v krematoriju opravljeni, se spusti rakev v improviziran grob, od koder prepeljejo krsto na vozičku v prostor za sežiganje. Kmalu pride v peč, katero so že 4 do 5 ur popreje zakurili s premogom in lesom.

Mrliči se lahko sežigajo v krstah ali pa brez krst. Skozi posebno lino je mogoče opazovati proces, vendar se to iz pijetete do umrlega navadno opušča. Ves čas, ko se truplo pretvarja v pepel, ni čuti v peči nič drugega, nego silen šum katerega povzroča prihajajoči zrak.

Zrak v regeneratorski peči ne sme prekoračiti temperature 1000 stopinj Celzija, kajti pri večji vročini telo hitreje izgori, kosti pa ne izgore, marveč se okadijo in otrde. Pri rednem sežiganju pa se tudi kosti pretvorijo v čist in bel pepel, sestoječ iz apnenih in fosfornih soli. Pepelnati ostanki znašajo 3.5 do 5.5 odstotka teže pokojnika.

Med sežiganjem uhajajo skozi dimnik plini brez vojna in barve. V peči ni smradu in mrliči se lahko sežigajo v presledku 30 tih minut. Za vsakim mrličem poberejo pepel in očistijo peč. Pepel spravijo v kovinasto žaro, napišejo nanjo ime ter izroče pozneje vse skupaj rodbini. Rodbine shranjujejo pepel večinoma v kolumbarijih, stari Germani pa so navadno pokopavali žare v zemljo.

Sežiganje mrličev je torej vseskozi ekonomsko, estetsko in higijenično, ter ga noben pameten človek ne more odkloniti, kaj še obsojati!

A. D.:

Narodno pripovedovanje o propadu Frankapanov

NA KRKU.

Tod noga vašo dédino teptá,
oj krški knezi, vse Evropi znani,
nazvani v večnem Rimu Frankapani,
tu slednji kamenček o vas šepta.

Prenašal manj bi bil Sloven gorjá,
da čvrsto ste zvezali se s Celjani:
lokavi Benečan, hrvatski bani,
ne bil bi vas odrinil od morja.

Da s Turki ste se tepli, le z Mongoli,
da bratje baniči se med seboj
črtili niso za prestol nikoli!
Pa najsi vas zatrla je nesloga,
za vami tlači ljudstvo težka toga:
ves Krk oblači zdaj še žalni kroj.

Na Hrvatskem ni knežje, niti grofovske rodovine, ki bi bila vladala tako prostrano, kakor je bila državina krških knezov. Obsegala je malone vso Hrvatsko 15. stoletja noter v današnjo Bosno. Zibka jim je tekla na otoku Krku (Curicum), z italijanskim imenom Veglia, t. j. Vecchia, Starigrad. Samo v istoimenskem glavnem mestu so bivali Romani, drugod zgoli Hrvati. Knezi so bili v stiku z najmogočnejšimi vladarji. Beneški tajnik Anton Vinciguerra odločno trdi, da so od starine domači plemiči in da so šele za papeža Martina V. v 15. stoletju prejeli ime in grb rimskih Frangepanov. To šego popisuje Ersch - Gruberjeva Allgemeine Encyclopaedie: »Čim više je stala moč in sijaj vladarskih hiš, temboli jih je mikalo po kovanju bajeslovnih genealogij. Samo za zgled, kam morejo zabloditi neosnovane sanjarije ali zavedne izmišljotine, naj se tu navede, da so habsburški hiši pripisovali trojanski izvor, izvajajoč jo deloma iz plemena Frangipani ali Petro - Leone (ki pa je judovskega pokolenja), deloma iz Merovingov, oboje pa spet iz trojanske krvi in potem od Gama«. Ni čudo, če je nastal na Francoskem pregovor: mentir comme un généalogiste, lagati kakor rodoslovec!

Krški knezi so se uspešno borili z Mohamedani. Kako že poje narodna pesem?

Da nam nije Slunja i Tovunja,
i Modruša pod brdom Kapelom,
u ravnici Oštarije crkve:
sve bi tursko do Ljubljane bilo.

Knez Nikola IV. (Mikula) je baje pomagal potolči Osmane pri Radgoni. Župančičeva »Veronika Deseniška« nas je poboližje seznanila z Jelisavo Frankopanko, ki jo je grof Friderik Celiski zanemarjal radi krasotice Veronike, nazvane v stari kroniki »sloffweib«. Frankopanska zvezda je pričela bledeti, ko je devet Nikolovih sinov tekmovalo za oblast: stari greh slovanske nesloge! Ivan VII. mlajši, edini gospodar Krka, ne priznava oporoke svojega brata Martina ter udari na njegove gradove. A kralj Matjaž pošlje nadenj kapitana Blaža Magjara, ki preide na Krk leta 1480. Knez Ivan pokliče Benetke na pomoč in jim odstopi ves otok, ki so ga do padca beneške republike 1797. upravljali njeni providori. S svojimi odredbami, s preganjanjem hrvaških popov glagoljašev so se Italijani zamerili prebivalstvu, ki se je v povestih in pesmih spominjalo narodnih knezov. Tole pripovedko je 1884. pravil 80-leten starček:

»Bili so trije bratje (Frankapani): eden v Grobniku, eden nekje v Hrvatski, a tretji v Omišlju na Krku, kjer je stanoval s svojo vojsko. Nekdaj so Frankapana Benečani oblegali v njegovem mestu Omišlju, a ves napor jim je bil zaman. Po dolgi oblegi je dal vreči Frankapan pred tele toliko pšenice, da se je pošteno najelo. Tedaj veli zagnati s svoje utrdbe ono tele med beneško vojsko, ki ga je oblegala. Ko so Benečani tele razparali, so se uverili, da se je hranilo s samo pšenico. Tako so razvideli, da ima Frankapan v izobilju hrane in da ne bodo mogli osvojiti mesta. Tedaj so se spomnili prevare ter ponudili Frankapanu na videz mir in prijateljstvo. Da se zapečati sporazum, pozove knez v goste na svoj grad uglednejšo beneško gospodo. Benečani niso hoteli ostati knezu dolžni, pa so tudi oni priredili njemu na čast sijajno gostijo na svojih galejah, ki so bile usidrane pod Omišljem. Knez se je odzval vabilu, ali se je ljuto prevaril. Med pojedino so Benečani odvezali konope ter odplovili. Ko je potem knez šel na palubo ladje, da se nadihne svežega zraka, je opazil, kako so ga grdo prekanili. Ladja je bila že pri Glavini (rt na severni strani otoka Krka), odkoder je videl, kako se v daljini beli njegov Omišalj. Knez zasika kakor razjarjena kača in krikne: »Ej nevjero, nikad te ne bilo!« Vse je bilo zaman. Benečani so odvedli kneza v Benetke in tako zavladali otoku Krku. V Benetkah so mu rekli: »Ti svojega otoka ne boš več videl, ali mi ti izvršimo vsako drugo željo.« Knez reče: »Naj obdelovatelji mojih zemlja plačajo samo šestnajstino namesto desetine.« Tako je tudi bilo.«

Na krškem otoku se tudi poje o tožni usodi poslednjega kneza Ivana Frankapana:

Kad mletačke plavi,
sve same galije,
doplove d' Omišlja,
izkrca se četa,
da pozove kneza
našega Ivana
na velo veselje,
kô će njemu dati
na svojih galijah.
Kad su oni bili
rujna vinca pili,
odploviše s knezom
priko creskog mora,
i Velimi vrati.
Kad to biše kneže
gorko opazio,
da nevirom Mletčić
grdo ga prevari,
za Glavinom krikne;
»Aj turne moj lipi,
lipi ter prostrani,
kako sam te lipo,
lipo sagradio,
a sada ne smijem
blizu tebe priti.
Komu te ostavljam?
Ostavljam te ptici,
ptici lastovici,
kâ će letnim danom
nad tobom letiti;
meni tužan spomen,
a svitu paklensku
neviru tužiti.

To narodno zavest so pokazali po prevratu zlasti Puntarji (Punat, Ponte), ki so se krepko postavili po robu italijanskim zavojevalcem in po našem vladarju prekrstili svoj kraj v Aleksandrovo.

„Jutro“
svojim naročnikom in čitateljem
za
Miklavža in božične praznike

Za lanski božič smo omogočili našim prijateljem nakup krasnih slovenskih knjig po jako znižani ceni. Ker se jih je mnogo oglasilo prepozno in ni so mogli več dobiti razpisanih zbirk, zato smo si zagotovili tudi letos **najlepše in najboljše** knjige Tiskovne zadruge. Te jim sedaj poleg svojih lastnih, stavimo na razpolago kot

deset krasnih zbirk knjig.

Vsak naš naročnik ali čitatelj jih lahko dobi po **čudovito** znižanih cenah. Vseh deset zbirk velja v knjigarnah **2344 dinarjev,** naši prijatelji pa jih lahko dobe **za 1000 dinarjev,** odnosno vsako zbirko zase

le za 100 dinarjev

razen poštnine, ki je navedena pri vsaki zbirki. Kdor hoče vezane knjige, **stane vezava za knjige** vsake zbirke **v** kolikor je **knjig** vezanih, **še posebej 50 dinarjev.**

Vseh deset zbirk obsega **100 popolnoma novih,** v zadnjih letih izišlih **knjig** leposlovne in poučne vsebine.

Ugodnost nakupa teh zbirk nudimo le svojim čitateljem in naročnikom in to **do 31. decembra. Zamenjava knjig** iz ene zbirke v drugo je **nemogoča.** Nakup in naročila se vrše z **naročilnico, ki se izreže iz «Jutra»,** ter le **proti takojšnjemu plačilu.**

Knjige se dobe **v Knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani,** Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte). Kdor predloži «Jutrovo» naročilnico, ima **pravico do nakupa vseh desetih** ali **pa poedinih zbirk.** Zunanji naročniki naj nalepijo naročilnico na dopisnico **in** jo pošljejo izpolnjeno na **upravo «Jutra» v Ljubljani.**

Naročilnica

UPRAVI «JUTRA»

v Ljubljani.

Podpisani naročam (katero?) .... zbirko knjig. Istočasno pošiljam za knjige in poštnino znesek Din.............. Za vezavo knjig dodajam še Din ....

Blagovolite mi knjige po prejemu denarja takoj poslati.

Ime naročnika (čitljivo). ....

kraj, pošta ....

Istočasno z Naročilnico je treba poslati **denar** po poštni **nakaznici ali po položnici (ne «Jutrovi»!), ki se lahko dobi pri vsakem poštnem uradu za 25 par na naslov Tiskovna zadruga v Ljubljani,** poštno čekovni račun št. 10.708.

Seznam knjig v poedinih skupinah

I. zbirka:

Tavčar Iv.: Cvetje v jeseni. Visoška kronika. *Kersnik:* Cyclamen Roman *Kersnik:* Agitator Roman *Barbusse:* Ogenj Roman *Vajanski.* Leteče sence Roman *Zbašnik:* Žrtve Roman *Veber Fr.* Znanost in vera. *Shakespeare-Župančič:* Sen kresne noči *Pitamic* Pravo in revolucija

Cela zbirka 100 mesto 235 Din.

Poštnina 13 Din (kjer se dostavljajo zavitki na dom 18 Din.)

II. zbirka:

Tavčar Iv.: Izza kongresa Roman *Budal:* Križev pot Petra Kupljenika Povest *Fogazzaro:* Svetnik Roman *Shakespeare-Župančič:* Macbeth *Zeyer:* Tri legende o razpelu *Čermelj:* Materija in energija *Hobhouse:* Liberalizem *Dr Tičar:* Nalezljive bolezni

Cela zbirka 100 mesto 248 Din.

Poštnina 13 Din (kjer se dostavljajo zavitki na dom 18 Din.)

III. zbirka:

Bon ton Knjiga o lepem vedenju, govorjenju in oblačenju *Šorli:* Zadnji val Roman *Stritarjeva antologija Anatole France:* Pingvinski otok Roman *Dolenc Hinko:* Izbrani spisi *Puškin-Prijatelj:* Kapetanova hči Povest *Melik:* Jugoslavija I del *Ibsen:* Gospa z morja *Hearn:* Knjiga o Japonski

Vseh 9 knjig 100 mesto 233 Din.

Poštnina 13 Din (kjer se dostavljajo zavitki na dom 18 Din.)

IV. zbirka:

Sienkiewicz: Z ognjem in mečem Roman *Pretnar:* V pristanu *Lah:* Knjiga spominov *Jenko S.:* Zbrani spisi *Andrejev:* Plat zvona Povesti *Čehov:* Sosedje Povesti *Kaš:* Dalmatinske povesti *Feigel:* Tik za fronto Humoreska *Veber:* Uvod v filozofijo

Vseh 9 knjig 100 mesto 235 Din.

Poštnina 13 Din (kjer se dostavljajo zavitki na dom 18 Din.)

V. zbirka:

Jurčič Jos.: Zbrani spisi IV zv. (ali III. ali II. zv.). *Cankarjev zbornik. Coster:* Ulenspiegel Roman *Lah.* Angelin Hidar Roman. *Novačan.* Samosilnik Povesti *Stare:* Lisjakova hči Povest *Melik.* Jugoslavija II. del *Kmetova Marija.* Večerna pisma

Vseh 8 knjig 100 mesto 244 Din.

Poštnina 13 Din. (kjer se dostavljajo zavitki na dom 18 Din.)

VI. zbirka:

Sienkiewicz: Potop I Roman *Podlimbarski:* Zbrani spisi I zv *Jenko S.:* Pesmi *Strug:* Jutri *Novačan.* Veleja *Debeljak.* Solnce in sence *Stritar.* Sodnikovi Povest *Prijatelj:* Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma

Vseh 8 knjig 100 mesto 249 Din.

Poštnina 13 Din (kjer se dostavljajo zavitki na dom 18 Din.)

VII. zbirka:

Pota in cilji (Vsi dosedaj izišli zvezki poljudno-znanstvene zbirke: *Ant Melik:* Zgodovina SHS I in II zv *Fr Veber:* Uvod v filozofijo *A Melik:* Jugoslavija I in II. del *Prijatelj:* Predhodniki in idejni utemljitelji ruskega realizma *Stříbrny:* Simon Gregorčič *Fr Veber:* Znanost in vera *Fr Čermelj:* Materija in energija

Vseh 9 knjig 100 mesto 239 Din.

Poštnina 13 Din (kjer se dostavljajo zavitki na dom 18 Din.)

VIII. zbirka

Prosveti in zabavi (Vsi zaporedni zvezki zbirke): *Kaš:* Dalmatinske povesti. *Stare:* Lisjakova hči Povest *Dolenc:* Izbrani spisi *Stritar:* Sodnikovi Povest *Zeyer:* Tri legende o razpelu *Puškin:* Kapetanova hči. Povest *Kersnik:* Cyclamen Roman *Kersnik:* Agitator Roman *Pastuškin:* Križev pot Petra Kupljenika Povest *Zbašnik:* Žrtve Povest *Hearn:* Knjiga o Japonski *Kmetova:* Večerna pisma

Vseh 12 knjig 100 mesto 194 Din.

Poštnina 13 Din (kjer se dostavljajo zavitki na dom 18 Din)

IX. zbirka:

Oder. (Vsi dosedanji izišli zvezki zbirke): *Lah:* Noč na Hmeljniku *Nušić:* Navaden človek. *Štolba:* Stari grehi *Petrovič:* Ploha *Thoma:* Lokalna železnica *Linhart:* Županova Micka. *Svoboda:* Poslednji mož. *Nušić:* Narodni poslanec *Schönherr:* Zemlja *Korolija:* Jugana *Petrović:* Vozel. *Žagar J.:* Vrtinec. *Svoboda:* Popek. *Lah:* Pepeluh. *Thoma:* Lotkin rojstni dan. *Ibsen:* Gospa z morja. *Novačan:* Veleja *Pregelj:* Azazel.

Vseh 18 knjig 100 mesto 231 Din.

(Vezane zbirke ni.) Poštnina 10 Din. (kjer se zavitki dostavljajo na dom 15 Din).

X. zbirka:

Knjižnica «Jutra»: Heller: Prigode gospoda Collina. Roman *Heller:* Blagajna velikega vojvode. Roman. *Farrere:* Gusarji. Roman. *Sheff:* Hči papeža Roman. *Fercal:* Veliki inkvizitor. Roman *Hire:* Lucifer. Roman *Leblanc:* Tigrovi zobje. Roman *Veredicus* Pater Kajetan. Roman. *Dumas:* Zvestoba do groba. Roman. *Melik:* Do Bitolja in Ohrida.

Vseh 10 knjig 100 mesto 236 Din.

Poštnina 13 Din (kjer se dostavljajo zavitki na dom 18 Din.)

Da ne pridejo knjige prepozno za darila in da zbirke, zlasti vezane, ne poidejo, priporočamo, da jih naročite takoj.

Knjige, zlasti navedene zbirke, so **najlepše in najcenejše** Miklavževo in božično **darilo** za mladino in odrasle.

„JUTRO“

Danes zadnjikrat! Smeh in zabava! Danes zadnjikrat!

„Pri belem konjičku“

DANES

Izvirna veseloigra ki je pri vseh dosedanjih predstavah dosegla sijaj uspeh. Originalna vsebina polna smeha in duhovitih zapletljajev. Sijajna igra vseh sodelu očih. Prekrasni naravni posnetki. V glavnih vlogah lepi in priljubljeni igralci:

Liane Haid — Livio Pavanelli

in najboljši nemški komik **Henry Bender** Obilo smeha in izvrstne zabave se Vam nudi samo še danes, zato si preskrbite pravočasno vstopnice — Predstave se vrše ob 3., ½5., 6, ½8 in 9. uri. Prvovrstni umetniški orkester svira pri vseh predstavah.

ELITNI KINO MATICA najudobnejši Kino v sredini mesta.

Tel. 124. Tel 124.

Naši onstran granic

Slovenski tečaj za italijanske učitelje!

Človek bi ne mogel verjeti, če bi ne čital črno na belem!

Danes v našem Primorju lahko rečemo, da razen zasebne slovenske šole v Trstu sploh ni niti ene naše šole več. Vse je uničeno in razdejano. Naši otroci v šoli ne slišijo niti besedice svojega materinega jezika. In ne samo to. Ne vbija se jim že v najnežnejši mladosti samo tujščina v glavo, temveč se jim ž njo tudi naravnost vceplja vsrce sovraštvo in zaničevanje njihovega rodu in jezika. Otroci morajo poljubovati italijansko zastavo, peti morajo ono zloglasno Mamelijevo himno, ki v svojem refremu «Va fouri d' Italia, straniero» goni nje same in njihov rod kot tujce z njihove rodne grude, naganjajo jih v fašistovske «balile», kjer jim skušajo iztrgati zadnjo trohico narodnega čuta in jih predelati v napristnejše Italijane, z eno besdo, vse je storjeno, da bi v najkrajšem času izginil zadnji sled, da je nekdaj prebival na teh tleh naš narod. Italijanski listi so se še prav pred kratkim bahali, kako po našem Krasu, po naši Istri, po naši Vipavski dolini in goriških gorah in brdih vstaja popolnoma nov italijanski rod, ki zlasti, kar se tiče jezika, daleč prekaša stare italijanske Tržačane in obmorske Istrane z njihovim tržaško-beneškim narečjem, ker govori najčistejšo toskanščino. da se zazdi človeku, da se nahaja nekje tam doli okoli Firenze ali Siene, ne pa v Komnu ali pa Tolminu, na skrajni meji Italije, med tujerodnim prebivalstvom, ki pa se je z vso vnemo in ljubeznijo oklenilo svoje velike italijanske domovine. Sicer so še med tem dobrim, poštenim ljudstvom posamezni hujskači, ki ga skušajo odvračati od poti, ki vodi do njegovega popolnega zlitja z narodom, ki je v Italiji samo eden, italijanski, ali tem hujskačem bo kmalu odklenkalo za vedno, saj imajo državne oblasti dovolj sredstev na razpolago, da korenito zatrejo vsak poizkus rovarstva. In tako bo Italija s svojim smotrenim asimilacijskim delovanjem v kratkem imela na svoji najvažnejši meji v obmejnem prebivalstvu najvnetejše in najzanesljivejše branilce svoje veličine

Po vseh teh tiradah bi se dalo misliti, da je naše Primorje v resnici že tako temeljito poitalijančeno, da bi zastonj iskali človeka, ki bi še znal, ali pa vsaj hotel govoriti slovenski. In vendar!

Fašistovski «Il Popolo di Trieste» je te dni pod naslovom «Corsi di lingua slovena per insegnanti», torej «Slovenski tečaji za učitelje», objavil dopis ravnateljstva tržaškega učiteljišča «Giosue Carducci», v katerm se pravi, da ravnateljstvo v smislu poziva ministrstva za prosveto, izdanega v posebni okrožnici, sporazumno z ravnatelji ostalih tržaških srednjih šol s 1 decembrom t. l. otvarja večerni tečaj za slovenski jezik, ki ga bo vodila profesorica Eliza Konstantin, glavna učiteljica slovenščine.

Dopis pravi dalje, da se bodo predavanja vršila vsak torek in petek od 18. do 19 Čas za vpisovanje je do 1. decembra in je treba plačati enkrat za vselej 30 lir, ki gredo v šolsko blagajno. Tečaj bo trajal do konca meseca mainika 1927. Če bi se ne vpisalo 30 slušateljev. se tečaj opusti in vplačila povrnejo

«In ker vsako leto izstopajo iz učiteljišča mladi učitelji, ki normalno začenjajo svojo službo v šolah na deželi, je ravnatelj v svrho, da jim poda *najučinkovitejša sredstva* za prodiranje italijanske kulture v one vasi, kjer prebivajo skoraj izključno tujerodci, dovolil, da morejo gojenci najvišjega letnika brezplačno pohajati ta tečaj za slovenščino. Državni zakon nalaga, da morajo vsi italijanski državljani pohajati samo italijanske šole; toda še nekoliko let bodo italijanski učitelji trdnejši in sposobnejši za izvrševanje svojega veleplemenitega poslanstva, če bodo z večjo lahkoto mogli ustanoviti plodonosen stik z otroškimi dušami svojih učencev.»

Tako torej! Najučinkovitejše sredstvo za prodiranje italijanske kulture v slovenske vasi je znanje — slovenščine, in italijanski učitelj je v resnici sposoben za izvrševanje svojega poklica, svojega veleplemenitega poslanstva tedaj, če more ustanoviti plodonosen stik z dušami svojih učencev s pomočjo njihovega materinega, slovenskega jezika!

Ali ni vse to tako, kakor se je vedno in vselej povdarjalo ne samo z naše strani, temveč vsepovsod, kjer hočejo imeti šolo po pravih, splošno priznanih pedagoških načelih? Šolski pouk je v resnici uspešen in dosega svoj namen zlasti na ljudski šoli samo tedaj, če ga otrok dobiva v svojem materinem jeziku, ker je ravno edino s pomočjo tega jezika mogoče učitelju doseči tisti stik z dušami učencev, ki zajamčuje uspeh! To veliko resnico, ta glavni aksiom vsega šolskega pouka, vse kulture in civilizacije so sedaj morali priznati isti Italijani. isto italijansko ministrstvo prosvete, ki je tekom zadnjih par let z naravnost brutalno silo uničevalo in končno tudi popolnoma uničilo vse naše šolstvo. Slovenski pouk popolnoma zatrt, materinščina šolskih otrok vržena iz šole kot nepotrebna, škodljiva ali celo državi nevarna navlaka, slovensko učiteljstvo preganjano do krvi, premeščano, suspendirano, odstavljeno, izgnano, šolska deca, mrcvarjena s tujščino, zapirana, pretepana, če ni razumela učitelja tujca, stariši kaznovani s težkim globami in zaporom, če so se upirali takemu načinu šolskega pouka s tem, da so pridrževali svoje otroke doma: sedaj pa kakor strela iz vedrega okrožnica ministra za prosveto, ki nalaga otvarjanje slovenskih tečajev za italijanske učitelje, da bodo mogli uspešneje izvrševati svoj poklic v krajih s tujerodnim prebivalstvom! Pa naj bi človeku ne zastajala pamet ob takem protislovju!

Seveda, slovenščina naj rabi samo kot sredstvo za uspešnejše prodiranje italijanske kulture med naš narod! Da bi se otroci učili svojega jezika, da bi v njem čitali, pisali in računali, ne, tega ne; njihov materni jezik sme biti edino le sredstvo, da se bodo čim prej in tem temljiteje mogli naučiti čitanja, pisanja in računanja na italijanskem jeziku, sme biti le sredstvo za čim hitrejše in čim temeljitejše potujčenje naše mladine Tako se torej glavno pedagoško načelo vsega kulturnega sveta, da bodi materinščina podlaga vsega šolskega pouka, v Italiji sedaj priznava v polni meri, ali obenem pa tudi popolnoma postavlja na glavo, oziroma tepta na najbrezobzirnejši način. Pa še pravijo potem, da so kulturen, civiliziran narod, ki čuti v sebi potrebo in dolžnost, da svojo kulturo in civilizacijo oddaja drugim narodom!

Hvala lepa za kulturo in civilizacijo zahrbtnega fovčarja!

p— *Mussolini v Trstu leta 1921.* Fašistovski «Il Popolo di Trieste» je nastopil 1. decembra šesto leto svojega življenja. Direktor lista je sedaj fašistovski komisar Barduzzi v Trstu, kateri je odgovoren tudi na nesramni napad na slovensko ljudstvo, ki ga je zagrešil njegov list pred kratkim z zmerjanjem Slovencev, da so «ostudni srbski svinjski pastirji» in «bestijalni idiotje». Tega ne pozabimo! — List pripoveduje, da je bil Mussolini v njegovi redakciji v noči 23. aprila 1921., ko se je vračal z Reke. Takrat je bila «Popolova» redakcija... strelski jarek. Vsak urednik je imel na mizi nabit revolver in v predalu bombe, za hrbtom na steni pa je visela nabasana puška. Mussolini se temu ni nič čudil, marveč je potegnil tudi on iz žepa revolver. Zabavali so se, igrali so na kitaro in Mussolini je zraven pel. Pravijo, da ne pije in ne kadi, kraval pa zna delati še bolj kot Tržačani. Mussolini se je tudi smejal in «Popolo» piše, da se smeje tako, kakor se smejejo otroci, ki imajo navado «špricati» šolo.. Ta tržaški kompliment mu najbrže ne bo baš po volji. — List pripoveduje tudi, kako so bili prosluli Giunta in drugi taki fašistovski tiči 29. avgusta aretirani in oddani v kaznilnico v Kopru, katero so zapustili po novem letu 1922. — Mussolini označa fašistovsko skupino v Trstu za obmejno garnizijo.

p— *Promocija.* Na univerzi v Padovi je dne 2. t. m. promoviral doktorjem prava primorski rojak g. Viktor Bizjak.

p— *Idrija* je izgubila tehnični zavod, vzeli so ji gozdarsko šolo in sedaj je odšla podprefektura v Tolmin. Bivši župan Treven je omenil to pri odhodu podprefekta, dostavljajoč, da postaja idrijsko mesto polagoma neznatna vas. Državne podpore poplavljencem se je nazakalo vsega skupaj 70.000 lir in to za Idrijo, Spodnjo Idrijo, Cerkno, Ledine, Šentviško goro, Šebrelje, Dole, Čekovnik in Vojsko. Škode je pa na milijone! Davčna oblast izvede oenitev škode za odpis davka na zemljišče in zemljiški dohodek. Kakšen bo rezultat?

p— *V Rovinju* v Istri imajo tudi ženski fašij, ki deluje. Zadnji seji je predsedoval izredni komisar učitelj Godina, čestitalo se je prof. Cubelju na imenovanju za ravnatelja tehničnega zavoda, za zaupnico organizacije «Piccole Italiane» je bila imenovana gdčna učiteljica Stefanija Kavčič, za tajnico mestnega ženskega odbora za razpečavanje narodnih produktov pa gdč. Kristina Sfiligoj... Slovenska kri proti slovenski krvi!

p— *V Trbižu* se je mudil šolski skrbnik Reina iz Trsta. Obiskal je šole in azile. Zelo natančno je poizvedoval po težkočah, ki jih morda povzroča osnovnošolski pouk, posebej še italijanščina. Učitelje je vspodburjal, naj krepko nadaljujejo po fašizmu začrtano šolsko delo. Učitelji so mu predstavili svoje organizacije «balilla» in «piccole italiane». Reina se je prepričal, da šola v Trbižu in okolici, kakor tudi drugodi, vrši svojo fašistovsko nalogo ki je v strogem nasprotju s pedagoškimi načeli.

Oblastne volitve

(Dopis iz kamniškega okraja.)

Oblastne volitve nas deželane zelo zanimajo. Sicer je ljudstvo takorekoč proti vsaki politiki in bi najraje ostalo doma, če bi ga duhovni s silo ne gnali volit, a vse kar je v gospodarskem oziru probujenih mož, čuti, da bije sedaj ura za nastop. Oblasti in srezi, to so torišče treznega dela. Tu gre za našo kožo, gre za naše ceste, za pomoč zoper razdiralne sile vode, ki mesto da nam daje delovno silo, hoče odnesti ali pa zasuti sadove našega truda. Tu gre za bolnice in za vso vrsto pospeševanja poljedelstva in malega gospodarstva.

Ljudje tuhtajo, naj bi se stranke za prva štiri leta oblasti takorekoč brez volitev in boja zedinile, da pošljejo v skupščino in odbor najboljše ljudi, da se da samoupravi zdrav temelj. Seveda je ta misel neizvedljiva, ker se klerikalcem že kar oči svetijo, da zopet nadaljujejo nasilja nekdanjega deželnega odbora. Črna gospoda pa naj premisli, da tako kakor v Avstriji ne pojde več. Prav grdo se ponašajo tudi radičevci s svojo nespametno bahavostjo in vse odbijajočo oholostjo. Ta stranka ni prinesla v kmečko življenje nič napredka, samo prepir in sovraštvo proti drugim stanovom. Delavec jim je berač, javni nameščenec grabežljiv požrešnež, trgovec oderuh, obrtnik pa manjvreden poklic. Pametnejši kmetje, ki so še pristaši g. Pucija, to obsojajo, a hujskači čeljustajo in podirajo vse. O kakem kulturnem delu ni govora. HSS vodi podeželsko življenje na rakovo pot.

Tembolj je razveseljivo, da se vsi drugi naprednjaki začenjajo bolj čutiti kot celota in vidijo, če roke križem drže, da bo za vse slabo. Naprednih kmetov, obrtnikov, delavcev in nameščencev ni malo in velik vpliv bi imeli, če bi držali vkup in se zavedali svoje moči. Tudi pri nas v kamniškem okraju je obilo ugodnega terena za delo.

Čujemo, da je SDS že postavila napredno kandidatsko listo za kamniški okraj. Kamniški okraj je nekoliko zastal zadnjih 20 let. Če se bo iz oblasti takorekoč izključil, pojde še za naprej vse mimo njega. Če je bil doslej na slovesu kot najbolj klerikalni okraj cele Jugoslavije, mu ta rekord pač prinaša samo škodo, ki se čuti na vseh koncih in krajih v splošnem mrtvilu.

Ali je že prišel čas spoznanja? Ako da, bomo vsi tisti v okraju, ki trdo delamo, pa bodi za plugom ali v delavnici ali v tovarni, ali pisarni, nastopili skupno v volilnem boju za listo vrlega kamniškega župana g. dr. Karbe, ki naj napove boj gospodarskemu mrtvilu v kamniškem srezu.

Žene so inteligentne

in so takoj razumele prednost ki jim nudi „Taky“ za odstranitev dlak in dlačic. One so kaj kmalu opustile stara sredstva kakor britev, ki je nevarna in draži kožo, povzroča mozole in zanušča črne pike, ali pa depilatorje ki so navadno slabo dišeči in komplicirani ter napravijo rujavo kožo

Taky (francoski patent) je parfumirana pomada, ki se vporablja takšna, kakor izide iz tube in katera iztrebi v 5 minutah nepotrebne dlake. Taky uniči dlake do korenine in napravi kožo belo in gladko brez kakoršnih bilo pik, dlaka se zelo počasi zopet pojavi in končno izgine. Taky se v tubi nikdar ne posuši, niti se pokvari. Sigurna garancija ali pa povračilo denarja. Več od 1000 žen zahtevajo dnevno Taky in so o njem očarane.

Depo v Beogradu pri Mirković i Comp., veledrogerija. — Depo v Zagrebu, Jugofarmacija, veledrogerija. Dobiva se tudi v vseh drugih lekarnah in drogerijah.

Gospodarstvo

Tedenski borzni pregled

Efektno tržišče v glavnem nespremenjeno. — Državne vrednote malo čvrstejše. — Večja ponudba na deviznem tržišču. — Dinar stalen. — Skakanje francoskega franka in italijanske lire.

Zagreb, 4. decembra.

Zasebne vrednote, tako bančne kakor industrijske, niso zabeležile pomembnejših sprememb. Edino Praštediona je malo krepkeje poskočila, in sicer od 867 na okrog 887. Malo se je okrepila tudi Jugo. Od industrijskih vrednot se je nekoliko popravila Dubrovačka, in sicer na 405. Promet v zasebnih vrednotah je bil zelo slab.

Državne vrednote so bile precej mirne in se njihovi tečaji niso v večji meri spreminjali, vendar so malo čvrstejši. Največ se je ta teden trgovala, kakor je že običajno, Vojna škoda, vendar ne v velikih količinah. Reče se lahko, da sta bila ponudba in povpraševanje slaba. Zagrebški tečaji so se ravnali večinoma po beograjskih. Ni izključeno, da se bo ta mesec Vojna škoda dalje okrepila, predvsem zaradi bližanja dobe trgovanja s promesami in mogoče zaradi pokrivanja za ultimo t. m. Tudi investicijsko in agrarne so bili malo čvrstejši.

Položaj na deviznem tržišču je bil ta teden nekoliko prijaznejši, ker se je ponujalo več zasebnega blaga, vendar je bila dnevno potrebna tudi intervencija Narodne banke, zlasti v devizah na Curih, New York, Prago in v manjši meri na London in Dunaj. Večina deviz tečajev sploh ni spremenila. Ako se je tudi občutila tendenca za dvig, jo je paralizirala Narodna banka. Večje spremembe sta pokazali devizi na Pariz in Italijo, ki sta se mednarodno močno dvignili. Tekom tedna se je deviza na Italijo dvignila v Zagrebu od 240 — 241 na 242 do 243.5, a deviza na Pariz od 206 — 206.5 na 215 — 220. Dnevni promet v devizah se je gibal večinoma okrog 7 milijonov dinarjev.

V današnjem svobodnem prometu sta se Italija in Pariz dalje močno dvignila zaradi svoje mednarodne čvrstoče. Tako je Italija zabeležila 246 — 247, a za Pariz se je čul denar po 225. Za druge devize so se čule naslednje taksacije: Dunaj 799.5 do 800, London 275.15. 275.25, New York denar 56.64, Praga blago 168.2. Tečaj Vojne škode je danes nenadoma precej porasel in se je blago iskalo po 342; ponudb ni bilo, kar znači, da bo Vojna škoda prihodnji teden bržčas čvrsta.

Slaba stran računanja v kronah

Zlasti podeželsko prebivalstvo se še vedno ne more, odnosno noče privaditi na uradno valuto. Še vedno računa, preračunava in prodaja v kronah, a kupuje v dinarjih. Ta navada ima zelo slabe strani, ki nam sicer na prvi hip niso evidentne, a nam postanejo jasne, ako premislimo vse okolnosti računanja v kronah.

Prijatelji krone vse svoje proizvode prodajajo v kronah ali vsaj svoj kalkil si delajo v kronah. To store deloma zato, ker jim je zaradi stare navade računanje v kronah udobnejše, a bržčas tudi — čeprav morda podzavestno — prijetnejše, ker tako dobivajo večje številke, katere jim vendar ne kažejo one grozne razlike med cenami zlatih časov konjunkture in med današnjimi cenami. Ta samoprevara jim dovoljuje nekako tolažilno misel, kakor da bi s tem dosegli ugodnejši efekt, boljši izkupiček, dasi je seveda vse to brez podlage.

Ko pa taki ljudje kupujejo svoje potrebščine, doživljajo novo samoprevaro, ko se jim naznačene dinarske cene ne vidijo «še tako zelo visoke» in se odločajo za marsikatere, dostikrat tudi neumestne nakupe, kakor bi se sicer.

S tem dvojnim valutnim načinom nastaja zlasti pri kmetskemu prebivalstvu med njegovimi prejemki in izdatki neko neprijetno, nezdravo razmerje, v njegovo dvojno škodo seveda. Ta škoda postaja tem večja, čim več se zlasti naše kmetsko prebivalstvo, predvsem ženstvo modernizira in sploh vdaja suženstvu mode ter pretiranega lepotičja, karga, četudi počasi, vodi v naročje omehkuženju, ki povzroča zmanjševanje intenzitete porabnosti za kmetska opravila.

Ljubljanski trg

Blaga je bilo ves minuli teden precej dovolj in tudi cene se v glavnem niso spremenile. Le jabolka so dražja in sladkor se je podražil za en dinar. Divjačine prihaja na trg bol malo. Cene so bile naslednje:

Meso in mast: goveje meso 15—18, telečje 17—20, svinjsko 19—22.50, slanina 18—22, mast 23—25, šunka 30—35, koštrunje meso 13—14, jagnjetina 20, prekajena slanina 28 do 30 Din kg. **Perotnina:** piščanci 20—25, kokoši 30—40, petelini 25—35 Din komad. **Divjačina:** divji zajci 30—65 Din komad, srnje meso 20—30 Din kg. **Ribe:** krapi 25 do 30, ščuke 35, postrvi 55—60, klini 15—20, pečenke 10 Din kg. **Mlečni proizvodi:** mleko 2.50—3 Din liter, sirovo maslo 45, čajno 50 do 55, kuhano 40—45 Din kg. **Jajca:** 1.50 do 1.75 Din komad. **Sadje:** jabolka 3—8, hruške 3—10, navadni kostanj 4—6, maroni 10 do 12 Din kg. **Specerija:** kava 42—72, sladkor kristalni 14.50, v kockah 16.50, riž 8.50 do 10. kg. **Mlevski proizvodi:** moka „0“ 5.50 do 6, kaša 6, ješprenj 7, ješprenjček 10—13, turščična moka 3.50—4, turščični zdrob 4, pšenični zdrob 7, ajdova moka 7—9, ržena 4.50 Din kg. **Zelenjava in drugo:** endivija in motovilec 10—12, radič 15—17, zelje 1.50 do 2, rdeče zelje 5—6, kislo zelje 3.50, ohrovt 1.50—2, karfijola 12—14, paradižniki 12 do 14, čebula 3—4, česen 7—10, krompir 1.50 do 1.75 Din kg. **Krma:** seno 75—100, slama 50 Din za 100 kg.

Mariborski trg

Zaradi deževnega vremena je dovoz krme včeraj sploh izostal. Slaninarji so pripeljali 66 vozov z 2219 zaklanimi svinjami, ki so jih prodajali na drobno po 10.50—25 Din kg. Krompirja je bilo 8 vozov po ceni 1.50—2 Din kg, čebule 3 vozovi po 3—4 Din kg in zelja 2 voza po 0.50—1 Din komad. Ostale cene: **Meso in mast:** gov. meso 8—18, telečje 10—19, salo 20—23, sveža slanina 18—22, prekajena 24—30, ovčje meso 8—12, konjsko 5—7 Din kg. **Perotnina:** kokoši 27.50—45, piščanci 15—35, race 30—50, gosi 50—70 purani 50—110 Din komad. **Domači zajci:** 8 do 30 Din komad. **Fižol:** 2.25—3 Din liter. **zelenjava in podobno:** karfijola 2—7, ohrovt 0.50—1.50, endivija 0.50—1.50, glavnata solata 1—1.25 Din komad, česen 15—18, kislo zelje 3—4, kisla repa 2, paradižniki 3—4 Din kg. **Sadje:** jabolka 3—6, huške 4—9 Din kostanj 1.50—2, pečeni 5—6 Din liter. **Mlečni proizvodi:** mleko 2—3, smetana 10—14 Din liter, sirovo maslo 38—40, čajno 50 do 65, kuhano 45—48 Din kg. **Jajca:** 1.75 do 2 Din komad.

Tržna poročila

Dunajska borza za kmetijske produkte (3. t. m.) Čvrstejša poročila iz Amerike niso mnogo vplivala na dunajsko tržišče. Pšenica se je sicer ponujala po višjih cenah, katerih pa kupci niso sprejeli. Rž nespremenjena. Turščica je zabeležila večji promet. Oves nespremenjen. Notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 40.25—41.25, madžarska Tisa, 79—80 kg 45.75—46.75; rž: 30.25—33.75; turščica: 23.25—24.25; oves: domači 24.50—25.

= **Podražitev sladkorja.** V Ljubljani se je te dni podražil sladkor v trgovinah na drobno za 1 Din pri kilogramu, tako da stane sedaj kristalni sladkor 14.50, v kockah pa 16.50 Din za kilogram. To je posledica povišanja cen na debelo s strani sladkornega kartela, ki je izkoristil sedanji svetovni tržni položaj in pa razmeroma visoko uvozno carino. Drugega povoda za povišanje cen sladkorni kartel ni imel, ker je znano, da je sladkorna industrija ena najrentabilnejših industrijskih panog v naši državi. Ker ta industrija ni potrebna tolike zaščite, se sme s polno opravičenostjo zahtevati, da se v interesu konsumentov sladkorja, tega važnega hranila, primerno zniža zaščitna uvozna carina.

= **Podpisovanje delnic Obrtne banke SHS** se je pričelo 1. t. m. V Sloveniji se vrši podpisovanje pri Ljubljanski kreditni banki, pri Gospodarski zadružni banki v Ljubljani in njenih podružnicah ter pri Obrtni banki v Ljubljani. Za sedaj se bo podpisala v vsej državi samo polovica osnovne glavnice, to je 37.5 milijona dinarjev. Država podpiše 40, obrtniki 51 in prijatelji obrtništva 9 odstotkov. Nominala delnic je 200 Din. Država se je za svoj delež odpovedala dobičku in je banka oproščena vseh državnih davkov, doklad in taks. Po zakonu morajo imeti v upravnem odboru samostojni obrtniki absolutno večino. Pri podpisu delnic je plačati 5 Din od vsake delnice za kritje ustanovnih stroškov ter 20 odstotkov nominalne vrednosti. Ostali znesek je vplačati v enakih mesečnih obrokih do konca marca 1929. Tri delnice dado na glavni skupščini 1 glas, a nihče ne more imeti več kakor 25 glasov. Podpisovanje traja do 15. januarja 1927. Z nakupom teh delnic je denar sigurno naložen in nosi obresti. Važno je, da si pridobi obrtnik pri tem stanovskem zavodu glasovalno pravico, zato naj vpiše vsak vsaj tri delnice.

= **Prva tvornica avtomobilov v Jugoslaviji.** Časopisje poroča, da namerava ameriška veletvornica avtomobilov Hudson Essex zgraditi v naši državi najprej manjšo tvornico, v kateri bi se iz uvoženih delov konstruirali avtomobili Hudson Essex. Iz te manjše tvornice bi se pozneje razvila velika tvornica avtomobilov, ki bi sama izdelovala večino sestavnih delov za avtomobile.

= **Ukinjenje dveh gospodarskih zbornic.** Iz Beograda poročajo, da je ministrstvo trgovine in industrije sklenilo ukiniti gospodarski zbornici v Velikem Bečkereku in v Podgorici. Pristojnost prve zbornice se bo porazdelila med beograjsko, novosadsko in osiješko zbornico, a pristojnost druge med zbornicama v Sarajevu in Skoplju.

= **S tržišča jajc.** Povpraševanje po jajcih na inozemskih tržiščih je malo popustilo. Dovozi, dasi so mali, zadostujejo in celo ostajajo. Tudi na jugoslovenskih tržiščih ni mnogo blaga. Nakupna cena se giblje pri nas okrog 1.50 Din za komad. Na drobno se prodaja komad v Ljubljani in Mariboru po 1.50 do 2 Din komad.

= **Izkaz o stanju hranilnih vlog pri regulativnih hranilnicah v Sloveniji.** Finančna delegacija objavlja, da izide izkaz o stanju hranilnih vlog (po knjižicah in v tekočih računih) pri regulativnih hranilnicah v Sloveniji za III. četrtletje 1926. v »Uradnem listu« od 4. t. m. Kakor že izkaz za drugo četrtletje, potrjuje tudi pričujoči, da vloge sicer še vedno naraščajo, da se pa pojavlja padajoča tendenca prirastka. Ako namreč izhajamo od stanja vlog ob koncu tretjega kvartala 1925., ki je znašalo 383,743.063 Din 12 p. vidimo da so narasle vloge do 31. decembra 1925. za 35,877.642 Din 57 p, do 31. marca 1926. za nadaljnih 45.323.055 Din 94 p, do 30. junija 1926. za nadaljnih 24,884.099 Din 30 p. do 30. septembra 1926 za nadaljnih 18,343.479 Din 20 p. V odstotkih znaša prirastek: 31. decembra 1925. 9.37%, 31. marca 1926. 11.81%, 30. junija 1926. 6.48%, 30. septembra 1926. 4.78%. Iz tega je razvidno, da je bil prirastek 30. septembra skoro za polovico manjši kakor 31. decembra 1925., dočim se razlika napram 31. marcu t. l. približuje celo dvem tretjinam, kar je vsekakor značilno.

= **Vprašanje skupnih postaj med Jugoslavijo in Madžarsko.** Pred dvema letoma je pokrenila naša železniška uprava vprašanje upostave skupnih postaj z Madžarsko, toda madžarska železniška uprava je rešitev tega vprašanja odložila. Te dni pa je madžarsko prometno ministrstvo znova pokrenilo to vprašanje, ker se je pred kratkim uredilo vprašanje skupnih postaj med Češkoslovaško in Madžarsko. Kakor je podoba, bo glavna skupna postaja Subotica ali pa Kelebija na madžarskem ozemlju.

= **Zapadnoevropski železarski kartel in češkoslovaške železarne.** Iz Prage poročajo, da je zapadnoevropski železarski kartel pozval češkoslovaško industrijo železa, naj se udeleži konference, ki se bo vršila 10. decembra t. l. v Parizu in na kateri se bo razpravljalo o pristopu srednjeevropske industrije železa h kartelu.

= **Dobavitelji premoga** se opozarjajo na razglas o ofertalni licitaciji za dobavo premoga Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Razglas je bil objavljen v «Uradnem listu» od 30. novembra t. l.

= **Zakon o kontroli semen.** V zvezi z anketo in svojo podstavko glede spremembe nekaterih določb o kontroli semen kulturnih rastlin pri uvozu in notranjem prometu je prejela Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani od ministrstva trgovine obvestilo, da je ministrstvo v zadevi interveniralo pri ministrstvu za kmetijstvo in vode ter da bo načrt takoj, ko mu bo predložen, poslalo zbornicam, da podajo svoje mnenje in predloge.

= **Mednarodna gospodarska konferenca v Ženevi,** ki se bo pričela 4. maja 1927 in na katero je povabljena tudi naša država, bo obravnavala mnoga važna vprašanja, kakor: carinske tarife in trgovinske pogodbe, svobodo trgovine, zabrane in omejitve, monopole sredstva za zaščito nacijonalne trgovine ter plovbe, stanje industrije kakor tudi vzroke in težkoče industrijskega razvoja, industrijske zveze in organizacijo industrij, stanje kmetijstva, vprašanje mednarodne akcije za močnejši razvoj kmetijstva v vseh deželah, devizno kontrolo, vprašanje upostave zlate valute in podobno.

= **Vinski sejem in razstava v Ivanjkovcih.** Opozarjamo interesente na to prireditev, ki bo 9. t. m. poleg kolodvora. Sejem bo trajal omenjenega dne od 8. do 18. ure. Razstavljenih bo 181 vrst vina, med njimi prvovrstne kakovosti iz ljutomerskih in ormoških goric. Vlakovne zveze so zelo ugodne.

= **13. mednarodni kmetijski kongres v Rimu.** Mednarodna kmetijska komisija, ki je pred kratkim zborovala, je pripravila program in vse potrebno za 13. mednarodni kmetijski kongres, ki se bo vršil v začetku maja 1927 v Rimu. Ta kongres bo ustvaril nekaj novega, in sicer se bo prva sekcija preuredila pod imenom Mednarodna konferenca kmetijskih udruženj v organ za zastopstvo kmetijskih organizacij in za zastopstvo splošnih kmetijskih interesov na gospodarskem polju. Potom te institucije se bo kmetijstvo moglo v bodoče v gospodarskih stvareh samostojno uveljavljati tudi v velikih mednarodnih organizacijah, kakor v Društvu narodov itd. Provizorično tajništvo vodi švicarski profesor Laur (Brugg) ter opravlja vsa preddela, zadevajoča to konferenco. Prej omenjena komisija se je obrnila tudi na gospodarsko konferenco v Ženevi z vabilom, da uvede v vseh državah poizvedbe o stanju kmetijstva in ji je v ta namen dala na razpolago ves potreben materijal Mednarodnega kmetijskega zavoda v Rimu, ki je centrala mednarodnega agrarnega sveta.

= **Deflacije v Italiji pravzaprav ni.** Pred kakšnima dvema mesecema je bil v Italiji izdan dekret o povračilu državnega dolga Italijanski banki (Banco d' Italia) s pomočjo Morganovega posojila in o deflacijskih merah. Naglašalo se je z oficijelnih mest, da bo v najkrajšem času znižan obtok novčanic za 2.5 milijarde lir. Zgodilo pa se je nasprotno od tega, kar so s tako samozavestjo napovedovali Italijani, da se je namreč obtok novčanic še celo povečal, in sicer od 18 milijard koncem avgusta na 18.33 milijarde lir koncem septembra. Poveča se obtok lahko, a z zmanjšanjem ne gre tako hitro.

= **Poslabšanje italijanske trgovinske bilance v prvi polovici 1926.** Uradni podatki o italijanski zunanji trgovini izkazujejo v prvi polovici t. l. za 14.3 milijarde lir uvoza in za 8.3 milijarde lir izvoza. Pasivnost znaša torej 6 milijard lir in je večja kakor v enakem času lanskega leta.

= **Kriza Fordovih avtomobilskih tvornic.** Iz New Yorka poročajo, da bo podjetje Ford zaradi slabega razpečavanja avtomobilov z novim letom ustavilo delo v dveh velikih tvornicah.

= **Semenski sejem v Lvovu.** Uprava Orijentalskega sejma v Lvovu bo priredila 14., 15. in 16. januarja 1927 velik sejem za semena vseh vrst. Informacije in prijavnice dobijo interesenti v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

= **Letošnji svetovni sladkorni pridelek malo manjši kakor lani.** Po podatkih Mednarodnega kmetijskega zavoda v Rimu se je v 15 državah, za katere so statistike znane, pridelalo manj pese kakor lani in bo proizvodnja sladkorja v teh državah dosegla 64.5 milijona metrskih stotov proti 70.7 milijona metrskih stotov lani. Na te države odpade okrog 90 odstotkov od celokupne produkcije sladkorja.

= **Dobave** Direkcija drž želez. v Ljubljani sprejema do 7. t. m. ponudbe za dobavo 400 žarnic mrežic, za dobavo 3000 gorilcev, za dobavo 2000 snopičev vrvic, za dobavo 15 m³ borovih plohov; do 10. t. m. pa za dobavo 405 m³ bukovih drv in 5 m³ žamanja. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 14. t. m. ponudbe za dobavo 50 m³ borovega lesa (hlodov). — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 7. t m. pri intendanturi dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 1.320 kg suhe slanine; 27. t. m. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 5000 garnitur natezalnih plošč, glede dobave 8000 kom. mila ter glede dobave 1000 kg ležiščne ovčje volne. — Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Borze

CURIH. Beograd 9.14125, Berlin 123.225, New York 518.375, London 25.1375, Pariz 20.57, Milan 22.525, Praga 15.36, Budimpešta 0.00726, Bukarešta 2.7425, Sofija 3.735, Dunaj 73.1125.

TRST. Devize: Beograd 40.25—41.25, Dunaj 320—335, Praga 67.75—68.75, Pariz 91.50—92.50, London 110.75—111.50, New York 22.90—23.10, Curih 430—440, Budimpešta 0.0315—0.0330, Bukarešta 11.50—12.50; valute: dinarji 40 — 41, dolarji 22.80 do 23.10. — Borza ostane zaprta do 8. t. m.

DUNAJ. Devize: Beograd 12.475 do 12.515, Berlin 168.30 — 168.80, Budimpešta 99.12 — 99.42, Bukarešta 3.685—3.705, London 34.335 — 34.435, Milan 30.82 — 30.92, New York 707.85 — 710.35. Pariz 28.13 do 28.23, Praga 20.96875 — 21.04875. Sofija 5.10 — 5.14, Varšava 78.40 — 78.90, Curih 136.51 — 137.01; valute: dinarji 12.46 do 12.52, dolarji 706.30 — 710.30.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.45, v Berlinu 7.402, v Londonu (popoldne) 275, v New Yorku (3. t. m. po borzi) 1.76 in tri četrtinke.

Enrilo
Splošno priljubljen
kavni nadomestek
okusen i cenen.
Dobiva se v vseh
dobro asortiranih
kolonijalnih trgovinah.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 4. decembra 1926 — Višina barometra 308 m

Kraj opazovanja	Čas opazovanja	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavin ob opazovanju	mm
Ljubljana (dvorec)	7.	752·9	1·8	90	NE 0.5	10	megleno	10.1
	8.	752·6	2·1	90	ENE 0.5	10		
	14.	751·5	3·8	[illegible]	E 2	10		
	21.	750·8	2·8	82	E 2	10		
Maribor	8.	753·0	[illegible]	100	NW 2	10		
Zagreb	8.	753·0	2·0	99	WNW 3	10	dež	3.0
Beograd	8.	751·3	2·0	97	NW 1	10		2.0
Sarajevo	8.	752·1	2·0	91	mirno	10		3.0
Skoplje	8.	750·8	6·0	100	mirno	10		
Dubrovnik	7.	748·5	10·0	75	E 1	7		
Split	7.	752·2	2·0	88	SE 1	10		
Praha	7.	749·1	9·0	—	NE 2	10		

Solnce vzhaja ob 7·21 zahaja ob 16·19 luna vzhaja ob 06·10 zahaja ob 16·03

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 4·4 najnižja 3·1 C.

Tudi v preteklem tednu vreme nad Evropo ni prineslo večjih sprememb. Evropski jugozapad je obvladala manjša depresija, ki se je pričetkom tedna z Atlantskega oceana pojavila nad srednjo Francijo, odtod pa se v noči od torka na sredo prestavila na Lionski zaliv v Sredozemskem morju, odtod pa na Tirensko morje in še bližje k nam. Dokler se je njeno središče nahajalo nad Francijo, smo imeli pri nas sicer vzhodno zračno strujo, a brez padavin in sploh brez vlage. Ko pa se je preložilo nad Sredozemsko morje, je nastopil dež tudi pri nas. Deževalo je odslej s presledki ves teden, ali padlo je le malo dežja. Zakaj kadar vlada v vsem ozračju samo ena struja, imamo običajno le manjšo množino padavin; ako je nad burjo, ki gospoduje v spodnjih zračnih plasteh, južni zračni dotok, tedaj je posledica hujši sneg. Tega pa ta teden pri nas ni bilo. Temperatura se je držala pod vplivom vzhodne zračne struje razmeroma nizko, vendar ne toliko, da bi dež prešel v sneg. **Šele koncem tedna se je to zgodilo, ko nas** je dosegel hladnejši zrak od severovzhoda.

Tekom tedna je namreč pravi zimski mraz že preplavil severno Rusijo, Skandinavijo ter Baltiško morje; v teh predelih se je temperatura že znižala ponekod na 20—25° pod ničlo. Mraz je na mnogih krajih združen s snežnimi meteži. Mrzli tok se pomika proti jugu in jugozapadu, proti Črnemu morju in srednji Evropi.

Ni pa gotovo, da doseže mrzli tok naše kraje že to pot. Zakaj od Islandije se bliža nova depresija in ako doseže dovolj naglo evropski kontinent in povzroči nad njim kroženje zraka od juga proti severu, tedaj bo moral mraz nemudoma nazaj proti severu.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Oblačno, mestoma padavine, v gorovju sneg. Temperatura nebistveno spremenjena.

Tržaška vremenska napoved za nedeljo: Lahni zapadni vetrovi. Nebo večinoma oblačno, nekaj dežja. Temperatura 7—8°. Morje nekoliko vzburkano.

Hallo!
Izpadajo Vam lasi? Vas srbi glava, imate luske? Želite lepe, polne in duhteče lasi? Vporabljajte s zaupanjem čez 40 let preskušano sredstvo za odgoj lasi
Dr. DRALLE-ja
brezovo vodo
Bodete zamaknjeni z uspehom.
Skladišče za preprodavce: „ISIS“ D. D.
Oddelek „Georg Dralle“ Zagreb, Palmotićeva 66.

Gasilna društva, pozor!
Motorna brizgalna 60 m³ na uro do 60 m visočine
Motor: 4 cilindre z 22/36 HP. — Cena brez cevi franko tu.: **Din 38.000 do 40.000**
Vse auto-brizgalne 30—40% ceneje kot druge konkurenčni izdelki 668 a
dobavlja zastopstvo Renault
A. LAMPRET, Dunajska cesta 22
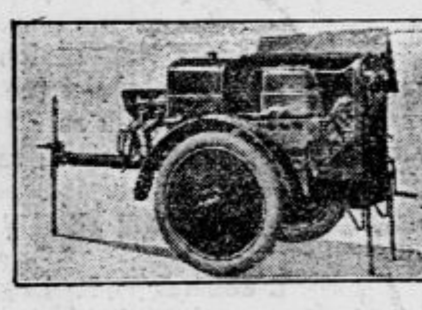

Potrebujem 12372
1-2 tovorna avta
40 — 50 ks, kratke konstrukcije s pogonom na verigo. Kolesa in karoserija so lahko poškodovana, drugače pa mora biti avto kompleten in v brezhibnem stanju. Oferto z opisom in ceno na Ing Milan Lenarčič, Ribnica na Pohorju.

LIGNOSE
glasovite originalne brezdimne lovske patrone. Enoročne pištole.
Generalno zastopstvo in tvorniško skladišče
243 a **PIRA D. D.**
Zagreb, Račkoga ulica 7 d.

Zastopnik 1404
vrlo sposoben, ter dobro uveden v vseh modnih trgovinah se išče za prodajo kravat, za vso Slovenijo za takoj ob dobri proviziji.
Ponudbe z oznako prvorazrednih referenc na PUBLICITAS d. d., Zagreb, Gundulićeva ul. 11, pod „Za 10.276“.

Moč osebnega vplivanja
Sugestije - hipnotizem - osebni magnetizem.
Pouk potom dopisovanja! Številna priznalna pisma!
Delo obsega 10 pisem, katera vsebujejo najmodernejše metode za vzgojo in jačenje volje, sugestivno in hipnotično tehniko, zdravljenje potom sugestij, telepatijo itd. Uspeh zajamčen! Prvo pismo na ogled!
„Veda in znanost“, Celje, Razlagova ulica 8.

Mehko
se spava, samo, ako kupite perje v veletrgovini
R. Stermecki, Celje, št. 20,
katera prodaja najceneje: skubljeno kg Din 82, boljše 104, fino 115, zelo fino 175, sivi puh 185, beli pol puh 215 fini pol puh 290, fini beli puh 390, žima dobra 44, boljša 56, fina 78, posebno fina 100; tridelne afrik madrace 390, iz žime 1000, gradi za madrace in zglavnice ter razne odeje. Pišite takoj po ilustrovan cenik z več tisoč predmeti. Železniška vožnja se nakupu primerno povrne. Trgovci engro cene.

M. Zévaco 24

Papežinja Favsta

Roman

XII.

Favsta!

Videli smo strah in zmedo, ki sta zavladala med udeležniki orgije pri »Železni stiskalnici«, ko se je pojavil vojvoda Guiški. Videli smo, kako je menih Jacques Clément, ki je zjutraj pri Naši Gospe pomagal onesveščenemu kardinalu, osramočen pobegnil iz razuzdane družbe Videl je, kako so odnesli grofa de Loignes umirajočega k Ruggieriju na dom. Videli smo, kako je Marija Lorênska, vojvodkinja de Montpensier, skozi spojna vrata ušla v Favstin dvorec in kako je Klavdina de Beauvillies ubrala isto pot, med tem ko je Margerita, kraljica navarska ali kraljica Magot, kakor so jo imenovali, zbežala na ulico ter izginila neznano kam. Videli smo končno, kako je Guise nezavesten obležal v pivski izbi, kako je vojvodinja Guiška v svojem smrtnem strahu pala v Pardaillanovo naročje in kako je Pardaillan potrkal na železna vrata Favstine hiše.

Favsta se je po svojem razgovoru z Ruggierijem vrnila domov, uverjena, da je grof de Loignes zapisan smrti. Zakaj ji je bil ta opasni pristaš Henrika III. tolikanj na poti, bomo videli v nadaljnem razvoju naše povesti.

Ustavila se je v tisti sobi, kjer je malo prej sprejela Henrika Guiškega. Myrthis in Lea, njeni najljubši strežnici, sta jo strahoma opazovali. Čelo skrivnostne princese je bilo pokrito z oblaki in njene črne obrvi so se krčile v gubo, ki ni obetala dobrega.

»Slabič! je mrmrala sama pri sebi. »Človek, ki trepeče pred njim vsa Francija, zagleda svojo ženo na kolenih drugega moža in pade v nezavest! Tak vojščak, in omedli kakor kaka deklina...«

Toda zamislila se je.

»Kdo ve,« si je dejala, »ali ni bolje zame, da je bodoči francoski kralj tako šibak?... Toda kaj bo z njegovo ženo, s Katarino de Clèves? Kako naj jo spravim v mrežo, ki sem jo razpela zanjo?...«

Po kratkem premišljevanju je rekla strežnicama nekaj besed v tujem jeziku ter odšla iz sobe.

Dvorec je imel tri dele, ki so se vidno razlikovali drug od drugega. Na desni so bile razkošne slavnostne sobane, ki so obdajali prestolnico, na levi zasebni prostori, ki jim je dajala izbrana oprema bolj ženski značaj. Zadaj so bile sobe za stražnike, častnike in služinčad in čisto v ozadju soba za usmrtitve... Ta hiša je bila več od navadnega dvorca. Bila je mesto zase, majhen Vatikan... papeški Rim v osrčju Pariza...

Favsta je krenila v zasebni del. Počasi je stopala po dolgem hodniku. Običajna vedrost ji je spet pokrivala obraz. Pred nekimi vrati se je ustavila in zamišljeno zamrmrala:

»Tu je cigančica... videli bomo!«

Pri drugih vratih je pomislila:

»Klavdina de Beauvilliers... morda je rešitev pri njej?«

Pri tretjih vratih si je dejala:

»Tukaj me čaka Marija Lorênska... Govoriti moram z njo o menihu!...«

In pri četrtih vratih že na meji prostorov, ki so bili odkazani stražarjem:

»Cigan Belgoder... dober pes, da ga naščujem na kardinala Farneškega!...«

Pri vratih, ki so vodila v veliko vežo, ji je zdajci udaril na uho zvonek in jedek moški glas. Favsta je stopila k mrežici, da vidi, kaj se godi. Vzkliknila je od veselega presenečenja.

»Bog sam je z menoj!« je zamrmrala.

Obrnila se je nazaj in mignila z roko. Še tisti mah sta prihiteli dve francoski služkinji. Favsta jima je naglo nekaj ukazala; nato je na stežaj odprla vrata v vežo, kjer je stal Pardaillan z vojvodinjo Guiško na rokah ter se prepiral s stražarjema, očitaje jima negostoljubnost te hiše...

»Ne daj Bog,« je izpregovorila Favsta, »da bi kdorkoli potrkal na ta vrata in ne bi našel pomoči, ki jo dolguje kristjan kristjanu. Dobro došli, gospod... Moje ženske bodo takoj postregle vaši onesveščeni dami...«

Pardaillan je predal vojvodinjo Guiško služkinjama, ki sta izginili z njo v notranjost dvorca. Nato se je odkril ter se priklonil s kraljevsko vljudnostjo.

»Gospa,« je dejal, »bodite mi tisočkrat zahvaljeni. Brez vas bi bil v največji zadregi. Ta žlahtna dama mi je namreč povsem neznana...«

»Je li mogoče?« se je zavzela Favsta, opazujoč viteza z napetim zanimanjem.

»Sredi ulice se je zatekla k meni, roteč me, naj jo rešim kaj vem kakšne opasnosti. Ker sem videl v vašem dvorcu luč, sem trkal na vrata, dokler mi niso odprli. Vaša služabnika sta me hotela odpraviti in moj položaj je že postajal smešen, ko ste in ste se gostoljubno usmilili moje varovanke, za kar vam izreka vitez de Pardaillan zahvalo in občudovanje.«

»Gospod vitez de Pardaillan,« je odgovorila Favsta s svojim skladnim, milujočim glasom, »vaš nastop in vaše besede me navdajajo z željo, da bi se bolje seznanila z vami. Storite mi veselje in oddahnite se pri kneginji Favsti Borgia, ki je tujka prišla v Pariz, da bi spoznala umetnost in književnost Francije ter izbrane običaje francoskega plemstva...«

Vitez se je ozrl s tisto bliskovito opreznostjo, ki je često spremljevalka skrajnega poguma.

»Kaj je prav za prav ta hiša?« je pomislil. »Ljubavno gnezdo?... Nič kaj priporočljiva se mi ne vidi v tak namen!... Ali mar jama razbojnikov?... Hm! Vsekako je gospodinja nekam neverjetno lepa za tak okvir... A bogme, spustim se v prigodo! Če zija pod cvetjem prepad, naj zija!...«

S širokim naklonom, pri katerem ni pozabil uveljaviti izredne dolžine svojega rapirja, je dejal:

»Slavno ime Borgia mi je porok, gospa, da bi nam bili v lepih umetnostih lahko učiteljica. In kar se tiče običajev, vam morem pokazati samo tiste, ki se jih nauči ubog skitalec na veliki cesti. S to pripombo sem vam na uslugo.«

Favsta mu je mignila, naj ji sledi, in je krenila v notranje prostore.

»Oho,« je premišljal Pardaillan, stopaje za njo in strmeč nad bogastvom soban, po katerih ga je vodila, »menda nismo v kraljevskem Louvru?... Ne, francoski kralj je premalo bogat, da bi si mogel nabrati takih zakladov... Glej, kakšna ogromna dvorana!... Kaj vidim? Prestol od suhega zlata!... In nad prestolom krona... ne, ni krona! Tiara je... papeška tiara!...«

Vzlic strmenju je nezaupno gledal okoli sebe. Slutil je, da se je dal zvabiti v kraljestvo opasnih ugank in pogubonosnih skrivnosti.

Favsta se je ustavila v budoarju, kjer je prej sprejela vojvodo Guiškega.

»Gospod vitez,« je dejala, spustivši se v naslanjač od belega satena, vi ste tisti, ki se je na Grèvskem trgu postavil vojvodi Guiškemu po robu in mu je v strmenje in občudovanje vsega Pariza prečrtal račun...«

»Jaz, gospa?« je vzkliknil Pardaillan, delaje se osuplega in vprašujoč se na tihem, ali ne bi bilo bolje popihati jo brez nadaljnih besedi...

»Vi, gospod vitez, ste odvedli Crillona skozi množico meščanov in se ga spremili tja do onkraj Novih vrat...«

»Da bi me kuga!« se je ošteval Pardaillan. »Res treba je bilo, da sem se zavzel za prvo avšo, ki mi je pala v naročje! Gospa,« je vprašal glasno, »ali ste trdno uverjeni, da sem bil jaz?...«

»Videla sem vas z okna... Vse sem videla; ko sem vas prejle zagledala, sem vas spoznala. Da, vi ste tisti.«

»Če mislite, da je tako, se ne upam oporekati. Preslabo mnenje bi dobili o francoskih plemičih.«

»Občudovala sem vas, gospod,« je povzela Favsta.

»To je dragoceno priznanje, gospa. Na obrazu se vam vidi, da ne razsipljete svojih pohval.«

»Vaš meč je oster, gospod,« je dejala Favsta, »toda vaše oko je še ostrejše... Govoriva tedaj naravnost.«

»Kaj pomeni vse to?« se je vprašal Pardaillan.

»Ko sem vas videla pri delu,« je nadaljevala Favsta, zaman izkušaje pripraviti viteza do tega, da bi pobesil oči, »sem takoj sklenila, da se pozanimam za vas in se z vami seznanim. Vse, kar opažam zdaj, ko stojite pred menoj, me potrjuje v mojih namenih.«

»Tedaj izvolite imeti z menoj namene? Kolika čast, gospa!...«

»Njegova visokost gospod vojvoda Guiški vas mora smrtno sovražiti,« je počasi izpregovorila Favsta.

Na novo preurejena
ŠKOFOVA KLET
Pred škofijo štev. 1.
1239

Točijo se pristna dalmatinska vina naravnost od vinogradnika kupljena, kakor tudi naravni kmečki dalmatinski tropinovec in druge vrste žganja. Gorki in mrzli prigrizki vedno na razpolago.
POSEBNOST: Vsak petek morske ribe. SPECIALITETA: Dalmatinski Prošek-vino.
Prevzemajo se naročila in dostavlja na dom v steklenicah od 5 do 10 litrov.
Za obilen obisk se priporoča ŠKOFOVA KLET.

VELIKA RAZPRODAJA
vsakovrstnega mizarskega, strugarskega, sodarskega, kleparskega, ključavničarskega, kovaškega orodja in orodja za mehanike. Nadalje tehnične potrebščine kakor: razna tesnila, gumijeve plošče, gumijeve cevi, gonilni jermeni i. t. d. Osobito se pa opozarja cenj. interesente na veliko izbero vojnih, krožnih in drugih žag.
Blago se prodaja od danes naprej po znatno znižanih cenah, na drobno in v partijah.
Uprava konkurzne mase Odona Koutnyja
Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 7.
12049 a

Prostovoljna dražba
2 kaset srebrnega jedilnega orodja po 12 oseb in krasnega venecijanskega ... se vrši
v četrtek dne 9. dec. t. l. ob 4. popoldne
na Valvazorjevem trgu št. 7 II. ... naspr. ti Križanske cerkve. Ogled od 2—6 stotam.
12376

Trgovino
manufakturno ali mešane stroke, že vpeljano na prometnem prostoru v mestu ali trgu
uzamem u najem.
Ponudbe na oglasni oddelek pod „Februar".
1236

Kadar nujno rabite lepo po lastni želji črtano poslovno knjigo Vam najbolje postreže
A. Janežič
LJUBLJANA
— Florijanska ulica 14 —
Knjigoveznica in črtalnica poslovnih knjig.
201 IV

TAKO IZGLEDA originalno milo PALMOLIVE. Dobiva se povsod. Skladišče za vso državo FRANCUSKI MAGAZIN, Osijek. — Za Slovenijo ROK ARHAR, Ljubljana, Št. Vid II. nad Ljubljano.

IVAN ZAKOTNIK
MESTNI TESARSKI MOJSTER
LJUBLJANA
DUNAJSKA C. 46
Telefon št. 379
Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike, stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.
Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. Tovarna furnirja.

znižane cene in največje skladišče dvokoles, motorjev, otroških vozičkov, šivalnih strojev, vsakovrstnih nadomestnih delov, pneumatike. Posebni oddelek za popolno popravo, emajliranje in poniklanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. Prodaja na obroke. — Ceniki franko.
„TRIBUNA" F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovška cesta 4.

IVAN JAX in SIN
LJUBLJANA
Gosposvetska cesta št. 2
Najboljši šivalni stroji in pletilni stroji — izborne construkcije in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu ustanovljena 1867
Pouk v vezenje poučuje brezplačno. Posamezni deli ko... in šivalnih strojev
10-letna garancija. Pisalni stroji Adler in Urania
... iz prvih tovarn Dürkopp, Styria, Waffenrad, Kayser

LOKOMOBILE
MOTORJI DIESELOVI in na sesani plin
JAREMNIKI PINI & KAY kompl. žage
Povoljni plačilni pogoji 177
Braća Fischer d. d.
Zagreb, Pantovčak 1b.

J. Stjepušin
26 Sisak

priporoča ... tamburice ... partiture ... šole ... Cenik franko

Pogubo vsaki družini
prinašajo nalezljive bolezni. Kako se jih ubranite, zveste iz knjige
Dr. Josip Tičar
Bo nalezljivim boleznim
Cena s poštnino vred Din 19·50
Naročila na knjigarno Tiskovne zadruge v Ljubljani

Naznanjamo žalostno vest, da je umrla v soboto, 4. dec. 1926 slov. umetnica, slikarica

Ivana Kobilca

Svoji vseletni, verni odbornici ohranimo večen spomin.

Narodna galerija.

1243

Preminul je danes naš preljub soprog, oče, ded, brat, svak, tast in stric, gospod

Leopold Vidmar

strugarski mojster

Pogreb nepozabnega bo v ponedeljek, 7. t. m. ob 4. popoldne iz hiše žalosti Kladezna ulica 18 k Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi v Trnovem.

Ljubljana, 5. decembra 1926.

Žalujoči ostali.

Zahvala. 1242

Ob prebritki izgubi našega sinčka

Janezka

izrekava tem potom iskreno zahvalo vsem, ki so na ta ali oni način z nami sočustvovali.

Posebej pa se čutiva dolžna zahvaliti se vsem, ki so darovali prekrasne vence in cvetje ter vsem, ki so spremili našega edinčka na poslednji poti.

Hvala Vam vsem.

Ljubljana, dne 4. dec. 1926.

Žalujoča France in Olga Praprotnik.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—.

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—.

Prireditve

Pri sinfoničnem koncertu
ki ga priredi Glasbena Matica v Mariboru dne 10. decembra, sodeluje nad 60 muzikov. — Šesta sinfonija Čajkovskega je njegova labudja pesem, ki jo je dokončal na smrtni postelji. 36126

Sinfonični koncert
Glasbene Matice v Mariboru se vrši dne 10. decembra pri Götzu. — Na sporedu je šesta sinfonija Čajkovskega in Svendsenov karneval umetnikov. Cene so navadno nizke, tako, da si vsak lahko privošči ta nenavaden muzikaličen užitek. 36276

Občni zbor Maribor. slov. žensk. društva
se vrši v četrtek, 9. t. m. ob 20. uri v čitalniški dvorani Študijske knjižnice — Ljudska univerza. Vljudno je vabljen vsak, ki ga zanima naše delo, naše članice pa prosimo, da se ga zanesljivo udeležijo. Odbor 36275

Obrt

Ondulacija, vodna, ondulacija, striženje, barvanje las, manikura, najtočneje se izvršuje v damskem salonu «KELŠIN». Kopitarjeva ulica I.

ŠTAMPILJE — ETIKETE — Graveur ANT. ČERNE Ljubljana Kongresni trg 10

Slike za legitimacije
izdeluje najhitreje fotograf Hugon Hibšer v Ljubljani, Valvazorjev trg. 366

Avtomobile
vsakovrstne in motorna kolesa popravlja najbolje, najhitreje in najceneje Florjančič, Karlovška cesta 22.

Trajno kodranje, vodno ondulacijo in barvanje las izvršuje Podkrajšek, frizer v Ljubljani. 243

Vulkanizira
vse vrste gumija parna vulkanizacija P. Škafar v Ljubljani, Rimska c. 11. 270

ŠTAMPILJE — T. RABIČ Ljubljana Kolodvorska ul. 26

Modna krojačica
Marija Krmelj
Ljubljana, Wolfova ulica 1 se priporoča za izdelovanje kostumov, plaščev, promenadnih in večernih toalet. Cene zmerne! 36164

Lastni izdelki! Nizke cene!
Smučarske obleke
kompletne po 780 dinarjev, **telovadne oblačilne potrebščine in modni salon** za gospode priporoča c. občinstvu in društvom tvrdka **Brata Capuder** prej Pero Capuder Ljubljana, Vegova ulica 2. 248

ŠTAMPILJE pečate etikete, graverstvo **SITAR & SVETEK** LJUBLJANA Sv. Petra cesta 13

Pekarijo
oddam v najem, event. tudi gostilno pod ugodnimi pogoji. Anton Kužnik, Trebnje. 36254

POZOR 30
ženini in neveste
Žimnice
matrace, posteljne mreže, železne postelje (zložljive), otomane, divane in tapetniške izdelke nudi najceneje **Rudolf Radovan**, tapetnik **Krekov trg štev. 7** (poleg Mestnega doma)

Službe dobe

Kolar. poslovodjo
treznega, starejšega, iščem Ženitev ni izključena. — Ponudbe na upravo «Jutra» v Celju pod šifro «Obrt». 36132

Železostrugarja
popolnoma samostojnega, s prakso, sprejmem takoj. — Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in zahtevkom plače na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Železostrugar, Celje». 35329

Pomožno kuharico
sprejmem. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 36095

Izurjeno pletiljo
iščem za stalno službo v mestu na Gorenjskem. Plačam dobro. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 34384

Zaslužek
dober in stalen dobijo dame in gospodje z lahko prodajo novih, v vsakem gospodinjstvu potrebnih cenenih predmetov. Javiti se: Radolin, zastopstvo, Sv. Peter pod Sv. gorami. 34847

Potnik vin. stroke
za vinsko veletrgovino, že vpeljan v Sloveniji, se išče Reflektira se samo na take, kateri so sedaj uslužbeni pri kaki večji vinski trgovini in žele premeniti mesto radi boljših kondicij. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Vinski potnik». 35988

Zastopnico
za Ljubljano iščem takoj za dobro idoč božični predmet. Velik zaslužek. Naslov pri oglasnem oddelku «Jutra». 35967

Zastopnike
išče tovarna kisa. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Produkta». 33960

Krasen, lahek zaslužek!
iščem 60 potnikov in potnic za razpečavanje drž. vrednostnih papirjev. Nastop takoj! — Kdor sprejme, naj pošlje 20 Din za kolek, dokument in če mogoče sliko. 50 Din kavcije se pošlje pri prejemu blaga. Najmanjši zaslužek 5—8000 Din mesečno! Josip Plevnik, Maribor, Vrbanova ulica št. 28. 35945

2 mizar. pomočnika in vajenca
sprejmem. — Ponudbe pod «Mizarstvo» na oglasni oddelek «Jutra». 36080

Največjo provizijo
nudi beograjska banka vsakomur, ki se bavi s prodajo jugosl. drž. srečk na mesečne obroke. Garancija ni potrebna. — Tudi za izven Ljubljane. Ponudbe na generalno reprezentacijo Josip Vardjan, Ljubljana — Stari trg 9/I. 36078

Učenca
za podkovsko in kovaško obrt sprejme Jože Osenik, Stična, Dolenjsko. 36146

Pečar. pomočnika
event. praktikanta in vajenca sprejme Ivan Zaplotnik, pečarski mojster, Radovljica. 36131

Prodajalko
mešane stroke sprejmem takoj v stalno službo v Sav. dolini. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Stalno št. 507». 36043

Zavarovalnica sprejme za Ljubljano, Maribor ter druga mesta in trge še nekaj zanesljivih
zastopnikov
Reflektanti, ki imajo veliko poznanstva med uradniki, delavci, nameščenci, trgovci in obrtniki, imajo prednost. Ponudbe s popisom dosedanjega delovanja na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Zavarovalnica». 36092

Dekle
vajeno gospodinjskega dela sprejmem. — Ponudbe pod «Zanesljiva» na podružnico «Jutra» v Mariboru. 36123

Mesar. pomočnika
mladega, treznega in poštenega, s triletnimi spričevali, dobrega nakupovalca iščem proti dobremu plačilu. Naslov pri podružnici «Jutra» v Mariboru. 36125

Sedlarskega pomočnika in vajenca
sprejme I. Kralj, Železniki. 35363

Prvovrstno šiviljo
ki zna samostojno krojiti, z večletno prakso, iščem za takoj proti dobri plači. — Pismene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Vestna 30». 36048

Pletiljo
dobro izurjeno, ki bi me izučila stroj. pletenja, iščem. Posedujem lasten stroj. — Ponudbe z navedbo zahtev pod «Takoj 600» na oglasni oddelek «Jutra». 36199

Urar. pomočnika
sprejme takoj Ivan Žlebnik, urar, Domžale. 36209

Služkinjo
zmožno kuhe in drugih del, sprejme dvočlanska družina Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36203

Ključavničarja
spretnega in zanesljivega — samca, sprejmemo. Vajen strojev in strugalnice ima prednost. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in plače na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Stalno, bližina Ljubljane». 36201

Pisarniškega slugo
spretnega in zanesljivega, neoženjenega, sprejmem. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36212

Vajenca za elektrotehniko
sprejme «Električna zadruga v Spodnji Šiški». — Pogoj: nekaj razredov meščanske šole. Pismene ponudbe na označeni naslov do 15. decembra. 36216

Gospodinjo
starejšo, sprejmem k mali družini v samostojno hišo v Ljubljani. Pogoji: pridna, varčna, dobra kuharica in perica, za hišo skrbna in energična. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja pod ABC, poštni predal št. 9, Ljubljana. 36239

Inkasant
Društvo sprejme inkasanta. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Inkasant». 36241

Vajenca
za tapetniško obrt takoj sprejme Rudolf Radovan — Krekov trg 7. 36236

Voznike
z dvokolnicami (kapci) iščemo za prevoz premoga. Zaslužek 100 Din dnevno na konja. Uprava rudnika Orle — pošta Škofljica. 36242

Učenca
močnega, ne pod 15 let starega, s primerno šolsko izobrazbo, sprejmem v trgovino mešanega blaga v večjem mestu na Gorenjskem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36247

Vajenca
takoj sprejme Anton Fuchs, kleparstvo, Križevniška 6. 36264

20 gozdnih delavcev
rabim takoj. — Vprašati v Celju, vila Jošt. 36251

Zavarov. zastopniki
oziroma sotrudniki za domačo zavarovalnico, se iščejo za mesto Maribor in vso okolico ter mariborsko oblast, proti visoki proviziji, oziroma stalni plači. Ponudbe pod «Postranski zaslužek» na podružnico Jutra v Mariboru. 36270

Učenca
sprejme v trgovino z mešanim blagom Rudolf Brundula, Guštanj. Stanovanje in hrana v hiši. 36267

Službe iščejo

Knjigovodkinja
kakor blagajničarka z večletno pisarniško prakso, lepo pisavo, dobra strojepiska itd., želi službo pri kakršnemkoli podjetju. Pismene ponudbe se vljudno prosi na oglasni oddelek «Jutra» pod «Lepa pisava». 36100

Orožn. narednik
vpokojen, trgovsko izučen, išče službo skladiščnika mešanega blaga, blagajnika, tajnika, portirja v hotelu ali tovarni v Ljubljani, Zagrebu, Celju ali Mariboru. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod značko «Stalna služba 120». 34655

Gospa
iz dobre trg. hiše, značajna in poštena, išče mesta knjigovodkinje ali blagajničarke v kakem trg. podjetju. — Je tudi perfektna gospodinja in kuharica. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Vestna 100». 36190

Čevljar. pomočnik
vešč tudi šivanega dela, išče mesta. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «1908». 36163

Strojnik in kurjač
izprašan, z večletnimi spričevali, vajen elektrike in zmožen raznih popravil — želi mesta. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 36165

Šofer - mehanik
z dobrimi spričevali, trezen in zanesljiv, zmožen vsakega popravila — želi spremeniti službo s 1. jan. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Vesten 69». 36169

Deklica
stara 18 let, vešča vseh gospodinjskih del, išče službo. Prevzame tudi postrežbo ali snaženje pisarne. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36170

Tapetnik
zmožen, išče dela. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 36175

Šivilja
iz Zagreba se priporoča cenj. damam na dom, za ureditev oblek, kostumov in plaščev. Naslove prosim na oglasni oddelek «Jutra» pod «Šivilja 76». 36176

Kontoristinja
samostojna moč v knjigovodstvu, stenografinja, urna strojepiska, zmožna garancije, sprejme službo v Ljubljani. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Manufaktura». 34511

Absolventinja
drž. trg. šole prosi nameščenja kot začetnica v pisarni. Dopise pod «Slovensko, hrvatsko, nemško» na oglasni oddelek «Jutra». 36181

Natakar
išče nameščenja kot jedilonoša. Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» v Mariboru. 36121

Pletenine na debelo!
Strojno pletenje prevzame na dom F. Jošt, Ljubljana, Rimska cesta 7. 36096

Starejši uradnik
vešč bilanciranja, s 30letno prakso, sprejema v izvršitev trgovske in vse druge bilance ter ureja knjigovodstvo in izvršitev davčnih zadev. — Pismene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Izvedenec». 34629-a

Kot skladiščnik
manipulant, skladiščni mojster ali slično želim službe. Cenjene ponudbe pod šifro «Zanesljiv 93» na oglasni oddelek «Jutra». 33994

Mesto potnika
začetnika, želi sprejeti agilen bivši trgovec. Potoval bi tudi po Vojvodini ali Herceg-Bosni. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Agilen 93». 35993

Lesni strokovnjak
z absolv. trgovsko šolo in osemletno prakso išče službe kot skladiščnik, prejemalec ali žagovodja. Verziran v vseh manipulacijah trdega in mehkega lesa. — Vešč vseh pisarniških del in knjigovodstva. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Takoj 920». 35920

Uradnik
trgovski akademik, išče popoldanskega dela. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Knjigovodja 92». 35892

1500 Din nagrade
dobi tisti, ki mi preskrbi kakršnokoli stalno službo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36074

Šivilja
išče prazno sobo za čez dan Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36071

Trgovski pomočnik
33 let star, samski, sedaj potnik z vinom, išče primerno službo skladiščnika, potnika ali slično, z mesečno plačo in provizijo. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Agilen 65». 36065

Trgovski pomočnik
izurjen v poslu špecerijske in mešane stroke, z večletno prakso, išče službe — gre tudi na deželo. Josip Imenšek, Hajnsko — pošta Podplat. 36144

Postrežnica
išče za dopoldanske ure zaposlenja. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 36147

Elektromonter
popolnoma samostojen visoke in nizke napetosti, vešč dobro pri parnem stroju, išče stalno službo za takoj. Ponudbe na upravo «Jutra» v Celju pod «Elektromonteur». 36132

Natakarica
išče službo. Gre tudi na deželo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36137

Knjigovodkinja
in samostojna korespondentinja s prakso želi premeniti službo. Ponudbe pod «Služba 8» na oglasni oddelek «Jutra». 36108

Mladenič
27 let star, vojaščine prost, vajen vsakega domačega dela, išče službe bodisi h konjem ali v trgovino za takoj. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Gorenjc». 36054

Ročna in pisarniška dela
sprejmem na dom. Istotam naprodaj lepo žensko kolo za 900 Din. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 36208

Čevljar. pomočnik
starejši, pošten in miren, išče stalno službo za šivano in fino zbito delo. Event. tudi s hrano in stanovanjem v hiši; nastopi takoj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 36213

Nujna potovanja
prevzame kamorkoli v Jugoslaviji inteligentna in agilna gospa. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 36088

Mesto hišnika
išče zakonski par z doraslim otrokom. Dopise na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «P. 37». 36237

Gospodična
z znanjem slovenščine, nemščine, knjigovodstva, korespondence, urna strojepiska, muzikalično izobražena,
prosi primernega mesta
event. bi šla v boljšo hišo kot vzgojiteljica. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Začetnica 18». 36234

Absolvent
drž. trg. šole želi službe pri karšnemkoli podjetju. — Na zahtevo položi kavcijo. Cenjene ponudbe prosi na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zanesljiv 19». 36240

Blagajničarka
spretna, išče mesta v kavarni, hotelu ali boljši restavraciji. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 36265

Za brivca
bi se rad učil in sicer 4 leta, s hrano in stanovanjem pri mojstru. Kje, je postranska stvar. — Ivan Čundrič, Boh. Bistrica, Gorenjsko. 36256

Pisarniška moč
Dolgoletni pisarniški poslovodja, knjigovodja, korespondent in nemški stenograf, išče kakršnokoli službo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Šušak». 36258

Blagajničarka
spretna, išče mesta v kavarni, hotelu ali boljši restavraciji. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36265

Pouk

Cello pouk
iščem po dobrem učitelju. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Cello pouk». 36079

Osmošolec
bi poučeval nižjegimnazijca ali učenca meščanske šole iz matematike ali klasičnih jezikov, za kosilo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Osmošolec». 36206

Ruščino in poljščino
uspešno poučujem. Naslov v oglasnem oddelku Jutra pod «Tuji jeziki». 36188

Vijolino poučujem
začetnike in take, ki so se že učili. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» pod šifro «Najboljša metoda». 36204

Inštrukcije
sprejme akademik. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Uspeh 210». 36210

Strojepisje
Drž. konces. zasebno učilišče. G. Petač, Ljubljana, Valvazorjev trg 6 (nasproti Križevniške cerkve). 36221

Akademik
instruktor posebno za realne predmete, sprejme v poučevanje srednješolca. Pod značko «Napredek» na ogl. oddelek «Jutra». 36232

Dijakinja
učiteljišča sprejme instrukcije za ljudskošolske predmete. Ponudbe pod značko «Instrukcije» na oglasni oddelek «Jutra». 36250

Prodam

Slike in okvirji
od najcenejše do najdražje izvršitve — slike Madone, svetnikov, ikone, kraljeve, pokrajinske, zgodovinske in tanrske slike v umetnem tisku in olju ter uokvirjanje v trgovini z umetninami Brača Jenić, Zagreb, Ilica 48. — Znatne plačilne olajšave. 265/III

Pisalne stroje
nove, prvovrstne, velike, prodam tudi na obroke — male stroje za potovanje in pisarno 4. vrste tastaturo, najmodernejši poceni Jos. Pukl, Celje, Kralja Petra cesta 4. 36184

Železen štedilnik
naprodaj na Poljanski cesti št. 13/III, levo. 36152

Autobus
lahek, 11sedežen, z zračno pnevmatiko, poceni in pod ugodnimi pogoji prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36156

Banjo za pranje
pločevinasto, prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36180

«Gartenzeitung»
in «Pflanzenzucht im Zimmer», 18 vezanih letnikov proda Ivan Brodnik, Kranj št. 191. 36194

Čevljarski stroj
proda Ivana Rozman, Staneče, pošta Št. Vid nad Ljubljano. 36166

na 24 mesečni obrok
šivalni stroj
Rast in Gasser
pri
Alojz Ussar,
Maribor, Gosposka ul. 20/I.

Valjčni stroj
v dobrem stanju, s 4 valjki, 1000 × 220, za drobljenje (Schrotten) — odnosno ker deljen, poraben tudi za izmlevanje poceni proda J. Zadravec, paromlin, Središče ob Dravi. 36155

Projekcijski aparat
z mnogimi poučnimi diapozitivi, pripraven za Miklavža, poceni oddam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 36171

«Ljubljanski zvon» in «Dom in Svet»
vezana v elegantne izvirne platnice, vsi letniki, naprodaj. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36150

Lepo jedilnico
kompletno, moderno, hrastovo, proda Franc Bergant, mizar v Dravljah. 36179

«Tribuna» F. B. L.

Dvokolesa, motorji, otroški vozički in pneumatika po zelo nizki ceni. Ceniki franko — Prodaja na obroke. Ljubljana, Karlovška c. 4. Tovarna dvokoles in otroških vozičkov. 196

Drva
hrastove odpadke od parketov dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana, za gorenjskim kolodvorom. — Pri odvzemu večje množine znaten popust. 198

Parni kotel
stoječ, 6—8 Atm., s kurilnimi cevmi (Rohrensistem) — dobro ohranjen, potrebujemo. Ponudbe z risbo, opisom, po možnosti s fotografijo in navedbo zadnje cene na naslov: Braća Magdić, Beograd, Šajkaška ul. br. 21. 36102

Dvokolnica
(ciza) lahka, poceni naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 35309

Vreče
rabljene, vsakovrstne kvalitete ima stalno v zalogi tvrdka
Ljudevit Sirc, Kranj.

«Pri Solncu»
Ljubljana, Pogačarjev trg. Radi preureditve trgovine **od 1. do 24. decembra** vse blago po nabavni ceni. 35249

Vato
po 10, 14, 19, 28 in 40 Din; sprejmem jo v cufanje; — odeje, tudi svilene, v delo Rožna ulica 19. 34969

Med
pristni, namizni, za potice nudi po Din 22.50 kg A. Maček, velečebelar, Vrhnika 34791

1000 bukev Ia
ali hlodov, 35 cm media, 20 m dolge, dovoz na Stražo, prodam, po 87.50 m³. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «1000 bukev». 33357

Motor
na surovo olje, Original Crosley, sistem «Otto» — Manchester, 12.5 HP, prodam po ugodni ceni. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 34638

Kino
z lastno lučno centralo do 200 žarnic, 6—8 konjskih sil, tudi pripravno za pogon obrtnih strojev, še nerabljen, ugodno prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 35999

Pohištvo
Opravo za spalnico, v dobrem stanju, popolnoma čisto in snažno, ceno prodam Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 35914

Spalnico
novo, masivno, politirano, prodam za 3800 Din. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 36081

Železno peč
na žaganje, 50 % prihranka na kurivu, poceni prodam. Istotam
fotoaparat
13 × 18 z vsemi pritiklinami naprodaj za 700 Din. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36262

Pisalni stroj
skoraj nov, vsled opustitve pisarne ceno prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36056

Pohištvo
naprodaj v Krakovski ulici št. 20. 36055

Hrastovo spalnico
politirano — skoraj novo, prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36050

Bencin-motor
na vozu, 5 PS, tvrdke Renauer, šele 1 leto v rabi, vsled elektracije proda Sfiligoj, Št. Ilj, Slovenske gorice. 36033

Kvačkanih čepic
prodam celo partijo po ugodni ceni. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 36015

Suknjo
dobro ohranjeno, poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36172

Dvovprežna kočija
dobro ohranjena, s štirimi sedeži, po zelo ugodni ceni naprodaj. Vprašati pri občini Trbovlje. 36135

Prodam
radi selitve Vodnikove knjige za leto 1927. za 30 Din in 16 gramofonskih plošč (slovenske, hrvatske, češke in nemške) za 180 D — poštnine prosto. Ponudbe pod «Ugodno 101» na oglasni oddelek «Jutra». 36101

Registr. blagajna
amerikanska — popolnoma nova, velika, najnovejši sistem, z električnim pogonom, naprodaj v hotelu Miklič v Ljubljani. 33978

1000 bukev Ia
ali hlodov, 35 cm media, 20 m dolge, dovoz na Stražo Din 87.50 1 m³. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «1000 bukev». 33357

Salonsko obleko
žaket in sako, skoraj novo prodam. Ugodna prilika za gospode šibkejše postave. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36066

Kovaški meh
dvocilinderski, v dobrem stanju, ceno proda Fr. Velkavrh, Brezovica. 36207

Zimska suknja
popolnoma dobro ohranjena naprodaj v Ulici na grad 6. 36223

Toussaint-Langenscheidt
nemško-italijanski, nov ter moška
zimska suknja
naprodaj. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 36219

Krasno jedilnico
in raznovrstne moderne
spalnice
nudi po najnižjih cenah tvrdka Matija Andlovic — Vidovdanska cesta 2. 36229

Palčke Poljančke
Župančičeve, popolnoma nove prodam. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Palčki». 36230

Mikano št. 5
ugodno prodam. Prilika za odrasle otroke. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36231

Pohištvo
porcelanasta in steklena garnitura naprodaj v Nunski ulici 19/I. 36243

Pletilni stroj
št. 6 ½, kompleten, malo rabljen in nov
Bencin-motor
4 k. s. poceni proda Janko Dolžan, gostilna Mali, Golnik-Križe. 36228

Krasna boa
(Alaska) naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36261

Bukovih drv
okrog 100 vagonov prodam. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Takojšnja dobava». 36252

Dva plašča
črnega moškega in ženskega, malo rabljena, radi odpotovanja ceno prodam. — Naslov pri hišnici v Tavčarjevi ulici št. 2. 36257

Pisalne stroje
Continental, malo rabljene, po nizki ceni ima vedno v zalogi tvrdka Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica št. 7, telefon 100. 36274

BSA motocikelj
5 HP, z ali brez prikolice, skoro čisto nov, poceni naprodaj. Ogleda in poizve se pri S. Kenda, Maribor, zastopnik BSA motc., Tattenbahova 19. 36273

BSA motor
2 ½ HP, z električno razsvetljavo, skoro nerabljen, radi nakupa auta takoj zelo ugodno prodam. — Vprašati pri zastop. S. Kenda, Maribor, Tattenbahova štev. 19. 36272

Sveža jajca
po Din 1.60 dobavlja vsake množine Rigler, Pragersko. 36268

Pridelki

Krompirja
kupim par vagonov. Ponudbe s ceno na oglasni oddelek «Jutra» pod «Krompir». 36214

Kupim

Pisalni stroj
kupim. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Rabljen stroj». 36189

Pisalno mizo
omaro za registraturo in mizico za pisalni stroj kupim. Ponudbe pod «Dobro ohranjeno 82» na oglasni oddelek «Jutra». 36182

Dobre pomije
sprejmem proti plačilu. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Dobre». 36192

Decimalno tehtnico
za 250—300 kg kupi Nace Završnik, Glince pri Ljubljani. 36160

Hlode
hrastove in bukove kupuje parna žaga V. Scagnetti v Ljubljani. 252

Zlatnike kupujem
in plačam dobro. F. Čuden — Ljubljana, Prešernova 1 238

Zlato, srebrne krone
kupuje F. Čuden, Ljubljana Prešernova 1. 41

Opalograf
kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Opalograf». 36117

Dobro bukovo oglje
kupim cele vagone. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 35951

Majhno peč
(gašperčka) dobro ohranjeno kupim. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 35890

Otrobnate vreče
za 50 kg vsebino kupimo. Pismene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Otrobnate vreč». 36085

Vsakovrstne vreče
iz bele jute, kupuje v vsaki množini trgovina J. Kušlan v Kranju. 36052

Ponošene čevlje
visoke ženske št. 38 in moške št. 39 kupim. Ponudbe pod «Čevlje» na oglasni oddelek «Jutra». 36202

Železno posteljo
zložljivo, dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Postelja». 36235

Dvosedežni avto
kupim. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Trgovski potnik». 36266

Posest

Stanovanjsko hišo
z majhno delavnico prodam po nizki ceni. Stanovanje na razpolago. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 36149

Velik vrt
s 4 gorkimi gredami oddam takoj Cesta na Rožnik št. 19. 36185

Enodružinsko hišo
z velikim vrtom, sredi Maribora za 100.000 Din in
posestva
potem vile, gostilne in hiše proda Zagorski, Maribor — Tatenbahova ulica štev. 19 36178

Hišo
5 sob, klet, vodovod, elektrika, vrt, poslopje za delavnico s pogonom, prodam Vse takoj prazno. Potreben kapital 55.000 Din, drugo po dogovoru. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 36088

Nova hiša
slična vili, na peščenem prostoru, z vrtom naprodaj 3 sobe z vsemi pritiklinami kupcu takoj na razpolago. Nahaja se v Stožicah pri Ljubljani. — Pojasnila daje Jerko, Črnuče. 35876

Majhno posestvo
krasno, v lepem vinorodnem kraju na deželi, v bližini okrajne ceste, obstoječe z opeko krite hiše s 3 sobami, kletjo in kuhinjo, novo gospodarsko poslopje, vrt, travnik, njive, gozd in vsakovrstno sadje, za 4 osebe popolnoma zadosti pridelka, pripravno za vsakega rokodelca — posebno sodarja, krojača ali čevljarja, brez vsake konkurence, takoj prodam radi preselitve za 40.000 Din. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 35055

Hišo
visokopritlično, z gospodarskim poslopjem, 5 minut od postaje na Štajerskem prodam. Hiša sestoji na eni strani iz sobe za trgovino in dvema shrambama, na drugi strani dve gostilniški sobi in kuhinja, zgoraj sta dve sobi, potem 2 kleti, gospodarsko poslopje ima eno sobo, eno klet in svinjsko kuhinjo; v hlevu je prostora za 20 glav živine, 2 svinjaka in kozolec Posestvo obsega 6 oralov zemlje in gozda. Cena Din 125.000. Naslov pove ogl. oddelek «Jutra». — Prodam radi družinskih razmer. 34615

Zemljišče
8 ha, t. j. 80.000 m², naprodaj v predmestju mesta Banja Luke v Bosni. Zemlja je jako rodovitna, obenem pa leže parcele ob glavni cesti in v bližini vode. Proda se tudi razkosano. Pojasnila daje Joco Šmit, Banja Luka-Lauš, Bosna. 35946

Enodružinsko hišo
v Ljubljani ali predmestju kupim z vrtom. Ponudbe pod «Dom 14» na oglasni oddelek «Jutra». 36014

Stavbna parcela
s sadnim drevjem, v izmeri 28 × 40, križišče cest, 200 korakov od prometne postaje, se pod ugodnimi pogoji proda. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 36005

Lepo hišo
z vrtom, poljem in vsemi pritiklinami, na lepem prostoru v Zagorju ob Savi ugodno proda Kl. Pitzmann Zagorje št. 112. 34599

Lepo posestvo
ob državni cesti v Savinski dolini, čisto blizu Celja, v ravnini, s približno 16 orali prvovrstnega zemljišča — hmeljnik, živina, veliko stanovanjsko poslopje s parketiranimi sobami, elektr. razsvetlavo, elektromotor ter lastni ribolov. Razen tega 5 oralov gozdov in vinograd. Cena ca. 550.000 Din. Pojasnila daje J. Hirjan, Celje, Medlog štev. 14. 35941

Vilo
s posestvom, gospodarskim poslopjem, velikim sadnim vrtom in veliko betonirano kletjo, zelo pripravno za vinsko trgovino, v bližini železniške postaje oddam v najem ali pa prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 36084

Vilo ali hišo
kupim v Ljubljani. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Gotovo 16». 36016

Veliko hišo
v sredini mesta, s prostim velikim obrtniškim prostorom na dvorišču, prodam. Lepo, veliko, solnčno trisobno stanovanje kupcu takoj na razpolago. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» pod šifro «3 sobe». 36130

Stavbišče
800—1000 m², kupim v bližini artiljerijske vojašnice. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36148

Enonadstropno hišo
s trgovino in lepim velikim vrtom za zelenjavo, v lepem kraju poleg cerkve, pošte in postaje, prodam vsled družinskih razmer. — Hiša je tudi primerna za mesarja ali peka. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36139

Hišo s pekarijo
novo, enonadstropno, prostori pripravni tudi za gostilno, na prometnem kraju prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36145

Lepo posestvo
s 5 orali, na Ptujskem polju naprodaj. Starošince 26 — pošta Cekovce. 36031

Maribor
Tri trgovine: galanterijska, mešana in galanterijska; 3 gostilniške hiše, dobro idoče in moderno urejeno kolarstvo s stroji in inventarjem, v sredini mesta, več hiš in posestev tudi v okolici ugodno naprodaj. Naslov: «Marstan», Rotovški trg 4. 36269

Lokali

Kavarno in restavracijo
dobro vpeljano, v večjem kraju Slovenije oddamo na račun strokovnjaku, poročencu s kavcijo. — Istotam sprejmemo tudi vestnega
hišnika.
Prosto stanovanje, kurjava in razsvetljava. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Dobra eksistenca». 36140

Špecerijski lokal
v mestu ali večjem kraju vzamem v najem. Pristopim tudi kot družabnik. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Novo leto 50» 36153

Lokal z inventarjem
oddam v Ljubljani za 500 Din mesečno. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 36195

Tri prostore
v sredini mesta, pripravne za pisarno ali skladišča, oddam takoj. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Takoj 1868». 36168

Trgovino
z mešanim blagom, oddam v najem na prometni točki periferije. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Dobro vpeljano 93». 36093

Gostilno
vzamem v najem v mestu od gospodarja ali najemnika. Dam mu stanovanje v lastni hiši, obstoječe iz 2 sob, kuhinje in vrta. Plača po dogovoru. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 36089

Restavracijo
in kavarno s kompletnim inventarjem oddam s 1. januarjem 1927 v najem. — Reflektiram samo na kavcije zmožne, neoporečne ali poročene brez otrok. Ponudbe sprejema do 20. t. m. lastnica Marija Müller, Zagorje ob Savi. 36019

Lokal
v prvem nadstropju hiše na Mestnem trgu 17, popolnoma opremljen s stelažami, dvigalom za blago, elektr. razsvetljavo, posebno pripraven za delavnico, skladišče, modni atelje ali podobno in prazen lokal v pritličju. Cankarjevo nabrežje 25 odda H. Kenda, Ljubljana, Mestni trg 17. 34577

Lokale in stanovanje
za manjšo trgovino ali delavnico oddam v najem Cesta na Rožnik 19. 36186

Kovačnico
oddam v najem samski osebi s stanovanjem vred, in sicer s novim letom. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 34457

Mlekarno
dobro idočo, najraje blizu žel. postaje, kupim. Stanovanje se zahteva. Cenjene ponudbe do 15. t. m. na oglas. oddelek «Jutra» pod «Mlekarna». 35990

Obrtniški prostor
oziroma skladišče v velikosti 14 × 4 m² takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36128

Trgovino
z mešanim blagom, staro, renomirano in dobro vpeljano, v najlepšem kraju Gorenjske, radi bolehnosti z vsem inventarjem s novim letom ugodno oddam v najem. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Ugodna prilika 42». 36142

Gostilno
s stanovanjsko hišo, terasnim vrtom, stekleno verando in vrtom za zelenjavo takoj ugodno prodam v bližini Maribora. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Gostilna». 36122

Delikates. trgovino
z vinotočem, v centru mesta Maribora, radi družinskih razmer ugodno prodam ali dam v najem. — Ponudbe na upravo «Jutra» v Mariboru pod šifro «Dobro idoč vinotoč». 36124

Vinotoč
oddam v najem po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36245

Lokal in soba
za vsako obrt, na prometni točki naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 36255

Pekarijo
v prometnem kraju Slovenije vzame v najem Blaž Kacin, Cerkno, Friule — Italija. 33306

Stanovanja

Sobo
oddam boljšemu gospodu za stalno. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 36162

Opremljeno sobo
s štedilnikom odda zakoncema brez otrok Nemeth, Moste-Kodeljevo. 36183

Stanovanje
sobe in kuhinje ali 1 prazno sobo iščem. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Učiteljica». 36157

Gospodično
sprejme na stanovanje in hrano Šenk, Škofja ulica št. 13. 36196

Meblovano sobo
z električno razsvetljavo odda v najem ga. Krajger, Cesta na Kodeljevo. 36.277

2 mirni gospodični
sprejmem v prijazno sobo brez posebnega vhoda. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36161

2 sostanovalca
sprejmem. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 36194

Lepo, zračno sobo
z električno razsvetljavo in posebnim vhodom, na periferiji takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 36116

Opremljeno sobo
lepo, z elektriko, najraje s celo oskrbo oddam v bližini Tabora. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36104

Stanovanje
majhno, sobo in kuhinjo, event. sobo s štedilnikom, išče od gospodarja 1 oseba. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Mirna stranka 11». 35206

Sobo
oddam takoj 2—3 gospodom (dijakom) na Rimski cesti štev. 24, pritličje — desno. 36013

Višji oficir
samec, išče v sredini mesta lepo opremljeno sobo z vhodom s stopnic. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Union 47». 33995

Dve sobi
v lepi centralni legi, z električno razsvetljavo, iščem. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Ščastje». 33964

Lokal v Trbovljah
prazno sobo ali skladišče iščem. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Lokal». 33934

Separirano sobo
elegantno opremljeno in z električno razsvetljavo, oddam takoj solidnemu gospodu. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 33927

Lastnik hiše
na periferiji samo išče stanovanje s strankami v mestu, obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritiklin ter vrtom, za enako ali večje, brez vrta. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Lepo». 36087

Tudi Vi boste zadovoljni

ako kupite Vaše potrebščine

Miklavževih daril

v modni trgovini

Z. Eger

Sv. Petra cesta štev. 2.

Volnene in glace rokavici, volnene in flor nogavice za dame in gospode, trikot perilo žepne robce, srajce, spodnje hlače, kravate, ovratnike, naramnice, volnene in svilene šale, volnene vestje in pulovere, dežnike, volnene čepice za otroke jutranje čepice itd. v solidnih proizvodih in zmernih cenah

Prepričajte se sami, ne da bi bili primorani kupiti!

Opremljeno sobo
lahko tudi z uporabo kuhinje oddam zakonskemu paru Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 36068

Stanovanje
obstoječe iz 2 ali 3 sob s pritiklinami, iščem v sredini mesta. Najemnino plačam za eno leto naprej — Ponudbe na oglas oddelek «Jutra» pod «Centrum 64». 36064

Sobo
s posebnim vhodom in električno razsvetljavo oddam takoj Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36033

Elegantno sobo
v centru mesta. s posebnim vhodom in souporabo kopalnice oddam s 1. decembrom strogo solidnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36068

Prazno sobo
priprosto, išče s 1. januarjem zakonski par brez otrok, ki plača tudi nekaj naprej. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Januar 1». 36151

Dve prazni sobi
solnčni, oddam takoj Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Solnčna lega». 36129

Sobico
s prostim vhodom, event. s hrano ali brez iste išče gospod s 15. decembrom v bližini sv. Jakoba ali Karlovske ceste. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Št. Jakob» 36169

Opremljeno sobo
event. s hrano oddam gospodoma ali zakonskemu paru. Brtoncelj, Slovenska cesta — zadnja vila 36091

2 prazni sobi
vezani s separatnim vhodom, parket in elektrika, oddam Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36205

Lepo sobo
čisto in zračno z elektriko ter posebnim vhodom oddam takoj solidnemu gospodu Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36200

Opremljeno sobo
čisto in zračno, po mogočnosti v sredini mesta išče mlad. soliden gospod. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Stavbenik» 33973

Gospodično
najraje šiviljo, ki je čez dan odsotna, sprejmem na stanovanje. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 36217

Stanovanje
suho in solnčno, z dvema sobama, kuhinjo in predsobo takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36220

Mesečno sobo
s vhodom skozi kuhinjo, oddam za 300 Din mesečno v sredini mesta. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 36225

K gospodični
sprejmem sostanovalko s hrano v Ilirski ulici 30/II. 36224

Sobo z 2 posteljama
oddam zakoncema brez otrok, 2 gospodoma ali gospodičnama Poseben vhod in elektrika. Ulica na grad št. 5/I. 36236

Sobo
s zajtrkom oddam s 15. decembrom gospodu, v bližini dramskega gledališča — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 36222

Gospod
išče lepo sobo s posebnim vhodom, električno razsvetljavo in vso oskrbo. Cenj ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Snažna soba». 36227

Stanovanje
2—3 sob. kuhinje in pritiklin, po možnosti v bližini Tabora. Iščem nujno! Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Dobro plačam» 36249

Stanovanje v Mariboru
v sredini mesta, v 1 nadstropju. 2 sobi in kuhinjo, zračno, zamenjam takoj ali pozneje za približno enako v Ljubljani Naslov pove podružnica «Jutra» v Mariboru. 36032

Kapital

Pomankanje denarja
ovira trgovcu razvoj njegove trgovine. Vstopivši družabnik pa vloži gotovino in je obenem pomočnik. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod značko «Družabnik 30». 36154

Družabnika
za mesarsko obrt z malim kapitalom, iščem. Ponudbe pod «16» na oglasni oddelek «Jutra». 36174

6000 Din posojila
iščem proti varni vknjižbi. Ponudbe z navedbo obrestne mere pod značko «Lep dohodek» na oglasni oddelek «Jutra». 36193

Trgovski potnik
kateri razpolaga s 30 000 Din, išče ortnika oziroma trgovca s 50 000 Din kapitala, za izdelavo dobrega predmeta. Rizika ni, ker vsak lahko svoj kapital obdrži. Ponudbe samo izkušenih trgovcev na oglas oddelek «Jutra» pod šifro «Dobra ideja». 36139

Kemičar
spreten in podjeten z gotovino vsaj 100 000 Din se lahko udeleži pri dobro vpeljanem podjetju — Pri ponudbi navesti specijalno stroko pod «Vodilno mesto» na Aloma Company, Ljubljana 35873

Renomirano podjetje
prvovrstno uvedeno sprejme v svrho povečanja družabnika z minimalno gotovino Din 100.000. Ponudbe na Aloma Company, Ljubljana pod «Dobra udeležba 777». 35572

Družabnika
s 65.000 Din kapitala iščem za dobro vpeljano novo parno pekarno.
Prednost imajo strokovnjaki. V isti hiši so še 3 druge obrti, pri katerih se lahko tudi udeleži. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Pekarna» 36034

Generalnega zastopnika
agilnega, z nekaj kapitala iščem za razpečavo novih gumijskih konfekcij in higienskih predmetov — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Velik dobiček». 36107

Trgovino
na najboljšem prostoru v večjem mestu Slovenije oddam radi osebnih razmer v najem. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Dobro mesto 67». 36067

„Katera je prva in najbolj potrebna knjiga?" Prva in najbolj potrebna knjiga je:

Kuhaj dobro

„Kje se dobi ta prva in najbolj potrebna knjiga?"
V vsaki knjigarni za 10 dinarjev.
Zakaj je ta knjiga prva in najbolj potrebna?"
Zato, ker nas uči, kaj jemo.
„In zakaj jemo?"
Zato da živimo
„In zakaj prav za prav živimo?"
Zato da dobro jemo.

Velik popust
do 31. decembra t. l. za bicikle Peugeot znamke ... s puščo ... na ... Hercy. Da vidson 3½ 7½ 10/12 HP brez ... s prikolico O Žužek, Ljubljana ... ul. 11.

Dopisi

Vabim prijatelja (ico)
športne ribolovi, da si sezidava hišo v bližini Brežic, kjer bi imela prijetni odmor in lep ribolov. Znane Čateške toplice v neposredni bližini — Lečenje revmatizma ženskih bolezni, želodca itd. Za obskrbo hiše je dobro skrbljeno Natančneje pismeno. Dopise pod «Gentleman» na oglas. oddelek «Jutra» 36136

Mlad gospod
uslužben pri finančni kontroli v osamljenem kraju, želi dopisovati z istotako mlado gospodično. neomadeževane preteklosti Pozneja ženitev ni izključena Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Prva ljubezen» 35950

35letni gospod
visoke elegantne zunanjosti, želi znanja z lepo, fino, po možnosti neodvisno, ev. v ljubezni varano damo — Tajnost častna zadeva — Cenjene dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Alvarez 35» 36105

Inteligentna dama
katero ubija monotonost malomestnega življenja želi razvedrila s starejšim dobro situiranim gospodom Dopise s polnim naslovom pod šifro «Zimski večeri» na oglasni oddelek «Jutra» 36009

Vdovec
visoke postave, slok naobražen brez otrok želi znanja z mlado vdovo — enako brez otrok Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zasigurana eksistenca» 35998

Jesen 1000!
Prosim v ponedeljek — 5! 36141

Ženska
srednjih let. s premoženjem v gotovini želi znanja s 45—55 let starim moškim s stalno službo Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zadovoljnost 50» 36115

Mladenič
drž nameščenec želi znanja v svrho ženitve z gospodično od 18—30 let staro, z nekaj premoženja — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Tenorist». 36037

«Diskreten»
Dvignite pismo — Erna O. 36238

V oglasnem oddelku «Jutra»
je dvigniti sledeča pisma: Atelje, Akademik 35348. Augustina. Adam. Bežni čas. Blagajna 10. Centrum Ljubljane, Dom 14. Dobro ohranjeno 9. Dober zaslužek 14, Dober izdelek. Dobro ohranjena 10. Damsko perilo, Dobra hiša. Eleonora, Eleganten, Fleten jagerček, Hrastovi hlodi. Iskrenost II, Ivica, Pepica, Jahaček. I. A 10. Jesen 1000. Izvežban, Izvrsten 44, Kočija. Ljubezen 24. Ljubljana 333 M. P. 30. Luštna L. 101. Miklavž, November 34828. Odločnost, Osamljen srajak, Pristno, Poštena 33. Pletilja 88, Polonica 22, Plačam dobro 44. Prilika, Pekarija, Priložnostni nakup 75 I. Perko, Prvo dopisovanje, Promet 88. Prvovrstno 7007. Resno 30. Ravnatelj. Rigoleto in Andrija. Skoraj nov 5, Slaščičar. Sreča 45. Stalni zaslužek 1927, Stelaže, Samostojna 92, Separirana 22, Solidna 22, Sloven. Služba 12. Specerija Šivilja 93. Švedska firma. Takoj ali pozneje 73, Trgovska pomočnica, Trielkel. Tiha prijateljica 40. Učiteljica, Ugoden nakup, Violeta. Vodilno mesto. Veščak, Vrata. Vinski potnik. Zanesljiv 7. Zastopnik. Zik. Zabava 60. Zamenjava 349. Zimske idile 24. M. Zagar.

Inteligenten gospod
mlad in premožen, išče mlado ter dobrosrčno damo radi trajne zveze Premoženje postranska stvar Resne ponudbe s fotografijo na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Zakopan zaklad v Savinski dolini». 35943

Kateremu
inteligentnemu nesrečnežu bi bilo dopisovanje duševno osamljene grde žene, stare, 45 let, v uteho. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Značaj in tajnost». 36158

Gospodična
ki je oddala v Ljubljani dne 3 decembra ob 12 uri nekemu želj. sprevodniku na brzovlak proti Dunaju dva paketa za Zagreb, se prosi, da odda svoj naslov ali šifro pod kuverto v oglas oddelku «Jutra» pod značko «Občudovalec» Tajnost pod častno besedo zajamčena Opazovalec v tramvaju na peronu in ob izhodu voza II razreda brzovlaka 36233

Ženitve

Gospodična
bogata, pridna in poštena, želi poročiti mladega veleposestnika Dopise pod šifro «Poštena mladenka» na ogl oddelek «Jutra» 36191

Amerikanec
simpatičen, 35 let star, ki poseduje 100.000 Din gotovine, želi poznanstva z vdovo ali gospodično katera poseduje gostilno ali kaj sličnega radi ženitve Resne osebe naj pošljejo neanonimne dopise na ogl oddelek «Jutra» pod šifro «Srečna bodočnost 36» 35939

Drž. nameščenec
se želi spoznati s pridno in pošteno gospodično radi ženitve — Ponudbe prosi na oglasni oddelek «Jutra» pod «Novo leto 60» 36260

Glasba

Klavirji!
Tovarna in zaloga klavirjev prvovrstnih instrumentov različnih tvrdk kakor tudi lastnih izdelkov Poseben oddelek za popravila Uglaševanje in popravila za Glasbeno Matico Konservatorij in za druge institute izgotavlja moja tvrdka — Točna postrežba in zmerne — tudi na obroke Izdelovalec klavirjev Warbinek, Ljubljana Hilšerjeva ul 5. 36173

Citre
znamke «Heidegger» — s kompletnimi strunami, prav dobro ohranjene ugodno proda Jos Pollak. Petra c. 34 7. 36097

Tamburaški instrumenti
skoro novi «kumo ali posamezno ceno naprodaj. — Vprašanja na oglasni oddelek «Jutra» pod «Tamburaš» 36041

Vijolina
¾, lepa, naprodaj v Nunski ulici 19/I. 36244

Violina
starejša, izigrana, lep glas, naprodaj za 250 Din Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 36253

PARLOPHON

Najmodernejše gramofone

gramofonske plošče (šlagerje) v veliki izbiri, posamezne dele in ves pribor se dobi najboljše in najceneje pri

Em. Fischer, Zagreb, Sudnička ul. 3. Jurišićeva 4.

Ilustrovani katalog in popis plošč zastonj

Pozor!

Vsa urarska zlatarska popravila dobite točno solidno z jamstvom izvršene. 1242

D. Marinko, urar
Ljubljana Florianska ul. 31.

Živali

2 foksterijera
mlada, prodam po 50 Din. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36187

Lovci, pozor!
1 dveletnega in 2 enoletna istrijanska braka čiste pasme, poceni proda Anton Gril, Št. Vid nad Ljubljano 35902

Dvoletno psico
dobro čuvajko, čiste pasme poceni proda Ivan Steudte, sodar v Ptuju 36046

Lepega psa
volčje pasme, 10 mesecev starega, izvrstnega čuvaja proda Franc Koman, Škofja Loka 50. 36118

Lep pes
prave volčje pasme, nemški ovčar, naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36061

Jazbečarji
6 tednov stari, premiranih staršev, ceno naprodaj. — Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Jamar». 36259

Izgubljeno

Listnico
z večjo vsoto denarja in važnimi dokumenti sem izgubil v četrtek dopoldne od Dunajske ceste do Šiške. — Pošten najditelj se prosi, da jo odda proti visoki nagradi na policijskem ravnateljstvu. 36215

V koroškem vlaku
z dne 26 novembra sem izgubil palico in zeleno-sivo usnjeno moško rokavico. — Najditelj naj javi svoj naslov proti nagradi pri podružnici «Jutra» v Mariboru 36271

Razno

«Jadran», tovarna kemičnih izdelkov, Ivan Lapajne — Ljubljana Moste priporoča

«Hubertus» mast
prirejena specijelno za lovsko in turistovsko obutev, ki napravi čevlje mehke in nepremočljive Zahtevajte jo v trgovinah. 36197

Prostovoljna javna dražba
pohištva in različnih predmetov v ponedeljek 6. t. m. ob 9 uri v Jenkovi ulici 12 36218

Preklic.
Ivan Potočnik, čevljar in trgovec v Kranju ponovno izjavlja, da je on plačnik le za tisto blago, ki je bilo naročeno z naročilom, katero je nosilo in nosi njegov lastnoročni podpis On ni nikakršni plačnik za tisto blago katero je naročila njegova žena Imela sta ločeni trgovini on v Laškem pri Celju ona pa v Kranju Toliko občinstvu in trgovcem v vednost — Ivan Potočnik. Kranj 189. 36134

Veseli boste

in vedno se boste dobro počutili, ako z redno masažo, drgnjenjem in umivanjem s Fellerjevim pravim blagodišečim Elsafluidom prebudite v vseh delih telesa cirkulacijo krvi, osvežite mišice, čelo in telo in se storite s tem odpornege in sposobnega za delo Že od časa naših dedov se pokazuje Elsafluid pri zunanji in notranji uporabi kot zanesljivo, bolečino olajšujoče domače sredstvo in kosmetikom To potrjujejo mnoge zahvalnice. Pravi Elsafluid je močnejši in boljšega delovanja kot francosko žganje.

Zahtevajte za poskušnjo povsod izrecno Felerjev pravi blagodišeči Elsafluid, v poizkusnih stekleničicah po 6 Din, v dvojnatih steklenicah po 9 Din, ali specijalnih steklenicah po 26 Din Po pošti pride tem cenejše čim več se naroči naenkrat, z zavojnino in poštnino stane

9 poizkusnih ali 6 dvojnatih ali 2 specijalni steklenici 61 Din:

27 poizkusnih ali 18 dvojnatih ali 6 specijalnih steklenic 133 Din:

54 poizkusnih ali 36 dvojnatih ali 12 specijalnih steklenic 250 Din.

Naročila nasloviti razločno takole:
EUGEN V. FELLER lekarnar v Stubici donji ELSATRG 245 Hrvatska

NOVE **Vreče** RABLJENE

vse vrste ima vedno na zalogi dobro znana tvrdka 109

MIRKO MLAKAR, Ljubljana
Pisarna: Krakovski nasip 14/I. Skladišče: Slomškova ul. 11

Originalne potrebščine za OPALOGRAPH.

Preservat in Fixat in druge potrebščine. Originalne barve in matrice za Gestetner Cyklostil.

LUDVIG BARAGA 27 ...
LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 6. Telefon št. 980

Cenjenemu občinstvu

vljudno naznanjam, da sem vpeljal čevljarsko delavnico na Zaloški cesti št. 27, — kjer izvršujem vsa v čevljarsko stroko spadajoča dela.— Popravila hitro in solidno. Zajamčeno prvovrstno delo,

Cene najnižje! Cene najnižje!

Za obilen obisk se priporoča

14-03 a **J. Tkavc,** čevljar.

POZOR!

Ni potrebno, da nosite obledelo obleko, plašče, kostume i. t. d., ker jih tovarna

Jos. Reich, Ljubljana, Poljanski nasip 4-6

pobarva najlepše v različnih barvah

Sprejemališče: Šelenburgova ulica 3

Postrežba točna Cene zmerne

Kajenja se odvadiš!
Piši na oglasni oddelek «Jutra» pod «Nekadilec» in priloži 10 Din za navodila 36177

Prošnja
Dotični gospod v črnem kobastem suknjiču, ki je kupil bonbonjero v petek popoldne okoli šestih v slaščičarni Eržen, Kongresni trg 19, se prosi, da pride, da se mu vrne višek nelljube pomote denar 36211

ČOPIČE ŠČETKE
HINKO
ŠIMENC
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 8

Slaščičarna
d br. uv. deh, vec let obst leč ... najemnina ... po ... s več let. e pred ... ugo... ... la vso ... ni potrebno ... St... v nje 2 sob ... koj n ... razpo... ... Ponudbe na:
Rudolf Mokrović, slastičar, Ogulin, (Hrvatska)

Okras e in svečke
za božično drevo,
razglednice
božične novoletne itd na debelo in drobno po čudovito nizkih cenah pri

L. Pevalek,
Ljubljana Židovska ulica 11739 a

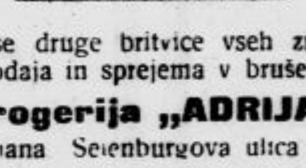

GILLETTE GILLETTE

in vse druge britvice vseh znamk prodaja in sprejema v brušenje

drogerija „ADRIJA"
Ljubljana Selenburgova ulica št. 1

Čajno presno maslo kg Din 45·—
la polumasten domači trapistovski sir kg Din 25·—
la domači trapistovski sir kg Din 20·—
la groier in tilziter kg Din 25·—
½ ementaler v hlebcih 5—6 kg Din 35·—
la sir za struganje kg Din 25·—
pošljem po pošti povzetju in železnici v vsaki količini 11874

Mlekarna Karlo Laznicky Dežanovac.

KURJA OČESA

trdo kožo in bradovice četudi zastarele, gotovo in brez bolečin odpravlja v 4 dnevih s korenino vred, pri hoji neobčutljivo edini po zakonu zavarovani obliž:

LAMICO „SMRT ŽULJEVIMA".

Zavitek Din 10·— Ne dajte se pregovoriti da vzamete imitacijo v tekočini Garantirano deluje samo originalni obliž:

LAMICO „SMRT ŽULJEVIMA"·

POTENJE in neprijeten duh nog, rok in dr. prepreči popolnoma neškodljivi prah „GALMOL". Cena Din 12·— Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah.

V Ljubljani: DROGERIJA ADRIJA. Šelenburg 1.
izdelava LABORATORIJA LAMICO. Beograd. Kondin ul 15
12335 a

Stresna lepenka

Zinko - Guber lepenka, lesni cement

dobavlja takoj v vsaki množini najceneje

Tel. inter. 513 **Jos. R. Puh** Tel. inter. 513

Ljubljana. Gradaška ulica 22.

Creva vsakovrstna po najugodnejši ceni kakor vsako leto vedno v zalogi

Kupim tudi

surovi in stopljeni loj.

Plačam ga po najvišji dnevni ceni

Jos. Bergman, Ljubljana
Poljanska cesta 85.

SALAMO

prvovrstno, novo robo popolnoma dozorelo

dobite povsod

Prva hrvatska tvornica salame, sušena mesa i masti

M. GAVRILOVIĆA SINOVI d. d.
PETRINJA

Glav. zastop za Slovenijo
R. BUNC in DRUG
Ljubljana Celje

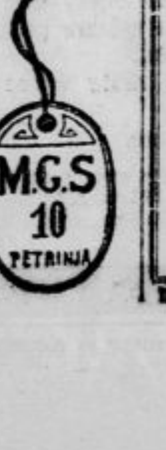

DIAMANT
«NEIGE DES CEVENNES»

To je edini kamen za svetljenje nohtov. Uporaba in svojstva: «Diamant Neige des Cevennes» se uporablja kaj lahko. Treba samo, da kamen Diamant obdrgneš na navadni polissoir (jelenjo kožo) in z njim poliraš nohte. Takoj dobe diven sijaj, ki se upira vsemu umivanju. Dokazano je, da ako nohte gladite vsak dan, dobe neprimerljiv sijaj, ki jim daje rožnato barvo, kakor jo cenijo vsi elegantni ljudje. Takisto pa proži ta predmet veliko vrednost, ker en kamen «Diamant» traja leto dni. Te prednosti so postavile ta proizvod na prvo mesto vseh dosedanjih svetil za nohte.

Odlična Parižanka ne pozna lepšega trenotka nego je čas manikiranja S pomočjo Citroneigea kateremu se zahvaljuje za neopisno belino svojih rok in «Diamanta» Neige des Cevennes (Sneg s Sevena), ki ji nohte napravi resnično graciozne, bo dobila zares očarljive nohte in prekrasne roke, pravi znak odličnosti

Priporočamo nadalje tudi ostale specijalitete «Neige des Cevennes» (Sneg s Sevena), ki so v moderni kosmetiki prevzele prvo mesto in s svojo izvrstnostjo nedosegljivi svetovni rekord: krema Neige des Cevennes za izpod pudra, puder Bouquet, narejen iz najfinejšega materiala, Citroneige, specialiteta za roke, Cold Cream, Ruž za ustnice in lice, tekoč in v pušici, ki se ne odbarva, Matineige, tekoča krema in puder za zvečer, Mousse des concombres (kumarčna pena), ki odstranja pege, ogrce, zajedavce ter olepšuje, Lait zajedavce ter za olepšavanje, Lairt des concombres (kumarčno mleko) za vzdržavanje lepote, Shampooing za lase, Dentinodol, pasta za zobe, ki odstranjuje zobni kamen, milo Neige in Citroneige, sol za kopanje, parfumi lotioni itd.

Ti proizvodi se dobivajo povsod. Kjer bi se pa še ne dobili jih razpošilja *Francuski Magazin*, Osijek I. Glavno skladišče za vso našo državo. Tvornica v Parizu 12, Rue Calmels

Omenjeni produkti so došli v Ljubljano. — Poizkušajte te izredne kvalitete.

«NEIGE DES CEVENNES»

Papirna trgovina

Ivan Gajšek nasl.

Ljubljana
Sv. Petra cesta štev. 2

ima veliko zalogo in izbiro najnovejših božičnih in novoletnih razglednic in prodajam 1 komad 1 Din, 25 komadov 18 Din. Na debelo (100 in več komadov) posebne cene.

Trgovcem na deželi pošiljamo tudi s pravico vrnitve (tekom 8 dni).

Velika zaloga božičnih okraskov, jaslic na lepenki in iz mavca (gipsa) v velikosti 8 do 25 cm. 12375

Velika izbira tintnikov slik itd.

12363 a **Perfektna**

stenotipistinja

se sprejme takoj. Potrebno znanje: nemška stenografija ter slovenski in srbohrvatski jezik. Predstaviti se osebno ali pismene ponudbe s spričevali.

Nastop takoj ali s 1. januarjem 1927.

Saturnus d. d. za ploč. izdelke, Ljubljana-Moste.

„SPECTRUM" d. d.

Inž. Kopista, Dubsky in Krstić, tvornica ogledal in brušenega stekla, Ljubljana VII. Medvedova ul. 38. tel. 343 Zagreb, Beograd, Osijek. Središnjica: Zagreb

Zrcalno steklo, portalno steklo, mašinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena vseh velikostih in oblikah. kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vsteklevanje v med Fina, navadna ogledala 8

Prej nego shranite Vaše letne obleke, plašče, kostume itd., dajte jih kemično čistiti in likati

pri tvrdki

JOS. REICH

LJUBLJANA, Poljanski nasip 4-6.

Javna zahvala.

Podpisani smo imeli zavarovano našo krojaško delavnico pri našem domačem zavodu „Croatia" v Zagrebu.

Nesreča je hotela, da je delavnica zgorela 10. novembra. Omenjena zavarovalnica pa nam je škodo takoj kulantno precenila in izplačala za kar si ji najtopleje zahvaljujemo in jo priporočamo radi njene solidnosti in kulantnosti.

V Slavonski Požegi, dne 27. novembra 1926.

I. Požeška modna dvorana
VILI HELL I SINOVI
Požega, Wilsonov trg.

12418

Lokal v Mariboru

iščem

v sredini mesta na prometnem kraju.

Ponudbe na podružnico »JUTRA« v MARIBORU, Barvarska ul. 1 pod označko »Lokal 36«. Eventuelno se sprejmejo prostori tudi v I. nadstropju.

Na mrtvaški oder so položili danes našo, dobro, skrbno soprogo, milo zlato mamico, babico, prababico, tašča in teto nepozabno

Ušulo Korče roj. Kopetzky

ki nas je trajno po dolgi muki zapustila danes ob 11 dop. v starosti 74 let.

Pogreb nepozabne in nadvse ljubljene bo v pondeljek dne 6. t. m. ob 10. uri na cerkniško pokopališče

Ohranite jo vsi, ki ste jo poznali v trajnem spominu.

Cerknica-Ljubljana-Inomost, 4. dec. 1926

Žalujoče rodbine Korče, Bergant, Markelj, Kopetzky in ostali sorodniki.

12424

12422

Žalosti strti naznanjamo, da je naša nadvse nam ljuba sestra in teta, gospodična

Ivana Kobilca

previdene s sv. zakramenti nenadoma umrla.

Pogreb bo v ponedeljek dne 6. decembra ob pol 4 popoldne iz hiše žalosti Stara pot št. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 4. decembra 1926.

Marija Pintar sestra. **Dr. Ivan Pintar** nečak. **Mira Pintar** nečakinja

---

12409

Potrti v neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša dobra mamica, stara mamica, svakinja, teta in tašča, gospa

Marija Trdina roj. Urbanc

preminila sinoči ob 11. po dolgi, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče.

Pogreb se bo vršil v ponedeljek, dne 6. decembra ob dveh popoldne s Stare poti št. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

V LJUBLJANI, 4. decembra 1926.

Fran Trdina, mag. rač. ravnatelj v pok., soprog. **Joža, Mara** por. **Vidic. Nina, Silva.** hčere. — **Ing. Ivan Vidic,** zet. — **Mitjuška,** vnuk

---

Mestni stavbenik

PAVEL BREN

se je preselil v lastni dom **v Crnomelj** in se tem potom priporoča vsem stavbenim gospodarjem za nadaljno naklonjenost.

Načrti, troškovniki, cenitve, kakor tehnični nasveti in gradbena dela vseh vrst najsolidneje in najceneje izvršena. 12219

Avtomobilisti, pozor!

Za slabe ceste so neobhodno potrebni amortizerji Hartfort (Stossdämpfer) dobavni po najnižji ceni pri tvrdki

O. Žužek, Ljubljana Tavčarjeva ul. 11.

Elektrotehnik

radiospecialist išče primerno službo. Dopisi pod šifro „Radio sp." na oglasni oddelek „Jutra" 12235

Pazljivo glejte na razvoj Vaših otrok!

Ne potrebujejo zdravil, da zrastejo močni, dovoljna so zdrava jedila in bogati elementi, kateri pospešujejo razvitek. Nenavadno hranljiva, prebavljiva asimilirajoča in bogata vitamina so

OVOMALTINE

naravna jedila, katera imajo v koncentrirani obliki hranilni del sladkobe, jajc, mleka in kakava nad vse se jih priporoča za izdržavanje otrok. Takoj po dojenju utrjuje vsakemu bolnemu organizmu, rekonvalescentu, ali bodi si kakor drugače slabemu, neprecenljivi izvor obnavljajoče energije. Ena skodelica OVOMALTINE s svojo hranljivostjo je vredna kakor 12 skodelic jube, 7 skodelic kakava ali 3 jajc ter pri tem še veliko lankejša za prebavo.

Ovomaltine se dobi v vsaki apoteki in drogeriji po ceni: 218

100 gr 18·50 Din, 250 gr 36·25 Din, 500 gr 63·25 Din.

Zahtevajte poskusno pošiljatev, sklicujoč se na ta list, od

Dr. A. WANDER d. d. tovarna farmacevtskih in dietetnih preparatov

ZAGREB, Jurjevska ul. 37

Zahtevajte pravi Trapistovski sir

FROMAGE DES TRAPPISTES MARIASTERN SCHUTZ MARKE BOSNIEN

Pazite na zgornjo zaščitno znamko pravega **Trapistovskega sira**, ki se proizvaja že **50 let** samo v trapistovskem samostanu „Marija Zvezda", Banja Luka, Bosna. Pri kupovanju trapistovskega sira zahtevajte vedno samo **Trapistovski sir „Marija Zvezda" v Bosni,** ki je opremljen z gornjim zaščitnim žigom 630

Rojaki v Avstriji! **Rojaki v Avstriji!**

Friedmannova sreča je kolosalna.

Skoro 6,000.000·— dinarjev,

S 750.000·— je mogoče zadeti na eno samo srečko. Dobitki: S 500.000·—, 250.000·—, 100 000.— v gotovini brez vsakega odbitka.

Najugodnejša loterija na svetu.

100.000 srečk — 50.000 dobitkov.

Polovica srečk zadene! Polovica srečk zadene!

Božično žrebanje (I. razr.) 28. in 30. dec. 1926.

Cene srečkam:

1/8 srečke	1/4 srečke	1/2 srečke	1/1 srečka
S 4·— (35 Din)	S 8·— (70 Din)	S 16·— (140 Din)	S 32·— (280 Din)

Naročite takoj!

Takoj po naročilu se odpošljejo originalne srečke z uradnim igralnim načrtom na Vaš naslov. Plačljivo po prejemu srečk. Naročila v zaprti kuverti na naslov:

LUDWIG FRIEDMANN, Wien I. Salzgries 12/8.

Knjigovodja

s popolno trgovsko naobrazbo, absolvent kake trgovske šole z daljšo prakso v industrijskem podjetju, zanesljiv bilancist in dober korespondent v slovenščini, srbohrvaščini, nemščini in eventuelno tudi v italijanščini se s 1. januarjem 1927 sprejme. 12316

Ponudbe je poslati na upravo tega lista pod šifro „Zanesljiv 1927".

Zastopstvo in depot: NARBERT WEISS - drug, Zagreb.
Sajmište 51 Telefon 7 53 Brz. naslov Nerbert

Preselitev!

Dovoljujem si tem potom cenj. občinstvu, kakor tudi mojim dosedanjim strankam naznaniti, da sem svojo damsko krojaško delavnico preselil iz Linhartove ulice

na Slomškov trg 3 (prej Borza dela)

Izgotavljam svoja dela po najnovejši modi, ter se slav. občinstvu posebno z izdelovanjem francoskih in angleških del priporočam, opirajoč se na svojo dolgoletno prakso in znano solidno delo.

Priporočam se za obilen obisk in naklonjenost tudi mojim dosedanjim strankam ter b.ležim 12437

Z velespoštovanjem

IVAN SAPAC, damski krojaški atelje, MARIBOR.

NAZNANILO PRESELITVE!

Vljudno naznanjam cenj. občinstvu, da sem se preselila v svoj lastni atelje na Tržaško cesto 11 II. nadstr. levo, ter se cenj damam najtopleje priporočam.

MODNI ATELJE LINA KUCLAR.
Vegova ulica št. 8. 12428

PEUGEOT avtomobili

Vsi različni najnovejši modeli **1927 dospeli**, med temi tudi potniski 5/12 HP opremljeni z vsem komfortom modernih avtomobilov. Nabavna cena enaka, stroški obratovanja manjši od močnejšega motocikla. Promptno dobavni od tukajšnjega skladišča, glavnega zastopstva za SHS

O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11.

Pozor! Naznanilo. Pozor!

Slav. občinstvu vljudno javljam, da sem prevzel 1. decembra t. l. **v mariboru, Grajski trg,** staro znano, dobro vpeljano

restavracijo „GRAJSKA KLET"

Točil bom prvovrstna domača kakor tudi različna tuja vina in „Union" pivo. Gorka in mrzla jedila, raznovrstne morske ribe vsak čas na razpolago.

Kot večletni izkušeni kolodvorski restavrater, se bom potrudil svojim gostom postreči samo z izbranimi pijačami in prvovrstnimi jedili.

Za obilen obisk se priporočata 12433

Josip in Marija Majdič.

Zamenjam

lepo stanovanje

v Mariboru.

za enako v Ljubljani. — Prijazne ponudbe pod naslov „Mariborsko stanovanje" na upravo „Jutra" v Ljubljani.

Kleparski mojster

vešč izdelovanja patentnih doz (Klemmdeckeldosen) ter beloplačevinaste embalaže se išče za takoj

Cenjene ponudbe na Zagreb, poštni predal štev. 116.

12405

Urejuje Franc Puc. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovorna Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.